

BİLGİ
HAZİNESİ
(Temel İslâmî Bilgiler)

Arif ÇAĞLAR
2004

*Bu eser;
Tüm gençlere ithaf olunur...*

İÇİNDEKİLER

Önsöz	6
Din	10
Yahudilik	11
Hıristiyanlık	15
İslam	19
- İslam Dininin Ana Kaynakları	20
- İslam'da Mezhep	21
- Mezhep Çeşitleri	23
- İslam'da Mezhepler (<i>Tablo</i>)	26
İman	27
Tevhid İnanıcı	31
Ehl-i Sünnet İtikadı	32
Allah'a İman	33
- Allah'ın Varlığına Aklî Deliller	35
- Allah'ın Sıfatları	36
- Allah'ın İsimleri	39
- Esmâü'l-Hüsna	40
Meleklerle İman	41
Kitaplara İman	43
- Vahiy	44
- Kur'an-ı Kerim	45
Peygamberlere İman	52
- Olağanüstü Olaylar	55
Ahiret Gününe İman	57
Kaza ve Kadere İman	67
İbadet	69
- Dini Sorumluluk	71
- Ergenlik	74
Temizlik	76
Namaz Abdesti	78
Gusül Abdesti	80
Ezan	82
Namaz	84
- Namazın Farzları	85
- Namazın Kılmışı	88

- Beş Vakit Namaz	92
- Beş Vakit Namazın Kılınışı (<i>Tablo</i>)	93
- Namaz Resimleri	94
- Cuma Namazı	95
- Bayram Namazı	96
- Cenaze Namazı	97
- Ölüye Karşı Görevler	98
- Kaza Namazı	100
- Teravih Namazı	100
- Yolcu Namazı	101
- Cemaatle Namaz	102
- Nafile Namazlar	105
- Namaz Duaları	110
- Namaz Sureleri	111
Oruç	117
Zekat	120
Hac	123
- Hac İle İlgili Mekanlar	124
- Hac İle İlgili Kavramlar	126
Umre	128
Kurban	128
Adak	130
İtikaf	131
Otuz İki Farz	133
Elli Dört Farz	134
Hz. Muhammed (s.a.v.)'in Hayatı	135
- Hz. Muhammed (s.a.v.)'in Hayatı (<i>Kronolojik</i>)	146
- Hz. Muhammed (s.a.v.) Zamanında Arabistan (<i>Harita</i>)	147
- Bunları Biliyor musunuz?	148
- Veda Hutbesi	153
- Hz. Peygamberin Mucizeleri	156
- Şemâil-i Şerif	158
- Hz. Peygamberin Yaşantısı	159
Halifelik	160
Dört Halife Dönemi	161
Kerbela Olayı	163
Dört Halife (<i>Tablo</i>)	164
Emevîler	165
Abbasîler	167
Endülüs Emevî Devleti	170

Kureyş Kabilesi'nin İslam Devletleri İle İlişkisi (<i>Şecere</i>)	172
Türkler ve İslam Dini	173
İlim	175
Cihad	177
Kadın ve Tesettür	180
Kadınların Özel Halleri	183
Ayet Ezberleyelim	184
Hadis-i Şerif Ezberleyelim	186
- Kırk Hadis-i Şerif	186
Dua	189
- Günlük Dualar	190
- Hayırlı Bir İşe Başlarken	194
Mübarek Gün ve Geceler	195
Hicrî Yılbaşı	199
Cami - Mescid	200
Tasavvuf	202
- Tasavvuf Terimleri	203
- Allah Kimleri Sever, Kimleri Sevmez?	208
Tevbe	209
Büyük Günahlar	211
Âdablar	212
Saygı İfadeleri (<i>Tablo</i>)	216
Ahlaklar	217
Selamlaşmak	218
Salatü Selam	219
Kültür	220
Örf - Âdet	222
Alevilik Nedir?	223
Çarpıtılan Gerçekler	224
Tehlikeli Akımlar	225
Gayb	228
Cin ve Şeytan	228
Nazar	229
Bid'at ve Hurafe	231
Batıl İnançlar	232
Sorular ve Cevaplar	235
Gençlere Tavsiyeler	248
Çalışma ve Başarımın Altın Kuralları	249
Yararlanılan Kaynaklar	250

ÖNSÖZ

Hamd, Alemlerin Rabb'ı olan Allah'a, salat ve selam O'nun Rasülü Muhammed (s.a.v.)'e, ailesine, ashabına ve O'na tabi olanlara olsun.

Gençlik bir milletin sahip olduğu en büyük hazine ve gurur kaynağıdır. Milletlerin geleceği de bu gençlere bağlıdır. Günümüzde ülkeleri fethetmek için artık silah ve güç kullanmanın yanı sıra, gençliği ele geçirmenin planları yapılıyor. Bu nedenle gençlik, yeryüzündeki tüm sistem ve ideolojilerin iştahını kabartan en önemli bir kitle haline gelmiştir. Artık tüm planlar, programlar gençlik üzerinde etkili olabilmek ve gençleri kendi düşünce sistemine çekebilmek için yapılıyor.

Üzülerek ifade etmek gerekirse; yerli ve yabancı güçler ülkemiz gençliği üzerinde çok büyük oyunlar oynamakta, akla hayale gelmeyen yöntem ve tekniklerle, her türlü basın ve yayın organlarıyla, eğitim ve kültür faaliyetleriyle onları dört bir yandan kuşatarak, aslından, özünden ve dininden koparmaya çalışmaktadırlar.

Halbuki gençlik bizim ümidimiz, geleceğimiz ve her şeyimizdir. Sahipsiz ve başıboş bırakılacak kadar ucuz, değersiz değildir. Sarrafın elindeki altın ne ise, bizim gençliğimiz de odur. Ona yapılan hizmet, İslam'a yapılan en büyük hizmettir. Dünyaya yön verecek, insanlara sevgi ve kardeşliği öğretecek bir gençlik yetiştirmek en büyük idealimiz, bu uğurda çekilen çileler de ekmeğimizin katığı olmalıdır.

Bu sebeple tüm müslümanların özellikle de din eğitimcileri ile anne babaların çok büyük sorumluluk ve görevleri vardır. Bu insanların emeklilik gibi bir hakları da yoktur. Ölünceye kadar devam eden kutsal bir görev üstlenmişlerdir.

Bu sahada sorumluluk bilinciyle gençliğe hizmet eden pek çok değerli insan ve ortaya koydukları kıymetli eserleri vardır. Allah cümlesinden razı olsun .

Gençliği yakından tanıyan ve halen onların içinde bulunan bir din eğitimcisi olarak bizi böyle bir çalışmaya yönlendiren en önemli etken, eğitim öğretim faaliyetlerinde karşılaştığımız zorluk ve güçlüklerdir.

Bu eserin hedef kitlesi gençliktir. Eserin en önemli özelliği ise, ideal bir gençte bulunması gereken tüm İslâmî ve kültürel bilgilere, ayrıntılara girmeden özlü bir şekilde yer verilmiş olmasıdır. İstedik ki; gençlerin evde, okulda, yaşadıkları her yerde kolayca ulaşabilecekleri bir hayat rehberleri olsun, zevkle okusunlar, öğrenirken sıkılmasınlar, ayrıntılara takılıp kalmasınlar.

Öte yandan din eğitimcisi kardeşlerimize ve anne babalara da iyi bir kılavuz, yol gösterici ve rehber olması hedeflenmiştir.

Kitapta yer alan konular ayet ve hadislere dayalı olarak özenle seçilmiştir. İman ve ibadet konularının yanında gençlerimizin dünyaya bakış açılarını değiştirecek güncel konu ve yorumlara da zaman zaman yer verilmiştir.

Eser hazırlanırken İslâmî kaynaklar büyük bir özveriyle taranarak özetlenmiş, gelişen teknoloji imkanları da kullanılarak birçok dinî içerikli web sitesinden yararlanılmıştır.

Yüce Mevla'dan isteğimiz; bu eserin bilgili, kültürlü ve şuurlu bir İslâmî gençliğin yetişmesine katkıda bulunmasıdır.

Başarı Allah'tandır.

Arif ÇAĞLAR
28.02.2004

Rabbimiz der ki:

*“Mü’minler ancak o kimselerdir ki,
Allah anıldığı zaman yürekleri titrer,
karşılarında ayetleri okunduğu zaman;
bu, onların imanını artırır.*

Onlar, ancak Rablerine güvenirlir.”

(Enfal: 2)

DİN

Din :

Yüce Allah tarafından peygamberler aracılığıyla, akıl sahibi insanlara bildirilen ve insanları dünya ve ahiret mutluluğuna kavuşturan; ilahî kanun, sistem ve hükümlere denir.

Din, insan için fitrî bir ihtiyaçtır. Dinin kaynağı ilahîdir, insan hayatının da ayrılmaz bir parçasıdır. Dolayısıyla din, insanla birlikte var olmuştur. İnsanoğlu her zaman ve her yerde Yüce Kudret'e inanma ve O'na sığınma ihtiyacı hissetmiştir. Bunun içindir ki, tarihin hiçbir döneminde dinsiz bir topluma rastlanmamıştır. Çeşitli tabiat olayları, aşırı sevgi ve aşırı korku vb. şeyler batıl dinlerin doğmasına neden olmuştur.

Dinin Gayesi :

1. İnsanların hem dünyada, hem de ahirette mutlu olmalarını sağlamak.
2. İnsanın yaratılış amacını ve Rabbine karşı olan görevlerini öğretmek.

Günümüzde Yaşayan Dinler :

1. Hak Din :

Yüce Allah tarafından peygamberler aracılığı ile insanlara bildirilen, hiçbir değişikliğe uğramadan ve bozulmadan günümüze kadar gelen dindir.

“Şüphesiz Allah katında (hak) din, İslam'dır.” (Âl-i İmran: 19)

2. Muharref (Aslı Bozulmuş) Dinler :

Yüce Allah tarafından peygamberler aracılığı ile insanlara bildirildiği halde, sonradan insanlar tarafından değiştirilen ve aslı bozulan dinlerdir.

Yahudilik ve Hıristiyanlık gibi.

3. İlahî Olmayan (Batıl) Dinler :

İlahî vahye dayanmayan ve insanlar tarafından uydurulan dinlerdir.

- a. İlkel Kabile Dinleri : Dinka, Ainu, Maori, Ga...
- b. Millî Dinler : Konfüçyüsizm, Taoizm, Hinduizm, Zerdüştizm...
- c. Evrensel Batıl Dinler : Budizm.

İlahî Dinlerin Ortak Özellikleri :

1. Bütün ilahî dinlerde Allah inancı vardır.
2. Ahlak kurallarını belirleyen Allah'tır.
3. İlahî dinlerde kader inancı vardır.
4. İnsanların yaratıcısı Allah'tır. İlk insan da Hz.Adem'dir.

İlahî Dinlerin Temel Amaçları :

Canı, malı, akli, dini ve nesli korumaktır.

YAHUDİLİK (MUSEVİLİK)

*Hristiyanlıktan önce Allah tarafından gönderilmiş olan ilahî din.
Peygamberi Hz. Musa (a.s.)'ya gönderildiğinde hak din idi.
Zaman içinde insanlar tarafından bozulmuş, kutsal kitabı olan Tevrat da tahrif edilmiştir. Günümüzdeki Yahudiliğin hiçbir hükmü kalmamıştır.*

Kutsal Kitabı : Tevrat'tır. Zebur da kutsal kabul edilir. Tevrat ve Zebur'un her ikisine, Ahd-i Atik denir.

Peygamberi : Hz. Musa (a.s.)'dır. Yahudi milleti olan İsrailoğulları'na pek çok peygamber gönderilmiştir. Fakat onlar peygamberlerin bir kısmını yalanlamış, bir kısmını da öldürmüşlerdir.

Din Adamı : Haham.

İbadet Yeri : Sinagog, havra.

Kutsal Şehir : Kudüs.

İbadet Dili : İbranice.

Kutsal Gün : Cumartesi.

Dini Sembolleri : Yedi kollu şamdan, altı köşeli yıldız.

İbadetleri : Yahudilikte günlük ve haftalık ibadetler vardır.

Günlük ibadet; sabah, öğle ve akşam duaları şeklinde tek tek veya topluca yapılır. İbadetlerde Kudüs'e dönerler.

Haftalık ibadet; Cumartesi günü sinagogda yapılır. Yahudi inancına göre; Tanrı âlemi altı günde yaratmış ve yedinci günü istirahat etmiştir. Bunun için Yahudiler, Cumartesi günü Tanrı'nın yaptığı gibi dinlenir ve istirahat ederler. O gün ateş yakmak, çalışmak, hatta taşıt kullanmak bile yasaktır. Cumartesi resmi tatil günüdür.

Bayramları : Yom Kippur (Tevbe ve istiğfar günü), Roş ha Şana (Yılbaşı), Pesah (Mısır'dan çıkış), Şavuot (On emrin verilişi), Şukot (Çölü geçerken çadırda yatıp kalkmaları), Simha Tora (Yılda iki defa Tevrat hatmedilir ve bayram yapılır.)

Aforoz : Tevrat'ta sayılan büyük günahları işleyen kimselere uygulanan, sürekli veya geçici toplum dışına çıkarılma cezasına denir.

Yahudi : Hz. Yakub'un dördüncü oğlunun adı, Yahuda idi. Bu isme dayanarak İsrailoğulları'na Yahudi denmiştir.

İsrailoğulları : Tevrat'ta Hz. Yakub'a "Tanrıyla ve insanlarla güreşip yenen" anlamında İsrail adı verilmiş, oğulları da İsrailoğulları diye adlandırılmıştır.

Yahova : Yahudiler Allah'a Yahova ismini verirler. Onların inancına göre, Yahova sadece Yahudilerin Tanrısı'dır.

Arz-ı Mev'ud (Vadedilmiş Topraklar) :

Tevrat'a göre; Tanrı, Mısır'daki Nil nehrinden Fırat'a kadar olan ve Kudüs'ü de içine alan bölgeyi Yahudilere vadetmiştir. Bu bölge, "Arz-ı Mev'ud" (vadedilen topraklar) adıyla anılır.

Süleyman Mabedi ve Ağlama Duvarı :

Yerini Tanrı'nın seçtiği ve O'nun istemesiyle Kral Süleyman tarafından yaptırılan Kudüs'deki meşhur Mabed'dir. Bir çok defa tahribata uğrayan ve en son M.S. 70 yılında tamamen yıkılan Süleyman Mabedi'nden geriye bugün sadece batı duvarı kalmıştır. Mabed'in yerine daha sonra müslümanlar tarafından Mescid-i Aksâ inşa edilmiştir. Süleyman Mabedi'nden kalan batı duvarı, Yahudiler için ağlama duvarıdır. Yahudiler, bu duvarın önünde Mabed'in durumu için ağıt yakarlar ve en kısa zamanda yeniden inşa edilmesi için Tanrı'ya yalvarırlar.

Yahudi Olmanın Temel Ön Şartı :

Yahudi bir anne-babadan veya Yahudi bir anneden doğmaktır. Sadece babası Yahudi olan bir kimsenin Yahudi sayılabilmesi için, Yahudi dinine de girmesi gerekir. Milliyeti bakımından Yahudi olmayıp sonradan Yahudiliğe giren kimse de Yahudi sayılır. Yahudilik, ırk esasına dayalı millî bir dindir.

Mezhepleri :

1. *Ortodoks Yahudilik* : Resmî Yahudi inanç ve geleneklerini temsil eder. Hz. Musa kanunlarına sıkı sıkıya bağlıdırlar. Dünya Yahudilerinin çoğunu bunlar oluşturur. İsrail Yahudileri bunlardandır.

2. *Muhafazakar Yahudilik* : Atalarının geleneklerine bağlı kalmayı tercih ederler. Daha çok Amerika'da taraftar bulmuşlardır.

3. *Reformist Yahudilik* : Dinde yenileşme taraftarıdırlar. Cumartesi yasağını kaldırmak gibi. Avrupa Yahudileri bunlardandır.

Seçilmişlik :

Yahudilere göre; Tanrı, ataları İbrahim, İshak ve Yakup'la bir antlaşma yapmış ve onların soyunu kendisi için özel millet olarak seçmiştir. Tanrı'nın en sevgili milleti Yahudi milletidir. Diğer insanlar Yahudilere hizmet etmek için yaratılmıştır. Yahova milli tanrıdır.

On Emir :

Allah tarafından Hz. Musa'ya Sina Dağı'nda vahyedilen ve Yahudilikte önemli bir yeri olan on emir şunlardır:

1. Seni Mısır diyarından, esirlik evinden çıkararak Allah benim.
2. Benden başka Tanrı'n olmayacak.
3. Allah'ın ismini boş yere ağzına almayacaksın.
4. Cumartesi gününü daima hatırlayıp onu kutsal kılacaksın. Haftanın altı gününde çalışacak, yedincisinde istirahat edeceksin.
5. Anne ve babana hürmet edeceksin.
6. Öldürmeyeceksin.
7. Zina yapmayacaksın.
8. Çalmayacaksın.
9. Yalancı şahitlik yapmayacaksın.
10. Hiç kimsenin evine, barkına, karısına, hizmetçisine, öküzüne, eşeğine velhasıl sana ait olmayan hiçbir şeye göz dikmeyeceksin.

Yahudiliğin Temel Özellikleri :

1. Tanrı'ya Yahova adını verirler. Yahova milli tanrıdır.
2. İrk esasına dayalı millî bir dindir.
3. Cumartesi kutsal günleridir.
4. Kutsal yerleri Kudüs'tür.
5. 10 emir Yahudiler için en önemli ilkelerden biridir.

İslam'a Göre Yahudilik :

Yahudilik, aslı itibariyle hak dinlerlendendir. Peygamberi Hz. Musa (a.s.), kitabı da Tevrat'tır. Bugünkü Yahudilik, Hz. Musa (a.s.)'ın tebliğ ettiği Yahudilik değildir. Yahudiler Hz. Musa (a.s.)'dan sonra doğru yoldan sapmışlar, Tevhid çizgisinden uzaklaşmışlardır. Kendilerine gönderilen peygamberleri yalanlamışlar hatta öldürmüşlerdir. Basit menfaatleri uğruna gerçeklere yüz çevirmişler, yeryüzünde fesad çıkarmışlar ve Tevrat'ı tahrif etmişlerdir. Hz. Musa (a.s.)'dan sonra gönderilen ilahi kitap ve peygamberleri inkar etmişlerdir. Yaptıkları bunca kötü iş, zulüm, haksızlık ve nankörlükleri yüzünden Allah'ın lanetine uğramışlardır.

Yahudiler günümüzde de yeryüzünde fesat çıkarmakta, özellikle Filistin’de müslümanlara karşı inanılmaz işkence ve zulüm uygulamaktadırlar.

Bugün, çoğunluğu A.B.D. ve İsrail’de olmak üzere bütün dünyada yaklaşık 20 milyon Yahudi vardır. Sayılarının azlığına rağmen buldukları ülkelerin ekonomilerinde etkili bir güç haline gelmişlerdir.

Bir Ayet :

“Ey iman edenler! Şurası bir gerçektir ki, Yahudi hahamları ile Hıristiyan rahiplerinin bir çoğu insanların mallarını haksız yere yerler ve Allah yolundan saptırırlar.” (Tevbe: 34)

Biliyor muydunuz?

1967 yılında Paris ’te düzenlenen Dünya Yahudi Kongresi ’nin zabıtları arasında bulunan bir belgedeki kayıtlara göre bir delege:

“Evet, bugün bağımsız bir devletimiz var ama mesut muyuz? Osmanlı devrindeki gibi huzurlu muyuz? Samimiyetle ve hepinizin içinden geçenleri dile getirdiğime inanarak söylüyorum ki hayır!

Bizim bu dünyada huzurlu ve emniyetli yaşamamız; ‘Osmanlı ’yı yeniden kurmaya bağlıdır” diyerek bir gerçeği itiraf etmiştir.

(Necati Özfatıra, “Osmanlı”, Yeşilay Dergisi, Ekim-1992)

HİRİSTİYANLIK

*İslamiyet'ten önce Allah tarafından gönderilmiş olan ilahî din.
Peygamberi Hz. İsa (a.s.)'dir.
Hıristiyanlık zaman içinde insanlar tarafından bozulmuş,
Kutsal kitap olan İncil de tahrif edilmiştir.*

Kutsal Kitabı : İncil (Ahd-i Cedid)'dir. M.S. 325 yılında İznik'te toplanan konsülde yüzlerce İncil arasından dört tanesinin doğru olduğu kabul edilmiştir. Bunlar; Matta, Markos, Luka ve Yuhanna'dır.

Peygamberi : Hz. İsa (a.s.)'dir. Babasız olarak dünyaya gelmiştir.
Din Adamları : Papa, patrik, piskopos, papaz, rahip, rahibe.
İbadet Yeri : Kilisedir. İbadete çağrı, çan çalınarak yapılır.

Kutsal Şehir : Roma'dır. Hz. İsa'nın Havarileri arasına sonradan giren ve bugünkü Hıristiyanlığın kurucusu olan Aziz Pavlus'un, Roma'da öldürülmesiyle Roma, 'Kutsal Şehir' ünvanını almıştır.

Sembolü : İbadetin ve kilisenin sembolü haçtır. Hz. İsa'nın çarmıha gerilişini ve insanlığı ezeli günahından kurtarmak için çektiği acıları ve ölümünü hatırlatan en önemli semboldür.

Aforoz (Dinden Çıkarma) : Suç işleyen kimselere papazların verdiği cezadır. Aforoz edilen bir kişi, sürekli veya geçici olarak dinden uzaklaştırılır veya toplum dışına çıkarılır. Papazlar bir insanı cennetten kovma ya da cennete gönderme yetkisine sahiptir.

Galile, Kopernik ve Newton dünyanın döndüğünü İslam âlimlerinin kitaplarından öğrenip açıklayınca, papa tarafından aforoz edilmişlerdir.

İbadetleri : Hıristiyanlıkta günlük ve haftalık ibadetler vardır. Günlük ibadet; sabah, akşam kilisede topluca veya ferdi yapılır. Haftalık ibadet; pazar günleri kilisede papazın öncülüğünde yapılır.

Bayramları :

Noel : Hz. İsa'nın doğuşunun hatırına yapılan bir bayramdır.

Paskalya : Hz. İsa'nın pazar günü yeniden dirilişi olayının hatırlanmasıdır. Paskalya en büyük Hıristiyan bayramıdır.

Haç Yortusu : Haç Hz. İsa'nın çarmıhta çektiği acıları ve ölümünü hatırlatır. Konstantin zamanında (326) Hz. İsa'nın çarmıha gerildiği ağaçlar bulunmuş ve bunun hatırına bir bayram başlatılmıştır.

Meryem Ana Günleri : Hz. Meryem'in günahsızlığını, lekesizliğini, ahlak ve iffetini tanıtmak amacıyla kutlanan bayramdır.

Kilise Ayinleri :

1. *Vaftiz* : Hıristiyan olmanın ilk şartıdır. Hz. Adem ile Hz. Havva'nın cennette işledikleri suç sebebiyle doğuştan gelen günahlar vaftizle temizlenir. Ayrıca sonradan işlenen bir günah papaza gizlice açıklanır, papaz da Tanrı adına o günahı bağışlar.

2. *Günah İtirafı (Günah Çıkarma)* : Günah işleyen, günahlarını itiraf eder. Papaz, kilise adına itirafta bulunanın günahlarını bağışlar. Kişi ne kadar günahkar olursa olsun, pişman olup tevbe ve itirafta bulunursa günahları affolunur.

3. *Evharistiya (Ekmek-Şarap Ayini)* : Hıristiyanlara göre; Hz. İsa çarmıha gerilmeden önce Havarilerle bir akşam yemeği yemiştir. Bu son akşam yemeğinde Hz. İsa ekmeği bölüp parçalamış 'bu benim etimdir' diyerek Havarilere vermiş, sonra da bir kase içindeki şarap için; 'bu benim kanımdır' deyip onlara içirmiştir.

4. *Konfirmasyon (Kuvvetlendirme)* : Vaftiz edilen çocuğun, takdis edilmiş bir yağla vücudunun çeşitli yerlerinin yağlanmasıdır.

5. *Nikah* : Evlenme ayinleri, kadının bağlı bulunduğu kilisede yapılır.

Ruhban : Evlenmeden bekar yaşamayı tercih eden, dünyadan yüz çevirip, insanlardan uzak yaşayan ve sadece ibadetle meşgul olan Hıristiyan din adamlarına denir.

Manastır : Rahip ve rahibelerin, dünya hayatından soyutlanmış olarak bir köşeye çekilip yaşadıkları ve dinî eğitim yaptıkları yere denir. Manastırlarda; ayinlerin yapıldığı bir kilise, toplantı salonu, rahipler için yapılmış bölümler, yemekhane, kitaplık, görüşme odası, avlu ve mezarlık gibi kısımlar bulunur. Manastırlar, yerleşim yerlerinden uzak yerlerde ve dağlarda inşa edilir. Buradaki rahip ve rahibeler, kendilerini Hz. İsa'ya adadıklarını kabul ederek evlenmekten kaçınırlar.

Mezhepleri : Hıristiyanlıkta genel olarak üç mezhep vardır:

1. *Katolik Mezhebi* : Merkezi Vatikan (Roma), Ruhani lideri Papa'dır. Papa, Hz. İsa'nın vekili olarak kabul edilir. Dünyada en fazla mensubu olan Hıristiyan mezhebidir.

2. *Ortodoks Mezhebi* : Merkezi İstanbul'dadır. Ruhani lideri Patrik'tir.
3. *Protestan Mezhebi* : Bazı Avrupa ülkeleri ve Kuzey Amerika'da yaygın olan mezheptir.

Teslis (Üçleme) İnancı : Hıristiyanların; “Tanrı üçtür” veya “Tanrı üç unsurdan meydana gelmiştir” şeklinde kabul ettikleri inanıştır.

Hıristiyanlar; Baba (Allah), Oğul (Hz.İsa), Kutsal Ruh (Takdis edici) şeklinde üçlü bir Allah inancına sahiptirler. Onlara göre; Hz. İsa, Tanrı'nın oğludur. O hem tanrıdır, hem de insandır.

Hıristiyanlığın ortaya çıkışında Teslis inancı yoktu. Teslis fikrini ilk defa felsefeci Eflatun düşünmüş, bugünkü Hıristiyanlığın kurucusu olan Aziz Pavlus da Hıristiyanlığa katmıştır.

Havâri : Hz. İsa (a.s.)'ya inanıp O'na Allah yolunda yardım eden kişilere denir. Havarilerin sayısı 12 kişiydi.

Çarmıh Olayı : Çarmıh; üzerine insanların çivilenerek öldürüldüğü haç şeklindeki darağacına denir.

Hıristiyanlara göre; “Yahudiler, Hz. Davud'un soyundan Mesih adında bir kurtarıcının geleceğine ve onları dünyaya hakim kılacak bir kral olacağına inanıyorlardı. Onların beklentilerinin aksine, Hz. İsa'nın Mesih olarak gelmesine inanmadılar ve çarmıha gererek öldürdüler. Hz. Adem'in günahından dolayı doğuştan günahkar olan insanlar, Hz. İsa'nın çarmıha gerilerek öldürülmesiyle günahlarından temizlenmişlerdir.”

İslam'a göre ise; Yahudiler Hz. İsa (a.s.)'yı öldürmek istemişler, ancak Yüce Allah Hz. İsa (a.s.)'yı onların kötülüklerinden koruyarak kendi katına yükseltmiştir. Hz. İsa (a.s.) asla çarmıha gerilmemiştir. Çarmıha gerilen, Hz. İsa (a.s.)'ya benzeyen bir başkasıdır.

Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyruluyor:

“Onlar İsa'yı öldürmediler ve asmadılar. Fakat öldürdükleri kimse, onlara İsa gibi gösterildi.” (Nisa: 157)

Hz. İsa (a.s.) kıyamete yakın bir zamanda tekrar dünyaya inecek ve İslam inancının bütün dünyaya hakim olması için çalışacaktır.

Çarmıh olayından sonra Hıristiyanlar Hz. İsa (a.s.)'yı ilahlaştırdılar. Yahudiler ise; asi, suçlu ve sıradan bir insan olarak gördüler.

Hıristiyanlığın ortaya çıkması çarmıh olayı ile başlar. Çarmıh olayını ortadan kaldırdığımızda Hıristiyanlık diye bir din kalmaz.

Hıristiyanlığın Temel Özellikleri :

1. Teslis (Üçleme) İnancı.
2. İnsanlar doğuştan günahkar ve cehennemliktirler. Hz. Adem'in günahından gelen bu kötülüğü, Hz. İsa çarmıha gerilerek temizlemiştir.
3. Kilise insanların günahlarını affetme yetkisine sahiptir.

İslam'a Göre Hıristiyanlık :

Hıristiyanlık, aslı itibariyle hak dinlerdendir. Peygamberi Hz. İsa (a.s.), kitabı da İncil'dir. Hz. İsa (a.s.), yalnız Allah'ın kulu ve elçisidir. Bugünkü Hıristiyanlık, Hz. İsa (a.s.)'nın tebliğ ettiği Hıristiyanlık değildir. Hz. İsa (a.s.)'yı ilah edinen Hıristiyanlar, "Allah, üçün üçüncüsüdür" diyerek doğru yoldan sapmışlar, Tevhid inancından uzaklaşmışlardır. Mevcut Hıristiyanların, Hz. İsa (a.s.)'nın getirdiği İncil ile de hiç bir ilgileri yoktur. Hıristiyan rahipleri birtakım menfaatleri için, Allah'tan kendilerine indirilmiş olan İncil'in hükümlerini değiştirmişler, Hz. İsa (a.s.)'dan sonra gönderilen Kur'an-ı Kerim'i ve Hz. Muhammed (s.a.v.)'i de inkar etmişlerdir. Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de Hıristiyanları dinlerinin aslına, Tevhid ve İslam yoluna çağırılmaktadır.

Günümüzde dünyanın her tarafına yayılmış olan Hıristiyanlık, dünya nüfusunun ortalama 1/5'ini teşkil eder.

Bir Ayet :

"Ey iman edenler! Yahudileri ve Hıristiyanları dost edinmeyin. Onlar birbirlerinin dostudurlar. Sizden kim onları dost edinirse, şüphesiz o onlardan olur. Şüphesiz Allah, zalim kavmi doğru yola iletmez." (Maide: 51)

Biliyor muydunuz?

Bugün Avrupa'da kiliseye kayıtlı olan milyonlarca insanın maaş, ücret veya gelir vergilerinden bir bölümü kiliseye aidat olarak kesilmektedir.

Bu aidatların 1991 yılı toplamının sadece Almanya'daki karşılığı 15 milyar 700 milyon markı bulmaktadır. Ayrıca Almanya'da aynı yıl kiliseden kaydını sildirenlerin sayısı 300.000 kişiyi bulmuştur.

(Zafer Dergisi, Mart-1993)

İSLAM

*Yüce Allah'ın Hz. Muhammed (s.a.v.) aracılığıyla
tüm insanlığa gönderdiği, aslı bozulmayan ve bozulmayacak olan
hakiki, gerçek ve son ilahî din.*

- Kutsal Kitabı** : Kur'an-ı Kerim.
Peygamberi : Hz. Muhammed (s. a. v.).
İbadet Yerleri : Cami, mescid ve temiz olan her yer (yeryüzü).
Kible : Kâbe. (Suudi Arabistan'ın Mekke şehrinde.)
Kutsal Günü : Cuma.
Din Adamı : Din adamı sınıflaması yoktur.

İslam Dininin Genel Özellikleri :

1. İslam, Hz. Muhammed (s.a.v.) tarafından tebliğ edilen son ilahî dindir. Ondan başka din gelmeyecek, hükümleri de kıyamete kadar devam edecektir.

2. İslam evrensel bir dindir. Önceki peygamberlerin tebliğ ettikleri dinler, belirli milletlere geldiği halde İslam dini, bütün insanlığa gönderilmiştir.

3. İslam dininin hükümleri insanların ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde mükemmeldir. Bu sebeple başka bir dine ihtiyaç kalmamıştır.

4. İslam dini, kendinden önce Allah tarafından gönderilen peygamberleri ve ilahi kitapları tasdik eder. Ancak o kitapların hükümlerini yürürlükten kaldırmıştır.

İslam Dininin Gayesi :

1. Dünya ve ahirette insanların huzur ve mutluluğunu sağlamak.
2. İnsanların canını, malını, aklını, dinini ve neslini korumak.

İslam Dininin Hükümleri :

1. İman : İman ve inançla ilgili hükümler.
2. Amel : İnsanların yaptığı işler ve ibadetlerle ilgili hükümler.
3. Ahlak : İnsanların düşünce ve davranışlarını düzenleyen hükümler.
4. Hukuk : İnsanların uymaları gereken kurallar.

İSLAM DİNİNİN ANA KAYNAKLARI

(*Edille-i Şer'iyye - Şer'î Deliller*)

1. Kitap : Kur'an-ı Kerim. Farz ve vacip hükümler genelde ayetlerden çıkar.

2. Sünnet : Hz. Peygamber (s.a.v.)'in peygamber sıfatıyla söylediği mübarek sözlere, yaptığı işlere ve görüp de engel olmadığı şeylere denir. Farz ve vacibin dışındaki hükümler genelde sünnetlerden çıkar.

3. İcma' : Hz. Peygamber (s.a.v.)'in vefatından sonra müctehidlik vasfını kazanmış olan âlimlerin, herhangi bir meselede fikir birliği etmeleridir. Bir hüküm, âlimlerin ittifakıyla alınmışsa bütün ümmeti bağlar. Sadece bir müctehidin kendi görüşü ise, yalnız kendisini ve onun yolundan gidenleri bağlar.

4. Kıyas : Hakkında hüküm bulunmayan bir konuyu, hakkında hüküm bulunan başka bir konuya benzeterek o konu hakkında çözüme ulaşmaya denir.

Not : Bu dört delile, ana deliller denir. Bunlar üzerinde bütün âlimler ittifak etmişlerdir. Bunlardan başka tâli (ikinci derecede olan) deliller de vardır, bunlardan bazıları şunlardır:

a. İstihsan : Bir müctehidin genel hükümden vazgeçip, bazı sebeplerle güzel gördüğü başka bir çözümü benimsemesi demektir.

b. Maslahat : Fayda temin etme, zararı savma anlayışıdır.

c. Örf ve Âdet : Bazı müctehidler ictihadlarında o bölgenin örf ve âdetini de dikkate almışlardır. Yalnız bu örf ve âdetlerin hiçbir zaman ayet ve hadislere ters düşmemesi lazımdır.

d. Sahabe Sözü : Bazı müctehidler ictihadlarında sünneti en güzel şekilde yaşamaya gayret eden sahabenin yaşayışını ve tavsiyesini dikkate almışlardır.

e. Sedd-i Zera'i : Harama yol açacak olan davranışların yasaklanması, kötülüğe gidecek yolların kapatılması demektir.

f. Rey ve İctihad : Olayları anlama ve İslam'ın emirleri doğrultusunda yorumlama demektir.

İSLAM'DA MEZHEP

Mezhep :

İmam ve müctehid kabul edilen bir zâtın, inanç ve ibadetle ilgili anlayış ve görüşlerinden hareket edilerek takip edilen yola denir.

Mezhepler Nasıl ve Ne Zaman Doğmuştur :

Mezheplerin ortaya çıkması Hz. Peygamber (s.a.v.)'in vefatından sonra olmuştur. Peygamberimiz (s.a.v.) hayatta olduğu dönemlerde sahabiler herhangi bir mesele olduğunda Peygamberimiz (s.a.v.)'e geliyor, o hususta bilgi istiyorlardı. Peygamberimiz (s.a.v.) de sorulan soruyu bir vahye dayanarak veya kendi bilgisi ile cevaplandırıyor. Dolayısıyla Hz. Peygamber (s.a.v.) zamanında herhangi bir mezhebin olması düşünülemez.

Hz. Peygamber (s.a.v.)'in vefatından sonra İslam Devleti'nin sınırları genişlemiş, yeni yeni meseleler ortaya çıkmış ve farklı görüşler ileri atılmaya başlamıştır. İşte o zaman ilim adamları kollarını sıvayarak işe koyulmuştur. Ümmeti, dinin kaynağında birleştirmek ve birliği sağlamak amacıyla Hz. Peygamber (s.a.v.)'in hadislerini toplayıp tasnif etmişler ve Kur'an ile karşılaştırarak yeni meseleler karşısında hüküm çıkarma çalışmalarına girişmişlerdir. Meselelerin cevabını evvela Kur'an ve Sünnet'te aramışlar, orada bulamadıklarında da kendi ichtihadlarıyla yorum getirmişlerdir.

İlim adamları bu işe koyulurken “Biz bir mezhep kuruyoruz, siz de bize uyacaksınız.” diye bir fikir, bir öneri ortaya atmamışlardır.

Müslümanlar kendi bölgelerinde yaşayan müctehid âlimin fetvalarını biliyor, onu tercih ediyor ve ona göre amel ediyordu. İşte bu tercih ve taraftarlık, zamanla ‘gidilen yol’ anlamına gelen mezhep diye adlandırılmıştır.

Şu da unutulmamalıdır ki, mezhepler arasındaki görüş ayrılıkları ayrıntılı meselelerde olup, dinin temel hükümlerinde bütün hak mezhep âlimleri ittifak halindedirler.

Mezhepler, evrensel olan İslam'ın hayata uygulanmasında büyük kolaylıklar getirmiştir. Bu yönüyle de İslam'ın bir zenginliğidir.

Müctehid Kime Denir :

Kur'an-ı Kerim, Hadis-i Şerif ve diğer dinî delillerden hüküm çıkarma derecesine yükselmiş büyük İslam âlimine denir.

İslam hukukçularına göre bir müctehidde bulunması gereken şartlar şunlardır:

a. İyi derecede Arapça bilmek.

- b. Kur'an ilmine sahip olmak.
- c. Sünnet'i bilmek.
- d. Üzerinde icma' veya görüş ayrılığı olan konuları bilmek.
- e. Kıyası bilmek.
- f. Hükümlerin amaçlarını bilmek.
- g. Doğru bir anlayış ve iyi bir takdir gücüne sahip olmak.
- h. İyi niyetli ve sağlam inanç sahibi olmak.

İctihad : Bir müctehidin ayet ve hadislerle dayanarak hüküm çıkarmasına denir.

Müctehid Bir Meseleyi Nasıl Çözer :

Müctehid, herhangi bir İslâmî meseleyi çözmek için, önce o mesele ile ilgili bir ayetin olup olmadığına bakar. Sonra Hz. Peygamber (s.a.v.)'in Sünnet'ine yani hadise müracaat eder. Bunlarda bulamazsa konuyla ilgili âlimlerin görüşünü (icma'nın olup olmadığını) araştırır. Onda da bulamazsa kıyas yaparak meseleyi çözmeye çalışır.

Ana kaynaklarla meseleyi çözemeyen müctehid, yukarıda sayılan tâli (ikinci derecede olan) delillere başvurarak meseleyi mutlaka çözüme kavuşturur.

Mezhepsiz :

Kendisi müctehid (dinî delillerden hüküm çıkarabilen büyük âlim) olmadığı halde, hak mezheplerden birine tabi olmayan, mezhepleri kabul etmeyen ve dinî delillerden kendi anlayışına göre hüküm çıkarıp, buna göre amel eden veya böyle birine uyan kimseye denir.

Mezhepsizler, mezhep imamı olan büyük âlimlerin üstünlüklerini kabul etmezler. Kendilerinin de ayet ve hadislerden hüküm çıkarabileceklerini söylerler. Mezhep imamlarına uyan halis müslümanları ve âlimleri küçük görerek kendilerini gerçek müslüman ve asrın ihtiyaçlarını kavramış geniş kültür sahibi bir İslam âlimi olarak tanıtır.

MEZHEP ÇEŞİTLERİ

1. İtikadî Mezhepler : Dinin en doğru biçimde nasıl kabul edileceğini ve nasıl inanılması gerektiğini bildiren mezheplerdir.

2. Amelî (Fıkhî) Mezhepler : Dinin en doğru biçimde nasıl yaşanacağını ve nasıl uygulanması gerektiğini bildiren mezheplerdir.

A. İTİKADÎ MEZHEPLER :

İman esaslarını kabul etme konusunda bir çok görüş ve mezhep vardır. Bunlar iki gruba ayrılır :

a. Hak Mezhepler (Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat) : Dinî yorumlarda Hz. Peygamber (s.a.v.)'in ve sahabilerin yolunu takip edip onu örnek alan, sahabe arasında ayırım yapmadan onları bütün olarak seven ve kabul eden mezheplerdir.

b. Batıl Mezhepler (Ehl-i Bid'at) : İslam'ın ana esası olan ayet ve hadislerin görüşlerine uymayan, yorumlarını daha ziyade kendi görüş ve fikirlerine dayandıran, bazı sahabileri sevgide aşırıya kaçan, bazılarına karşı da nefret duyan mezheplerdir. Bunların sayıları çoktur.

Hak Mezhepler (Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat) :

1. Maturidiyye Mezhebi : Mezhebin kurucusu, İmam-ı Maturidi'dir. Kendisi Türkistan'ın Semerkant şehrinin Maturid köyündendir. Hicrî 238-333, miladî 852-944 tarihleri arasında yaşamıştır. Fıkıhta Ebu Hanife'nin yolunu takip etmiştir.

Maturidiyye, imanla ilgili konularda ayet ve hadisleri temel almakla birlikte, dinin akılla anlaşılmasını temel kabul etmiş bir mezheptir.

Amelde Hanefî mezhebinde olanların büyük bölümü, itikatta Maturidiyye mezhebine bağlıdırlar.

Mezhep Türkiye, Balkanlar, Orta Asya, Hindistan ve Pakistan'da yaygındır.

2. Eş'ariyye Mezhebi : Mezhebin kurucusu İmam-ı Eş'arî'dir. Basra'da doğmuş, Bağdat'ta vefat etmiştir. Hicrî 260-324, miladî 873-936 tarihleri arasında yaşamıştır.

Eş'ariyye, imanla ilgili konularda ayet ve hadisleri temel almakla birlikte, bunların anlaşılmasında akla da yer veren bir mezhep anlayışıdır.

Amelde Malikî ve Şafî mezhebinde olanlar, itikatta genelde Eş'ariyye mezhebine bağlıdırlar.

Mezhep Kuzey Afrika, Endonezya ve Hicaz'da yaygındır.

3. Selefiyye Mezhebi : İmanla ilgili konularda ilk dönem (selef) âlimlerinin yolunu izleyerek ayet ve hadislerdeki ifadelerin zahiriyle (anlaşıldığı şekliyle) yetinip asla yorum yapmayan, hikmeti araştırmadan Allah'a havale eden mezhebe denir. Bu mezhepte aklın hiçbir rolü yoktur.

Amelde Hanbelî mezhebinde olanların çoğu, itikatta Selefiyye mezhebine bağlıdırlar.

Mezhep Arabistan, Kuveyt ve Körfez ülkelerinde yaygındır.

B. AMELÎ (FIKHÎ) MEZHEPLER :

Otuz yakın amelî mezhep vardır ve bunların hepsi de Kur'an ve Sünnet'i esas alırlar. Amelî mezheplerin büyük çoğunluğunun bağlıları kalmadığı için kitaplarda sadece isimleri kalmıştır. Günümüzde daha çok bağlıları bulunanların isimleri bilinmektedir. Bunlara da kısaca "dört mezhep" denir.

1. Hanefî Mezhebi : Mezhebin kurucusu İmam-ı Azam Ebu Hanife'dir. Kufe'de doğmuş ve hicrî 80-150, miladî 699-767 yılları arasında yaşamıştır. Varlıklı bir aileden gelmiştir. Kendisi ilim tahsili yanında ticaretle de meşgul olmuştur. Ticari hayatı, günlük meseleleri iyi bilmesi, problemleri ve ihtiyaçları yakından tanınmasına yardımcı olmuştur. Dört bine yakın talebesi vardır. Bunlardan kırk tanesi ictihad yapabilecek seviyeye gelmiştir. İmam-ı Muhammed, İmam-ı Yusuf ve İmam-ı Züfer en meşhur talebeleridir.

Ebu Hanife, insanların ihtiyaçlarını ve dinin genel ilke ve amaçlarını dikkate alarak, ayet ve hadisleri yeniden değerlendirmeye tabi tutmuştur. Ayet ve hadislerin hükmü ile aklın yorumu arasında makul bir denge kurmaya çalışmıştır.

Dünyada en yaygın olan mezheptir. Özellikle Türkiye, Balkanlar, Türkistan, Hindistan ve Pakistan'da yayılmıştır.

2. Malikî Mezhebi : Mezhebin kurucusu İmam-ı Malik'tir. Medine'de doğmuş ve hicrî 93-179, miladî 711-795 yılları arasında yaşamıştır.

Mezhebin en önemli özelliği, Peygamber terbiyesinde yetişmiş ve ilim merkezi durumunda olan Medine halkının uygulamasına çok önem verilmesidir. İmam-ı Malik'e göre Medinelilerin amelî mütevatir sünnet (en güçlü amel) hükmündedir.

Mezhep genellikle Mısır ve Kuzey Afrika'da yaygındır.

3. Şafiî Mezhebi : Mezhebin kurucusu İmam-ı Şafi'dir. Filistin'in Gazze şehrinde doğmuş ve hicrî 150-204 miladî 767-819 yılları arasında

yaşamıştır. İmam-ı Malik'ten ve Ebu Hanife'nin talebesi olan İmam-ı Muhammed'den fıkıh dersleri almıştır.

Mezhebin en önemli özelliği, Hanefî ile Malikî fihhının birleşmesiyle yeni bir anlayış getirmiş olmasıdır.

Mezhep genellikle Mısır, Suriye, Arabistan, Irak, Filistin ve Anadolu'nun doğusunda yaygındır.

4. Hanbelî Mezhebi : Mezhebin kurucusu İmam-ı Ahmet b. Hanbel'dir. Bağdat'ta doğmuş ve hicrî 164-241, miladî 780-855 yılları arasında yaşamıştır. İmam-ı Hanbel ibadet ve muamelat (insanların birbirleri arasında olan işler) konularında iki ayrı usul benimsemiştir.

Mezhebin en önemli özelliği, ibadet konularında ayet ve hadislerle çok sıkı sarılmakla birlikte, muamelatta bir şeyin haram olduğuna dair ayet ve hadislerde delil yoksa 'o mübahdır' prensibine sarılarak daha serbest bir anlayış getirmiş olmasıdır.

Mezhep genellikle Arabistan ve Mısır'da yaygındır.

Bir Mezhebe Bağlanmak...

a. Mezheplerin genel prensiplerini bilmeyen kimse için herhangi bir mezhebe bağlı kalmak onun için daha güvenli bir yoldur.

b. Keyfilik ve dini hafife alma düşüncesi taşımadan, bir kimse daha kolay ve rahat uygulama düşüncesiyle değişik mezheplerin hükümleriyle de amel edebilir.

c. Bir amele hangi mezhebin görüşü ile başlanmış ise, o amelin sonuna kadar aynı mezhebe göre tamamlaması şarttır.

d. Bir kimse birbirleriyle bağlantısı olmayan farklı amelleri, farklı mezheplere göre uygulayabilir.

İSLAM'DA MEZHEPLER

A. İTİKADÎ MEZHEPLER (Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat)

Mezhebin Adı	Kurucusu - İmamı	Yayıldığı Bölgeler
1. Maturidiyye Mezhebi	İmam-ı Maturidî Hicri 238 - 333 Miladî 852 - 944	Türkiye, Balkanlar, Orta Asya, Hindistan, Pakistan.
2. Eş'ariyye Mezhebi	İmam-ı Eş'arî Hicri 260 - 324 Miladî 873 - 936	Kuzey Afrika, Endonezya, Hicaz Bölgesi.
3. Selefiyye Mezhebi	Belirli bir kurucusu yoktur. İlk dönem âlimlerinin yolu izlenir.	Arabistan, Kuveyt, Körfez Ülkeleri.

B. AMELÎ (FIKHÎ) MEZHEPLER

Mezhebin Adı	Kurucusu - İmamı	Yayıldığı Bölgeler
1. Hanefî Mezhebi	İmam-ı Azam Ebu Hanife Hicri 80 - 150 Miladî 699 - 767	Türkiye, Balkanlar, Türkistan, Hindistan, Pakistan.
2. Malikî Mezhebi	İmam-ı Malik Hicri 93 - 179 Miladî 711 - 795	Mısır, Kuzey Afrika.
3. Şafî Mezhebi	İmam-ı Şafî Hicri 150 - 204 Miladî 767 - 819	Mısır, Suriye, Arabistan, Irak, Filistin, Anadolu'nun Doğusu.
4. Hanbelî Mezhebi	İmam-ı Ahmet b. Hanbel Hicri 164 - 241 Miladî 780 - 855	Arabistan, Mısır.

Hassasiyetin Böylesi...

İslam dünyasında Kur'an-ı Kerim'den sonra en güvenilir kaynak, Sahih-i Buhari adındaki hadis kitabıdır.

İsmail el-Buhari'nin Hz. Peygamber (s.a.v.)'in hadislerini toplamaya kendini vakfettiği, yeni bir hadis duymak ve almak için şehir şehir dolaştığı, günlerce, haftalarca yol katettiği sıralardaydı. Kendisine; birçok sahabe ile görüştüğü bilinen birinden söz edildi. Çok zaman yaptığı gibi uzun bir yol katederek bahsedilen adamı buldu. Fakat o sırada, adamın kazığından boşanmış olan devesini boş torba ile aldatarak yakalamaya çalıştığına şahit oldu. Bu halde hiçbir şey sormadan geri döndü. Niçin boş döndüğünü, birkaç hadis not etmediğini soranlara şöyle cevap verdi:

"-Ben devesini aldatarak yakalamaya çalışan adamın rivâyet edeceği hadise güvenmem."

İMAN

İman :

Allah'ın varlığına, birliğine, O'ndan başka ilah olmadığına ve Hz. Muhammed (s.a.v.)'in O'nun kulu ve elçisi olduğunu gönülden kabul etmek ve dil ile söylemektir.

Kelime-i Tevhid :

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ

“Lâ ilâhe illallâh, Muhammedün rasûlüllah.”

Anlamı:

“Allah'tan başka ilah yoktur. Hz. Muhammed (s.a.s.) Allah'ın elçisidir.”

Kelime-i Şehâdet :

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

“Eşhedü en lâ ilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve rasûlüh.”

Anlamı:

“Ben, Allah'tan başka ilah olmadığına, ve Hz. Muhammed (s.a.s.)'in Allah'ın kulu ve elçisi olduğuna şehâdet ederim (inanırım).”

Amentü :

“Amentü billâhi ve melâiketihî ve kütübihî ve rusulihî ve'l-yevmi'l-âhiri ve bi'l-kaderi hayrihî ve şerrihî minallâhi teâlâ vel-ba'sü ba'del-mevti hakkun. Eşhedü en lâ ilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve rasûlüh.”

Anlamı:

“Ben; Allah'ın varlığına ve birliğine, O'nun meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, kaza ve kadere, hayır ve şerrin (iyiliğin ve kötülüğün) Allah'tan geldiğine ve öldükten sonra dirilmenin hak olduğuna inanırım. Ben, Allah'tan başka ilah olmadığına ve Hz. Muhammed (s.a.s.)'in O'nun kulu ve elçisi olduğuna şehâdet ederim (inanırım).”

İmanın Şartları :

1. Allah'ın varlığına ve birliğine inanmak.
2. Allah'ın meleklerine inanmak.
3. Allah'ın kitaplarına inanmak.
4. Allah'ın peygamberlerine inanmak.
5. Ahiret gününe inanmak.
6. Kader ve kazaya (hayır ve şerrin Allah'tan geldiğine) inanmak.

İmanın Mertebeleri :

1. İcmalî İman : İnanılacak esaslara kısaca ve toptan inanmaktır. İmanın ilk temel direği budur. İnsan bu iman şekliyle İslam'a girmiş olur. Bu iman üzere ölen insan, neticede cennete girer. Kelime-i Şehâdet veya Kelime-i Tevhid ile ifade edilir.

2. Tafsilî İman : İnanılacak esasların her birine açık ve geniş bir şekilde ayrıntılı olarak inanmaktır. Tafsilî imanla müslümanın imanı yücelir, olgunlaşır ve iman sağlam temeller üzerine oturmuş olur.

3. Taklidî İman : Delillere dayalı olmaksızın sadece çevrenin telkini ile meydana gelen, adeta kişinin İslam toplumunda doğup büyümüş olmasının tabii bir neticesi olarak gözüken imana denir. Böyle bir iman geçerli olmakla beraber, sapık kişilerin telkinlerine rahatlıkla kanılabileceği için imanın aklî delillerle güçlendirilmesi gerekir.

4. Tahkikî İman : Delillere ve araştırmaya dayalı bir iman şeklidir ve en sağlam iman da budur. Aslında her müslümanın böyle bir imana sahip olması arzu edilir.

Tahkikî imanın bazı mertebeleri vardır:

a. İlme'l-Yakîn Mertebesi : İmanı, delilleriyle bilmek ve inanmaktır.

b. Ayne'l-Yakîn Mertebesi : İmanı, gözle görmüş gibi bilmek ve inanmaktır.

c. Hakka'l-Yakîn Mertebesi : İmanı, görmekten ayrı, bizzat yaşayarak, içine girerek kabul etmek demektir.

Tahkikî imanın bu üç mertebesini bir misalle açıklayalım:

Bir yerden duman yükseldiğini görmek suretiyle ateşin varlığını bilmek ilme'l-yakîn, duman çıkan yere gidip ateşi gözümüzle görmek ayne'l-yakîn, ateşin yanına giderek elimizi ateşe tutup yakıcılığını bizzat hissetmek de hakka'l-yakîn inanmaktır.

İnanç Yönünden İnsanlar :

1. Mü'min : Allah'a, meleklerle, kitaplara, peygamberlere, ahiret gününe, kaza ve kadere gönülden inanan, bu inancında hiçbir şüphe taşımayan, inandığı bu hususları diliyle de açığa vuran kimsedir.

Mü'minler, Allah'ın rahmetine ve cennetine kavuşacaklardır.

2. Münafık : İman esaslarını kalbiyle kabul ve tasdik etmediği, Allah'a ve Rasulüne inanmadığı halde, inandığını söyleyen, yani içi başka dışı başka olan iki yüzlü kimselere denir. İnsanların en kötüsü münafıklardır. Cehennemde de en büyük azabı onlar tadacaklardır.

3. Kafir : İman esaslarını kalbiyle kabul ve tasdik etmediği gibi, bu inkarını diliyle de açıkça söyleyen, Allah'a ve Peygamberine inanmadığını ilan eden kimselere denir. Kafirler Allah'ın azabına uğrayacak ve cehennemde ebedî olarak kalacaklardır.

4. Müşrik : Allah'ın eşi, benzeri veya ortağı olduğunu söyleyen kimseye denir. Yüce Allah şirk koşanları asla bağışlamayacağı bildirmiştir. Müşrik olarak ölenler, ebedî olarak cehennemde kalacaklardır.

Amel Nedir :

İnsanın inandığı şeyleri yaşaması, dinin emrettiklerini yerine getirmesi, yasakladığı şeylerden de kaçınması demektir.

Amel İman İlişkisi :

Amel, imanın bir parçası değildir. Ancak amelle iman arasında sıkı bir ilişki vardır. Amel, imanı kuvvetlendirir, insanı olgunluğa ulaştırır.

İnsan, dinin emirlerini yerine getirmese ve ibadetini yapmasa bile, imandan çıkmış olmaz, inancını inkar etmiş sayılmaz. Sadece günah işlemiş olur. Ancak iman gereği olan ameli yapmamak, zamanla imanın zayıflamasına ve kaybolmasına yol açabilir.

Amelsiz iman, meyvesiz ağaca benzer.

İmanın Kabul Olması İçin...

1. İmanı bir bütün olarak kabul etmek gerekir. İman esaslarından bir kısmını kabul, bir kısmını da inkar etmek hepsini inkar etmek demektir.

2. İmanda teslimiyet esastır. Allah'ın her emrine hiç tereddüt etmeden inanmak gerekir. Zira insan aklı sınırlıdır, bazı şeyleri kavrayamaz.

3. Yaşama ümidini yitirip ölüm vakti gelince veya baskı altında kalarak yapılan iman geçersizdir.

İnsanın İnanma İhtiyacı :

İnsan, beden ve ruhtan oluşan bir varlıktır. Yaratılışı gereği acizdir ve birçok şeye ihtiyacı vardır. Yeme-içme, nefes alıp verme, dinlenme gibi olaylar bedenın ihtiyacı; inanmak, sevinmek ve mutlu olmak gibi olaylar da ruhun ihtiyacıdır.

İnanmak, insanın yaratılışı gereği olan tabii bir olaydır. Bütün insanların buna ihtiyacı vardır. İnsanı diğer varlıklardan ayıran en önemli özellik, inanma ihtiyacının olmasıdır.

Yeryüzünde inanma ihtiyacı duymamış hiçbir insan topluluğuna rastlamak mümkün değildir. Her çağda insanlar doğru veya yanlış bir dine inanmış ve bu ihtiyacını gidermeye çalışmıştır.

Hz. Ömer'in İmanı...

Bir Ramazan ayında Medineli bir müslüman Halife Hz. Ömer (r.a.)'i iftar yemeğine davet eder. Yemek sırasında yalnız Hz. Ömer (r.a.)'e bir kab içinde bir içecek sunulur.

Hz. Ömer (r.a.);

"-Bu nedir?" diye sorar.

Ev sahibi de;

"-Bal şerbetidir efendim, sizin için ayırmıştık da..." diye cevap verir.

Hz. Ömer (r.a.) onu içmeyi reddederek;

"-Benim yönetimini üstlendiğim halkın çoğu, içmek için henüz kuyu suyunu bile bulamazken ben burada bal şerbeti içemem." der.

TEVHİD İNANCI

Tevhid İnancı :

Allah'ın varlığını, birliğini, tüm yetkilerin kendisinde toplandığını, eşi ve benzeri bulunmadığını bilmek ve buna inanmaktır.

Bu inanç “Lâ ilâhe illallah” (Allah'tan başka ilah yoktur) cümlesiyle ifade edilir. Bu cümleye Kelime-i Tevhid denir.

Kelime-i Tevhid'i söyleyen ve buna inanan kişi mü'mindir. Gerçek kurtuluş ancak Tevhid inancına uygun yaşamakla mümkündür.

Kelime-i Tevhid'de geçen ilah kelimesi; ibadet edilen, kanun koyan, rızası gözetilen, iyiliği beklenen anlamlarına gelir. Buna göre;

1. Allah'tan başka “ibadet edilecek” yoktur.
2. Allah'tan başka “kanun koyucu” yoktur.
3. Allah'tan başka “rızası gözetilecek” yoktur.
4. Allah'tan başka “iyiliği beklenecek” yoktur.

Şirk :

Allah'a eş ve ortak koşmaktır. Tevhid'in zıddıdır. Şirk koşan kişiye müşrik denir. Müşrikler ebedî olarak cehennemdedirler.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Doğrusu Allah, kendisine ortak koşulmasını asla affetmez. Ondan başkasını (diğer günahları) ise, dilediği kimseler için bağışlar. Her kim Allah'a şirk koşarsa gerçekten pek büyük bir günah ile iftira etmiş olur.”

(Nisa: 48)

Allah'ın koyduğu kanun ve kuralları kabul etmemek en büyük şirkdir.

Tarihin her döneminde insanlar Rab'lerine isyan etmişler, Yüce Allah da onlara elçi ve kutsal kitaplar göndererek hak yola davet etmiştir.

Tevhid'in şirkle olan bu mücadelesi, insanlık tarihi boyunca devam etmiş ve kıyamete kadar da devam edecektir.

“Kâlû Belâ” Ne Demektir :

Yüce Allah, dünyayı ve içindeki varlıkları yaratmadan önce, bütün insanların ruhlarını yaratmıştır. Daha sonra bütün ruhları, ruhlar âleminde toplayarak hepsine birden :

“-Ben sizin Rabbiniz değil miyim?” diye sormuştur.

Ruhlar da: “-Evet, sen bizim Rabbimizsin. Ancak sana ibadet eder, senden yardım dileriz.” diye cevap vermişlerdir.

İşte bu konuşmanın gerçekleştiği zamana “Kâlû Belâ” denir.

EHL-İ SÜNNET İTİKADI

1. Allah vardır ve birdir. Eşi, benzeri ve ortağı yoktur.
2. Allahu Teala zamandan, mekandan münezzehtir (uzaktır).
3. Allahu Teala'nın sıfatları vardır.
4. Allah'ın zâtı hakkında münakaşa ve tartışma yapılmaz.
5. İman, dil ile söylemek ve kalp ile tasdikten ibarettir.
6. İman bir bütündür, artmaz ve eksilmez.
7. İmanın şartlarına inanırız.
8. Ameller imandan bir parça değildir.
9. Büyük günah işlemekle iman gitmez.
10. Kur'an, Allah'ın kelmamıdır.
11. Cennetlik mü'minler, kıyamet gününde Allah'ı göreceklerdir.
12. Gayba iman esastır.
13. Kadere iman, imanın şartıdır.
14. Hz. Muhammed (s.a.v.) son peygamberdir.
15. Hz. Peygamberin aile fertlerini, eşlerini ve sahabeyi sevmek şarttır.
16. Dört halifenin üstünlükleri, hilafet sırasına göre dir.
17. Mi'rac haktır.
18. Kabir suali haktır.
19. Kabir azabı haktır.
20. Kıyamet gününde hesap vardır.
21. Mizan ve sırat haktır.
22. Şefaaf haktır.
23. Her şey Allah'ın bilgisi ve isteğiyle olur.
24. Rızık helalden de olur, haramdan da olur.
25. Peygamberlerin mucizesi ve evliyanın kerameti haktır.
26. Kabir ziyareti caizdir.
27. Ölüer için yapılan dua ve verilen sadakalar, ölüye fayda sağlar.
28. Levh-i Mahfuz ve Kalem haktır.
29. Arş ve Kürsü haktır.
30. Hak bir mezhebe mensup olmak, mezhepsiz olmamak gerekir.
31. İmansız ölmekten korkmak gerekir.
32. Cennet ve cehennem şu anda vardır ve ebedîdir.
33. Şefaate veya affa kavuşamayan günahkar mü'min, cehennemde azap gördükten sonra cennete girer. Kafir ise, ebedî cehennemde kalır.

ALLAH'A İMAN

Allah (c.c.) :

Kendi iradesiyle evreni yoktan var eden, ona belli bir düzen veren, gökleri, yerleri ve en küçüğünden en büyüğüne kadar bütün canlı ve cansız varlıkları yaratan, canlılara hayat ve rızık veren, öldüren-dirilten, dilediğini dilediği şekilde idare ve tasarrufu altında bulunduran, varlığı bir başka etkenle değil, kendinden olan, her şeyi bilen, gören, işiten, yarattıklarında en ufak bir çarpıklık ve dengesizlik bulunmayan, her şeye gücü yeten, bütün mülkün gerçek sahibi, emir ve hüküm koymaya tek yetkili; övülmeye, itaat edilmeye, şükredilmeye gerçek layık, bir benzeri daha bulunmayan, bütün varlıkların, güneşin, ayın, gök ve yer cisimlerinin itirazsız itaat ettiği, boyun eğdiği, ismini yücelttiği, ibadet edilmeye layık, “En Yüce Varlık.”

Allah'a Neden İnanırız :

Çevremize baktığımız zaman, hiçbir şeyin kendiliğinden var olmadığını görürüz. Güzel bir sanat eseri, bunu yapan bir sanatkarının bulunduğunu gösterir. Mesela; kullandığımız saati yapan bir sanatkar, oturduğumuz binayı yapan bir usta yok mudur? Kesinlikle vardır. Bunların kendiliğinden meydana geldiğini akıl kabul eder mi? Elbette etmez.

Öyle ise; çok ince bir plana göre kurulan ve mükemmel bir düzen içinde işleyen uçsuz bucaksız kainatı ve en güzel sanat eseri olan insanı da bir yaratan vardır. İşte bu yaratıcı, sonsuz güç ve kudret sahibi olan Allah (c.c.)'tır. Evren Allah'ın varlığını, evrende görülen ahenk ve mükemmel düzen de Allah'ın birliğini göstermektedir.

O halde; ilk görevimiz bizi yaratan ve yaşatan Allah'a inanmak, O'na gönülden bağlanmaktır.

Allah Sevgisi ve Allah Korkusu :

Mü'min; nimeti, lütfu ve keremi sonsuz olan Rabbine karşı büyük bir sevgi ve hürmetle bağlanacak, O'nun rahmet ve merhametinin her şeyi kuşattığını düşünecek, ne kadar günahkar olursa olsun, O'nun affından ümidini kesmeyecektir.

Bunun yanında azabının şiddetli olduğunu da unutmuyarak; O'ndan korkacak, gazabından emin olmayacaktır.

Allah'ın azabından emin olmak da, rahmetinden ümit kesmek de dinimizde yasaklanmıştır. Allah'a iman, sadece Allah'ı sevmek veya sadece O'ndan korkmakla gerçekleşmez. İkisinin bir arada bulunması gerekir.

Zira sadece sevgi; taşkınlık ve saygısızlığa, sadece korku da; ümitsizlik ve karamsarlığa götürür.

İmanın olgunluğuna işaret eden bu hale; “beyne’l-havf ve’r-recâ” yani korku ile ümit arasında olma hali denir.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Mü’minler, Allah’ın rahmetini umarlar ve azabından da korkarlar.”

(İsra: 57)

Allah’ı Düşünmek :

Allah’ın zatı (varlığının özü) hakkında düşünmek doğru değildir. Zira O’nun zatını anlamak ve kavramak insan aklı için imkansızdır. Aklın ulaşabildiği ve kavrayabildiği şeyler sınırlıdır, Allah’ın zatını kavramaya asla güç yetiremez.

Biz, ancak O’nun nimetlerini ve kudretinin eserlerini düşünebiliriz.

Allah’ı Görmek (Rü’yetullah) :

Allah’ı dünyada görmek, insanın yaratılışı gereği mümkün değildir. Ancak, Ehl-i Sünnet inancına göre mü’minler kıyamet gününde Allah’ı görecekler, bu onlar için en büyük mükafaat olacaktır.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Bir takım yüzler, o gün Rabin(in cemaline) bakıp parlayacak.” (Kıyame: 22-23)

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Siz gerçekten tıpkı şu Ay’ı gördüğünüz gibi, Rabbinizi gözle (açıkça) göreceksiniz. O’nu görmekte haksızlığa uğramayacak, sıkıntıya düşmeyeceksiniz.” (Buhari)

Mü’minlerin kıyamet gününde Allahu Teala’yı görmeleri herhangi bir yön, yer ve şekilden uzak olarak gerçekleşecektir. Bunun nasıl olacağını biz bilemeyiz, ancak “Allah bilir” deriz.

Varlık Çeşitleri :

Varlıklar varoluşları bakımından üç türdür :

a. *Vâcibu’l-Vücûd (Varlığı zorunlu olan varlık) :*

Varlığı mutlak gerekli olan, olmaması mümkün olmayan varlık. Bu da sadece Yüce Allah’tır. Allah’ın varlığı vacibdir, zaruridir.

b. *Mümkinu’l-Vücûd (Varlığı mümkün olan varlık) :*

Varolması da, olmaması da mümkün olan varlıklardır. Yüce Allah’ın dışındaki tüm yaratıklar böyledir.

c. *Mümteni’u’l-Vücûd (Varlığı mümkün olmayan varlık) :*

Yüce Allah’ın eşi ve benzerinin olması gibi. Allah’ın eşi ve benzerinin olması mümkün değildir.

ALLAH'IN VARLIĞINA AKLÎ DELİLLER

İslam âlimleri Allah (c.c.)'ın akıl ile bilinebileceğini, bunun için de birçok aklî delilin olduğunu ortaya koymuşlardır.

1. Sonradan Varolma Delili :

Bu âlem, yok iken sonradan var olmuştur. Varlığı ve yokluğu kendinden olmayan bu âlemin, varlığını yokluğuna tercih eden bir var ediciye ihtiyacı vardır. O varlığın da, varlığının kendinden olması, bir başka yaratıcıya muhtaç olmaması gerekir. Varlığı kendinden olan tek varlık ise Allah (c.c.)'tır.

2. İmkan Delili :

Bu âlem, varlığı da yokluğu da mümkün olan bir varlıktır. Her mümkün, varlığını yokluğuna tercih eden bir kuvvete muhtaçtır. Bu âlem de var olabilmek için böyle bir kuvvete muhtaçtır. O kuvvet de bu âlemin dışında, varlığı zâtından olan bir varlıktır. O da, Allah (c.c.)'tır.

3. Hareket Delili :

Âlemde görülen madde daima hareket halindedir. Maddenin hareket halinde olması ilmen ispat edilmiştir. Maddedeki bu hareket, bir evvelki hareketin neticesidir. O da bir evvelkinin... Bu hareketler silsilesi sonsuzluğa doğru devam edip gidemez. Bu hareket silsilesinin bir noktada durması ve ilk hareketin bir hareket ettiriciye dayanması zorunludur. O da her şeyin yaratıcısı olan Allah (c.c.)'tır.

4. Gaye Delili :

İçinde bulunduğumuz âleme dikkatle bakacak olursak, onun çok güzel ve çok mükemmel olarak ve daha önce bir benzeri olmadan yaratıldığını görürüz. Gökyüzü, güneş, ay, kısaca canlı-cansız her varlık bir amaç için yaratılmıştır. Âlemde varolan hiçbir şey faydasız, gayesiz ve boş yere yaratılmamıştır. Canlı ve cansız bütün varlıkların bir gayesi, amacı ve sebebi vardır. Her şeyi bir gayeye göre yaratan bu varlık, Allah (c.c.)'tır.

ALLAH'IN SIFATLARI

A. Allah'ın Zâtî Sıfatları :

Sadece Allah'a mahsus olup, başka varlıklarda bulunmayan sıfatlardır.

1. Vücûd : Allah'ın var olması demektir. O'nun varlığı kendindedir, bu varlığını devam ettirmek için de hiçbir şeye ihtiyaç duymaz. O'nun yok olduğu hiçbir an düşünülemez.

2. Kıdem : Allah'ın varlığının bir başlangıcı yoktur. Ezelidir. Zaman bakımından ne kadar geriye gidilirse gidilsin, O'nun bulunmadığı bir zaman düşünülemez. Hiçbir şey yok iken, O vardı.

“O (Allah), hem ilktir, hem son(suz kalacak olan)dır.” (Hadid: 3)

3. Bekâ : Allah'ın varlığının sonu da yoktur. Ebedidir. Zaman bakımından ileriye ne kadar gidilirse gidilsin, O'nun var olmayacağı bir zaman düşünülemez. O'ndan başka her şeyin sonu vardır.

“Kainatta bulunan her canlı fânidir. (Yalnız) azamet ve ikram sahibi Rabbinin zâtı, bâkidir.” (Rahman: 26-27)

4. Vahdaniyet : Allah birdir ve tektir. O zâtında, sıfatlarında ve işlerinde bir olup eşi, benzeri ve ortağı yoktur.

“Eğer göklerde ve yerde Allah'tan başka ilahlar olsaydı, elbette ikisinin düzeni de bozulurdu.” (Enbiya: 22)

5. Muhâlefetün li'l-Havâdis : Yüce Allah sonradan yaratılmışlara benzemez. Biz O'nu nasıl düşünürsek düşünelim O, bu düşündüklerimizden, hatır ve hayalimize gelen şeylerin hepsinden başkadır ve hiçbirisine benzemez.

“O'nun benzeri hiçbir şey yoktur.” (Şûra: 11)

6. Kıyam bi-Nefsihî : Yüce Allah'ın varlığı zâtının bir gereğidir. Varolması ve varlığını devam ettirmesi için hiçbir şeye muhtaç değildir. Her şey O'na muhtaçtır.

“Allah samed (hiçbir şeye muhtaç olmayan, aksine her şey kendisine muhtaç olan)dır.” (İhlas: 2)

B. Allah'ın Subûti Sıfatları :

Allah'ın kendisine has olan bu sıfatlar, sınırsızdır ve herhangi bir aracıya muhtaç değildir. Bu sıfatların benzerleri insanlara sınırlı ve vasıtalı olarak verilmiştir.

1. Hayat : Yüce Allah diri ve canlıdır. O'nun için ölüm, uyku, dalgınlık, gaflet gibi şeyler asla düşünülemez; çünkü bu ve benzeri şeyler eksiklidir.

“Hiç ölmeyen, daima diri olan (Allah)'a güvenip dayan.” (Furkan: 58)

2. İlim : Yüce Allah her şeyi bilir. Evrendeki hiçbir şey O'nun bilgisinin dışında değildir. Allah'ın ilmi her şeyi kuşatmıştır. O'nun ilmi ezeldir, sınırsızdır.

“O, karada ve denizde ne varsa bilir; O'nun ilmi dışında bir yaprak bile düşmez.” (En'am: 59)

3. Semi' : Yüce Allah her şeyi işitip duyar. O'nun işitmesine hiçbir şekilde sınır ve kısıtlama konamaz. Allah'ın işitmesi doğrudan doğrudur. İşitmek için kulak ve benzeri organlara ihtiyacı yoktur.

“Şüphesiz Allah, (her şeyi) işitendir, bilendir.” (Bakara: 181)

4. Basar : Yüce Allah her şeyi görür. O kapalı-açık, gizli-aşık, küçük-büyük her şeyi görür. O'nun göremeyeceği hiçbir şey ve yer yoktur. Görmek için herhangi bir organa ihtiyacı yoktur.

“Muhakkak ki Allah, yaptıklarınızı hakkıyla görendir.” (Enfal: 39)

5. İrade : Yüce Allah diler ve dilediği her şeyi yapar. O, dilediği gibi hükmeder, istediğini yapar, O'nun dilemesi ve yaratmasına hiçbir engel yoktur ve bunları yerine getirmek için hiçbir şeye muhtaç değildir.

“Biz (Allah) bir şeyin olmasını istediğimiz zaman, sözümüz sadece; “Ol” demektir ve (o da) hemen olur.” (Nahl: 40)

6. Kudret : Yüce Allah'ın dilediği her şeyi yapmaya gücü yeter. O'nun yaratma ve yapma gücü sınırsızdır. Bitmek tükenmek bilmeyen gücü ve kudreti vardır.

“Şüphesiz Allah, her şeye gücü yetendir.” (Bakara: 20)

7. Kelâm : Yüce Allah'ın konuşması ve söz söylemesi demektir. O, konuşmak için, ses ve harf gibi araçlara ihtiyaç duymaz. Kur'an-ı Kerim, O'nun Kelâm sıfatının bir tecellisidir.

“Ve Allah Musa'ya hitap edip, O'nunla konuştu.” (Nisa: 164)

8. Tekvin : Yüce Allah'ın yoktan var edip yaratmasıdır. Evrende var olan ve varlığını devam ettirmekte olan her şeyi yaratan, yaşatan, besleyen, büyüten, öldüren O'dur. O'ndan başka hiçbir yaratıcı yoktur.

“O, takdir edip yaratan, bir uygunluk içinde var eden, varlıklara şekil veren Allah'tır.” (Haşr: 24)

C. Allah'ın Fiilî Sıfatları :

Yüce Allah'ın evreni yaratış ve idare edişini anlatan ve sadece Allah'a mahsus olan sıfatlarıdır. Fiilî sıfatlar, subûti sıfatlardan olan Tekvin sıfatı içinde yer alırlar. Yüce Allah'ın fiilî sıfatları pek çoktur.

Bunlara birkaç örnek verelim:

Halk (Yaratmak), İnşâ' (Yoktan var etmek), İbdâ' (Bir şeyi aslı ve benzeri olmadan yapmak), İhyâ (Diriltmek), İmâte (Öldürmek, hayata son vermek), Terzîk (Rızık vermek) gibi.

Bir Hikmet :

Sahabilerden biri Hz. Ebubekir (r.a.)'in yanına gelip;

“Çok günahkarım, benim için dua eder misin?” diyerek kendisine dua etmesini istemiş.

Hz. Ebubekir (r.a.) Efendimiz de şu şekilde bir dua etmiş;

“-Ya Rabbi, bir günahkar bir diğerinden dua istiyor, ikisini de affeyle.”

ALLAH'IN İSİMLERİ

1. Özel İsmi :

“Allah” ismi Cenab-ı Hakk’ın özel ismidir. Yalnız kendisi için kullanılır. Başka bir kelime bu isminin yerini tutamaz. Başka dillere de tercüme edilemez. “Allah” ismi, O’ndan başka bir varlık için hiçbir zaman kullanılmamıştır. Kullanılması da uygun ve doğru değildir.

2. Esmâü'l-Hüsna (En Güzel İsimleri) :

Cenab-ı Hakk’ın ayet ve hadislerde zikredilen bütün güzel isimlerine denir. Esmâü'l-Hüsna 99 tanedir. Bu isimler bir başka dile tercüme edilebilir. Mesela; Hâlik ismi, yaratan veya yaratıcı olarak söylenebilir.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“En güzel isimler Allah’ındır. O halde bu isimlerle Allah’a dua edin.”

(A’raf: 180)

3. İsm-i Azam (En Büyük İsmi) :

Cenab-ı Hakk’ın bütün sıfatlarını kendinde toplayan en büyük ismidir. İsm-i Azam’ın hangi isim olduğu hakkında kesin bir bilgi yoktur. Bazı âlimlere göre İsm-i Azam, yalnız peygamberler ve velilerce bilinebilir.

İsm-i Azam ile yapılan tüm dualar kabul edilir.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“O halde Rabbini ‘Azîm’ ismiyle tesbih et.” (Vakıa: 96)

Cenab-ı Hakk Başka İsimlerle Anılır mı :

Cenab-ı Hakk kendi isim ve sıfatlarıyla anılır. Tanrı veya başka dinlerdeki ilah isimleri, Allah isminin yerini asla tutamaz. Bile bile bu tür isimleri kullanmak doğru değildir.

Yâ Hâfız...

Eski Türk evlerinin dış duvarlarına Allah (c.c.)’ın isimlerinden ‘Yâ Hâfız’ (Muhafaza eden Allah anlamında) levhaları asılırdı.

İngiliz Büyükelçisi böyle bir levhayı görünce Keçecizade Fuat Paşa’ya:

“-Bunlar nedir?” diye sormuş.

Fuat Paşa da tam İngiliz’in anlayacağı bir şekilde şu cevabı vermiş:

“-O gördükleriniz, Osmanlı sigorta şirketlerinin levhalarıdır.”

ESMÂÜ'L-HÜSNÂ

“En güzel isimler Allah’ındır. O halde bu isimlerle Allah’a dua edin.”

(A’raf : 180)

“Muhakkak Allah’ın 99 ismi vardır. Onları sayan (ezberleyen) cennete girer.”

(Buhari)

Allah’ın Güzel İsimleri				
Hüvallahü’llezî lâ ilâhe illâ hû				
er-Rahman	er-Rahîm	el-Melik	el-Kuddüs	es-Selam
el-Mü’min	el-Müheymin	el-Aziz	el-Cebbar	el-Mütekebbir
el-Hâlik	el-Bâriü	el-Musavvir	el-Ğaffar	el-Kahhar
el-Vehhab	er-Rezzak	el-Fettah	el-Alîm	el-Kâbid
el-Bâsit	el-Hâfid	er-Râfi’	el-Muiz	el-Muzil
es-Semi’	el-Bâsir	el-Hakem	el-Adl	el-Latîf
el-Habîr	el-Halîm	el-Azîm	el-Ğafûr	eş-Şekûr
el-Aliyy	el-Kebîr	el-Hâfiz	el-Mukît	el-Hasîb
el-Celîl	el-Kerîm	er-Rakîb	el-Mucîb	el-Vasi’u
el-Hakîm	el-Vedûd	el-Mecîd	el-Bâis	eş-Şehîd
el-Hakk	el-Vekîl	el-Kaviyy	el-Metîn	el-Veliyy
el-Hamid	el-Muhsî	el-Mubdi’u	el-Muîd	el-Muhyî
el-Mümit	el-Hayy	el-Kayyûm	el-Vâcid	el-Mâcid
el-Vâhid	es-Samed	el-Kâdir	el-Mukdedir	el-Mukaddim
el-Muahhir	el-Evvel	el-Âhir	ez-Zâhir	el-Bâtın
el-Vâfî	el-Müteâlî	el-Berr	et-Tevvâb	el-Muntekim
el-Afüvv	er-Raûf	Malikü’l-Mülk	Zü’l-Celâli ve’l-İkram	
el-Muksit	el-Câmi’u	el-Ğaniyy	el-Muğnî	el-Mâni’u
ed-Dârr	en-Nâfi’u	en-Nûr	el-Hâdî	el-Bedi’u
el-Bâkî	el-Vâris	er-Raşîd	es-Sabûr	Celle Celâlühû

MELEKLERE İMAN

Melek :

Allah (c.c.) adına, insanlar ve evren üzerinde tasarrufta bulunan ve O'nun emirlerini ve verdiği görevleri aynen yerine getiren kudret sahibi manevî varlıklara denir.

Melekler Neden Görünmezler :

Meleklerin kendilerine mahsus nuranî, ruhanî ve latîf özellikleri, insan gözüne görünmesine engel teşkil eder. Çünkü maddî olan insan gözü, melekler gibi nuranî, latîf ve soyut varlıkları görebilecek şekil ve vasıfta yaratılmamıştır. Ancak, Cenab-ı Hakk peygamberlerine bu kuvveti verdiği için, yalnız onlar melekleri gerçek suretleriyle veya Allah'ın dilediği şekilde görebilirler.

Meleklerin Kanatları :

Meleklerin kanatları vardır. Fakat bu kanatların nasıl olduğu hakkında ayet ve hadislerde bilgi verilmemiştir. Buhari ve Müslim'in rivâyetine göre Hz. Peygamber (s.a.v.) Cebrail (a.s.)'i altıyüz kanatlı iken görmüştür.

Meleklerin Sayısı :

Meleklerin sayısını Yüce Allah'tan başka kimse bilemez. Bildiğimiz sadece pek çok olduklarıdır.

Meleklerin Özellikleri :

1. Nurdan yaratılmışlardır. Yemezler, içmezler, erkeklik ve dişilikleri yoktur. Yorulmazlar, gençlik ve ihtiyarlık halleri yaşamazlar.
2. Allah'a isyan etmezler, sadece O'nun emirlerini yerine getirirler.
3. Son derece kuvvetli ve süratli varlıklardır.
4. Gözle görülemezler. Ancak Allah'ın emir ve izniyle çeşitli şekil ve yapılarla girebilirler.
5. Melekler gaybı bilmezler. Gaybı ancak Allah bilir.

Melekler Üç Gruptur :

1. *İlliyyûn Melekleri* : Her an Yüce Allah'ı zikirle meşguldürler.
2. *Müdebbirât Melekleri* : Kainatı idare eden, düzenini, nizam ve intizamını temin eden ve ilahî kanunları uygulamakla görevli meleklerdir.

3. *İnsanlarla İlgili Melekler* : Allah'ın peygamberlerine ve salih kullarına kuvvet vermek, sıkıntılı ve üzüntülü zamanlarında onlara yardım etmek ve insanlarla ilgili diğer işleri yapmakla görevlidirler.

Dört Büyük Melek ve Görevleri :

1. *Cebrail* (a.s.) : Allah ile peygamberleri arasında elçilik yapan ve Allah'tan aldığı emir ve hükümleri peygamberlere bildiren vahiy meleğidir.

2. *Mikail* (a.s.) : Kainattaki tabiat olaylarını ve yaratıkların rızıklarını idare etmekle görevli melektir.

3. *İsrafil* (a.s.) : Kıyamet günü Yüce Allah'ın emri ile iki defa Sûr'a üfleyecek olan melektir. Birinci üflemesi ile dünya hayatı sona erecektir. İkinci üflemesiyle de bütün canlılar dirilecek ve ahiret hayatı başlayacaktır.

4. *Azrail* (a.s.) : Yüce Allah'ın kendisine verdiği emirle, canlıların ruhlarını almakla görevli ölüm meleğidir.

Diğer Melekler :

1. *Kirâmen Kâtibîn (Yazıcı) Melekler* : Her insanın, sevap ve günahlarını yazmakla görevli meleklerdir. Öyle ki, bunlar insanların hayatının tamamını filme alır gibi kaydederler.

2. *Münker-Nekir (Sorgu-Sual) Melekleri* : Ölen kimseyi kabirde sorguya çekecek ve gerektiğinde onu cezalandıracak olan iki melektir.

3. *Hafaza (Koruyucu) Melekleri* : İnsanları kötülüklerden ve cinlerden korumakla görevli meleklerdir.

4. *Hamele-i Arş Melekleri* : Yüce Allah'ın Arş'ı taşımakla görevlendirdiği meleklerdir.

5. *Rıdvân* : Cennet meleklerinin en büyüğü, cennet bekçisidir.

6. *Mâlik* : Cehennem meleklerinin en büyüğü, cehennem bekçisidir.

7. *Zebânî* : Cehennem meleğidir. Cehennemlikleri cehenneme atmakla ve azap etmekle görevlidir.

İnsanlarla Melekler Arasındaki Üstünlük Derecesi :

1. Peygamberler büyük meleklerden üstündür.
2. Büyük melekler peygamberlerin dışında diğer insanlardan üstündür.
3. Takva sahibi ve güzel iş yapan mü'minler ile şehidler, diğer meleklerden üstündür.
4. Diğer melekler de kafir, münafık, müşrik, inancı bozuk ve amelsiz insanlardan üstündür.

KİTAPLARA İMAN

İlahî Kitap :

Yüce Allah'ın koyduğu ilahî kanunları, emir ve yasakları, hikmetleri, kullarına bildirmek amacıyla peygamberlerine indirdiği kutsal kitaba denir.

İlahî Kitapların İndiriliş Hikmetleri :

1. İnsanların dinlerini öğrenmeleri için kaynak olarak indirilmiştir.
2. İnsanlar arasında çıkacak ihtilaflarda, adil bir hakim ve başvuru kaynağı olması için indirilmiştir.
3. Peygamberlerin vefatından sonra, dinin korunması amacıyla indirilmiştir.
4. Yüce Allah'ın kulları üzerine hakim olduğunu ve bu emirlerin dışına çıkılamayacağını bildirmek için indirilmiştir.

Eğer Yüce Allah ilahî kitapları göndermeseydi, insanlar büyük bir vahşet içine düşerler, denizin ortasında rotasını yitirmiş bir gemiye dönerlerdi.

Suhuf ve Kitaplar :

Yüce Allah tarafından insanlara ulaştırılan, ilahî emir ve yasakları içeren kutsal kitaplar, toplam 104 tanedir. Bunların 100'ü sayfa, 4'ü büyük kitap olarak gönderilmiştir.

Suhuf (Sayfalar) : Yüce Allah tarafından küçük topluluklara, ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde indirilen ve birkaç sayfadan oluşan küçük kitapçıklara denir.

10 Sayfa	: Hz. Adem (a.s.)
50 Sayfa	: Hz. Şit (a.s.)
30 Sayfa	: Hz. İdris (a.s.)
10 Sayfa	: Hz. İbrahim (a.s.)

Dört Büyük Kitap :

Tevrat	: Hz. Musa (a.s.)
Zebur	: Hz. Davud (a.s.)
İncil	: Hz. İsa (a.s.)

Kur'an-ı Kerim : Hz. Muhammed (s.a.v.)

Ne yazık ki, Kur'an-ı Kerim dışındaki diğer sayfa ve kitaplar, gönderildikleri şekilde korunamamış, zamanla insanlar tarafından

bozulmuştur. Hiçbir değişikliğe uğramadan günümüze kadar ulaşabilen tek ilahî kitap, Kur'an-ı Kerim'dir.

Biz kitaplara inanırken, onların Yüce Allah tarafından gönderilen ilk orijinal şekillerine ve hepsinin hak ve Allah tarafından gönderildiğine iman ederiz.

VAHIY

Vahiy, Yüce Allah tarafından doğrudan doğruya veya elçi vasıtası ile peygamberlere bildirilen ve kesinlik ifade eden bilgilere denir.

Vahiy peygamberlere özgüdür. Ancak peygamberler dışında bazı varlıklara da vahiy geldiği Kur'an-ı Kerim'de bildirilmiştir.

Peygamberler Dışında Vahiy Gelenler :

1. Cansız arza ve semaya.
2. Canlılardan bal arısına.
3. Meleklerle.
4. Hz. İsa (a.s.)'nın Havarilerine ve Hz. Musa (a.s.)'nın annesine.

Vahyin Geliş Şekilleri :

1. Cebrail aracılığı ile vahiy :
 - a. Cebrail (a.s.)'in kendi suretinde vahiy getirmesi.
 - b. Cebrail (a.s.)'in insan suretinde vahiy getirmesi.
 - c. Cebrail (a.s.)'in görünmeden vahiy getirmesi.
2. İlham yoluyla vahiy : Yüce Allah'ın dilediği şeyleri vasıtasız olarak peygamberlerinin kalbine koymasıştır.
3. Perde arkasından kelâm : Arada bir vasıta olmadan ve söyleyen görülmeden Allah kelâmının işitilmesidir.
4. Sadık rüya : Yüce Allah'ın dilediği bilgileri doğru bir rüya ile peygamberlerine bildirmesidir.

KUR'AN-I KERİM

Kur'an-ı Kerim :

Yüce Allah'ın Cebrail (a.s.) vasıtasıyla Hz. Muhammed (s.a.v.)'e yirmi üç senede Arapça olarak indirdiği, bize kadar ilk gönderildiği şekliyle ve tevâtür (yalan söylemeleri mümkün olmayan üstün vasıflı insanların bildirmeleri) ile gelen, kitaplarda yazılı olup okunması ile ibadet edilen, hiçbir kimsenin bir benzerini getiremediği ve getiremeyeceği, insanlara dünya ve ahiret mutluluğu vadeden ve insanların tüm ihtiyaçlarını karşılayan son ilahî kitaptır.

Aslı bozulmayan ve kıyamete kadar da hiçbir değişikliğe uğramayacak olan tek ilahî kitap Kur'an-ı Kerim'dir. O'nun dışındaki diğer ilahî kitap ve sayfalar insanlar tarafından tahrif edilmiştir.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Muhakkak ki, o Kur'an'ı biz indirdik biz; şüphesiz O'nun koruyucusu da ancak biziz.” (Hicr: 9)

Kur'an-ı Kerim'in Özellikleri :

1. Hiçbir değişikliğe uğramadan bize kadar gelmiştir.
2. Toplu olarak değil, zaman ve olaylara göre ayet ve sureler halinde parça parça inmiştir.
3. Son ilahî kitaptır. Getirdiği hükümler kıyamete kadar geçerli olup, başka bir kitap gelmeyecektir.
4. Lafzı ve manası itibariyle benzerini hiç kimsenin getiremediği mucize bir kitaptır.
5. Kendisinden önce gelen bütün kitapları kontrolü altına almış ve hükümlerini kaldırmıştır.
6. Ayetleri arasında hiçbir tutarsızlık yoktur, bilim ve akılla çelişmez.
7. Bütün insanlığa gönderilmiştir. Her asrın ihtiyaçlarını karşılayacak hükümlerle doludur.
8. Hz. Peygamber (s.a.v.)'in en büyük mucizesidir.
9. Arapça olarak gönderilmiştir. Ezberlenmesi kolay, okunması ibadettir.

Kur'an-ı Kerim Eşsizdir...

1. Dil ve üslup yönünden.
2. İçinde bulundurduğu ilimler yönünden.
3. İnsanların ihtiyaçlarını karşılaması yönünden.
4. Tabiat ilimleri yönünden.
5. Gayb haberleri yönünden.

Kur'an-ı Kerim'in Nazil Oluşu (İndirilişi) :

Kur'an-ı Kerim, Kadir gecesinde dünya semasına toptan indirilmiştir. Oradan da belirli zamanlarda ihtiyaca göre parça parça olarak Hz. Peygamber (s.a.v.)'e indirilmiştir.

Kur'an-ı Kerim'in ilk ayetleri, Hz. Peygamber (s.a.v.) 40 yaşında iken, miladî 610 yılında, Ramazan ayının 17'sinde, Pazartesi günü, Mekke yakınlarındaki Nur Dağı'nda bulunan Hira Mağarası'nda indirilmiştir.

Vahiyle gelen Kur'an-ı Kerim'in ilk ayetleri, "Seni yaratan Rabbinin adıyla oku.." diye başlayan Alak sûresinin ilk beş ayetidir.

Kur'an-ı Kerim; 13 yılı Mekke'de, 10 yılı Medine'de olmak üzere toplam 23 yılda (22 yıl, 2 ay, 22 gün) ayet ayet, sûre sûre indirilmiştir.

Mekke döneminde inen ayet ve sûreler, daha çok İslam inanç ve ahlakı ile ilgili konuları kapsar. Allah'ın varlığına ve birliğine, meleklerle, peygambere, kitaplara ve ahiret gününe iman, geçmiş milletlerin kıssaları gibi.

Medine döneminde inen ayet ve sûrelerde ise, daha çok hukuk kuralları yer almıştır. Aile ve devletin tanzimi, ferdî sorumluluklar, insanların birbiriyle veya devletle olan ilişkileri, akitler, sulh ve savaş halleri gibi.

Kur'an-ı Kerim'deki Temel Hükümler :

1. İman Esasları : Kur'an-ı Kerim'de İslam inancının temel esasları olan Allah'ın varlığına ve birliğine, meleklerine, peygamberlerine, kitaplarına ve ahiret gününe iman nasıl olacağı açıklanmıştır.

1. İbadetler : Kur'an-ı Kerim'de namaz, oruç, hac, zekat ve diğer ibadetler ana hatlarıyla emredilmiştir. Bu ibadetlerin ayrıntıları ise bizzat Hz. Peygamber (s.a.v.) tarafından açıklanmış ve uygulanmıştır.

2. Muamelat (İnsanların Birbirleriyle Olan İşleri) : Kur'an-ı Kerim'de aile, geçim, yardımlaşma, malî ve iktisadî konular, danışma, antlaşma, adalet, savaş ve barış gibi ferdin fertle, ferdin devletle veya devletlerin birbiriyle olan ilişkileri açıklanmıştır.

3. Cezalar : Kur'an-ı Kerim, fert ve toplum yararı için temel prensipler getirmiş, insanlara zarar verebilecek şeyleri yasaklamıştır. İnsanlar arasında adaletin sağlanması, mal, can, ırz ve namusun korunması, güçlünün zayıfı ezmemesi için de bazı cezalar getirmiştir.

Kur'an-ı Kerim'in Diğer İsimlerinden Bazıları :

Kitâb, Ümmü'l-Kitâb, Furkan, Mesâni, Zikir, Nur, Kelâm, Hikmet, Ruh, Hüdâ, Rahmet, Şifâ, Mecîd...

Kur'an-ı Kerim'in Toplanması :

Hız. Peygamber (s.a.v.)'in sağlığında Kur'an-ı Kerim'in bütün ayetleri hafızlar tarafından ezberlenmiş ve vahiy kâtipleri tarafından kemik, tahta, papirüs, deri ve kiremit inceliğindeki pişirilmiş tuğlalara yazılmak suretiyle korunmuştur.

Vahyin Hız. Peygamber (s.a.v.)'in vefatından kısa bir süre öncesine kadar devam etmesi nedeniyle, Kur'an-ı Kerim O'nun sağlığında bir kitap haline getirilememiştir.

Hız. Peygamber (s.a.v.)'in vefatından sonra Yemame savaşlarında yetmiş kadar hâfız sahabenin şehid edilmesi, müslümanları telaşlandırmış ve Hız. Ömer (r.a.), halife Hız. Ebubekir (r.a.)'e başvurarak Kur'an-ı Kerim'in korunması için gerekli tedbirleri almasını istemiştir.

Hız. Peygamber (s.a.v.)'in yapmadığı bir işi yapmakta tereddüt gösteren Hız. Ebubekir (r.a.), Kur'an-ı Kerim'in korunmasına yönelik bu çalışmanın mutlaka yapılması konusunda ikna edilmiştir. Daha sonra Hız. Ebu Bekir (r.a.)'in emriyle Zeyd b. Sabit (r.a.) başkanlığında büyük bir komisyon toplanmış ve Kur'an ayetleri Mekke lehçesi esas alınarak bir araya getirilmiştir. Bu asıl nüshaya da "*İmam Mushaf*" adı verilmiştir.

Ayetlerin toplanmasında şu prensiplere dikkat edilmiştir:

a. Ezberden hiçbir ayet yazılmayacak ve mutlaka ezbere de bilinmek şartıyla yazılı bir belge bulunacaktır.

b. Yazılı belgenin Hız. Peygamber (s.a.v.)'in huzurunda yazıldığı hakkında, onu yazılırken gören iki şahit bulunacaktır. Hız. Peygamber (s.a.v.)'in huzurunda ve O'nun kontrolü altında yazılmamış olan hiçbir belge kabul edilmeyecektir.

Bu ağır şartlar altında baştan sona kadar hiçbir ayrılık ve farklılık olmadan toplanan kitap, önce Rasulullah (s.a.v.)'in Mescidi'nde, daha sonra da Kâbe'de halkın incelemesine sunulmuş, itirazı olanın halifelik makamına bildirmesi ilan edilmiş, fakat en küçük itiraz bile olmamıştır.

"İmam Mushaf"ın Yüce Allah'tan geldiği gibi hiç eksiksiz ve yanlışsız olduğu, sahabe-i kiramın tamamının onayı ile tesbit edilmiştir. İmam Mushaf, halife Hız. Ebubekir (r.a.)'de kalmış, sonra Hız. Ömer (r.a.)'e geçmiş, daha sonra da Hız. Ömer (r.a.)'in kızı ve Hız. Peygamber (s.a.v.)'in hanımı Hız. Hafsa (r.anha.)'nin yanında korunmuştur.

Kur'an-ı Kerim'in Çoğaltılması :

Zamanla fetihlerin hız kazanması ve yeni fethedilen yerlerde Kur'an-ı Kerim'in farklı şive ve lehçelere göre okunması, bazı ayrılıkları ortaya çıkarmıştır. Bu durum 648'de Ermenistan ve Azerbaycan fethinde Şamlı ve Iraklı askerlerin bir araya gelmesiyle iyice ortaya çıkmıştır. Bunun üzerine

Huzeyfe b. Yemân, Halife Hz. Osman (r.a.)’a başvurarak bu duruma bir çare bulmasını istemiş, Halife Hz. Osman (r.a.) da sahabe-i kiram ile istişare ederek; Zeyd b. Sabit, Abdullah b. Zübeyr, Sait b. As ve Abdullah b. Haris’in de içinde bulunduğu 12 kişilik bir heyeti, Hz. Ebubekir (r.a.)’in emriyle derlenmiş olan İmam Mushaf’ın çoğaltılmasıyla görevlendirmiştir.

Hz. Osman (r.a.) çoğaltılan bu Ku’an-ı Kerim’lerin kullanılmasını emretmiş ve bir önlem olarak da, gelecekte herhangi bir kargaşa yahut yanlış anlamaya meydan vermemek için diğer tüm nüshaları yaktırmıştır.

Hz. Osman (r.a.) zamanında Mekke lehçesi esas alınarak çoğaltılan Ku’an-ı Kerim, yedi tanedir. Bunlardan bir tanesi Medine’de bırakılmış, diğerleri Mekke, Şam, Yemen, Kufe, Basra ve Bahreyn’e gönderilmiştir.

Kur’an-ı Kerim’in Harekelenmesi ve Noktalanması :

Hz. Peygamber (s.a.v.) zamanında kullanılan Arapçada ne hareke ne de noktalar vardı. Okuma ve yazmanın yaygın olmayışı ve kağıt azlığı nedeniyle Kur’an’ın tebliği daha çok sözlü yapıliyordu. Hz. Ebubekir (r.a.) zamanında toplanan ve Hz. Osman (r.a.) zamanında çoğaltılan Kur’an-ı Kerim’lerin de hareke ve noktaları yoktu. Bu yüzden Hz. Osman (r.a.), İslam merkezlerine gönderdiği Kur’an-ı Kerim’lerin yanında, bir de Kârii (Kur’an’ı dosdoğru okuyan kişi) göndermiştir.

Zamanla Kur’an-ı Kerim’in doğru okunmasını muhafaza edebilmek için, yazıya hareke ve noktaların konmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Kur’an-ı Kerim’in ilk harekelenmesi ve noktalanması, Emevîler zamanında hicri 95 yılında, Ebu’l-Esved ed-Düelî ile başlamış ve muhtelif zamanlarda çeşitli kişiler tarafından tamamlanarak bugünkü şeklini almıştır.

Ayet ve Sûrelerin Tertip ve Düzeni :

Ayet ve sûrelerin yerleri ve sıralamaları vahye dayalıdır. Vahiy geldikçe Hz. Peygamber (s.a.v.), “Bunu, şu sûrenin şurasına yazın!” diye vahiy kâtiplerine bizzat bildirerek bugünkü tertip ve düzeni sağlamıştır. Sûrelerin isimleri de yine Hz. Peygamber (s.a.v.) tarafından Fatıha, Bakara... diye konulmuştur.

Vahiy Kâtibi :

Hz. Peygamber (s.a.v.)’e gelen vahiy, O’nun emri ve izni ile yazan sahabilere denir. Kırka yakın vahiy kâtibi vardı.

Mekke’de ilk vahiy kâtibi : Hz. Abdullah b. Sa’d.

Medine’de ilk vahiy kâtibi : Hz. Ubeyy b. Ka’b.

Meşhur vahiy kâtipleri : Hz. Zeyd b. Sabit, Hz. Ebubekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali, Hz. Muaviye ve Hz. Abdullah b. Zeyd.

Ayet :

Sûrelerin içindeki durak işaretleri arasında yer alan, bir veya birkaç cümleden oluşan Allah sözüne denir.

Kur'an'da 6666 ayet vardır. Uzun bir ayetin, bir kaç kısa ayet sayılmasından veya bir kaç kısa ayetin bir uzun ayet yahut sûrelerin başındaki besmelelerin bir veya ayrı ayrı ayet sayılmasından dolayı, ayet sayısı değişik şekillerde de sayılmıştır.

İlk İnen Ayetler :

“Yaratan Rabbinin adıyla oku. O insanı bir alak (aşılanmış yumurta)’tan yarattı. Oku, insana bilmediğini öğreten, kalemle yazmayı öğreten Rabbin, en büyük kerem sahibidir.” (Alak: 1-5)

Son İnen Ahkam Ayeti :

“Bugün dininizi kemale erdirdim, size nimetimi tamamladım, sizin için İslam’ı din olarak beğenip seçtim.” (Maide: 3)

Veda Haccı arefesinde Arafat’ta nazil olmuştur.

Muhkem ve Müteşabih Ayetler :

Muhkem Ayetler : Anlamı açık olan ve yoruma gerek olmadan herkesin kolaylıkla anlayabildiği ayetlere denir.

Müteşabih Ayetler : Birden fazla anlama gelen, manası kapalı olan, açıkça anlaşılması mümkün olmayan ayetlere denir.

Mekkî ve Medenî Ayetler :

Mekkî Ayet : Hicretten önce Mekke’de inen ayetlere denir.

Medenî Ayet : Hicretten sonra Medine’de inen ayetlere denir.

Sebeb-i Nüzul : Kur’an-ı Kerim ayetlerinin Hz. Peygamber (s.a.v.)’e indiriliş sebeplerine denir.

Sûre : Bir çok ayetin bir araya gelmesiyle oluşan ve birbirinden besmele ile ayrılan Kur’an bölümlerine denir. Kur’an’da 114 sûre vardır.

Kur’an-ı Kerim’in ilk sûresi Fatiha, son suresi Nâs sûresidir.

En uzun sûre 286 ayetten oluşan Bakara sûresi, en kısa sûre ise 3 ayetten oluşan Kevser sûresidir.

Cüz : Kur’an-ı Kerim 30 eşit bölüme ayrılmıştır. Bunların her birine cüz denir. Her cüz 20 sayfadan oluşur.

Tecvid : Kur’an-ı Kerim’i, harflerin mahreçlerine (ağızdan çıkış yerlerine) ve sıfatlarına uygun olarak okumaya tecvid, bunu açıklayan ve öğreten ilme de tecvid ilmi denir.

Kur’an’da Bulunan Kelimelerin Sayısı : 77.934

Kur'an Harflerinin Sayısı : “Kur'an 1.027.000 harftir. Kim onu sabır ve metanetle okursa, her harfi karşılığında kendisine hurilerden bir zevce verilir.” (Hadis-Taberani)

Hurûf-u Mukattaa :

Bazı sûre başlarında bulunan, manası açık olmayan ve ikisi üçü birleşik veya tek başına yazılı harflere denir. Elif Lâm Mîm, Yâ Sîn... gibi.

Kur'an-ı Kerim'in 29 sûresi bu harflerle başlamaktadır. Bu sûrelerden üç tanesi bir, on tanesi iki, onüç tanesi üç, iki tanesi dört ve bir tanesi de beş mukattaa harfiyle başlamaktadır.

Bu harfler, ilahî bir şifre olup hakikatini ancak Allah bilir. Onlar hakkında konuşmak doğru olmaz. Onlara inanır ve nakledildikleri gibi okuruz. Müfessirler de onları yorumlamaktan kaçınmışlardır.

Tefsir : Kur'an-ı Kerim'i en geniş ölçüde, kapsamlı ve anlaşılır biçimde açıklayan ve yorumlayan ilme denir. Tefsir yapan âlime müfessir denir. Tefsir ilmini öğrenmek farz-ı kifayedir.

Tefsir çeşitleri:

a. Rivâyet Tefsiri : Kur'an ayetleri, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in hadisleri, sahabe ve tabiînin sözleri ve açıklamaları ile yapılan tefsirlere denir.

b. Dirâyet Tefsiri : Kur'an ayetleri, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in hadisleri, sahabe ve tabiînin sözleri ve açıklamalarının yanında; dil, edebiyat, dinin genel prensipleri ve diğer genel bilgilere dayanılarak yapılan; aklî, felsefi ve güncel yorumların da yer aldığı tefsirlere denir.

Meal : Kur'an-ı Kerim'in Arapça aslından başka dillere, anlamını bozmadan, tefsirden daha kısa olarak, iyi anlaşılır biçimde yapılan çevirilerine denir.

Tercüme : Bir sözü bir dilden başka bir dile aynen, aslını bozmadan birebir çevirmeye denir. Kur'an-ı Kerim'deki ayetlerin anlamlarına bağlı kalınarak Arapça aslından başka dillere birebir tercüme yapmak mümkün değildir. Kur'an'ın bütün özellikleri kaybolur. Ancak meali yapılabilir.

Mushaf : Kur'an-ı Kerim'in, Fatiha sûresi ile başlayıp Nâs sûresi ile biten şekliyle iki kapak arasında toplanmış haline denir.

Hatim : Kur'an-ı Kerim'in yüce anlamını ve hikmetlerini düşünerek, baştan sona kadar okunmasına denir.

Mukâbele : Bir topluluk karşısında, Kur'an-ı Kerim'i birinin yüzünden veya ezbere okuması, diğerlerinin de onu takip etmesine denir.

Hâfız : Kur'an-ı Kerim'in tamamını ezbere okuyabilenlere denir.

Tilâvet (Okuma) Secdesi : Kur'an-ı Kerim'deki secde ayetlerinden birini okuyan veya dinleyen müslümanın yapması vacib olan secdeye denir.

Kur'an-ı Kerim'in 14 yerinde secde ayeti vardır. Bu sûre ve ayetler :

A'raf-206	Ra'd-15	Nahl-49	İsra-107	Meryem-58
Hac-18	Furkan-60	Neml-25	Secde-15	Sad-24
Fussilet-37	Necm-62	İnşikak-21	Alak-19	

Tilâvet Secdesinin Yapılışı : Abdestli olarak ayakta kıbleye dönülür. Tilâvet secdesi niyetiyle eller kaldırılmadan "Allahu ekber" diyerek secdeye varılır, secdede üç kere "Sübhâne rabbiye'l-âlâ" denilir. Tekrar "Allahu ekber" diyerek secdeden kalkılır. Ayağa kalkarken "Ğufrâneke rabbenâ ve ileyke'l-masîr" denmesi müstehaptır.

Kur'an ve Abdest :

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

"O'na (Kur'an'a) tertemiz olanlardan başkası dokunamaz." (Vâkıa: 79)

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

"Kur'an'a ancak hadesten (abdestsizlikten, cünüplükten, hayz ve nifastan) temiz olan el değebilir." (Nesâi)

Bu ayet ve hadis ışığında;

1. Kur'an-ı Kerim'e abdestsiz dokunmak yasaktır.
2. Dokunulmadan veya ezberden abdestsiz Kur'an okunabilir.
3. Cünüb olan erkek ve hayızlı kadının, Kur'an-ı Kerim'e dokunması veya ezberden bile olsa okuması yasaktır. Bu kişilerin el değmeden sadece bakmalarına izin verilmiştir.

4. Eğitim ve öğretim amacıyla Kur'an'a abdestsiz dokunmaya, bazı İslam âlimleri izin vermişlerdir.

Kur'an-ı Kerim Okurken...

1. Okumaya başlamadan önce mutlaka abdest almalıyız.
2. Temiz bir yerde, kıbleye dönerek oturmalıyız.
3. Okumaya başlamadan önce eûzü-besmele çekmeliyiz.
4. Ağız ve diş temizliği yaparak Kur'an okumaya niyet etmeliyiz.
5. Tecvid kurallarına uygun olarak okumalıyız.
6. Anlamını düşünerek okumalıyız.

PEYGAMBERLERE İMAN

Peygamber :

Yüce Allah'ın, emir ve yasaklarını kullarına bildirip açıklamak üzere, insanlar arasından seçip görevlendirdiği kişiye denir.

Rasul :

Kendisine yeni bir din anlayışı ve yeni bir kitap verilmiş olan peygambere denir.

Nebî :

Kendisine yeni bir din anlayışı ve yeni bir kitap verilmeyip, kendisinden önceki peygamberin din anlayışını devam ettiren, onu destekleyen ve onun din anlayışıyla insanları Allah'a davet eden peygambere denir.

Her rasul nebîdir, fakat her nebî rasul değildir.

Allah yoluna çağırma, rasul ile nebî arasında bir fark yoktur. Nebîler de Cebrail (a.s.) aracılığı ile Allah'tan vahiy almışlardır.

Peygamberler, sadece insanlara dini anlatmakla görevlidirler. Bir insanı doğru yola erdirmeye gibi bir yetkileri yoktur.

Peygamberler de Allah'ın kullarıdır, hiçbir zaman ilah veya insan üstü varlık değildirler. Allah'ın emir ve yasaklarından onlar da sorumludur.

İlk peygamber Hz. Adem (a.s.), son peygamber Hz. Muhammed (s.a.v.)'dir.

Peygamber Seçimi :

Peygamberlik Allah vergisidir. Kişinin istek ve seçimine bağlı değildir. İbadet veya çalışmakla da elde edilemez. Babadan oğula geçmez. Peygamberi Allah seçer ve görevlendirir.

Allah'ın Hediyesi :

İnsanlar, hak ve adalet üzerine kurulan doğru yolu öğrenmek için mutlaka bir rehber ihtiyacı duyarlar. Aksi halde yollarını şaşırırlar. Allah'ın azabına uğrarlar. Yüce Allah insanlara olan rahmet ve merhametinin bir eseri olarak, her devirde peygamberler göndermiş, onlara doğru yolu göstermiş ve azabından korumuştur. Bu sebeple Yüce Allah'ın insanlara peygamber ve ilahî kitap göndermesi, en büyük manevî hediyedir.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Hiçbir millet yoktur ki, kendi içinde (onları Allah'ın azabıyla) korkutan biri (peygamber) gelip geçmiş olmasın.” (Fatur: 24)

Peygamberlerin Gönderiliş Sebepleri :

1. İnsanları Allah'ın dışında ibadet edilenlerden kurtarmak ve yalnızca Allah'a ibadet etmeye çağırarak.
2. Dini açıklamak, anlaşılır hale getirmek ve yaşamak.
3. İnsanları kötülüklerden sakındırıp, hayra ve iyiliğe davet etmek.
4. Ahiret gününü, cennet ve cehennemi hatırlatmak.
5. İnsanlara söz ve fiilleri ile güzel örnek olmak.
6. Allah'ın dinini yeryüzüne yaymak.

Peygamberlerin Sıfatları (Özellikleri) :

Söz ve davranışları ile insanların önderi ve lideri olan peygamberler, vahiyle desteklendiği gibi, diğer insanlarda olmayan bir takım özelliklere de sahiptirler. Bunlar:

1. Sıdk : Peygamberler her hususta doğru ve dürüst insanlardır. Asla yalan söylemezler.

2. Emânet : Peygamberler her bakımdan güvenilir kimselerdir. Emindirler. Emanete asla ihanet etmezler. Kimsenin malına ve canına zarar vermezler. Peygamber olmadan önce de böyledirler.

3. Fetânet : Peygamberler zeki, akıllı, ileri görüşlü ve uyanık kimselerdir. İnanmayanlara karşı getirdikleri deliller, insanların en akıllısı ve en zekisi olduklarını gösterir.

4. Tebliğ : Peygamberler Yüce Allah'tan aldıkları tüm emir ve yasakları, hiçbir ekleme ve çıkartma yapmadan ve hiçbir şeyi gizlemeden eksiksiz olarak insanlara ulaştırmakla görevlidirler.

5. İsmet : Peygamberler günah işlemezler. Yüce Allah onları, peygamberlik makamına zarar verecek her türlü gizli ve açık, büyük ve küçük günahı, bilerek veya bilmeyerek işlemekten korumuştur.

6. Adaletli olmak : Peygamberler bütün işlerinde haktan ve adaletten ayrılmazlar. Hile ve haksızlık yapmazlar. Hiçbir kimseye de haksızlık yapmamışlardır. Peygamberlerin zalim olması asla düşünülemez.

7. Erkek olmak : Kadınlar yaratılış icabı; narin, ince ve hassas yapıdılar. Peygamberlik gibi aşırı sorumluluk isteyen bir görevi yapmaları mümkün olmadığından kadınlardan peygamber gelmemiştir.

Peygamberlerin Sayısı :

Yüce Allah her topluma bir peygamber göndermiştir. Ancak bunların sayıları konusunda dinî kaynaklarda değişik bilgiler vardır.

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor :

“Peygamberlerin sayısı 124.000'dir. Bunların 315'i rasuldür.” (Ahmed b.

Hanbel)

Peygamberlerden 25 tanesinin ismi Kur'an-ı Kerim'de bildirilmiştir.

Bunlar :

Hz. Adem	Hz. İshak	Hz. Musa	Hz. Zekeriyya
Hz. İdris	Hz. Lut	Hz. Harun	Hz. Yahya
Hz. Nuh	Hz. Yakup	Hz. İlyas	Hz. İsa
Hz. Hud	Hz. Yusuf	Hz. Elyesa	Hz. Muhammed (s.a.v.)
Hz. Salih	Hz. Eyyup	Hz. Yunus	
Hz. İbrahim	Hz. Zülkifl	Hz. Davut	
Hz. İsmail	Hz. Şuayp	Hz. Süleyman	

Kur'an-ı Kerim'de isimleri geçen fakat peygamber olup olmadıkları hakkında kesin bilgi olmayanlar ise şunlardır:

Hz. Lokman Hz. Üzeyir Hz. Zülkarneyn

Ulu'l-Azm Peygamberler :

Getirdikleri Tevhid dininin yerleşmesi için kavimleriyle olan mücadelelerinde, büyük sıkıntı ve eziyetlere katlanan peygamberlere denir.

Ulu'l-Azm peygamberler beş tanedir:

Hz. Nuh, Hz. İbrahim, Hz. Musa, Hz. İsa ve Hz. Muhammed (s.a.v.)

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Hani vaktiyle biz peygamberlerden ahitlerini almıştık. Senden, Nuh'tan, İbrahim'den ve Musa ile Meryemoğlu İsa'dan da. (Evet) biz onlardan pek sağlam bir söz almıştık.” (Ahzab: 7)

Herkes Yanındakinden Verir!

Bir gün adamın biri Hz. İsa (a.s.)'ya hakaret etmiş. O sırada orada bulunup da hakareti duyanlar Hz. İsa (a.s.)'ya:

“-Niçin karşılık vermediniz?” diye sormuşlar.

Hz. İsa (a.s.) da:

“-Herkes yanındakinden verir, onda bulunan benim yanımda yoktu ki.” buyurmuştur.

OLAĞANÜSTÜ OLAYLAR

Alışılmışın dışında, fizik ve tabiat kurallarına aykırı olarak ortaya çıkan ve akıl ile anlaşılmasında zorluk çekilen olaylara denir.

Mucize : Peygamberlerin, peygamber olduklarını ispat etmek için Yüce Allah'ın yardımıyla gösterdikleri ve insanları aciz bırakan olağanüstü olaylara denir.

- Mucizeyi Allah yaratır, peygamber aracılığıyla ortaya çıkar.
- Mucizeyi ancak peygamberler gösterir.
- Mucize, peygamberlik davasına ve amacına uygun olur.
- Mucize, hiç bir şekilde taklit edilemez, aynısı yapılamaz.
- Mucize, şahsî çıkar için değil peygamberliğin ispatı için gösterilir.
- Her peygamber mucize göstermiştir.

İrhas : Peygamber olacak kişilerde, peygamberlik öncesi görülen olağanüstü hallerine denir. Hz. İsa (a.s.)'nın beşikte iken konuşması gibi...

- İrhas, mucize gibi yalnız peygamberlere mahsustur.
- İrhas, peygamberliğin ön habercisidir.
- İrhas, peygamberliğin temellerini kuvvetlendirir.

Keramet : Yüce Allah'ın velî kullarında görülen olağanüstü hallere denir.

Velî (Evliya) : İlahî emirleri dikkatle yerine getiren, günahlardan titizlikle sakınan, Allah'a çokça ibadet eden, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in sünnetine sıkı sıkıya bağlı; Allah dostu, samimi mü'min kişilere denir.

- Keramet, Yüce Allah'ın velî kullarında görülür.
- Evliyanın kerameti doğrudur ve gerçektir.
- Keramet mucize derecesine, velî de nebî derecesine asla ulaşamaz.

İlham : Yüce Allah'ın insan kalbine bir şeyler bildirmesine denir.

İki türlü ilham vardır:

1. İlahî vahyin peygamber uyanık iken kalbine gelmesidir. Bu ilham, her müslüman için delildir. Bunlara uymak gerekir.

2. Salih müslümanların ve iyi kimselerin akıl yürütme ve düşünmeye dayanmadan kalbine gelen bilgidir. Bu ilham, vehim veya şeytanın vesvesesi olabilir. İlhamı vehim ve vesveseden ayırabilmek için onun dine uygunluğunu ayet ve hadislerle kontrol etmek gerekir.

Vahiy ile ilham arasındaki farklar:

1. Vahiy, yalnızca peygamberlere gelir, evliyaya gelmez.
2. Vahiyde çoğu zaman melek görünür, ilhamda görünmez.
3. Peygamber vahiy gizleyemez. Kendisine ilham gelen evliya ise, bunu gizleyebilir. Hatta sır olarak saklaması daha güzeldir.
4. Vahiyde kesinlik vardır. Peygamber, vahyin Yüce Allah'tan geldiğini kesin olarak bilir. İlhamın kaynağında ise kesinlik yoktur.

Keşf : Evliyanın his ve akılla anlaşılmayan şeyleri, kalbine gelen ilham yoluyla bilmesine denir.

- Evliyanın keşfinde hata etmesi ve yanılması, müctehidlerin ictihatta yanılması gibidir. Kusur sayılmaz. Bundan dolayı, evliya kınanamaz.
- Keşf yolu ile edinilen bilgilerin doğruluğu, İslâmî bilgilere uygun olup olmamaları ile ölçülür.

Firâset (Ferâset) : Hakiki bir mü'minin kalbine bazı sırların aksetmesi ve basiretli hareket ederek ileriye görmesi ve sezmesine denir.

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Mü'minin firâsetinden sakınınız, zira o Allah'ın nuru ile bakar.”

(Tirmizi)

Maûnet (Yardım Görme) : Bazı mü'minlerde bir iddiada bulunmadan meydana gelen olaylara denir. Geçimin kolay olması, bela ve sıkıntılara düşmemek bu türdendir.

İstidrac : Küfür ve günahı açık olan kişilerde görülen ve onların isteklerine uygun olarak ortaya çıkan olaylara denir. Firavun'un çok uzun süre yaşayıp baş ağrısı bile görmemesi gibi.

- İstidrac, Allah'ın fırsat vermesiyle ortaya çıkar, istidrac sahibi kişinin dilemesiyle olmaz.
- İstidrac, küfür ve günahı açık olan kişilerin daha çok azaba uğramaları için verilir.
- İstidrac sahibi, kendisinin yaptığını zannederek küfür ve günahıyla iyice böbürlenir.

İhanet (Hızlan) : Küfür ve günahı açık olan kişilerde görülen ve onların isteklerine aykırı olarak meydana gelen olaylara denir.

Yalancı peygamber Müseylemetü'l-Kezzap, mucize göstermek maksadıyla tek gözü kör bir adama, gözü açılsın diye dua etmiş, adamın gören diğer gözü de kör olmuştur.

AHİRET GÜNÜNE İMAN

Her şey gibi dünyanın da sonu vardır. Bir gün gelecek dünya da yok olacaktır. Her şey yok olduktan sonra insanlar Allah'ın emriyle tekrar dirilecek ve dünyada yaptıklarından hesaba çekilecektir. O gün insana, iman ve salih amelden başka hiç bir şey fayda vermeyecektir. İslam'ı seçen ve Allah'a kulluk görevini yerine getirenler cennete, şirki ve küfrü seçenler ise cehenneme gidecektir.

İnsan Hayatının Evreleri :

1. *Ruhlar Alemi* : Ruh olarak yaratılan insanın, ana rahmine gelinceye kadar olan hayatıdır.

2. *Ana Rahmindeki Hayatı* : Ruhlar âleminden dünya hayatına geçerken ruhla beden buluştuğu hayattır. Anne karnında dört aylık iken bedene ruh üflenir.

3. *Dünya Hayatı* : Ruhun cesetle birlikte yaşadığı ve içinde bulunduğumuz geçici hayattır.

4. *Kabir (Berzah) Hayatı* : Ölümle başlayıp, kıyametin kopması ve insanların tekrar diriltilmesine kadar devam edecek olan hayattır.

5. *Ahret Hayatı* : İnsanların ruh ve beden olarak yeniden diriltilip, dünyada yaptıklarının karşılıklarını görecekleri ebedî, sonsuz hayattır.

Ömür :

İnsanın doğumundan ölümüne kadar canlı kaldığı, varlığını sürdürdüğü zamana denir.

Ecel :

Yüce Allah'ın tayin ve takdir ettiği ömrün yani dünya hayatının sona erdiği zamana denir. Ölüm anı.

Ecel ne vaktinden önce gelebilir ne de geciktirilebilir.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Her ümmetin bir eceli vardır. Ecelleri gelince ne bir an geri kalırlar, ne de bir an ileri gidebilirler.” (A'raf: 34)

Ölüm :

Dünya hayatının sona ermesi, ruhun bedenden ayrılması olayıdır.

Ölüm, bir son olmayıp maddî âlemden, ebedî âleme geçiştir.

İnsana hayat ve canlılık veren ruh, ölümle bedenden ayrılır ve ruhlar âlemine gider.

Kabir :

Ölen kimsenin toprağa gömüldüğü yere kabir veya mezar denir. Kabir ahiret âlemine açılan manevî bir kapıdır.

Kabirlerin bulunduğu araziye ise kabristan veya mezarlık denir.

Kabir Hayatı :

İnsanın öldükten sonra toprağa verilmesiyle başlayan ve kıyamet gününe kadar devam edecek olan hayattır. Kabir hayatında beden çürüyüp yok olur, ruh yok olmaz, ruhlar âlemine gider.

“Kabir hayatı, dirilerin hayatı gibi değildir. Dünya hayatında, hayatın devamı için hem his yani duygu, hem de irade ile hareket vardır. Kabir hayatında ise, hareket etmek yoktur.” (İmam-ı Rabbani)

Kabir Sorusu :

Kabirde Münker ve Nekir meleklerinin sorduğu sorulara denir. Bu melekler; “Rabbin kimdir? Dinin nedir? Peygamberin kimdir? Kıblen neresidir?” diye sorularlar.

Mü'min kişi, bu sorulara kolayca cevap verir, kabri genişler, güzelleşir ve cennet bahçelerinden bir bahçe olur. Kafir ve münafıklar ise bu sorulara cevap veremezler. Onların kabirleri de, kaburgalarını kırıp birbirine geçirinceye kadar sıkar ve cehennem çukurlarından bir çukur olur.

Bir kimse ister bir kabre defnedilsin, ister denize atılsın, isterse hayvanlar tarafından cesedi parçalansın, yensin veya ateşte yansın, mutlaka rabbinden, peygamberinden ve dininden sorguya çekilecektir.

İmam-ı Azam Ebu Hanife'ye göre; peygamberlere, çocuklara ve şehidlere kabir sorusu yoktur.

Kabir Azabı :

İmansız olarak ölen bir kişinin veya günahkar bir müslümanın kabre konulduktan sonra çektiği, nasıl olduğunu bilemediğimiz azap ve cezaya denir. Kabir azabı rüya gibi değildir. Dünya azabına benzemez, cehennem azabından bir parçadır.

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Kabir ya cennet bahçelerinden bir bahçedir veya cehennem çukurlarından bir çukurdur.” (Tirmizi)

Kabir Ziyareti :

Ölümü ve ahireti hatırlayıp ibret almak, mezarlıkta gömülü olanlara dua edip Ku'an okumak ve velîlerin geçmiş yaşantılarından ders almak amacıyla kabirlere yapılan ziyarete denir.

Hız. Peygamber (s.a.v.) Şöyle buyuruyor:
“Kabir ziyaretini önce yasaklamıŐtım. Şimdi ziyaret ediniz! Bۆylece dۆnyaya gۆnöl vermekten kurtulur, ahireti hatırlarsınız.” (İbn-i Mâce)

Kabir Ziyaretinin Faydaları :

- a. İnsana ölümü ve ahireti hatırlatır, ahiret için tedbir alıp hazırlık yapmayı sağlar.
- b. İnsanı iyiliğe yۆneltir. AŞırı dۆnya sevgisini yok eder ve gۆnah iŐlemeye engel olur.
- c. Velilerin kabirlerini ziyaret, ruhlara ferahlık verir, gۆzel duyguların oluŐmasına yardım eder.
- d. İnsanın; geçmiŐi, dini, kۆltürü ve tarihi ile bağlarının gۆçlenmesine yardımcı olur.

Kabir Ziyaretinin Ādābı :

1. Abdestli olmak.
2. Kabre varıldığında Hz. Peygamber (s.a.v.)’in tavsiye ettiği gibi selam vermek:
“Bu yurtta bulunan mü’min ve müslömanlara selam olsun. İnŐallah biz de size yetişiriz. Bizler ve sizler için Allah’tan afiyet dilerim.”
3. Kabir sahibi hayatta olsaydı ona ne kadar yaklaşması uygun ise, o kadar kabrine yaklaŐmak.
4. Kabrin yanında Kur’an-ı Kerim okumak, dua etmek.
5. Dۆnyanın geçici olduğunu, bir gۆn kendisinin de öleceğini dۆŐünmek.

Kıyametin Kopması :

Yüce Allah’ın emri ile İsrāfil (a.s.)’in Sūr denilen bir alete üfürmesi (birinci üfürme) ile, bütöün canlıların ölüp her Őeyin yok olması, kainattaki nizamın, dۆzenin bozulması, dۆnya hayatının son bulmasıdır.

Sūr :

Kıyamet kopacağı zaman, dۆrt büyük melekten biri olan İsrāfil (a.s.)’in üfleyeceği, nasıl olduğu bilinmeyen boruya denir.

Allahu Teala Şöyle buyuruyor:

“(Kıyamet kopunca, ilk) Sūr’a üflenecek. Artık Allah’ın dilediği (melekleri)’nden baŐka, göklerde ve yerlerde olanlar(in hepsi) dۆŐü� ölecektir. Sonra O’na bir daha üflenecek, onlar hemen (dirilip) ayakta bakıŐıp duracaklar.” (Zümer: 68)

Kıyametin Kopma Zamanı :

Kıyametin ne zaman kopacağını Allah'tan başka kimse bilemez.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Ey Muhammed! Sana, kıyamet saatinin ne zaman gelip çatacağını soruyorlar. De ki, onu ancak Rabbim bilir, onun vaktini O'ndan başka belirtecek yoktur. Göklerin ve yerin, ağırlığını kaldıramayacağı o saat, sizlere ansızın gelecektir.” (A'raf: 187)

Kıyamet günü verilecek hesap için hazırlıklı olmak, onun zamanının bilinmesinden daha önemlidir.

Kıyamet Alametleri :

Kıyametin kopması yaklaşıncı bir takım garip ve olağanüstü olaylar ve bazı belirtiler ortaya çıkar ki, bunlara kıyamet alametleri denir.

a. Küçük Alametler :

Dinî emirlerin ihmal edilmesi ve ahlakın bozulması gibi insan iradesine bağlı olarak, büyük alametlerden çok önce meydana gelecek olan olaylardır.

Hz. Peygamber (s.a.v.)'in gönderilmesi ve O'nunla birlikte peygamberliğin sona ermesi, ilmin azalıp bilgisizliğin artması, içkinin yaygınlaşması ve zinanın açıkça yapılır olması, ehil olmayan insanların söz sahibi olması, adam öldürme olaylarının artması, dünya malının bollaşması, zekat verecek fakirin bulunmaması gibi olaylar kıyametin küçük alametlerinden bazılarıdır.

b. Büyük Alametler :

Hz. Peygamber (s.a.v.): “Kıyametten önce on alamet görmediğiniz sürece dünyanın sonu gelmez.” (Müslim) buyurmuş ve bu alametleri de şu şekilde sıralamıştır:

1. *Duman* : Bütün yeryüzünü kaplayan bir duman çıkacak, mü'minleri nezleyle tutulmuş gibi bir duruma getirecek, kafirleri de sarhoş edecektir.

2. *Deccal* : Bu isimde bir şahıs çıkacak, Tanrılık iddiasında bulunacak, istidrac denilen bazı olağanüstü olaylar gösterecek ve Hz. İsa (a.s.) tarafından öldürülecektir.

3. *Dabbetü'l-arz* : Bu isimde bir canlı çıkacak, yanında Hz. Musa (a.s.)'nın asası ve Hz. Süleyman (a.s.)'ın mührü bulunacak, mü'minlerle kafirlerin tanınmalarını sağlayacaktır.

4. *Güneşin Batıdan Doğması* : Evrenin tek hakimi olan Yüce Allah'ın emriyle güneş batıdan doğacak ve bu olaydan sonra tevbe edenlerin tevbesi kabul edilmeyecektir.

5. *Ye'cüc ve Me'cüc'ün Çıkması* : Bu isimde iki topluluğun yeryüzüne dağılarak bir süre bozgunculuk yapmaları da kıyametin bir başka büyük alametidir.

6. *Hız. İsa (a.s.)'nın Gökten İnməsi* : Kıyametin kopmasına yakın bir zamanda Hız. İsa (a.s.) gökten inecek, Hız. Peygamber (s.a.v.)'in dini üzere amel edecek, insanlar arasında adaletle hükmedecek ve Deccal'i öldürecektir.

7. *Doğuda bir yer çöküntüsü* olacaktır.

8. *Batıda bir yer çöküntüsü* olacaktır.

9. *Arap yarımadasında bir yer çöküntüsü* olacaktır.

10. *Ateş Çıkması* : Hicaz taraflarında büyük bir ateş çıkacak ve her tarafı aydınlatacaktır.

Ahret Hayatı :

Ölümden sonra insanların tekrar dirilmesiyle başlayacak ve ebediyen devam edecek olan hayata denir.

İsrafıl (a.s.)'in Sûr'a ikinci defa üflemesiyle bütün ölümler dirilecek, insanların dünyada yaptıkları bütün iyilik ve kötülükler kendilerine açıkça gösterilecek ve hesap sorulacaktır.

Allah'a inanarak hayırlı ve güzel işler yapanlar cennete girecekler, Allah'ı inkar eden kafir ve müşrikler de cezalarını çekmek üzere cehenneme gireceklerdir. Günahkar müslümanlar ise Yüce Allah'ın affına veya Hız. Peygamber (s.a.v.)'in şefaatine kavuşamazlarsa önce cezalarını çekmek üzere cehenneme daha sonra da cennete gireceklerdir. İnkâr edip iman etmeyenler ise, ebedî olarak cehennemde kalacaklardır.

Haşr (Ba's) :

İnsanın öldükten sonra yeniden dirilmesi ve ahiret hayatına başlamasına denir. Yüce Allah bütün insanları, hayvanları, cinleri, şeytanları, gökte, yerde, denizde ne kadar büyük ve küçük canlı varsa, hepsini yeniden dirilecektir.

Haşr, ruh ve bedenle birlikte olacaktır.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“İnsan zanneder mi ki, biz onun kemiklerini toplayıp bir araya getiremeyeceğiz. Evet onun, parmak uçlarını bile (en ince çizgisine kadar yeniden) düzenlemeye kadırız.” (Kıyame: 3-4)

Mahşer Yeri :

İsrafıl (a.s.)'in Sûr'a ikinci defa üfledikten sonra insanların hepsinin dirilitilerek kabirlerinden kalkıp hesap için toplanacakları yere mahşer yeri

veya arasat meydanı denir.

Mahşer yeri, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in ifadesine göre; “Üzerinde hiçbir alamet (dağ, deniz, bitki vb.) bulunmayan, halis buğday unundan yapılmış yufka gibi beyaz ve parlak bir düzlük” (Buhari) olacaktır. Dirilişten sonra bütün canlılar, hesap ve sorgu için bu düzlükte toplanacaklar, insanlar dışındaki diğer canlılar hesap ve sorgudan sonra toprak olacaktır.

Hesap ve Sorgu :

Mahşerde ilahî adaletin tecellisi için mahkeme kurulacak ve herkes dünya hayatında yaptıklarından sorguya çekilecek, mutlak hakim olan Yüce Allah'ın huzurunda hesap verecektir.

Allahu Teala aslında her şeyi bilmektedir. Ancak, herkese suçlarını bir bir itiraf ettirmek, azabı hakettiğini göstermek için kullarını hesaba çekecektir. Bir anda insanlardan birinin hesaba çekilmesi, diğerlerinin hesabının görülmesine engel olmayacaktır. O gün Yüce Allah'ın bir lütfu olarak dünyada yaptıklarına karşılık hesap ve sorgudan muaf tutulanlar da olacaktır.

Mizan :

Mahşerde insanların sevap ve günahlarının tartılacağı, nasıl olduğu bilinmeyen terazi ve adalet ölçüsüne denir. Mizanda hiçbir kimse, haksızlığa uğramayacak, en küçük ameli bile zayi olmayacaktır.

Mizan terazisinde iyilikleri ağır gelenler cennete gönderilirken, kötülükleri ağır gelenler de cehenneme gönderileceklerdir. Ancak cehenneme gidenlerden iman sahibi olanlar cehennemde sürekli kalmayacaklar, günahları kadar cehennemde ceza çektikten sonra cennete gireceklerdir.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Biz kıyamet gününe mahsus adalet terazileri koyacağız. Artık hiçbir kimse, hiçbir şeyle haksızlığa uğramayacaktır. O şey bir hardal tanesi de olsa onu getirir, mizana koyarız. Hesap görücü olarak biz yeteriz.” (Enbiya: 47)

Amel Defteri :

İnsanın dünya hayatında yaptığı iyi ve kötü bütün işlerin ayrıntılı olarak kaydedildiği deftere denir. Dünyada iken yazıcı melekler tarafından tutulan ve sesli bir film gibi insanın her türlü hal ve hareketinin kaydedildiği amel defterleri kıyamet gününde herkesin kendisine verilecektir.

- *Ashab-ı Yemîn (Amel defteri sağdan verilenler)* : Cennete girmeyi hak eden mü'minlerdir. Bunların hesabı kolay olacaktır.

- *Ashab-ı Şimâl (Amel defterleri soldan veya arkadan verilenler) :*
Cehenneme gidecek olanlardır. Bunların hesabı çok çetin olacaktır.

Şefaât :

Günahkar mü'minlerin affedilmesi, ibadet ve itaat sahibi mü'minlerin de daha yüksek derecelere ulaşması için peygamberlerin, büyük zatların ve şehidlerin Yüce Allah'a dua edip yalvarmalarına denir.

Şefaât Çeşitleri :

1. Şefaât-i Uzmâ: En büyük şefaât demektir. Kıyamet günü mahşerdeki bekleyişin sona erip hesabın başlaması için Hz. Peygamber (s.a.v.)'in bütün insanlığa yapacağı şefaattir.
2. Bazı mü'minlerin hesap görmeden cennete girmelerini sağlayan şefaât. Bu da Hz. Peygamber (s.a.v.)'e mahsus olan bir şefaattir.
3. Cennette bazı mü'minlerin derecelerinin yükselmesi için olan şefaât.
4. Günahları sebebiyle cehenneme girecek olan mü'minlerin, cehenneme girmeden doğrudan cennete girmelerini sağlayan şefaât.
5. Cehenneme girmiş olan mü'minlerin, cezasını tam çekmeden affedilip çıkarılması için olan şefaât.

Şefaâtle İlgili Bilinmesi Gerekenler :

1. Şefaât sadece Yüce Allah'a ait olan bir hakktır. Allah'ın izni olmadan hiç kimse şefaât edemez. Hiç kimse hiçbir konuda Allah'ı zorlayamaz.
2. Şefaât etme yetkisine sahip olanlar; peygamberler, âlimler, şehidler ve Allah'ın izin verdiği diğer salih kullardır.
3. Şefaât etme yetkisine sahip olanlar da ancak Yüce Allah'ın izniyle ve takdir ettiği kadar şefaât edebilirler.
3. Şefaât, yalnız günahkar mü'minler içindir. Kafirler için şefaât yoktur.
4. Günahı az olan varken çok olana, imanı kuvvetli olan varken imanı zayıf olana şefaât edilmeyecektir.
5. Hz. Peygamber (s.a.v.)'in şefaâtini kazanabilmek için, O'nun sünnetine uymalı, hal ve hareketleri örnek alınmalıdır.

Kevser Irmağı (Havuzu) :

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“(Ya Muhammed!) Biz sana Kevser’i verdik.” (Kevser: 1)

1. Hz. Peygamber (s.a.v.)'e cennette verilmiş olan, içinde bütün lezzetlerin bulunduğu ve cennet nehirlerinin en üstünü olan ırmaktır.

Hız. Peygamber (s.a.v.) Şöyle buyuruyor:

“Kevser, cennette bir nehirdir. Allah onu bana verdi. O, süttten daha beyaz, baldan daha tatlıdır.” (Tirmizi)

2. Kıyamet günü cehennem üzerindeki sırat köprüsü geçilmeden önce Hız. Peygamber (s.a.v.) ve ümmetinin başına geldikleri meşhur havuzdur. O dehşetli günde mü’minler bu sudan içip hararetlerini giderecekler ve bir daha susuzluk duymayacaklardır.

Hız. Peygamber (s.a.v.) Şöyle buyuruyor:

“Havuzum Eyle ile Aden arasındaki mesafeden (bir aylık yaya yolu) daha geniştir. Onun rengi kardan daha beyaz, baldan daha tatlıdır. Onun maşrabaları yıldızlardan daha çöktür.” (Tirmizi)

Sırat Köprüsü :

Mahşer yerinden başlayıp cehennemin üzerinden geçerek cennete kadar uzanan, son derece ince ve keskin olan köprüye denir. Mü’min, günahkar, kafir herkes bu köprüye gelecektir. Cennete gidebilmek için bundan başka yol yoktur. Ancak sıratı geçmek, geçen şahsın iradesine değil, dünyadaki yaşayışına, iman, amel, ihlas ve ahlakına bağlıdır.

Mü’minlerden bazıları derecelerine göre sıratı göz kayması, şimşek, rüzgar, kuş, yarış atı... hızıyla geçerken, bazıları da zorluk çekecek veya tamamen geçemeyecektir. Dünyada Allah’ın emir ve yasaklarını çiğneyen kafir ve münafıklar ise sırat köprüsünü asla geçemeyecek ve cehenneme düşeceklerdir.

A’raf :

Üç ayrı anlamı vardır. Bunlar:

1. Cennetle cehennem arasında bulunan surun, yüksek tepeleridir.
2. Mizanda sevapları ve günahları eşit olduğu için cennet veya cehenneme girmeyenlerin kalacakları yerin adıdır. Bunlar Yüce Allah’ın izniyle, haklarında yapılan bir şefaitle daha sonra cennete gireceklerdir.
3. Fetret devirlerinde ölenlerle, müşriklerin çocukları ve aklı olmayanların kalacakları yerdir.

Fetret Devri : İki peygamber arasında peygambersiz geçen zamandır.

Mükafat ve Ceza :

Ahiret gününe iman etmenin temelinde, bu dünyada yapılanların ahirette mükafat ve ceza olarak karşılıklarının görölmesi vardır.

Allahu Teala Şöyle buyuruyor:

“Kim zerre ağırlığınca bir iyilik yaparsa onun sevabını görecek; kim de zerre ağırlığınca kötölük yaparsa onun cezasını görecektir.” (Zilzal: 7-8)

Cennet ve cehennem ebedî (sonsuz)dur. Cennetin nimetleri ve cehennem azabı hiç sona ermeyecektir. Kafirler cehennemde ebedî olarak kalacaklar, günahkar müslümanlar ise günahları kadar cehennemde kaldıktan sonra cennete gireceklerdir.

Cennet :

Ahirette mü'minlerin sayısız nimetlerle mükafatlandıracağı ve mutluluk içerisinde sonsuz olarak yaşayacakları yere denir.

Altlarından ırmaklar akan, birbiri üzerine bina edilmiş yüksek köşkler ve saraylar, hizmet için nurdan yaratılmış hizmetçiler (huri ve gılman), çeşit çeşit ağaç ve meyveler, her türlü yemekler, temiz kokulu içecekler ve insan hayalinin erişemeyeceği güzellikte tükenmez nimetlerin bulunduğu cennet hayatı, sonsuzdur.

Cennette mutluluğun her türlü vardır. Orada sıcak ve soğuk yoktur, ebedî yeşilliklerle devamlı ilkbahar mevsimi hüküm sürer. Orada korku, üzüntü ve keder yoktur.

Bir Hadis-i Kudsi'de Cenab-ı Hakk şöyle buyuruyor:

“Salih kullarım için ben, cennette hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın işitmediği ve insanın kalbinden bile geçmeyen nice nimetler hazırladım.” (Buhari)

Hz. Peygamber (s.a.s.): “İyi iş ve güzel amel işleyenlere daha güzel karşılık ve bir de ziyade (Allah'ı görmek) vardır.” ayetini okuduktan sonra şöyle buyurdu: “Cennetlikler cennete girdiği zaman Allah (c. c.) şöyle buyuracak: “Size daha da vermeme istediğiniz bir şey var mı?” Cennetlikler de şöyle derler: “Yüzlerimizi ak çıkarmadın mı, bizi cennete koymadın mı, bizi cehennemden kurtarmadın mı? (o yeter).” Hz. Peygamber (s.a.s.) sözlerine devam ederek: “Cenab-ı Hakk perdeyi kaldırır, cennetliklere artık Rablerine bakmaktan daha sevimli gelecek hiçbir şey verilmiş olmaz.”

(Müslim)

Cennetin yedi tabakası vardır:

Cennetü'l-Firdevs, Cennetü'l-Adn, Cennetü'n-Na'im, Dârü'l-Huld, Cennetü'l-Me'vâ, Dârü's-Selâm, İlliyyûn.

Cehennem :

Kafirlerin sürekli olarak, günahkar mü'minlerin de günahları ölçüsünde cezalandırılmak üzere kalacakları azap yeridir.

Cehennem, ateşten örtü ve yataklarıyla, cehennemlikleri her taraftan kuşatan, yüzleri dağlayan ve yakan, deriyi yakıp kavuran, kızgın ateş dolu bir çukurdur. Yakıtı insanlarla taşlar olan cehennem, kendisine atılanlardan bıkmayacaktır. Cehennemliklerin derileri, her yanında azabı tatmaları için

başka deriler ile değiştirilecektir. Onların yiyeceği zakkum ağacı, içecekleri kaynar su ve irindir. Orada serinlik bulamadıkları gibi, içecek güzel bir şey de bulamayacaklardır.

Cehennemde her insan çekeceği ceza yönüyle eşit değildir. Günahkar müslüman ile kafir, kafir ile münafık aynı yerde ve aynı cezayı çekmeyeceklerdir. Yerleri ve dereceleri cezalarına göre farklı farklı olacaktır.

Cehennemin yedi tabakası vardır:

Cehennem, Lezâ, Saîr, Sakar, Hâviye, Hutame, Cahîm.

Ahret Gününe İman Neden Gereklidir :

1. İnsanın bir ömür boyu, akıl ve iradesiyle serbest olarak yaptıklarından hesap vermesi ve verilen nimetleri uygun olarak kullanıp kullanmadığının sorulması gerekir.

2. Dünyada iyilik yapanın mükafatını alması, kötülük yapanın cezasını bulması ve ilahî adaletin gerçekleşmesi için gereklidir.

3. Yaptıklarından hesaba çekileceğine inanan bir kimse, kötülük yapmaz, sorumluluk taşır ve düşünerek hareket eder.

4. Ömrü sıkıntılarla geçen bir insan ahirette sonsuz bir mutluluk bulacağına inanarak sabreder, huzurlu ve mutlu olur.

Bir Ayet :

“Ey iman edenler! Kendinizi ve çoluk çocuğunuzu yakıtı insanlar ve taşlar olan cehennem ateşinden koruyunuz.” (Tahrim: 6)

Yemin...

Yüce Allah'ın adını anarak sözü güçlendirmeye veya sözün doğruluğuna Allah'ı şahit göstermeye yemin denir.

Yeminin keffareti ise:

1. *On fakiri sabah-akşam iki öğün doyurmak veya yiyecek bedelini on fakire vermektir.*

2. *Maddi gücü olmayanlar için, ara vermeden üç gün oruç tutmaktır.*

KAZA VE KADERE İMAN

Kader :

Yüce Allah'ın, sonradan olacak şeylerin yerini ve zamanını, özelliklerini ve nasıl olacaklarını, henüz daha onlar olmadan, önceden bilmesi ve takdir etmesine denir.

Kaza :

Yüce Allah'ın önceden bildiği ve kader olarak belirlediği şeyleri, yeri ve zamanı gelince bu takdire uygun olarak yaratmasına denir.

Kader bir plan, kaza da o planın uygulanmasıdır.

İrade :

Bir şeyin olmasını istemek, dilemek, seçmek ve tercih etmektir.

İki türlü irade vardır:

1. Allah'ın İradesi (Küllî İrade) :

Yüce Allah'ın iradesi her şeyi kuşatmıştır. O'nun iradesi sonsuzdur. Dilediğini yapar. Mutlak irade sahibidir. Allah'ın iradesi dışında hiçbir şey olmaz.

İnsanın isteği ve iradesi olmadan Yüce Allah'ın kendi iradesi ile yarattığı işler küllî iradenin eseridir. İnsanın doğumu, cinsiyeti, hastalığı, acıkmaması, ölümü gibi. İnsan, bu tür işlerden sorumlu değildir.

2. İnsanın İradesi (Cüz'î İrade) :

Yüce Allah kullarını imtihan için yaratmış, birtakım hükümler ve görevlerle de sorumlu tutmuştur. Kullarının bu sorumluluklarını yerine getirmeleri için onlara seçme ve tercih etme hakkı da tanımıştır. İnsan, iyiyi de kötüyü de seçmekte serbesttir. Kul kendi iradesiyle Allah'ın istediği veya istemediği bir işi yapabilir. İnsanların yaptığı bu iyi ve kötü işler, onların tercih etmeleri, Yüce Allah'ın da yaratması ile olur. İnsan yaptığı işin yaratıcısı asla değildir.

İnsanın iradesi ve isteğine bağlı olarak, Yüce Allah'ın yaratması ile meydana gelen işler cüz'î iradenin eseridir. Namaz kılmak, içki içmek, oturup kalkmak gibi. İnsan bu tür işlerden sorumlu tutulacaktır. Mükafat ve ceza kazanması da bu işlerin çeşidine bağlıdır.

Kadere Razi Olmak :

Bir insanın, kendi irade ve isteği dışında Yüce Allah'ın kendisi hakkında takdir ettiği doğum, ölüm, hastalık gibi olaylara rıza göstermesi,

hoşnut olması, başına gelen bela ve sıkıntılara sabredip, boyun eğmesi gerekir.

Öte yandan Yüce Allah emir ve yasaklarıyla, iyi ve kötü yolu göstermiş ve “İyi olanı yapın, kötü olandan uzaklaşın” diyerek bu iki yoldan birini seçme konusunda insanı serbest bırakmıştır. Hal böyle olunca bir insanın “Allah böyle takdir etmiş, ben ne yapabilirim, kaderim böyleymiş” diyerek içinde bulunduğu kötü duruma razı olması ve sonucu Allah’a bağlaması asla doğru değildir.

Hayır ve Şer :

a. Hayır :

Dinimizin iyi, güzel ve yararlı gördüğü; söz, düşünce ve davranışlara denir. İbadet etmek, güzel söz söylemek, çalışmak, yardımlaşmak gibi.

b. Şer :

Dinimizin kötü, çirkin ve zararlı gördüğü; söz, düşünce ve davranışlara denir. Allah’a isyan etmek, yalan söylemek, hırsızlık yapmak, tembellik etmek gibi.

Hayrı da şerri de yaratan Yüce Allah; hayra razıdır, şerre asla razı değildir. Bu sebeple hayrı beğenerek, şerri de beğenmeyerek kulun isteği doğrultusunda yaratmaktadır.

Kadere İnanan Bir İnsan...

1. Kendi isteği ile yaptığı işlerden sorumlu olduğunu düşünür. Her ne pahasına olursa olsun Allah’ın emirlerine uyar ve yasaklarından kaçınır.
2. Sorumluluk duygusu kazanır.
3. Daima çalışmaya ve emek harcamaya gayret eder.
4. Bir felaket ve üzüntü geldiği zaman, hüznün ve kederden kendisini helak etmez. İlahî takdire razı olur.
5. Başarılı olunca şımarmaz ve dengesini kaybetmez, çalışma ve gayretlerinin sonunda Allah’ın bir lütfu ve takdiri olduğunu düşünür.
6. Kahramanlık ve yiğitlik duyguları kuvvetlenir. Yüce Allah’ın takdirine boyun eğer, yılmaz ve korkmaz.

هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

İBADET

“Ben cinleri ve insanları, ancak bana ibadet etsinler diye yarattım.”

(Zariyat: 56)

İbadet :

Yüce Allah’ın rızasını kazanmak, saygı ve hürmet göstermek amacıyla, O’nun her emrini emrettiği şekilde yerine getirmeye denir.

İbadet; Yüce Allah’ın razı olduğu ve ‘yapın’ dediği işleri yapmak, razı olmadığı ve ‘yapmayın’ dediği işleri yapmamaktır.

Niçin İbadet Ediyoruz?

1. Bizi yoktan var eden ve sayılamayacak kadar nimetler veren Yüce Allah’a şükür (teşekkür) etmek için.

2. Yüce Allah’ın rızasını ve sevgisini kazanmak, O’na saygı ve hürmet göstermek için.

3. Yüce Allah’a karşı görevlerimizi yerine getirmek ve kulluk borcumuzu ödemek için.

İbadet Çeşitleri :

1. *Beden İle Yapılan İbadet* : Namaz kılmak, oruç tutmak gibi.
Bu tür ibadetleri herkes kendisi yapmalıdır. Başka birini vekil tayin etmek caiz değildir.

2. *Mal İle Yapılan İbadet* : Zekat vermek ve kurban kesmek gibi.
Bir kimse, mal ile yapılan ibadetlerde başkasını vekil tayin edebilir.

3. *Hem Mal, Hem de Beden İle Yapılan İbadet* : Hac ibadeti gibi.
Hacca gidemeyen birisi vekil tayin edebilir.

İbadetin Dereceleri :

1. Derece : İbadete layık tek varlık Allah olduğu için yapılan ibadet.
2. Derece : Allah emrettiği için yapılan ibadet.
3. Derece : Cennet ümidi veya cehennem korkusu ile yapılan ibadet.
4. Derece : Dünya menfaati sağlamak amacıyla yapılan ibadet. Buna ibadet bile denemez.

İbadetin Faydaları :

1. Yüce Allah’ın rızasını kazandırır.
2. Ahirette cezadan kurtulmamızı ve cennete kavuşmamızı sağlar.
3. Ruhumuzu aydınlatır, imanımızı korur, kötülüklerden sakındırır ve ahlakımızı güzelleştirir.

4. Sıkıntılar karşısında ümitsizliğe ve bunalıma düşmekten korur, Allah'a yaklaştırır, huzura kavuşturur.

5. İnsanı temizliğe alıştırır, sağlıklı olmamızı sağlar.

6. Bazı ibadetler vücut sağlığı açısından önemli faydalar sağlar. Oruçta midenin dinlenmesi gibi.

7. Toplumun birlik ve beraberliğini, yardımlaşma ve dayanışmasını sağlar.

İman - İbadet İlişkisi :

Bir müslüman, dinî hükümleri inkar etmedikçe ve kalbinde iman bulunduğu sürece, ibadet yapmasa bile dinden çıkmaz, kafir olmaz, yine de müslümandır. Ancak, Yüce Allah'ın emri olan ibadet görevlerini yapmadığı için günah işlemiş ve cezayı hak etmiş olur.

İbadetler, imanın olgunlaşmasını ve güçlenmesini sağlar. Sadece imanla yetinip ibadetleri terk etmek, imanın zayıflamasına ve giderek iman nurunun sönmesine sebep olur.

Ne Zaman Emredildi?

<i>Beş vakit namazın farz oluşu</i>	<i>: Hicretten 1.5 yıl önce</i>
<i>İlk Cuma namazı</i>	<i>: Hicretin 1. yılında</i>
<i>Ezanın meşru kılınması</i>	<i>: Hicretin 1. yılında</i>
<i>Kâbe'nin kible oluşu</i>	<i>: Hicretin 2. yılında</i>
<i>Cihada izin verilmesi</i>	<i>: Hicretin 2. yılında</i>
<i>Zekatın farz olması</i>	<i>: Hicretin 2. yılında</i>
<i>Orucun farz olması</i>	<i>: Hicretin 2. yılında</i>
<i>Fitır sadakası</i>	<i>: Hicretin 2. yılında</i>
<i>Kurban kesmenin emredilmesi</i>	<i>: Hicretin 2. yılında</i>
<i>İlk bayram namazı</i>	<i>: Hicretin 2. yılında</i>
<i>Miras hükümlerinin belirlenmesi</i>	<i>: Hicretin 3. yılında</i>
<i>İçki ve kumarın haram oluşu</i>	<i>: Hicretin 4. yılında</i>
<i>Kadınlara örtünme emri</i>	<i>: Hicretin 5. yılında</i>
<i>Teyemmümün farz oluşu</i>	<i>: Hicretin 5. yılında</i>
<i>Mut'a nikahının haram oluşu</i>	<i>: Hicretin 6. yılında</i>
<i>Haccın farz oluşu</i>	<i>: Hicretin 9. yılında</i>

DİNİ SORUMLULUK

Mükellef :

Yüce Allah'ın emir ve yasaklarını yerine getirmekle yükümlü, sorumlu olan kimselere denir.

Mükellef olmak için gerekli şartlar:

- a. Akıllı olmak: Aklı olmayanlar (deliler) sorumlu değildirler.
- b. Ergenlik çağına girmek, bâliğ olmak: Çocuklar Allah'ın emir ve yasaklarından henüz sorumlu değildirler.

Sorumluluğa İlişkin Hükümler

(Ef'âl-i Mükellefin)

Dinî vazifeleri yerine getirmekle sorumlu olan kişilerin yapmaları ve sakınmaları gereken emir ve yasaklara ef'âl-i mükellefin denir.

Sorumlulukla ilgili hükümler sekiz tanedir:

1. Farz : Yüce Allah'ın yapılmasını kesinlikle emrettiği işlere farz denir. Namaz kılmak, oruç tutmak ve zekat vermek gibi.

Hükümü : Yapan sevap kazanır, yapmayan büyük günah işlemiş olur. Farzı inkar eden dinden çıkar.

Farz iki çeşittir :

- a. Farz-ı Ayn : Her mükellefin yapması gereken farzlardır. Beş vakit namaz kılmak, oruç tutmak, zekat vermek, hacca gitmek gibi.
- b. Farz-ı Kifaye : Bazı mükelleflerin yapması ile diğerlerinin sorumluluktan kurtulduğu farzlardır. Cenaze namazı kılmak gibi.

2. Vacib : Farz kadar kesin olmamakla beraber kuvvetli bir delil ile yapılması emredilen şeylere vacib denir.

Bayram ve vitir namazı kılmak, kurban kesmek, fitre vermek gibi.

Hükümü : Yapan sevap kazanır, yapmayan günahkar olur.

3. Sünnet : Hz. Peygamber (s.a.v.)'in kendisinin yaptığı, yapılmasını tavsiye ettiği veya yapılırken görüp de engel olmadığı iyi, güzel iş ve davranışlara sünnet denir.

Hükümü : Sünnetleri yapan sevap kazanır, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in şefaatine hak kazanır. Sünneti bile bile terk edenler azarlanır, kınanır.

Sünnet iki çeşittir :

a. Sünnet-i Müekkede : Hz. Peygamber (s.a.v.)'in devamlı yaptığı, pek az terkettiği sünnete denir.

Sabah, öğle ve akşam namazlarının sünnetleri gibi.

b. Sünnet-i Gayri Müekkede : Hz. Peygamber (s.a.v.)'in bazen yapıp bazen de terkettiği sünnete denir.

İkinci namazının sünneti ile yatsı namazının ilk sünneti gibi.

Hadis-i Şerif : Hz. Peygamber (s.a.v.)'in mübarek sözlerine denir.

4. Müstehab (Mendup) : Yapılması uygun olan ve tavsiye edilen, yapılmamasında da herhangi bir sakınca olmayan işlere denir.

Yeni doğan çocuğa yedinci günü isim koymak, akika kurbanı kesmek, güzel giyinmek, güzel koku sürünmek gibi.

Hükümü : Yapan sevap kazanır, yapmayana herhangi bir ceza yoktur.

5. Mübah : Mükellefin yapıp yapmamakta serbest olduğu işlere denir. Oturmak, yürümek ve uyumak gibi.

Hükümü : Yapan sevap kazanmaz, yapmayan da günah işlemiş olmaz.

6. Haram : Dinimizce yapılması kesin olarak yasaklanan işlere denir.

Haksız yere adam öldürmek, hırsızlık yapmak, içki içmek, kumar oynamak, domuz eti yemek gibi.

Hükümü : Haramı yapan büyük günah işlemiş olur ve cezalandırılır, yapmayan ise sevap kazanır.

Haramı helal, helali de haram sayan dinden çıkar.

Haram iki çeşittir :

a. Haram li aynihî : Aslı haram olan şeylerdir.

Leş ve domuz eti yemek, içki içmek, kumar oynamak gibi.

b. Haram li gayrihî : Aslı helal olup, sonradan meydana gelen bir sebepten dolayı haram olan şeylerdir.

Çalınan mal gibi.

Helal : Dinimizde yapılması yasak olmayan şeylere denir.

Günah : Haram ve kötü işler karşılığında elde edilen kötü kazançtır.

Sevap : Helal ve güzel işler karşılığında elde edilen iyi kazançtır.

7. Mekruh : Haram kadar kesin olmamakla birlikte, dinimizce yapılmaması istenen işlere denir.

Mekruh iki çeşittir :

a. Tahrimen Mekruh : Harama yakın olan mekruhtur.

Vacibleri terketmek gibi.

Hükümü : Bu tür mekruhu terk eden sevap kazanır, yapan günah işlemiş olur. Harama yakın mekruhun harama yakınlığı, vacibin farza yakınlığı gibidir.

b. Tenzihen Mekruh : Helale yakın olan mekruhtur.

Müstehabları yapmamak gibi.

Hükümü : Helale yakın mekruhlardan sakınanlar sevab kazanır, sakınmayanlara ceza gerekmez.

8. Müfsid : Başlanmış olan bir ibadeti bozan iş ve davranışlara denir. Namazda gülmek, oruçlu iken bilerek bir şey yemek içmek gibi.

Hükümü : Özürsüz olarak ve bile bile ibadeti bozmak cezayı gerektirir.

Bir Hadis :

“Kim iyi bir çığır açarsa, bununla amel edenlerin sevabı kadar sevap kazanır. Kim de kötü bir çığır açarsa, bununla amel edenlerin günahı kadar günah yüklenir.” (Müslim)

Haram Yemeyen Ordu

Osmanlı ordusu, İslam'ı tek bir bayrak altında toplamak gayesiyle Mısır seferine giderken, Gebze yakınlarındaki bağlık-bahçelik bir arazide mola verdiğiinde, Yavuz Sultan Selim bütün askerlerin heybelerini arattırılmış ve hiçbirinde meyve cinsinden birşey çıkmaması üzerine ellerini Ulu Dergah'a kaldırıp:

“-Allahım, sonsuz şükürler olsun. Bana haram yemeyen bir ordu lütfettin. Eğer askerimin içinde tek bir kişi sahibinden izinsiz bir meyve yeseydi ve ben bunu haber alsaydım, Mısır seferinden vazgeçerdim.” diyerek Rabbine sonsuz hamd ü senalarda bulunmuştur.

(İbrahim Refik, Efsane Soluklar, T.Ö V. Yay. İzmir-1992)

ERGENLİK

(İslam'a Göre Sorumluluk Yaşı)

Bâliğ (bâliğa) :

Ergenlik çağına girip birtakım özelliklere sahip olan, kendi kişiliğine ve cinsiyetine kavuşan kız ve erkeğe denir.

Büluğ (ergenlik) Çağı :

Bir kızın veya erkeğin kendi kişiliğine ve cinsiyetine kavuştuğu ve bir takım özelliklere sahip olduğu çağa denir.

Ne Zaman Bâliğ Olunur :

Kızlar : 9-12 yaşlar arasında.

Erkekler : 12-15 yaşlar arasında.

Bir insanın bâliğ olması için bu yaşlar kesin ve belirli bir ölçü değildir. İklim özelliği, insanın fizyolojik yapısı ve vücut gelişimi büluğa girmeyi etkiler.

15 yaşına gelen kız ve erkekler hükmen bâliğ olmuş sayılırlar.

Nasıl Bâliğ Olunur :

Erkeğin ihtilâm olması, kızın da âdet görmesiyle bâliğ oldukları anlaşılır. Ayrıca kızlar ve erkeklerde fiziksel bir takım değişikliklerin ortaya çıkması da buna işarettir.

İhtilâm Olmak : Uykudan uyanan kimsenin, yatağında veya çamaşırında yaşlık (meni) görmesidir. İhtilâm, hem erkeklerde hem de kadınlarda olur.

Âdet Görme : Ergenlik çağına gelmiş olan kızlardan ve yetişkin kadınlardan her ay belli günlerde kan gelmesi halidir.

Dini Sorumluluğun Başlaması :

Ergenlik çağına giren bir kimse, artık dinî emir ve yasaklardan birey olarak sorumludur. Hayatının bundan sonrasında, yaptığı her iyi ve kötü davranıştan hesaba çekilecektir. Amel defterleri açılmış sevap ve günahları yazılmaya başlamıştır. Sanki dünya imtihanının başlama zili çalmıştır. Bu sebeple dinî emirleri yerine getirmeye başlamalı, yasaklardan da kaçınmalıdır.

Dinimiz ergenlik çağına gelmeden önce, çocuklara dinî bilgilerin öğretilmesini emretmiştir.

Ergenlik çağı, gençler için bunalımlı ve sıkıntılı bir dönemdir. Bu bunalım ve sıkıntılar ancak dinî terbiye ve ibadetleri yerine getirmekle aşılabilir. Manevî değerlerden uzak bir toplum yapısı ve eğitim sistemi, kültürel yozlaşma ve yabancılaşma, arabesk ve fantezi müzik gençleri daha da strese sokmakta ve isyana teşvik etmektedir.

Bir Hadis :

“Bir baba çocuğuna güzel ahlaktan daha üstün bir miras bırakamaz.”
(Tirmizi)

Hz. Ali (r.a.) Diyor ki :

*“7 yaşına kadar olan çocuğunuzla oynayınız.
15 yaşına kadar arkadaşlık ediniz.
15 yaşından sonra istişare ediniz (görüşlerini alınız).”*

Çocukların Dilinden :

6 Yaşında : *“Babam her şeyi biliyo...”*
15 Yaşında : *“Ben de babam kadar biliyorum...”*
20 Yaşında : *“Babam hiçbir şey bilmiyor...”*
30 Yaşında : *“Ne de olsa babam, o da bazı şeyler biliyor...”*
40 Yaşında : *“Babamın fikrini sorsam fena olmayacak...”*
60 Yaşında : *“Babam, çok şey biliyormuş. Ah, hayatta olsaydı da babama danışabilseydim...”*

TEMİZLİK

Kişinin iç ve dış dünyasının maddî ve manevî kirlilerden arınmasına temizlik denir.

İslam dini, temizlik dinidir. Müslüman demek, temiz insan demektir. Temiz olanları hem Allah, hem de insanlar sever.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Şüphesiz Allah, çokça tevbe edenleri ve çok temizlenenleri sever.”

(Bakara: 222)

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Temizlik, imanın yarısıdır.” (Müslim)

Temizlik Çeşitleri :

1. Maddî (Dış) Temizlik :

a. *Vücut ve Elbise Temizliği* :

- Maddî şeylerle kirlenen vücudu, elbiseyi ve diğer şeyleri su ile temizlemek esastır. Bu temizleme işlemi, temizlenecek şeyin durumuna göre farz, sünnet ve müstehab olur.

- Namaz kılabilmek için abdest almak ve gerekince gusül abdesti almak farz olan bir temizlik görevidir.

- Yüzde, kulakta, burunda, tırnaklarda, saç ve sakallarda bulunan kirleri gidermek, saçları taramak sünnet olan bir temizliktir.

- Haftada bir defa, özellikle de cuma gününde yıkanmak çok sevaptır. Cuma, müslümanlar için bir toplantı ve bayram günüdür. O gün her yönden temiz olmak gerekir.

- Uzayan tırnakları ve fazla uzayan bıyıkları kesmek gerekir. Sakalda sünnet olan, bir tutam boyunda olmasıdır. Ondan fazlasını kesmekte bir sakınca yoktur.

- Koltuk altlarında ve avret yerlerinde bulunan tüyleri haftada veya on beş günde bir temizlemek gerekir.

- Kilot, atlet ve çorap her banyodan sonra veya en az haftada bir kez, kirlendiği veya koktuğu zaman da hemen değiştirilmelidir.

- Pantolon, etek, hırka, kazak, ceket ve buna benzer elbiseler de mümkün olduğu kadar temiz tutulmalı ve kirlendiği zaman hemen değiştirilmelidir.

- Tuvalet temizliğine dikkat edilmeli, su ile yıkamalı ve kağıtla kurulama yapılmalıdır.

- Başkalarını rahatsız etmemek şartıyla güzel kokular sürünmek sünnettir.

b. Çevre Temizliği :

İnsanların ve diğer canlıların içinde yaşadığı tüm doğal ortamlara çevre denir.

İnsanın çevresini; evi, bahçesi, arabası, soluduğu hava, içtiği su, içinde yaşadığı şehir ve beraber yaşadığı insanlar oluşturduğu gibi, toplumun bütün fertleri tarafından paylaşılan denizler, göller, nehirler, yollar, dağlar ve ormanlar da çevre içerisinde yer almaktadır.

Müslüman, içinde yaşadığı çevrenin temiz olmasına dikkat etmelidir. Bu önemli bir ahlakî sorumluluktur. Çünkü çevre temizliği sadece kişileri ilgilendirmez, toplumsal bir konudur, kul hakkına girer.

Çevre Kirliliği :

İnsanların ve diğer canlıların içinde yaşadığı doğal ortamların bozulması ve kirlenmesidir. İki türlü çevre kirliliği vardır:

a. Doğal Çevre Kirliliği : Hava kirliliği, sokak ve caddelerin kirliliği, ormanların yok olması, ozon tabakasının delinmesi, hayvan türlerinin yok olması gibi.

b. Sosyal Çevre Kirliliği : Fakirlik, açlık, evsizlik, göçmen sorunu, ırkçılık, sokaklara terk edilen çocuklar, uyuşturucu ve alkol bağımlılığı gibi fert ve toplum sorunlarıdır.

Müslüman bir kişi Yüce Allah'ın kendisine bağışladığı sosyal ve doğal çevreyi en güzel şekilde kullanmalı, üstü-başı, çevresi, yiyeceği ve giyeceği ile temiz, derli-toplu, düzenli olmaya ve böylece Yüce Allah'ın rızasını kazanarak O'nun sevgili kulları arasına girmeye çalışmalıdır.

2. Manevî (İç)Temizlik :

Manevî temizlik; bir insanın her türlü kötü duygu ve düşüncelerden, günahlardan arınması, bunların yerine iyi ve güzel duygu ve düşüncelere sahip olması demektir.

İyi insan olmanın ve kurtuluşun temeli manevî temizliktir. Bu da ancak kalbin; iman nuruyla aydınlanması, gafletten uyanması ve manevî kirlilerden temizlenip Yüce Allah'a yönelmesiyle olur.

“Ben insanlara hiç kötülük yapmıyorum, fakirlere arada sırada yardım ediyorum, benim kalbim temiz” demek, kişinin kendisini aldatmasından başka bir şey değildir. Şüphesiz bunlar da güzel davranışlardır, ancak kalbin temiz olması için Yüce Allah'a yönelmek ve O'na itaat etmek şarttır. Allah'a itaat etmeyen insan, manevî kirlilerden arınamaz.

Kalp ve gönül temizliğinin anahtarı imandır. Kirli olan kalp ve gönüller, ancak tevbe ve istiğfar ile temizlenebilir.

Kalbi temiz insan; sürekli Yüce Allah'ı anan ve her anını Rabbinin istediği şekilde yaşamak için çaba harcayarak geçiren insandır.

NAMAZ ABDESTİ

Abdest :

Bazı ibadetlerin yerine getirilmesi için, belli organların usulüne uygun olarak yıkanmasıyla yapılan ve bizzat kendisi de bir ibadet olan temizliğe denir.

Abdestin Farzları :

1. Yüzü yıkamak.
2. Elleri ve kolları dirseklerle beraber yıkamak.
3. Başın dörtte birini meshetmek.
4. Ayakları topuklarla beraber yıkamak.

Abdestin Alınışı :

Önce eûzü-besmele çekilerek, “Niyet ettim Allah rızası için abdest almaya” diye niyet edilir.

Eller bileklere kadar üç kere yıkanır. Parmak aralarının yıkanmasına dikkat edilir. Parmaklarda yüzük varsa oynatılıp altının yıkanması sağlanır. Sonra sağ avuç ile ağza üç kere ayrı ayrı su alınıp her defasında iyice çalkalanır. Yine sağ avuç ile buruna üç kere ayrı ayrı su çekilir ve sol el ile sümkürülerek burun temizlenir.

Alında saçların bittiği yerden itibaren kulakların yumuşağına ve çene altına kadar yüzün her tarafı üç kere yıkanır. Sonra sağ kol dirseklerle beraber üç kere yıkanır. Yıkarken kolun her tarafı, kuru bir nokta kalmayacak şekilde iyice ovulur. Aynı şekilde sol kol da dirseklerle beraber üç kere yıkanır.

Eller yeni bir su ile ıslatılır ve sağ elin içi ve parmaklar başın üzerine konularak bir kere meshedilir.

Daha sonra eller ıslatılarak sağ elin küçük parmağı ile sağ kulağın içi, baş parmağı ile de kulağın dışı; sol elin küçük parmağı ile sol kulağın içi, baş parmağı ile de kulağın arkası meshedilir. Elleri yeniden ıslatmaya gerek olmadan geriye kalan üçer parmağın dışı ile de boyun meshedilir.

Sonra önce sağ ayak, sonra da sol ayak topuklarla beraber üç kere yıkanır. Yıkamaya parmak uçlarından başlanır ve parmak aralarına suyun ulaşması sağlanır.

Abdest alırken abdest dualarını okumak, abdest bitince de ayakta ve kıbleye karşı Kelime-i Şehâdet getirmek ve Kadir sûresini üç kere okumak çok sevaptır.

Abdestle İlgili Hükümler :

1. Namaz kılmak, tilâvet secdesi yapmak veya Kur'an-ı Kerim'i elle tutmak için abdest almak *farzdır*.
2. Kâbe'yi tavaf etmek için abdest almak *vacibtir*.
3. Temiz bir hal üzere bulunmak, ezbere Kur'an okumak, ezan okumak, kamet getirmek vs. için abdest almak *müstehabtır*.

Abdestsiz Neler Yapılamaz :

1. Namaz kılınamaz.
2. Kur'an-ı Kerim ele alınamaz.
3. Kâbe tavaf edilemez.

Abdesti Bozan Şeyler :

1. İnsanın ön ve arka organlarından kan, irin, meni, sidik, gaita (necâset) gibi herhangi bir pisliğin veya herhangi bir sıvının çıkması.
2. Arka taraftan yel çıkması.
3. Ağızdan, burundan veya herhangi bir organdan kan çıkması.
4. Ağız dolusu kusmak.
5. Uyumak, bayılmak, sarhoş olmak, delirmek.
6. Namazda iken yanındakilerin işiteceği kadar gülmek. Kendi işiteceği kadar gülmek sadece namazı bozar.
7. Cinsî ilişkide bulunmak. (Ayrıca boy abdestini gerekli kılar.)
8. Erkeğin hanımı ile aşırı derecede oynaşması.
9. Teyemmüm abdesti almış olanın, abdest alabileceği suyu görmesi.
10. Özur sahibi olanlar için namaz vaktinin çıkmış olması.

Abdestin Fazileti :

Hz. Peygamber (s.a.v.) buyuruyor:

“Bir müslüman abdest alıp yüzünü yıkadığında, yüzündeki azaların işlediği bütün günahları; el ve ayaklarını yıkadığında el ve ayaklarıyla işlediği bütün hata ve günahları su damlalarıyla beraber akıp gider ve kendisi de tertemiz olur. Hatta kirpik ve tırnak diplerindeki günahlarından eser kalmaz. Âdab ve erkanına uymak suretiyle abdest alıp kibleye dönerek; “Eşhedü en lâ ilâhe illallâhu vahdehû lâ şerike leh ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve rasûlüh” diyen bu kul için, cennetin kapıları açılmıştır, o cennet kapılarının dilediğinden içeri girer.” (Müslim)

GUSÜL ABDESTİ (Boy Abdesti)

Gusül Abdesti :

Tepeden tırnağa kadar, vücudun her tarafını hiçbir kuru nokta kalmayacak şekilde yıkamaya denir.

Gusül Abdestinin Farzları :

1. Üç kere ağza su almak ve temizlemek.
2. Üç kere burna su almak ve temizlemek.
3. Bütün vücudu hiçbir kuru nokta kalmayacak şekilde yıkayıp temizlemek.

Gusül Abdestinin Alınışı :

Önce eüzü-besmele çekilerek, “Niyet ettim gusül abdesti almaya” diye niyet edilir. Eller bileklere kadar yıkanır. Sonra avret yerleri yıkanır. Daha sonra bir namaz abdesti alınır. Şayet yerde su toplanıyorsa ayakların yıkanması en sona bırakılır.

Abdestten sonra sağ avuç ile ağza bolca su alınarak ağız iyice çalkalanır, bu üç defa tekrar edilir (*Mazmaza*). Sonra yine sağ el ile buruna üç defa su çekilerek burun iyice temizlenir (*İstinşak*).

Daha sonra önce başa, sonra sırayla sağ ve sol omuzlara üçer defa su dökülür. Her defasında vücud iyice oğuşturulur. Sonra da bütün vücut, iğne ucu kadar kuru yer kalmayacak şekilde, sabun ve şampuan gibi temizlik maddeleri de kullanılarak iyice yıkanıp temizlenir. Hiçbir yerin kuru kalmamasına dikkat edilir. Göbek çukuru, küpe deliği, saç ve sakal araları iyice yıkanır.

Eğer vücutta, herhangi bir yaradan dolayı ilaç veya sargı varsa ve fazla su yaraya zarar verecekse, sargının üzerinden su hafifçe geçirilir. Bunun da zarar vereceği endişesi varsa, sadece ıslak elle üzeri meshedilir.

Gusül Abdesti Almanın Farz Olduğu Durumlar :

1. Cinsî ilişkide bulunmak, rüyada ihtilâm olmak veya birine bakmakla ya da dokunmakla meninin şehvetle vücut dışına çıkması.
2. Hayız (kadının âdet görmesi) ve nifas (lohusalık) halinin sona ermesi.

Cünüb : Gusül abdesti alması gereken kişiye denir.

Bir Hatırlatma :

1. Gusül abdesti almayı gerektiren bir durum meydana gelince, en geç bir namaz vakti içerisinde temizliğin yapılması gereklidir.

2. Geniş banyolarda ve hamamlarda (iki kol açılıp 360 derece dönlüldüğünde parmak uçları duvara değmiyorsa) avret yerleri açık olarak yıkanılmaz, avret yerleri mutlaka peştemal vs. ile örtülmeli veya perde kullanılmalıdır.

3. Gusül abdesti alırken ön ve arka, kible istikametine gelecek şekilde oturulmamalıdır.

Gusül Abdesti Alması Gerekenlere Haram Olan İşler :

1. Namaz kılmak.

2. Kur'an-ı Kerim'den bir veya yarım ayet bile olsa okumak ve Kur'an-ı Kerim'e el sürmek haramdır. Ancak bir kılıf, mahfaza ve çanta içinde onu taşımak ve dış tarafından tutmak caizdir.

3. Bir ayet olsa bile, Kur'an niyeti ile Kur'an okumak.

(Ancak hamd ve dua ile ilgili ayetleri, dua ve zikir niyeti ile okumak caizdir. Cünüb veya âdet halinde olan bir kadının dua niyeti ile Fatiha sûresini okuması da caizdir. Yine bu durumda olan bir kimse; çocuklara Kur'an ayetlerini kelime kelime öğretebilir, Kelime-i Şehâdet ve Tekbir getirebilir.)

4. Üzerinde ayet yazılı bulunan bir levhayı veya bir parayı el ile tutmak.

5. Kâbe'yi tavaf etmek, bir mescide girmek veya içinden geçmek.

Gusül Abdestinin Faydası :

Doktorlar bu hususta şunları söylemektedir:

“İnsanın başına gusletmeyi gerektiren bir hal gelince, vücutta sıkıntı ve bütün damarlarda büyük bir sarsıntı olur. Vücutta yorgunluk ve gevşeklik meydana gelir. Bu yorgunluk ve sarsıntıyı gidermek için vücudun her tarafını yıkamak gerekir. Sadece bazı organların yıkanması yeterli değildir.”

Hiç şüphesiz gusül abdestinin, bizim bilemediğimiz daha birçok hikmet ve faydaları da vardır.

EZAN

Namaz vaktinin girdiğini duyurmak ve namaz kılmak için yapılan çağrıya ezan, ezanı okuyan kişiye de müezzin denir.

Ezan, müslümanlığın simgesi, İslam'ın sembolüdür.

Ezanın okunması sünnet-i müekkededir. Kadınların ezan okuması uygun değildir.

İlk Ezan :

Namaz, hicretten bir buçuk yıl önce farz kılındığında, vakit namazları ezan okunmadan kılınıyordu. Çünkü Mekke'de müslümanlar zayıftılar, kendi yönetimlerinde olmayan ve güçsüz oldukları bir yerde açıkça ezan okumaktan sorumlu tutulmamışlardı.

Ezan, ilk defa hicretin birinci yılında, Abdullah b. Zeyd gibi bazı sahabe-i kiramin ezanla ilgili aynı rüyayı görmeleri ve o rüyaları doğrulayan bir vahiy ile okunmaya başlanmıştır.

Medine'de ilk ezanı Hz. Bilal-i Habeşî okumuştur.

Ezan Okumanın Usûlü ve Âdâbı :

1. Ezan Arapça lafzıyla evrenseldir ve mutlaka Arapça okunmalıdır. Müslümanların birliğini sağlar. Dünyanın neresinde olursa olsun, ezanı işiten kişi bunun namaza çağrı olduğunu anlar. “Kendi dilinle ibadet etmek daha iyidir” diyerek ezanın ve ibadetlerin başka dillerle yapılmasını savunanlar, İslam'ın Tevhid anlayışına zarar vermeye ve müslümanların birliğini bozmaya çalışmaktadırlar.

2. Ezan, müslümanların sevip saydığı, güvenilir, İslam ahlakıyla ahlaklanmış, takva ehli, “samimi bir müslüman” tarafından okunmalıdır.

3. Ezan okuyan kişinin sesi güzel ve gür olmalıdır.

4. Ezan, yüksek bir yerde ve kibleye dönerek okunmalıdır.

5. Ezan ağır ağır okunmalı, aceleye getirilerek hatalı okunmamalıdır.

6. Ezan okunurken iki eli kaldırıp, birer parmağını iki kulağın deliğine koymak müstehabdır.

7. Ezan okurken müezzinin aralarda konuşması, hatta kendisine verilen selamı alması bile caiz değildir.

8. Ezanı işiten kimse konuşmamalı, okunan ezanı saygıyla dinlemeli ve yüksek olmayan bir sesle tekrarlamalıdır.

9. Ezanı dinleyen kişinin, “Hayya ale's-salâh” ve “Hayya ale'l-felâh” cümlelerine “Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh” diye karşılık vermesi sünnettir.

10. Bitince ezan duası okunur. (Ezan duası için, dualar bölümüne bakınız.)

EZAN	
Sözleri	Anlamı
Allahu ekber. Allahu ekber. Allahu ekber. Allahu ekber. Eşhedü en lâ ilâhe illallâh. Eşhedü en lâ ilâhe illallâh. Eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah. Eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah. Hayya ale's-salâh. Hayya ale's-salâh. Hayya ale'l-felâh. Hayya ale'l-felâh. Allahu ekber. Allahu ekber. Lâ ilâhe illallâh.	Allah en büyüktür. Allah en büyüktür. Allah en büyüktür. Allah en büyüktür. Şehâdet ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur. Şehâdet ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur. Şehâdet ederim ki Muhammed Allah'ın elçisidir. Şehâdet ederim ki Muhammed Allah'ın elçisidir. Haydi namaza! Haydi namaza! Haydi kurtuluşa! Haydi kurtuluşa! Allah en büyüktür. Allah en büyüktür. Allah'tan başka ilah yoktur.
Sabah ezanında, "Hayya ale'l-felâh"dan sonra iki defa, "Es-salâtü hayrun mine'n-nevm" (Namaz uykudan hayırlıdır) sözleri eklenir.	

Kamet (İkamet) :

Ezana benzeyen ve farz namazlardan önce okunan çağrıya denir. Kamet erkekler için sünnettir. Kadınlar için gerekli değildir. Kamette ezan sözlerine ilave olarak "Hayye ale'l-felâh"tan sonra iki defa "Kad kâmeti's-salâh" (Muhakkak namaz başladı) sözleri eklenir. Kamet ayakta ve kibleye dönerek, ağır ağır değil süratli okunur.

Salâ :

Minarelerden cuma ve cenaze namazını ilan etmek için okunan salatü selamdır. Salânın kesin olarak belirlenmiş sözleri yoktur. Uzun veya kısa olabilir.

Örnek salâ sözleri :

Es-salâtü ve's-selâmü aleyke Yâ Rasûlallah.
Es-salâtü ve's-selâmü aleyke Yâ Habîballah.
Es-salâtü ve's-selâmü aleyke Yâ Nebiyallah.
Es-salâtü ve's-selâmü aleyke Yâ Seyyide'l-evvelîne ve'l-âhirîn.

NAMAZ

Namaz :

Tekbir ile başlayıp selam ile son bulan, belli hareket ve sözleri içine alan, Allah'a karşı saygı ve şükür ifade eden bir ibadettir.

Farz Oluşu :

Namaz ilk vahiyden hemen sonra, güneşin doğuşundan ve batışından sonra günde iki defa kılınmak üzere farz kılınmıştır.

Beş vakit namaz ise, hicretten bir buçuk yıl önce Mi'rac gecesinde farz olmuştur.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Şüphesiz namaz; mü'minlere, vakitleri belli bir farzdır.” (Nisa: 103)

Namaz Kimlere Farzdır :

Namazın bir insana farz olması için üç şartın bulunması gerekir:

1. Müslüman olmak.
2. Ergenlik çağına gelmiş olmak.
3. Akıllı olmak.

Yedi yaşına giren çocukları namaza alıştırmak anne babaların görevidir. Bu konuda Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Çocuklarınıza yedi yaşında namaz kılmalarını emredin, on yaşına girince (kılmazlarsa) bundan dolayı (hafifçe) dövün (cezalandırın) ve o yaşta yataklarını ayırın.” (Ebu Davud)

Namaz Kılmamak :

Namazın Farzîyetini İnkâr Eden : Dinden çıkar. Onunla evlenmek caiz olmadığı gibi kestiğini de yemek doğru değildir.

Namazı Tembellik veya Umursamazlık Sebebiyle Terk eden : Dinden çıkmaz, müslümandır, ancak büyük günah işlemiş olur. İslam hukukuna göre; bu kişinin cezalandırılması gerekir.

Namaz Çeşitleri :

1. *Farz Namazlar* : Beş vakit namaz, cuma namazı ve cenaze namazıdır. Cenaze namazı farz-ı kifayedir.

2. *Vacib Namazlar* : Vitir namazı, bayram namazları, adak olan namaz ve başlanıp da yarıda kalan nafil namazlardır.

3. *Nafil Namazlar* : Beş vakit namazın sünnetleri, teravîh namazı, teheccüd, işrak, duha, evvâbîn, istihâre ve tesbih namazları gibi.

NAMAZIN FARZLARI

Namazın farzları onikidir. Altısı namazın dışındadır, bunlara namazın şartları denir. Altısı da namazın içindedir, bunlara da namazın rükunları denir.

Namazın sahih olabilmesi için oniki farzın eksiksiz olarak yerine getirilmesi gerekir.

A. Namazın Şartları (Dışındaki Farzlar) :

1. Hadesten Tahâret : Hades; abdestin olmaması, cünüplük, hayız veya lohusa hallerine denir. Abdestsiz olanın abdest alması, gusül abdesti olmayanın da gusül abdesti alması gerekir.

2. Necâsetten Tahâret : Necâset; pislik, kan, alkol, idrar ve dışkı gibi pis olan şeylere denir. Bedende, elbisede veya namaz kılınacak yerde bulunan pisliği temizlemek gerekir.

3. Setr-i Avret : Bakılması haram olup, örtülmesi farz olan uzuvlara avret yeri denir. Namaz kılarken kadın ve erkeklerin avret yerlerini örtmeleri şarttır.

Erkeklerin avret yeri : Göbek ile diz kapağı arasındır. (diz kapağı dahil)

Kadınların avret yeri : El, yüz ve ayaklar hariç bütün bedendir.

4. İstikbâl-i Kible : Kible, Mekke şehrindeki kutsal bina olan Kâbe'dir. Namazı Kâbe'ye dönerek kılmak şarttır.

5. Vakit : Her namazın bir vakti vardır. Bu vakitleri bilmek ve namazı vakti içinde kılmak gerekir. Namaz, vaktinden önce kılınamayacağı gibi vaktinden sonraya da bırakılamaz.

6. Niyet : Hangi namazı kılacağını bilmek ve ona niyet etmektir. Niyetin kalp ile yapılması farz, dil ile söylenmesi ise sünnettir.

Tek başına namaz kılarken yapılan niyete örnek :

“Niyet ettim Allah rızası için bugünkü sabah namazının sünnetini kılmaya.”

Cemaatle namaz kılarken yapılan niyete örnek :

“Niyet ettim Allah rızası için bugünkü sabah namazının farzını kılmaya, uydum hazır olan imama.”

B. Namazın Rükunları (İçindeki Farzlar) :

1. İftitah Tekbiri : Namaz kılanın ayakta ve kendi işiteceği kadar bir sesle “Allahu ekber” demesine iftitah (başlama) tekbiri denir. Namaza iftitah tekberiyle başlamak şarttır.

2. Kıyam : Namazda ayakta durmak demektir. Ayakta duramayan hasta, oturarak kılar, oturamayan hasta, sırt üstü yatıp başı ile kılar. Yüzünün semaya değil kibleye karşı olması için, başı altına yastık konur. Dizlerini dikip ayaklarını kibleye doğru uzatarak yatar.

3. Kıraat : Namazda ayakta iken Kur’an-ı Kerim’den yeteri kadar ayet veya sûre okumak demektir. Farz olan kıraat miktarı, üç kısa ayet veya bu miktarda uzun bir ayalettir.

4. Rükû : Namazda elleri dizlere koyarak eğilme şekline denir.

5. Sücûd : Namazda alın ve burunla birlikte başı, el, diz, ve ayakları yere koyma şekline sücûd (secde) denir. Secdede yedi azanın yere konması farzdır. Bunlar; baş (alın ve burun), iki el, iki diz, iki ayaktır.

6. Kâ’de-i Âhire (Son oturuş) : Namazın sonunda “et-Tahiyyâtü” duasını okuyacak kadar oturmak demektir.

Namazı Bozan Şeyler :

1. Namazda konuşmak.
2. Bir şey yemek veya içmek.
3. Kendi işiteceği kadar gülmek (yanındakiler işitecek kadar gülerse abdesti de bozular).
4. Göğsünü kibleden çevirmek.
5. Dünyaya ait bir şeyden veya bir ağrıdan dolayı ağlamak, “âh” demek. (Allah korkusundan dolayı ağlamak namazı bozmaz)
6. Sûre ve ayetleri, manası bozulacak şekilde yanlış okumak.
7. Namazda abdesti bozulmak.
8. Teyemmüm abdesti almış olan kimsenin namazda suyu görmesi.
9. Mesh müddetinin namazda bitmesi.
10. Cemaatle namaz kılınırken, kadınlarla erkeklerin arada bir perde olmadan bir safta yan yana veya aynı hizada olmaları.
11. Namazda örtünmesi gereken yerlerin açılması ve bu açılmanın bir rükun yapacak kadar süre devam etmesi.

Namaz Kılmanın Yasak Olduğu Vakitler :

Ateşe tapanların ibadet ettikleri ve onlara benzemek için namaz kılmanın yasak olduğu vakitlere “kerâhat vakitleri” denir.

Kerâhat vakitleri:

1. Güneşin doğmasından yükselmesine kadar olan yaklaşık 40-45 dakikalık vakit.

2. Güneşin tam tepe noktasında olduğu andan öğle vaktine kadar olan 40-45 dakikalık vakit (zeval vakti).

3. Güneşin sararmasından ve gözleri kamaştırmaz bir hale gelmesinden itibaren güneşin batışına (akşam vakti) kadar olan 40-45 dakikalık vakit.

Bu üç vakitte hiçbir namaz kılınmaz, kılınırsa iadesi gerekir. Ancak güneşin batışı halinde, sadece o günün ikindi namazının farzı mekruh olarak kılınabilir.

Develerimi Ahıra Bağlarım!

Bir kişi İmam-ı Azam Ebu Hanife hazretlerine gelerek;

“-Yâ İmam, ben namazlarımı huşû içerisinde kılamiyorum. Namazda iken develerimi otlatıyor, onlarla ilgileniyorum. Oysa siz benden daha zenginsiniz. Peki siz ibadet zevkine nasıl erişiyor, ibadetlerinizi huşû içerisinde nasıl yapıyorsunuz?” diye sormuş.

İmam-ı Azam Ebu Hanife hazretleri şöyle cevap vermiş:

“-Ben develerimi ahıra bağlarım, kalbime değil...”

Bir Soru :

Niçin,

Gençler grup halinde kaygısız,

Yetişkinler ikişer ikişer düşünceli,

İhtiyarlar ise tek başına tedirgin bir halde yürürler?

NAMAZIN KILINIŞI

İki Rekatlık Bir Namazın Örnek Kılınışı :

Namaz kılmak için temiz bir yer seçilir, beden ve elbise temizliğine dikkat edilir, abdestli olarak kibleye dönülür.

Ayakların arası dört parmak açıklıkta ve parmak uçları kibleye doğru gelecek şekilde ayakta durulur.

Niyet edilir. Örnek: “Niyet ettim Allah rızası için bugünkü sabah namazının sünnetini kılmaya.”

“Allahu ekber” diyerek iftitah tekbiri alınır ve eller bağlanır.

Ayakta iken secde edilecek yere bakılır.

Ayakta sırasıyla; Sübhâneke, eûzü-besmele, Fatıha sûresi, zammı sûre veya en az üç kısa ayet okunur.

“Allahu ekber” diyerek rükûya varılır ve burada üç defa “Sübhâne rabbiye'l-azîm” denir.

Rükûda iken ayakların ucuna bakılır.

“Semiallâhü limen hamideh” diyerek rükûdan kalkılır ve ayakta “Rabbenâ leke'l-hamd” denir.

“Allahu ekber” diyerek secdeye varılır. Secdeye inerken önce dizler, sonra eller, daha sonra da alın ve burun yere konur. Secdede baş, iki elin arasında ve hizasında bulunur, ayaklar kaldırılmaz. Secdede üç defa “Sübhâne rabbiye'l-âlâ” denilir.

Secdede iken gözler kapatılmaz, burun kenarlarına bakılır.

“Allahu ekber” diyerek baş secdeden kaldırılıp diz üstü oturulur.

Otururken, parmaklar dizlerin hizasına gelecek şekilde, eller uylukların üzerine konur ve kucağa bakılır. Burada “Sübhânallah” diyecek kadar kısa bir an oturulur.

“Allahu ekber” diyerek ikinci defa secdeye varılır ve üç kere “Sübhâne rabbiye'l-âlâ” denilir.

Daha sonra ikinci rekat için ayağa kalkılır.

Ayakta sırasıyla; besmele, Fatıha sûresi, zammı sûre veya en az üç kısa ayet okunur.

Birinci rekatta olduğu gibi rükû ve secdeler yapılır.

İkinci secdeden sonra oturulur ve sırasıyla; et-Tahiyâtü, Allahümme salli, Allahümme barik ve Rabbenâ âtinâ duaları okunur.

Daha sonra, “Es-selâmü aleyküm ve rahmetullâh” diyerek, baş önce sağa, sonra da sola çevrilerek selam verilir.

Selam verirken omuzlara bakılır.

Üç ve Dört Rekatlı Namazlarda...

1. Üç ve dört rekatlı namazlarda ikinci rekatın bitimindeki oturuş “birinci oturuş”, namazın sonunda selam vermeden önceki oturuş ise “son oturuş” adını alır.

2. Üç ve dört rekatlı namazların birinci oturduğunda sadece et-Tahiyâtü okunur, üçüncü rekatın başında Fatiha’dan önce Sübhâneke okunmaz, sadece besmele çekilir.

3. İkinci ve yatsı namazlarının dört rekatlık sünnetleri kılınırken, birinci oturduğunda et-Tahiyâtü’den sonra Allahümme salli ve barik, üçüncü rekatın başında Fatiha’dan önce de Sübhaneke okunur.

4. Üç ve dört rekatlı farz namazların üçüncü ve dördüncü rekatlarında Fatiha’dan sonra zammı süre okunmaz. Sünnetlerde okunur.

Namazdan Sonra :

“Allahümme ente’s-selâmü ve min-ke’s-selâm. Tebârekte yâ ze’l celâli ve’l-ikrâm” denir.

Sonra “Alâ rasûlinâ salavât” denir ve salavat getirilir.

Arkasından “Sübhânallahi ve’l-hamdü lillahi ve lâ ilâhe illallâhu vallâhu ekber. Ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billahi’l-aliyyi’l-azîm” denir.

Sonra bir “Ayete’l-Kürsî” okunur. Ardından 33 defa “Sübhânallah”, 33 defa “Elhamdülillah”, 33 defa “Allahu ekber” denir.

“Lâ ilâhe illallâhu vahdehû lâ şerike leh. Lehü’l-mülkü ve lehü’l-hamdü ve hüve alâ külli şey’in kadîr” diyerek eller kaldırılır, dua ve niyazda bulunulur.

Bir Hadis :

Muhacirlerin fakirleri Hz. Peygamber (s.a.v.)’e gelerek şöyle dediler:

“Mal sahipleri yüksek derecelere ve sonsuz nimetlere ulaşıyorlar. Bizim gibi namaz kılıyor ve oruç tutuyorlar. Onların fazla malları var. İstedikleri zaman haccediyor ve umre yapıyorlar, cihad ediyor ve sadaka veriyorlar.”

Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.v.):

“Ben size, sizi geçenlere erişebileceğiniz, sizden sonrakileri geride bırakacağınız ve sizin yaptığınızı yapandan başka hiçbir kimsenin sizden daha üstün olamayacağı bir şeyi öğreteyim mi?” diye buyurdu.

Ashab-ı Kiram:

“Evet, ey Allah’ın Rasûlü (öğretiniz).” dediler.

Hz. Peygamber (s.a.v.):

“Her namazın peşinden otuz üçer defa “Sübhânallah”, “Elhamdülillah”, “Allahu ekber” okursunuz.” buyurdu. (Ebu Davud)

Namazda Kadınlarla Erkeklerin Ayrıldıkları Noktalar :

Kamet :

Erkekler : Farz namazlardan önce kamet getirirler.

Kadınlar : Kamet getirmezler.

Tekbir Alış :

Erkekler : Ellerin içi kıbleye karşı ve parmaklar normal açıklıkta bulunur. Başparmaklar kulak yumuşağı hizasına gelecek şekilde eller yukarıya kaldırılır.

Kadınlar : Ellerin içi kıbleye karşı, parmaklar normal açıklıkta ve parmak uçları omuz hizasına gelecek şekilde ellerini yukarıya kaldırır.

El Bağlama :

Erkekler : Sağ elin avucu, sol elin üzerinde ve sağ elin baş ve küçük parmakları sol elin bileğine kavramış olarak ellerini göbek altına bağlarlar.

Kadınlar : Sağ el sol elin üzerinde olacak şekilde ellerini göğüs üstüne koyarlar. Sağ elin parmakları ile sol elin bileğini kavramazlar.

Rükû :

Erkekler : Rükûda parmakları açık olarak elleri ile dizlerini tutup sırtını dümdüz yaparlar. Dizlerini ve dirseklerini dik tutarlar.

Kadınlar : Rükûda sırtlarını biraz meyilli tutarak erkeklerden daha az eğilirler. Parmaklarını açmadan ellerini dizleri üzerine koyarlar ve dizlerini biraz bükük bulundururlar.

Secde :

Erkekler : Dirseklerini yanlarından uzak, kollarını yerden kalkık bulundururlar. Ayaklar parmaklar üzerine dik tutulur ve parmak uçları kıbleye gelecek şekilde yere konur. Topuklar birleştirilir.

Kadınlar : Kollarını yanlarına bitişik halde bulundururlar. Ayaklar parmaklar üzerine dik tutulur ve parmak uçları kıbleye gelecek şekilde yere konur. Topuklar birleştirilir.

Oturuş :

Erkekler : Sol ayağını yere yayarak onun üzerine oturur, sağ ayak parmakları kıbleye yönelmiş durumda dik tutulur.

Kadınlar : Ayaklarını yatık olarak sağ tarafına çıkarır ve öylece otururlar.

Namazla İlgili Kavramlar :

Rükun : Namazın içindeki farzlardan her birine denir. İftitah tekbiri, kıyam, kıraat, rükû, secde ve kâ'de-i âhire namazın rükunlarıdır.

Rekat : Namazın kıyam, rükû ve iki secdeden oluşan her bir bölümüne denir. Bir namazda iki kıyam, iki rükû ve dört secde bulunursa, o namaz iki rekâtlı olur.

Zammı Sûre : Namazda ayakta iken, Fatiha'dan sonra okunan sûre veya en az üç kısa ayete denir.

Tekbir : “Allahu ekber” demektir.

Kaveme : Rükûdan doğrulunca “Rabbenâ leke'l-hamd” diyecek kadar ayakta durmaya denir.

Celse : İki secde arasında “Sübhânallah” diyecek kadar oturmaya denir.

Ta'dili Erkân : Namazı, bütün rükun ve esaslarına uyararak, tertip ve düzenini hakkıyla yerine getirerek kılmaya denir. Namazı ta'dili erkâna uyararak kılmak vacibdir.

Rükû, secde ve kâ'de-i âhire daha önce açıklanmıştır.

Sehiv (Yanılma) Secdesi :

Yanılarak namazın farzlarından birisini geciktirme veya bir vacibi terk ya da geciktirme halinde, namazın sonunda yapılması gereken iki secdeye denir.

1. Namazın sonunda sehiv secdesi yapmak vacibdir.
2. Farzlardan birinin unutulması veya bile bile yapılmaması namazı bozar. Yeniden kılınması gerekir. Sehiv secdesi yeterli olmaz.
3. Bir vacibi bilerek terketmek veya geciktirmek bir günahdır. Bu durumunda sehiv secdesi gerekmez. Namazın yeniden kılınması uygun olur.
4. Bir namazda birden fazla sehiv secdesi yapmak gerekirse, bir kere yapmak yeterli olur.

Sehiv Secdesi Nasıl Yapılır :

Namazın son oturuşunda yalnız “et-Tahiyyâtü” okunarak sağ tarafa selam verilir, sonra “Allahu ekber” diyerek secdeye varılır. Burada üç defa “Sübhâne rabbiye'l-âlâ” denir. Sonra “Allahu ekber” diyerek oturulur. Tekrar “Allahu ekber” diyerek ikinci defa secdeye varılır ve üç defa “Sübhâne rabbiye'l-âlâ” denir ve “Allahu ekber” diyerek oturulur. Bu oturuşta, “et-Tahiyyâtü, Allahümme salli, Allahümme barik ve Rabbenâ âtinâ duaları” okunarak önce sağa, sonra sola selam verilir.

Her gün; sabah, öğle, ikindi, akşam ve yatsı vakitlerinde kılınan namazlardır.

Camide cemaatle kılındığı gibi evde, işyerinde, tarlada vs. temiz olan her yerde kılınabilir.

Namazlar, vaktinden önce veya sonra kılınmaz. Faziletli olan camide cemaatle kılmak, bu mümkün değilse ezandan hemen sonra kılmaktır.

Vitir namazı ayrı bir vakit namazı olmayıp, yatsı namazından sonra kılınan vacib bir namazdır.

Hız. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Sizden birinizin kapısının önünden bir nehir aksa ve bu nehirde her gün beş defa yıkansa, acaba üzerinde hiç kir kalır mı, ne dersiniz?”

“Bu hal, onun kirlerinden hiçbir şey bırakmaz.” dediler.

Aleyhissalâtü vesselâm;

“İşte bu, beş vakit namazın misalidir. Allah onlar sayesinde bütün hataları siler.” buyurdu.” (Buhari)

BEŞ VAKİT NAMAZIN REKATLARI					
<i>Vakit</i>	<i>İlk Sünnet</i>	<i>Farz</i>	<i>Son Sünnet</i>	<i>Vitir</i>	<i>Toplam</i>
Sabah	2	2	-	-	4
Öğle	4	4	2	-	10
İkinci	4	4	-	-	8
Akşam	-	3	2	-	5
Yatsı	4	4	2	3	13
<i>Toplam</i>	14	17	6	3	40

BEŞ VAKİT NAMAZIN KİLİNİŞİ

SABAH		ÖĞLE			İKİNDİ		AKŞAM		YATSI			VİTİR	
Sünnet	Farz	İlk Sünnet	Farz	Son Sünnet	Sünnet	Farz	Farz	Sünnet	İlk Sünnet	Farz	Son Sünnet		
1. REKAT	Niyet Tekbir Sübhâneke Eüzü-Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde 2. Rekata Kalkış	Sabah namazının sünneti gibi kılınır. (Sadece niyet farklıdır.)	Niyet Tekbir Sübhâneke Eüzü-Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde 2. Rekata Kalkış	Niyet Tekbir Sübhâneke Eüzü-Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde 2. Rekata Kalkış	Sabah namazının sünneti gibi kılınır. (Sadece niyet farklıdır.)	Niyet Tekbir Sübhâneke Eüzü-Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde 2. Rekata Kalkış	Niyet Tekbir Sübhâneke Eüzü-Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde 2. Rekata Kalkış	Sabah namazının sünneti gibi kılınır. (Sadece niyet farklıdır.)	İkinci namazının sünneti gibi kılınır. (Sadece niyet farklıdır.)	Öğle namazının farzı gibi kılınır. (Sadece niyet farklıdır.)	Sabah namazının sünneti gibi kılınır. (Sadece niyet farklıdır.)	Niyet Tekbir Sübhâneke Eüzü-Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde 2. Rekata Kalkış	
2. REKAT	Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde Oturuş Et-Tahiyyâtü Salli-Barik Rabbenâ Selam		Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde Oturuş Et-Tahiyyâtü 3. Rekata Kalkış	Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde Oturuş Et-Tahiyyâtü 3. Rekata Kalkış		Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde Oturuş Et-Tahiyyâtü 3. Rekata Kalkış	Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde Oturuş Et-Tahiyyâtü 3. Rekata Kalkış					Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde Oturuş Et-Tahiyyâtü 3. Rekata Kalkış	Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde Oturuş Et-Tahiyyâtü 3. Rekata Kalkış
3. REKAT	-		Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde 4. Rekata Kalkış	Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde 4. Rekata Kalkış		Sübhanek Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde 4. Rekata Kalkış	Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde Oturuş Et-Tahiyyâtü Salli-Barik Rabbenâ Selam					Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde Oturuş Et-Tahiyyâtü Salli-Barik Rabbenâ Selam	Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde Oturuş Et-Tahiyyâtü Salli-Barik Rabbenâ Selam
4. REKAT	-		Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde Oturuş Et-Tahiyyâtü Salli-Barik Rabbenâ Selam	Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde Oturuş Et-Tahiyyâtü Salli-Barik Rabbenâ Selam		Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde Oturuş Et-Tahiyyâtü Salli-Barik Rabbenâ Selam	-					Besmele Fatıha Zammı Süre Rükü Secde Oturuş Et-Tahiyyâtü Salli-Barik Rabbenâ Selam	-

Namaz Resimleri

CUMA NAMAZI

Cuma namazı, Cuma günü öğle vaktinde cemaatle kılınması farz olan bir namazdır.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Ey iman edenler! Cuma günü (ezan okunup) namaz için çağrıldığınız zaman, derhal Allah’ın zikrine koşun, alış-verişi (iş gücü) bırakın. Eğer bilerseniz, bu sizin için daha hayırlıdır.” (Cuma: 9)

Hz. Peygamber (s.a.s.) şöyle buyuruyor:

“Kim önemsemiyerek üç cumayı terkedecek olursa, Allah onun kalbini mühürler.” (Ebu Davud)

“Kişi vardır, Cuma namazına gelir sadece dinler ve sükût eder, mü’minlerin arasından yarakarak geçmez, kimseye eza vermez. Onun bu namazı daha önce geçen cumaya ve fazladan da üç güne kadar (günahlarına) keffarettir. (Ebu Davud)

Cuma müslümanların kutsal günüdür, bayramıdır. Bu sebeple müslümanlar, Cuma gününü bir bayram sevinci ile karşılamalı, yıkanıp temizlenerek ve temiz elbiseler giyinerek camiye gitmelidir.

CUMA NAMAZININ KILINIŞI VE REKATLARI				
1	Cuma günü öğle vaktinde, Cuma namazı vaktinin girdiğini bildiren ezan okunur.			
2	<i>İlk Sünnet</i>	4 Rekattır.	Tek başına kılınır.	Öğle namazının ilk sünneti gibi kılınır.
3	<i>İç Ezan</i>	Hutbe okunmadan önce caminin içinde ikinci bir ezan okunur.		
4	<i>Hutbe</i>	İmam minberden hutbe okur, cemaat sessizce dinler.		
5	<i>Farz</i>	2 Rekattır.	İmamla birlikte kılınır.	Sabah namazının farzı gibi kılınır.
6	<i>Son Sünnet</i>	4 Rekattır.	Tek başına kılınır.	Öğle namazının ilk sünneti gibi kılınır.
7	<i>Zuhr-i Âhîr Namazı</i>	4 Rekattır.	Tek başına kılınır.	Öğle namazının farzı gibi kılınır.
8	<i>Vaktin Sünneti</i>	2 Rekattır.	Tek başına kılınır.	Sabah namazının farzı gibi kılınır.

Cuma Namazı Kimlere Farzdır?

Müslüman, akıllı ve ergenlik çağına gelmiş olanlara farzdır. Bunlardan başka aşağıdaki şartların da bulunması gerekir.

a. Kişiye Cumanın Farz Olması İçin Gerekli Şartlar :

1. Erkek olmak (kadınlara cuma namazı farz değildir).
2. Hür olmak (köle veya esir olmamak).
3. Mukim olmak (dinen yolcu ve seferi olmamak).
4. Sıhhatli olmak (namaza gidemeyecek kadar hasta olmamak).
5. Gözleri sağlam olmak (kör olmamak).
6. Ayakları sağlam olmak (kötürüm olmamak).
7. Namaza gitmeyi engelleyen bir özü olmamak (düşman korkusu, şiddetli yağmur, felaket gibi).

Bu şartlar kendisinde olmadığı için Cuma namazını kılamayanlar (özürlü olanlar), o günün öğle namazını kılarlar.

b. Cuma Namazının Geçerli Olması İçin Gerekli Şartlar :

1. Cumanın öğle vaktinde kılınması.
2. Namazdan önce hutbe okunması.
3. Cuma kılınan yerin herkese açık olması.
4. İmamdan başka en az üç erkek cemaat bulunması.
5. Cuma kılınacak yerin şehir veya şehir hükmünde olması.
6. Cuma namazını kıldırın kişinin, yetkili makamın görevlendirdiği veya izin verdiği bir kişi olması.

BAYRAM NAMAZI

Ramazan ve kurban bayramlarının birinci gününde, güneş doğduktan 40-45 dakika sonra iki rekat olarak kılınan bir namazdır.

Bayram namazları erkeklere vacibdir.

Cemaatle kılınır, yalnız kılınmaz. Ezan ve kamet yoktur.

Bayram namazlarının şartları, Cuma namazının şartları gibidir. Fakat, hutbe sünnettir ve namazdan sonra okunur.

Bayram Namazının Kılınışı :

Önce “Niyet ettim Allah rızası için Ramazan (veya Kurban) bayramı namazını kılmaya, uydum imama” diye niyet edilir. İmamın başlama tekbiriyle namaza durulur. Sonra Sübhâneke okunur. Sübhâneke’den sonra imamla birlikte eller kulaklara kaldırılarak üç defa tekbir getirilir. Birinci

ve ikinci tekbirden sonra eller iki yana bırakılır. Üçüncüsünde göbek altına bağlanır. İmam Fatıha ve bir sûre okur, ardından rükû ve secde yapılır.

İkinci rekatta, imam Fatıha ve bir sûre okur. Sonra imamla birlikte üç defa tekbir getirilir. Her tekbirden sonra eller iki yana bırakılır. Dördüncü tekbirde elleri kulaklara kaldırmayıp, rükûya eğilir. Secde ve oturuştan sonra selam verilir.

Kısaca; “iki salla bir bağla, üç salla bir eğil.” diye ezberlenir.

Teşrik Tekbiri :

Kurban bayramının arefe günü sabah namazında başlayıp, dördüncü günü ikindi namazının bitimine kadar devam eden ve toplam yirmi üç vakit farz namazın arkasında söylenen tekbirlere denir.

Teşrik tekbirleri vacibdir.

Teşrik Tekbiri :

“Allahu ekber, Allahu ekber. Lâ ilâhe illallâhu vallâhu ekber. Allâhu ekber ve lillâhi'l-hamd.”

CENAZE NAMAZI

Yıkayıp kefenlenerek musalla taşına konan müslüman bir ölü için, abdestli ve kıbleye yönelerek kılınan bir namaz ve ölü için yapılan duadır. Bu namazda rükû ve secde yoktur. Kur'an okumak ve Tahiyâyâ oturmak da yoktur.

Cenaze namazı farz-ı kifayedir. Yani bir kısım müslümanların kılmalarıyla, diğerlerinin üzerinden sorumluluk kalkar. Cenaze namazı hiç kılınmazsa, o beldedeki bütün müslümanlar sorumlu ve günahkar olur.

Cenaze namazının kılınması için aranan şartlar :

1. Ölen kimsenin müslüman olması gerekir. Müslüman olduğu bilinmeyen, bu hususta hali gizli olan kimsenin cenaze namazı kılınmaz.
2. Ölünün yıkılarak temiz bir kefene sarılmış olması gerekir.
3. Ölünün, imam ve cemaatin önünde olması gerekir.
4. Ölünün tamamının veya bedeninin çoğununun, mevcut olması gerekir. Eğer bedeninin çoğu gitmiş veya başsız olarak yarısı varsa namazı kılınmaz, yıkanmaz. Bir beze sarılarak gömülür.

Cenaze namazında cemaat sayısı ne kadar çok olursa, sevap da o kadar çok olur. Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Bir müslüman ölür, cenaze namazına Allah'a şirik koşmayan kırk kişi katılırsa, Allah kendilerine o kimse hakkında şefaate izin verir.”

(Müslim)

Cenaze Namazının Kılmışı :

Cenaze namazı dört tekbir ve bir kıyamla kılınır. İmam ölünün göğsü hizasında durur. Cemaat da arkasında saf tutar. Cemaata ölünün erkek veya kadın olduğu duyurulur, ona göre niyet edilir.

“Allah için namaza, ölü için duaya, er kişi (veya hatun kişi) niyetine uydum hazır olan imama.” diye niyet edildikten sonra ilk tekbir alınır. Tekbirleri imam açıktan, cemaat ise gizlice alır.

İlk tekbir alınırken eller kulağa kaldırılır ve göbük hizasında bağlanır. Sübhâneke duası “ve celle senâüke” ile birlikte okunur.

Sonra eller kaldırılmadan ikinci bir tekbir alınır ve “Allahümme salli ve barik duaları” okunur.

Daha sonra üçüncü tekbir alınır ve cenaze duası okunur. Cenaze duasını bilmeyenler “Rabbenâ âtinâ” duasını veya dua niyeti ile Fatiha sûresini besmelesiz okurlar.

Sonra dördüncü tekbir alınır ardından selam verilir.

ÖLÜYE KARŞI GÖREVLER

Ölen bir kimseyi yıkamak, kefenlemek, onun için namaz kılıp dua etmek ve bir kabre defnetmek müslümanlar için farz-ı kifayedir.

a. Ölmek Üzere Olan Kişiyeye Neler Yapılır :

1. Güçlük yoksa kibleye doğru ve sağ yanı üzerine çevrilir.
2. Başu bir yastıkla yükseltilir ve yüzü kibleye gelecek şekilde getirilir.
3. Zorlanmadan Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehâdet telkin edilir veya yanındaki kişi yavaş yavaş söyler.
4. Ölmek üzere olan kişi şayet Kelime-i Şehâdeti söylemiş ise son sözü bu olması için susulur.
5. Öldükten sonra gözler kapatılır çene bağlanır, kollar ve bacaklar düz bir şekilde getirilir.
6. Üzerinden elbisesi çıkarılır ve üzeri bir örtüyle örtülür. Şişmemesi için üzerine bir demir parçası konur. Bu halde iken yanında sesli Kur'an okunmaz, ancak başka bir yerde okunabilir

b. Yıkınması :

1. Ölüyü yıkayacak kimse besmele çekip niyet eder.
2. Eline bir bez alır ve örtünün altından yıkamaya çalışır.
3. Önce abdest aldırılır, ağza burna su verilmez, elle meshedilir.
4. Vücuttaki pisliklerin çıkması için öne doğru doğrultmaya çalışılır.

5. Saçı, sakalı, tırnakları vs. yerleri kesilmez ve taranmaz.
6. Ölünün başı ile beraber vücudunun yarısından fazlası yoksa yıkanmaz, kefenlenmez, namazı da kılınmaz, bir beze sarılarak defnedilir.
7. Su bulunmadığı zamanlarda teyemmüm yaptırılır.

c. Kefenlenmesi :

Vefat eden kişinin bedenini örtmek için kullanılan kumaş parçasına kefen denir. Kefenin beyaz renkte pamuk bezinden olması daha faziletlidir. Cenazenin kefenlenmesi farz-ı kifayedir.

Erkeklerin kefeni; kamis, izar ve lifafeden oluşan üç parçadır.

Kadınların kefeni ise; kamis, izar, lifafe, baş örtüsü ve göğüs örtüsü olmak üzere beş parçadır.

İmkan yoksa kefen sadece iki parça, hatta tek parça şeklinde de olabilir.

d. Cenaze Namazı Kılınması :

Yıkayıp kefenlenen ölünün namazı, yukarıda anlatıldığı gibi kılınır, dualar edilir.

e. Kabre Konması (Defin) :

Bir insan boyu veya yarım insan boyu kadar derinlikte kazılan kabrin içinde, kible tarafı oyulur. Ölü buraya yerleştirilir. Önüne de tahta veya kerpiç benzeri şeyler konur. Bu durumda toprak ölünün tam üzerine değil, bu şeyler üzerine atılmış olur. Bu ölüye karşı bir saygıdır.

Cenaze, kible tarafından kabre konur. Sağ tarafı üzerine kibleye döndürülür. Bağı varsa çözülür, sırt üstü yatırılmaz. Cenazeyi kabre koyanlar, “Bismillâhi ve alâ milleti rasûlillah” derler.

Cenazeyi kabre koyacak olan kimsenin ölüye mahrem olması daha iyidir. Kadınlar kabre yerleştirilinceye kadar, kabirleri üzerine bir perde çekilir.

Daha sonra da kabir toprakla doldurulur.

Cenazelerin gündüz gömülmesi müstehabdır. Zorunlu bir hal olmadıkça geceleyin gömülmemelidir.

f. Telkin :

Definden sonra ölünün baş tarafına dönerek ayakta okunan, kabir suallerini ve cevaplarını bildiren sözlere denir.

Definden sonra mezar başında telkin verilmesi sünnettir.

KAZA NAMAZI

Eda : Namazları vaktinde kılmaya denir.

İade : Kılınan namazın bir hata yüzünden yeniden kılınmasına denir.

Kaza : Farz veya vacib namazı, vakti geçtikten sonra kılmaya denir.

Namazı bile bile, özürsüz olarak vaktinden sonraya bırakmak büyük günahdır. Namaz kaza edilmekle yerine getirilmiş olur. Ancak vaktinden sonraya bırakıldığı için Cenab-ı Hakk'tan af dilemek gerekir.

Farzı kaza etmek farzdır. Vacibi kaza etmek vacibtir. Sünnetlerin kazası kılınmaz. Kılınacak olursa sünnet sevabı değil nafîle sevabı kazanılmış olur. Ancak başlandıktan sonra herhangi bir sebeple terk edilen sünnet veya nafîle namazın kazası vacib olur. Sabah namazının sünneti, kuvvetli sünnet olduğundan, o gün öğleden önce farzı ile birlikte kaza edilir.

Kadınlar özel hallerinde kılamadıkları namazları kaza etmezler.

Kaza namazı kılmak için belirli bir vakit yoktur. Gece ve gündüz her zaman kılınır. Yalnız üç mekruh vakitte yani güneş doğarken, güneş tam tepe noktasında iken ve güneş batarken kılınmaz.

Geçmiş namazları kaza ederken hangi günün hangi vaktinin namazı olduğu bilinemezse; “Niyet ettim Allah rızası için kazaya kalan son sabah (veya öğle) namazının farzını kılmaya.” diye niyet edilir.

Kaza namazları imam ve cemaatin aynı namazı kılmaları şartıyla cemaatle de kılınabilir.

Tertip Sahibi : Üzerinde kazaya kalmış namaz borcu bulunmayan veya kazaya kalmış namazlarının toplamı beş vakti geçmemiş olan kişiye denir. Tertip sahibi olan bir kimse kazaya kalan namazını kılmadan diğer namazlarını kılamaz.

TERAVİH NAMAZI

Ramazan ayında her gün yatsı namazından sonra kılınan namazdır.

Teravîh namazı, kadın erkek her müslüman için sünnettir. Teravîh, orucun sünneti değil, vaktin sünnetidir. Bu sebeple bir mazereti nedeniyle oruç tutamayanlar teravîh namazını kılarlar.

Teravîh namazı 20 rekattır. 2 rekatta bir veya 4 rekatta bir selam verilerek kılınabilir. 2 rekatta bir selam vererek kılmak daha faziletlidir. 2 rekatta bir selam verilerek kılındığında aynen sabah namazının sünneti

gibi kılınır. 4 rekatta bir selam verilerek kılındığında ise, ikinci namazının sünneti gibi kılınır.

Teravih namazının vakti, yatsı namazından sonra başlar, sabah namazının vaktine kadar devam eder.

Teravih namazı, yatsı namazı kılınmadan önce kılınmaz. Kılındığı takdirde, iadesi gerekir. Vitr namazı ise teravih namazından sonra kılınır.

Teravih namazı tek başına kılınabilir. Fakat cemaatle kılınması daha faziletlidir. Teravih namazına yarısında yetişen kimse, önce yatsı namazının farzını kılar ve daha sonra teravih namazını kılmak için imama uyar. Eksik kalan teravih rekatlarını, daha sonra kendisi tamamlar.

Teravih namazı hatim ile de kılınabilir.

Teravih namazının kazası yoktur.

YOLCU NAMAZI

Mukim : Vatanında veya vatan hükmünde olan bir yerde oturan kimseye denir.

Vatan : İnsanın ikamet ettiği, yerleştiği yere denir.

Vatan Çeşitleri :

1. *Vatan-ı Aslı* : İnsanın doğup büyüdüğü, evlendiği ve bundan sonra da hep kalmak niyetiyle yerleştiği yerdir. Burayı da değiştirip temelli kalmak üzere başka yere göçebilir. O zaman göçtüğü yer vatan-ı aslı olur. Vatan-ı aslıye giden kimse seferi olmaz.

2. *Vatan-ı İkamet* : Giriş-çıkış günlerinden başka 15 gün veya daha çok kalıp, sonra çıkmaya niyet edilen yere vatan-ı ikamet (geçici vatan) denir. Bir kimse tahsil veya vazife için bir yerde yıllarca kalmaya ve sonra buradan çıkmaya niyet ederse, burası vatan-ı ikamet olur. Temelli yerleşseydi burası vatan-ı aslı olurdu.

3. *Vatan-ı Süknâ* : İnsanın uğradığı yer olup, 15 günden az kalmak için niyet edilen, yahut “Bugün yarın çıkarım.” diyerek uzun müddet oturulan yerdir. Misafir, vatan-ı süknâda farzları hep iki rekat kılar.

Yolcu (Misafir) :

Onbeş günden az kalmak niyetiyle, 90 km veya daha uzak yerlere yolculuğa çıkanlara yolcu denir. Yolculuk, bulunduğu yerleşim yerinin en son evleriyle başlar ve aynı yerde biter.

90 km’lik bu yolculuğu uçak, tren, veya otobüs gibi hızlı araçlarla yapanlar da yolcu sayılırlar.

Dinimizde Yolcular İçin Gösterilen Kolaylıklar :

1. Yolcular 4 rekatlı farz namazları 2 rekat olarak kılarlar. Sabah ve akşam namazlarının farzları ile sünnet namazlarda kısaltma yapılmaz.
2. Vakit müsaitse sünnetler kılınır, vakitte darlık varsa kılınmayabilir.
3. Yolcu, cemaatle namaz kılarken imama uyarırsa namazını kısaltmaz, imamla birlikte aynen kılar. Yolcu imam olursa, ikinci rekatın sonunda selam verir. Cemaat selam vermez, namazının kalan kısmını tek başına tamamlar.
4. Yolculara Cuma namazı farz değildir. Sadece öğle namazı kılarlar.
5. Ramazanda dilerlerse oruçlarını tutmayıp başka bir zamana bırakabilirler.
6. Ayağa giyilen meste 3 gün süre ile (72 saat) meshedebilirler.
7. Yolcuların kurban kesmesi vacib değildir.

CEMAATLE NAMAZ

Cemaatle namaz, en az iki kişinin bir araya gelmesi ve birinin imam olması ile topluca kılınan namaza denir.

Gücü yeten ve hiçbir mazereti bulunmayan erkeklerin, beş vakit namazın farzlarını cemaatle kılmak sünnettir. Fitneye meydan vermeyecek ise kadınlar da cemaata katılırlar.

Cuma ve bayram namazları için cemaat farzdır.

Cemaatle namaz kılmak için bir imam, bir de imama uyan kişinin olması yeterlidir.

Cemaatle Namaz Nasıl Kılınır :

Toplu kılınan namazlarda bir kişi imam olarak cemaatin önüne geçer. İmamla birlikte namaza başlanır. Ayakta iken cemaat sadece Sübhâneke'yi okuyup bekler. Fatiha ve zammı sûreleri imam okur. Rükû ve secde tekbirlerini imam söyler, tesbihatları imamla birlikte cemaat de okur. Oturuşlardaki et-Tahiyyâtü, Allahümme salli, barik ve rabbenâ dualarını, hem imam hem de cemaat okur. İmamla birlikte selam verilir.

Cemaatle namaz kılarken imamla birlikte hareket edilir. İmamdan önce veya çok sonra hareket etmek doğru değildir.

İmama Yetişmek :

Bir rekatın imamla birlikte kılınmış olabilmesi için, en geç imam rükûda iken yetişmek gerekir. İmama rükûda yetişemeyen kimse, o rekatı imamla kılmış olmaz.

Cemaatle namaz kılariken üç durum ortaya çıkar:

1. Müdrük :

Namazın başından sonuna kadar hiç aralıksız imama uyan ve bütün rekatları imamla beraber kılan kimsedir.

2. Lâhik :

Namaza imam ile beraber başladığı halde, kendisine uyku, dalgınlık veya cemaatin fazlalığından dolayı bir eziyet ve abdestsizlik hali gelip de, namazın tamamını veya bir kısmını imam ile birlikte kılamayan kimsedir.

3. Mesbuk :

İmama birinci rekatta yetişemeyip daha sonraki rekatlarda ona uyan kimsedir. Son oturuşta bile imama uymuş olsa yine mesbuk sayılır. İmam iki tarafa da selam verdikten sonra ayağa kalkarak yetişemediği rekatları tamamlar.

Saf Düzeni :

İmama uyan tek erkek ise imamın sağına, tek kadın ise imamın arkasına, erkek ve kadın ise kadın erkeğin arkasında durur. Erkek ve kadın yan yana ve aynı hizada duramaz.

İmama uyanlar birden çok kimse ise önce erkekler, sonra erkek çocuklar, sonra kadınlar, sonra da kız çocuklar saf tutarlar.

Cemaate Gitmeyi Engelleyen Mazeretler :

1. Hastalık.
2. Mala, cana veya namusa zarar gelme korkusu.
3. Kötü hava şartları.
4. Abdestin sıkışık olması.
5. İlmî araştırma ve eğitim meşguliyeti.
6. Kör, kötürüm, düşkünlük gibi bedenî arıza olması.

İmam :

Cemaat ile kılınan namazda kendisine uyulan kimseye denir.

İmamlığın Şartları :

- 1- Müslüman olmak.
- 2- Ergenlik çağına gelmiş olmak (Çocuklar imamlık yapamaz).
- 3- Akıllı olmak (Sarhoş ve bunak imam olamaz).
- 4- Erkek olmak (Kadınlar erkeklere imam olamaz).
- 5- Hiç olmazsa Fatıha ile birlikte bir sûreyi doğru okuyabilmek.
- 6- Özürsüz olmak (Özrü olan, özrü olmayanlara imam olamaz).

İmamlığa Ehil Olma Sıralaması :

1. O bölgenin üst düzey yöneticisi.
2. Evde namaz kılmıyorsa o evin sahibi veya onun izin verdiği kişi.
3. Namaz hükümlerini en iyi bilen kişi.
4. Kur'an-ı Kerim'i en güzel okuyan kişi.
5. Amel itibariyle daha müttaki olan kişi.

Not : Bütün bu sıralamalara o kişide namaz kıldırabilecek nitelik varsa itibar edilir.

İmama Uymanın Şartları :

1. Tekbir almadan önce "uydum hazır olan imama" diye imama uymaya niyet etmek gerekir.
2. İmamla cemaatin aynı hizada olmaması, imamın önde cemaatin geride olması gerekir.
3. İmam ile cemaatin aynı farz namazı kılması gerekir.
4. İmamla cemaatin arasında, birbirlerini görmeyi veya sesini duymayı engelleyen bir duvar bulunmamalıdır.
5. İmamın, diğer mezheplerde olanlara göre de imamlık şartlarını taşıması gerekir.
6. İmamın, kadınlara imam olmağa niyet etmesi gerekir. Erkeklerle imam olmağa niyet etmesi gerekmez.

Cemaatle Namazın Önemi :

Cemaat ile kılınan namaz, müslümanlar arasında birlik ve beraberliği sağlar. Sevgi ve bağlılığı artırır. Cemaat toplanıp birbirleriyle sohbet ederler. Dert ve sıkıntılarını olanlar, hastalar bu sayede kolayca ortaya çıkar.

Cemaatle namaz, müslümanların tek vücud olduklarının en güzel örneğidir.

Cemaat ile kılınan namazların sevabı daha çoktur.

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

"Cemaatle kılınan namaz, tek başına kılınan namazdan yirmi yedi derece üstündür." (Buhari)

NAFİLE NAMAZLAR

1. Tahiyetü'l-Mescid :

Bir mescide ilk girildiği zaman, mescidin Rabbine selam vermek ve O'nu yüceltmek amacıyla kılınan nafil namaza denir.

İki rekat olarak kılınır. Camiye girince oturmadan kılınmalıdır.

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Sizden her kim mescide girerse iki rekat namaz kılmadan oturmasın.” (Buhari)

2. İşrak Namazı :

İşrak namazı, sabah namazından sonra güneş doğup, 40-45 dakika geçtikten sonra, iki veya dört rekat olarak kılınan nafil namaza denir.

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Her kim sabah namazını cemaatle kılar, sonra güneş doğuncaya kadar Allah'ı zikrederek mescidde oturur ve iki rekat (işrak) namazı kılsa kendisine tam bir hac ve umre sevabı verilir.” (Enes r.a.)

3. Duhâ (Kuşluk) Namazı :

Güneş doğduktan 40-45 dakika sonra başlayıp, öğle vaktine 40-45 dakika kalana kadar kılınan nafil namaza denir.

En azı iki rekat, en fazlası oniki rekat, en faziletli olanı sekiz rekattır.

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Kim iki rekat duhâ namazı kılsa, o gafil kimselerden olmaz. Kim duhâ namazını dört rekat kılsa Allah'a ibadet eden kimselerden olur. Kim bu namazı altı rekat kılsa o gün ona duhâ namazı olarak kâfi gelir. Kim yine bu namazı sekiz rekat kılsa, Allah o kimseyi kendisine itaat eden kimselerden kabul eder. Ve kim ki bu duhâ namazını oniki rekat kılsa Allah ona cennette bir köşk yapar.” (Taberani)

4. Evvâbîn Namazı :

Akşam namazından sonra kılınan nafil namaza denir. İki, dört veya altı rekat olarak kılınabilir. Bir, iki veya üç selamla kılmak mümkündür.

Birinci rekatta Fatıha'dan sonra Kafirûn, ikinci rekatta da İhlas sûresi okunur. Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Akşam namazından sonra altı rekat namaz kılan kimsenin günahları deniz köpüğü kadar çok da olsa bağışlanır.” (Ammar b. Yasir r.a.)

5. Teheccüd Namazı :

Gecenin üçte ikisi geçtikten sonra ve imsak vaktinden önce kılınan

nafile namaza denir. İki rekattan sekiz rekata kadar kılınabilir. İki rekatta bir selam verilmesi daha faziletlidir.

Teheccüd namazı, Hz. Peygamber (s.a.v.) için farz, mü'minler için nafile bir ibadettir. Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“(Ey Rasûlüm) Sana mahsus fazla bir namaz olarak, gece uykudan kalk da, Kur’an-ı Kerim ile teheccüd (namazı) kıl.” (İsra: 79)

6. Abdest Namazı :

Namaz abdesti veya gusül abdestinden sonra vakit elverişli ise, yaşlık kuruyacak kadar bir süre geçmeden iki rekat olarak kılınan nafile namaza denir. Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Her kim güzelce abdest alır, sonra kalkıp kalbiyle yönelerek iki rekat namaz kılsa, o kimseye cennet vacib olur.” (Müslim)

7. İstihâre Namazı :

İstihâre : Bir işin, hakkında hayırlı olup olmadığını anlamak ve manevî bir işarete ulaşabilmek için abdest alıp iki rekat namaz kıldıktan sonra istihâre duasını okuyarak hiç konuşmadan uykuya yatmaya denir.

İstihâre için kılınan iki rekatluk nafile namaza, istihâre namazı denir.

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Sizden biri bir iş yapmak istediği zaman, farz dışında iki rekat namaz kılsın ve istihâre duasını okusun.” (Buhari)

İstihare Nasıl Yapılır :

İstihâre yapmadan önce o iş hakkında gerekli danışma ve araştırmalar yapılır, kalbi tatmin etmek için de istihâre yapılır.

Yatmadan önce iki rekat namaz kılınır. Birinci rekatta Fatıha’dan sonra Kafirûn, ikinci rekatta da İhlas sûresi okunur. Namaz sonunda istihâre duası okunur. Sonra da abdestli olarak hiç konuşmadan kibleye yönelip yatılır. Rüyada beyaz ve yeşil görülmesi iyiliğe, siyah veya kırmızı görülmesi de şerre (kötüye) işarettir. Bu şekilde istihâreye yedi gece devam edilmesi ve kalbe ilk gelene bakılması tavsiye edilmiştir.

8. Tesbih Namazı :

Günahların affedilmesi için 300 adet tesbihat çekilerek kılınan nafile namaza denir. Tesbih namazının sevabı çoktur. Bu namaz her vakit kılınabilir. Cemaatle kılındığında imam, açıktan okur ve tesbihleri de açıktan tekrar eder.

Hz. Peygamber (s.a.v.), amcası Abbas (r.a)’a kendisini Allah’a yaklaştıracak bir ameli bildirmek için, tesbih namazını öğretmiş ve eğer bu namazı kılsa, günahları kum yığınları kadar çok olsa bile Allah’ın

bunları başışlayacağını bildirmiştir. Bu namazı her gün, ya da cuma günleri, bu da mümkün olmazsa ayda veya yılda bir kere, başka rivâyette ömründe bir defa kılmasını tavsiye etmiştir. (Tirmizi)

Tesbih Namazının Kılınışı :

Tesbih namazı dört rekât kılınır. Bir veya iki selamla tamamlanabilir. Her rekatta Fatiha ve bir sûre okunur.

Bu namazda 300 defa “Sübânallâhi ve’l-hamdü lillâhi ve lâ ilâhe illallâhu vallâhu ekber ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhi’l-aliyyi’l-azîm” tesbihi okunur.

Sübhanekeden sonra 15 defa, Fatiha ve zammı sûreden sonra 10 defa, rükûda 10 defa, rükûdan kalkınca 10 defa, secdede 10 defa, iki secde arasında 10 defa, ikinci secdede 10 defa “Sübânallâhi...” tesbihatı okunur. Böylece birinci rekatta, 75 adet tesbihat söylenmiş olur.

Bundan sonra ikinci, üçüncü ve dördüncü rekâtlar da aynı şekilde kılınarak 300 adet tesbihat tamamlanmış olur.

9. Hacet Namazı :

İhtiyacı olan kişinin, bu ihtiyacının giderilmesini Yüce Allah’tan istemeden önce kıldığı nafilâ namaza denir.

Yatsı namazından sonra iki, dört ya da oniki rekât olarak kılınır.

Hz. Peygamber (s.a.v.)’den gelen bir rivâyete göre; hacet namazının ilk rekâtında Fatiha’dan sonra üç defa Ayete’l-Kürsî, diğer rekatta (ya da rekâtlarda) da Fatiha’dan sonra birer defa İhlas ve Muavvizeteyn (Felak ve Nâs) sûreleri okunur. Namazdan sonra hacet duası okunup, isteğin gerçekleşmesi Yüce Allah’tan istenir.

10. Yolculuk Namazı :

Bir müslümanın yola çıkacağı veya yoldan döndüğü zaman kıldığı iki rekâtlık nafilâ namaza denir.

Hz. Peygamber (s.a.v.) yolculuktan gündüz kuşluk vakti döner, Mescid-i Nebevî’ye giderek iki rekât namaz kılar, orada bir sûre otururdu.

11. İstiskâ (Yağmur Duası) Namazı :

Yağmurlar kesildiği zaman, ikramı bol olan Yüce Allah’tan yağmur yağdırmasını istemek amacıyla kılınan iki rekâtlık nafilâ namaza denir.

İmam Azam’a göre istiskâ, yalnız dua ve tevbe etmektir. Bununla birlikte, cemaatle veya ayrı ayrı namaz kılınabilir. İstiskâ için idareci veya onun göstereceği kişi, cuma namazı gibi iki rekâtlık bir namaz kıldırır. Namazdan sonra bayramlarda olduğu gibi hutbe okunur. Hatib hutbeyi minbere çıkmadan yerde, kılıç veya sopa gibi bir şeye dayanarak okur.

12. K suf Namazı :

Güneş tutulmasına k suf denir.

Güneş tutulduğu zaman, cuma namazını kıldırın imam, ezansız ve kametsiz en az iki rekat namaz kıldırır. Namazdan sonra da güneş açılıncaya kadar kibleye doğru ayakta veya insanlara karşı oturarak dua eder. Cemaat da am n der. Böyle bir imam bulunmazsa, insanlar bu namazı kendi evlerinde tek başlarına kılabilirler.

Hz. Peygamber (s.a.v.) güneş tutulduğu zaman iki rekat namaz kıldırılmış ve arkasından şoyale buyurmuştur: “Bu olaylar Allah’ın büyüklüğünü gösteren delillerdir. Allahu Teala bunlarla kullarını korkutmak istiyor. Bunları gördüğünüz zaman, en son kıldığınız farz namaz gibi namaz kılın.” (Buhari)

13. Hus f Namazı :

Ay tutulmasına hus f denir.

Ay tutulduğu zaman, müslümanların kendi evlerinde tek başına olarak güneş tutulması namazı gibi sesli veya sessiz okuyuşla, iki veya dört rekat namaz kılmaları güzel görülmüştür. Bu namazın camide cemaatle kılınması, İmam Azam’a göre sünnet değildir, fakat kılınabilir.

14. Tevbe Namazı :

Yapılan tevbenin kabul  için kılınan iki rekatlık nafile namaza denir.

Hz. Peygamber (s.a.v.) şoyale buyuruyor:

“Günah işleyen bir adam, günah işledikten sonra abdestini (sünnet ve  d bına dikkat ederek) güzelce alır, sonra iki rekat namaz kılar, ve günahının bağışlanmasını Allah’tan dilerse, Allah dilerse onu bağışlar.”

(İbn-i Mâce)

15. Katil Namazı :

Kıyasla  ld r lecek olan bir müslümanın, bu cezanın uygulanmasından önce kıldığı iki rekatlık nafile namaza denir.

16. Mübarek Gecelerde Kılınan Namazlar :

a. Reg ib Gecesi Namazı :

Hz. Peygamber (s.a.v.) bu gecede oniki rekat namaz kılmuştur.

b. Mi’rac Gecesi Namazı :

Bu gecede oniki rekat nafile namaz kılınması iyi görülmüştür. Her rekatında Fatiha ile başka bir süre okuyarak iki rekatta bir selam verilmeli, sonra yüz defa “S bh nall hi ve’l-hamdü lillâhi ve l  ilâhe illallâhu

vallahu ekber” denmelidir. Bundan sonra, yüz defa tevbe-istiğfar ederek, yüz defa da salatü selam okunmalıdır.

c. Berat Gecesi Namazı :

Bu gecede kılınması tavsiye edilen namaza “salâtü’l-hayr” (hayır namazı) denilmiştir. Bu namaz yüz rekat olup, her rekatında Fatiha’dan sonra bir defa İhlas sûresi okunarak kılınır.

d. Kadir Gecesi Namazı :

Kadir gecesi namazının en azı iki rekat, ortası yüz rekat ve en çoğu da bin rekattır. Bu namaz iki rekat kılındığı takdirde her rekatında iki yüz ayet okunmalı, yüz rekata kadar kılındığı zaman her rekatında Fatiha sûresinden sonra Kadir sûresi ile üç defa da İhlas sûresi okunup her iki rekatta bir selam verilmelidir.

Önemli Uyarı :

Nafîle ibadet; farz ve vacib ibadetlerin dışında yapılması tavsiye edilen ibadetlere denir.

Gerek yukarıda anlatılan nafîle namazlarda gerekse diğer bütün nafîle ibadetlerde, büyük mükafatlardan bahsedilmektedir. Her yönü ile mükemmel olan İslam dini, akla ve ilme uygun olmayan inanç ve davranışlardan büsbütün uzaktır. Her emrinde ve tavsiyesinde ayrı hikmetler vardır. Bunları iyi tespit etmek, insanları yanlış düşüncelerden ve inançlardan uzaklaştırmak gerekir.

Nafîle ibadetleri de, farzlardan ayrı olarak belirli sınırlar ve ölçüler içerisinde değerlendirmek gerekir. Nafîle ibadetler, farz ibadetlerden üstün olmadığı gibi hiçbir zaman onlara denk de olamaz.

Sadece iki rekat nafîle namaz kılarak kolayca cenneti kazanma veya bütün günahları affettirme anlayışı, İslam’ın özüne aykırıdır. Eğer bu mümkün olsaydı farz olan ibadetlere ne gerek vardı?

Nafîle ibadetlerde büyük mükafatlardan bahsedilmesi; insanların Yüce Allah’a manevî yönden daha yakın olmasını sağlamak, ibadetleri sevdirmek, hayırlı ve güzel işlere teşvik etmek amacına yöneliktir.

Bir Hadis-i Kudsi :

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Kulumun bana, farz kıldığım şeylerle yaklaşmasından daha sevimli bir şey yoktur. Kulum bana nafîlelerle de yaklaşır. Tâ ki ben onu severim. Ben onu sevince de; onun işiten kulağı, gören gözü, tutan eli ve yürüyen ayağı olurum. Benden isterse kesinlikle veririm. Bana sığınırsa, onu muhakkak korurum.” (Buhari)

NAMAZ DUALARI

Sübhâneke

Sübhâneke Allahümme ve bi hamdik. Ve tebâreke'smük. Ve teâlâ ceddük. (Ve celle senâük) Ve lâ ilâhe ğayrük. ("Ve celle senâük" sadece cenaze namazında okunur.)

Anlamı

"Allahım! Sen eksik sıfatlardan uzaksın. Seni her zaman anar ve överim. Senin adın mübarektir. Şanın yüksektir. (Seni övmek yücedir.) Senden başka ilah yoktur."

Et-Tahiyyâtü

Et-Tahiyyâtü lillâhi ve's-salavâtü ve't-tayyibât. Es-selâmü aleyke eyyühe'n-nebiyyü ve rahmetü'llâhi ve berakâtüh. Es-selâmü aleynâ ve alâ ibâdi'llâhi's-sâlihîn. Eşhedü en lâ ilâhe illallah. Ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve rasülüh.

Anlamı

"Dil, beden ve mal ile yapılan bütün ibadetler Allah'a mahsustur. Ey şanı yüce Peygamber! Allah'ın selamı, rahmet ve bereketi senin üzerine olsun. Selam bizim üzerimize ve Allah'ın bütün iyi kulları üzerine olsun. Şehâdet ederim ki, Allah'tan başka ilah yoktur. Yine şehâdet ederim ki, Muhammed O'nun kulu ve peygamberidir."

Allahümme Salli

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed. Kemâ salleyte alâ İbrâhîme ve alâ âli İbrâhîm. İnneke hamîdün mecîd.

Anlamı

"Allahım! İbrahim'e ve yakınlarına rahmet ettiğin gibi Muhammed'e, O'nun evlat ve yakınlarına da rahmet et. Şüphesiz övülmeye layık olan, şan ve şeref sahibi yalnız sensin."

Allahümme Barik

Allahümme bârik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed. Kemâ bârekte alâ İbrâhîme ve alâ âli İbrâhîm. İnneke hamîdün mecîd.

Anlamı

"Allahım! İbrahim'e ve yakınlarına hayır ve bereket verdiğin gibi Muhammed'e, O'nun evlat ve yakınlarına da hayır ve bereket ver. Şüphesiz övülmeye layık olan, şan ve şeref sahibi yalnız sensin."

Rabbenâ

Rabbenâ âtinâ fi'd-dünyâ haseneten ve fi'l-âhireti haseneten ve kınâ azâbe'n-nâr. Rabbenâğfirlî ve li-vâlideyye ve li'l-mü'minîne yevme yekûmü'l-hisâb. Bi rahmetike yâ Erhamerrahimîn.

Anlamı

“Rabbimiz! Bize dünyada iyilik ve güzellik ver, ahirette de iyilik ve güzellik ver. Bizi cehennem azabından koru. Rabbimiz! Hesap gününde beni, anamı, babamı ve bütün inananları bağışla. Rahmetinle (bağışla) Ey merhametlilerin en merhametlisi.”

Kunut-1

Allahümme innâ nesteînüke ve nestağfiruke ve nestehdîk. Ve nü'minü bike ve netübü ileyk. Ve netevakkelü aleyk. Ve nüsni aleyke'l-hayra küllühü neşkürük. Ve lâ nekfürük. Ve nahleu ve netrukü men yefcürük.

Anlamı

“Allahım! Biz senden yardım isteriz. Günahlarımızı bağışlamamı, doğru yolailetmeni dileriz. Allahım! Sana inanırız, tevbe edip sana yöneliriz, sana güveniriz. Seni överiz. Bütün hayırlar sendedir. Sana şükrederiz ve nankörlük etmeyiz. Sana karşı nankörlük edenleri bir yana iter ve ondan uzak dururuz.”

Kunut-2

Allahümme iyyâke na'büdü ve leke nusallî ve nescüdü ve ileyke nes'â. Ve nahfidü nercü rahmeteke ve nahşâ azâbek. İnnâ ezâbeke bi'l-küffâri mülhık.

Anlamı

“Allahım! Biz yalnız sana kulluk ederiz. Yalnız senin için namaz kılarız. Yalnız senin önünde eğilir, yalnız sana koşarız. İbadetini yaparız, rahmetinin çok olmasını dileriz, cezalandırmandan korkarız. Şüphesiz senin cezanlandırman kafirler içindir.”

NAMAZ SÛRELERİ

Fatiha Sûresi

Bismillahirrahmanirrahim

Elhamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn. Er-rahmâni'r-rahîm. Mâliki yevmi'd-dîn. İyyâke na'büdü ve iyyâke nesteîn. İhdine's-sırâta'l-müstegîm. Sırâta'l-lezîne en'amte aleyhim. Ğayri'l-mağdûbi aleyhim, vele'd-dâllîn. (Amîn)

Anlamı

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

“Hamd (övme ve övülme), âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. O Rahman ve Rahim'dir. Ceza gününün sahibidir. (Rabbimiz!) Ancak sana kulluk ederiz ve yalnız senden yardım dileriz. Bizi doğru yola (İslam'a) ilet. Kendilerine nimet verdiğin (iyi) kimselerin yoluna (ilet); gazaba uğramışların ve sapıtanların yoluna değil.

Fil Sûresi

Bismillahirrahmanirrahim

Elemtera keyfe feale rabbûke bi eshâbi'l-fil. Elem yec'al keydehüm fî tadrîl.
Ve ersele aleyhim tayran ebâbil. Termîhim bi hicâratin min siccil. Fecealehüm
keasfin me'kûl.

Anlamı

“(Rasulüm! Kâbe'yi yıkmaya gelen) Fil sahiblerine Rabbin neler etti, görmedin mi? Onların kötü planlarını boşa çıkarmadı mı? Onların üzerine sürüler halinde kuşlar gönderdi. O kuşlar, onların üzerlerine pişkin tuğladan yapılmış taşlar atıyordu. Böylece onları yenmiş (delik deşik olmuş) ekin yaprağı gibi yapıverdi.”

Kureyş Sûresi

Bismillahirrahmanirrahim

Li ilâfi Kureyş. Îlâfihim rihlete's-şitâi ve's-sayf. Fe'l-ya'büdû rabbe hâze'l-
beyt. Ellezî et'amehüm min cûin ve âmenehüm min havf.

Anlamı

“Kureyş'e kolaylaştırıldığı, evet, kış ve yaz seyahatleri onlara kolaylaştırıldığı için onlar, kendilerini açlıktan doyuran ve her çeşit korkudan emin kılan şu evin (Kâbe'nin) Rabbine kulluk etsinler.”

Maûn Sûresi

Bismillahirrahmanirrahim

Eraeyte'llezi yükezzibü bi'd-dîn. Fezâlike'llezi yedu'ul-yetîm. Velâ
yehuddü alâ taâmi'l-miskîn. Fe veylün lil-musallîn. Ellezîne hüm an salâtihim
sâhûn. Ellezîne hüm yürâüne ve yemneüne'l-mâûn.

Anlamı

“(Rasulüm!) Dini yalanlayanı gördün mü? Yetimi itip kakıştıran, yoksulu doyurmaya yanaşmayan kimse işte odur. Yazıklar olsun o namaz kılanların haline ki, onlar kıldıkları namazları ciddiye almazlar. Onlar gösteriş yapanlardır. Onlar (yardımlaşma için) hayra da engel olurlar.”

Kevser Sûresi

Bismillahirrahmanirrahim

İnnâ a'taynâ ke'l-kevser. Fesalli li rabbike venhar. İinne şânieke hüve'l-
ebter.

Anlamı

“(Rasulüm!) Muhakkak biz sana Kevser'i verdik. O halde Rabbin için namaz kıl ve kurban kes. Doğrusu adı, şanı ortadan kalkacak olan, sana kin tutan kimsedir.”

Kafirûn Sûresi

Bismillahirrahmanirrahim

Kul yâ eyyühe'l-kafirûn. Lâ a'büdü mâ ta'büdün. Ve lâ entüm âbidüne mâ a'büd. Ve lâ ene âbidün mâ abettüm. Velâ entüm âbidüne mâ a'büd. Leküm dînüküm veliyedîn.

Anlamı

“(Rasulüm!) De ki: Ey Kafirler! Ben sizin tapmakta olduklarınıza tapmam. Siz de benim taptığıma tapmıyorsunuz. Ben de sizin taptuklarınıza asla tapacak değilim. Evet, siz de benim taptığıma tapıyor değilsiniz. Sizin dininiz size, benim dinim banadır.”

Nasr Sûresi

Bismillahirrahmanirrahim

İzâ câe nasru'llâhi ve'l-feth. Veraeyte'n-nâse yedhulüne fî dîni'llâhi efvâcâ. Fesebbih bi hamdi rabbike vestağfirh. İnnehû kâne tevvâbâ.

Anlamı

“(Rasulüm!) Allah'ın yardımı ve zaferi gelip de, insanların bölük bölük Allah'ın dinine girdiklerini gördüğün zaman, Rabbini överek tesbih et ve O'ndan bağışlanma dile. Çünkü O, tevbeleri çok kabul edendir.”

Tebbet Sûresi

Bismillahirrahmanirrahim

Tebbet yedâ ebî lehebin vetebbe. Mâ aġnâ anhü mâlühü vemâ keseb. Seyaslâ nâran zâte leheb. Vemraetühü hammâlete'l-hatab. Fî cîdihâ hablün min mesed.

Anlamı

“Ebu Leheb'in iki eli kurusun! Kurudu da. Malı ve kazandıkları da kendisine fayda vermedi. O, alevli bir ateşte yanacak. Odun taşıyıcı olarak ve boynunda bükülmüş bir ip olduğu halde karısı da (ateşe girecek).”

İhlas Sûresi

Bismillahirrahmanirrahim

Kul hüva'llâhü ehad. Allâhü's-samed. Lem yelid, velem yüled. Velem yekün lehü küfüven ehad.

Anlamı

“(Rasulüm!) De ki: O Allah birdir. Allah Samed'dir. (Her varlık O'na muhtaçtır, O hiçbir şeye muhtaç değildir). O doğurmamış ve doğmamıştır. Hiç bir şey O'na denk değildir.”

Felak Sûresi

Bismillahirrahmanirrahim

Kul eûzü birabbi'l-felak. Min şerri mâ halak. Ve min şerri ğâsigin izâ vekab.
Ve min şerri'n-neffâsâti fi'l-ugad. Ve min şerri hâsîdin izâ hased.

Anlamı

“(Rasulüm!) De ki: Yarattığı şeylerin kötülüğünden, karanlık çöktüğü zaman gecenin kötülüğünden, düğümlere üfleyip büyü yapan (büyücü)lerin kötülüğünden ve kıskandığı zaman kıskanç kişinin kötülüğünden, sabahın Rabbine sığınırım.”

Nâs Sûresi

Bismillahirrahmanirrahim

Kul eûzü birabbi'n-nâs. Meliki'n-nâs. İlâhi'n-nâs. Min şerri'l-vesvâsi'l-hannâs. Ellezî yüvesvisü fi sudûri'n-nâs. Mine'l-cinneti ve'n-nâs.

Anlamı

“(Rasulüm!) De ki: İnsanların gönüllerine vesvese veren (günaha teşvik eden, ibadetlerden alıkoyan), (insan Allah'ı andığında) pusuya çekilen cin ve insan şeytanının kötülüğünden; insanların Rabbine, insanların Melikine (sahibine ve hakimine), insanların İlahına sığınırım!”

Ayete'l-Kürsî

(Bakara sûresinin 255. ayeti)

Bismillahirrahmanirrahim

Allâhü lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyü'l-kayyüm. Lâ te'hüzühü sinetün velâ nevm. Lehü mâ fi's-semâvâti ve mâ fi'l-ard. Men zellezî yeşfeu indehü illâ bi iznih. Ya'lemü mâ beyne eydihim, ve mâ halfehüm, velâ yuhîtüne bi şey'in min ilmihî illâ bi mâ şâ'. Vesia kürsiyyühü's-semâvâti ve'l-ard. Velâ yeûdühü hıfzuhümâ ve hüve'l-alıyyül-azîm.

Anlamı

“Allah öyle bir ilah ki; kendisinden başka hiçbir ilah yoktur. O Hayy ve Kayyüm'dur. (Daima diri ve yarattıklarını gözetip yönetendir ve her şey varlığını O'nunla devam ettirir). Kendisine ne uyku gelir ne de uykulama. Göklerde ve yerde olan(ların hepsi) ancak O'nundur. O'nun izni olmadıkça O'nun katında kim şefaata edebilir? O, kullarının yaptıklarını ve yapacaklarını bilir. (O'na hiçbir şey gizli kalmaz). O'nun bildirdiklerinin dışında, insanlar O'nun ilminden hiçbir şeyi tam olarak bilemezler. O'nun Kürsüsü (kudreti, mülk ve hükümlerliği) gökleri ve yeri kaplamıştır; onları koruyup gözetmek O'na ağır gelmez. O çok yücedir, çok büyüktür.”

Âmenerrasûlü

(Bakara sûresi 285 ve 286. ayetler)

Bismillahirrahmanirrahim

Âmenerrasûlü bi mâ ünzile ileyhi min rabbihî ve'l-mü'minûn. Küllün âmene billâhi ve melâiketihî ve kütübihî ve rusûlih. Lâ nüferrigu beyne ehadin min rusûlih. Ve gâlû semi'nâ ve eta'nâ ğufrâneke rabbenâ ve ileyke'l-masîr.

Lâ yükellifu'llahü nefsen illâ vüs'ahâ. Lehâ mâ kesebet ve aleyhâ mektesebet. Rabbenâ lâ tüâhıznâ innesinâ ev ehta'nâ. Rabbenâ ve lâ tahmil aleynâ isran kemâ hameltehü alellézine min gablinâ. Rabbenâ ve lâ tühammilnâ, mâ lâ tâgate lenâ bih. Va'fü annâ, vağfirlenâ, verhamnâ, ente mevlânâ fensurnâ ale'l-gavmi'l-kâfirîn.

Anlamı

“Peygamber, Rabbi tarafından kendisine indirilene iman etti, mü'minler de (iman ettiler). Her biri Allah'a, meleklere, kitaplarına, peygamberlerine iman ettiler. “Allah'ın peygamberlerinden hiçbiri arasında ayırım yapmayız. İştittik, itaat ettik. Ey Rabbimiz, affına sığındık! Dönüş sanadır.” dediler.

Allah hiç kimseye gücünün yeteceğinden başka yük yüklemeyiz. Herkesin kazandığı hayır kendisine, yaptığı kötülüğün zararı yine kendisinedir. Rabbimiz! Unutursak veya hataya düşersek bizi sorumlu tutma. Ey Rabbimiz! Bize bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır yük yükleme. Ey Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmeyeceği yükü de yükleme. Bizi affet! Bizi bağışla! Bize acı! Sen bizim mevlamızsın. Kafirler topluluğuna karşı bize yardım et!”

Hüva'llâhüllezi

(Haşr sûresi 22. 23. 24. ayetler)

Bismillahirrahmanirrahim

Hüva'llâhüllezi lâ ilâhe illâ hû. Âlimu'l-ğaybi ve's-şehâdeh. Hüve'r-rahmânürrahîm.

Hüva'llâhüllezi lâ ilâhe illâ hû. El meliku'l-kuddüsü's-selâmü'l-mü'minü'l-müheyminü'l azîzü'l-cebbâru'l-mütekebbir. Sübhânellahi ammâ yüşrikûn.

Hüva'llâhü'l-hâligu'l-bâriü'l-musavviru lehu'l-esmâü'l-hüsnâ. Yüsebbihu lehu mâ fi's-semâvâti ve'l-ard. Ve hüve'l-azîzü'l-hakîm.

Anlamı

O, öyle Allah'tır ki, O'ndan başka ilah yoktur. Görülmeyeni ve görüleni bilendir. O, esirgeyendir, başlıyandır.

O, öyle Allah'tır ki, O'ndan başka ilah yoktur. O, mülkün sahibidir, eksiklikten münezzehtir, selamet verendir, emniyete kavuşturandır, gözetip koruyandır, üstündür, istediğini zorla yaptıran, büyüklükte eşi olmayandır. Allah puta tapanların ortak koştukları şeylerden münezzehtir.

O, yaratan, var eden, varlıklara şekil veren Allah'tır. En güzel isimler O'nundur. Gökte ve yerde olanlar O'nun şanını yüceltmektedirler. O, galiptir, hikmet sahibidir.

Önemli Açıklama :

Kur'an-ı Kerim'deki bazı harflerin şu anda kullandığımız alfabedeki karşılıkları olmadığından, sûre ve duaların latin harfleriyle tam ve doğru olarak öğrenilmesi pek mümkün değildir. Bu sebeple sûre ve duaları, Arapça aslından veya iyi bilen bir öğreticiden yanlışsız öğrenmek gerekir.

Hadis-i Şerifler :

“Kur'an-ı Kerim'den tek harf okuyana bile bir sevap vardır. Her sevap on misliyle (kayde geçer). Elif Lâm Mim bir harftir demiyorum. Aksine Elif bir harf, Lâm bir harf ve Mim de bir harftir.” (Tirmizi)

“Sizin en hayırlınız Kur'an-ı Kerim'i öğrenen ve öğretendir.” (Buhari)

“Hafızasında Kur'an'dan hiçbir ezber bulunmayan kişi, harab olmuş bir ev gibidir.” (Tirmizi)

Bir Hadis - Üç Teşvik :

“İnsan öldüğü zaman amel defteri kapanır. Üç kimse bundan müstesnadır. Bunlar;

- *Sadaka-i câriye (devamlı sadaka) bırakanlar,*
- *Kendisinden yararlanan bir ilim (eser) bırakanlar,*
- *Kendisine hayır dua eden salih çocuk bırakanlar.” (Müslim)*

Sadaka-i câriye (devamlı sadaka); yol, köprü, çeşme, mescid, yoksullar için aşevi, hastahane ve okul gibi insanların sürekli faydalandıkları hayır yerlerine denir.

ORUÇ

Oruç :

Tan yerinin (güneşin doğmak üzere olduğu yer) ağarmasından, güneş batıncaya kadar yemekten, içmekten, cinsî ilişkiden ve orucu bozan diğer şeylerden Allah'a kulluk niyetiyle uzaklaşmaya denir.

İmsak : Orucun başlama zamanına denir.

İftar : Orucun bitiş zamanına denir.

Ramazan orucu, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in hicretinden bir buçuk yıl sonra Şaban ayının onuncu günü farz kılınmıştır.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Ey iman edenler! Oruç sizden öncekilere farz kılındığı gibi, bütün kötülüklerden korunasınız diye sizin üzerinize de farz kılındı.” (Bakara: 183)

Orucun Farzları :

1. Niyet etmek.
2. Orucun ilk ve son vaktini bilmek.
3. İmsaktan iftara kadar orucu bozan şeylerden uzak durmak.

Oruç Kimlere Farzdır :

1. Müslüman olanlara,
2. Akıllı olanlara,
3. Ergenlik çağına gelmiş olanlara farzdır.

Oruca Niyet :

Oruca niyet etmek şarttır. Oruç tutmayı kalbinden geçirmek, niyet için yeterlidir. Ancak niyeti dil ile de tekrarlamak daha güzeldir. Oruç tutmak için gece sahur yemeğine kalkmak da niyet sayılır.

Orucu Bozan Şeyler :

Yemek, içmek ve cinsî ilişkide bulunmak orucu bozan şeylerdir. Bunlar bazı durumlarda kazayı, bazı durumlarda da hem kazayı hem de keffareti gerektirir.

Kaza : Bozulan orucun yerine gününe gün oruç tutmaktır.

Keffaret : Bilerek ve isteyerek bozulan bir günlük Ramazan orucunun yerine, altmış gün peşpeşe oruç tutmaktır.

Ramazan ayında niyet ederek oruca başlayan bir kimse, özürsüz olarak bile bile orucu bozarsa, bu orucu gününe gün kaza etmesi ve kasten bozduğu için de altmış gün peşpeşe oruç tutması gerekir.

Herhangi bir sebeple keffaret orucuna ara verilir veya eksik tutulursa yeniden başlayıp altmış günü kesintisiz tamamlamak gerekir.

Kadınlar keffaret orucu tutarken araya giren özel günlerinde oruç tutmazlar, özel günleri bitip temizlenince kaldıkları yerden oruca devam ederek altmış güne tamamlarlar.

Orucun Çeşitleri :

1. *Farz Olan Oruçlar* : Ramazan orucu, Ramazan orucunun kazası ve Ramazan orucunun kefareti farz olan oruçlardır.

2. *Vacib Olan Oruçlar* : Adak orucu ve farz oruçlar dışında tutulan nafil orucun bozulması halinde, kazasını tutmak vacibtir.

3. *Nafil Olan Oruçlar* : Farz ve vacib oruçların dışında Allah'ın rızasını kazanmak düşüncesiyle tutulan oruçlardır.

4. *Mekruh Olan Oruçlar* : Sadece Aşûre gününde, sadece cuma veya sadece cumartesi gününde, Nevruz ve Mihrican günlerinde ve senenin tamamında oruç tutmak hoş görülmemiştir.

5. *Haram Olan Oruçlar* : Ramazan bayramının birinci günü ile Kurban bayramının ilk dört gününde oruç tutmak haramdır. Ayrıca kadınların özel günlerinde oruç tutmaları da yasaktır.

Nafil Oruçlar :

1. Şevval Orucu : Şevval ayında tutulan altı günlük oruçtur.

2. Aşûre Orucu : Muharrem ayının 10. gününde tutulan oruçtur.

Sadece o gün oruç tutmak yerine, bir gün öncesi ve bir gün sonrasıyla birlikte tutmak daha güzeldir.

3. Eyyâm-ı Bıyz : Kamerî ayların 13. 14. ve 15. günlerinde tutulan oruçlardır.

4. Her hafta pazartesi ve perşembe günleri tutulan oruçlar.

5. Zilhicce ayının ilk dokuz günü tutulan oruçlar : Zilhicce ayının 10. günü Kurban bayramıdır, bu günde oruç tutmak yasaktır.

6. Şaban ayı orucu : Hz. Peygamber (s.a.v.) en fazla Şaban ayında oruç tutmuştur, bazı yıllarda bu ayın tamamını oruçlu geçirmiştir.

7. Hz. Davud orucu : Bir gün oruç tutup ertesi gün tutmamaktır.

Ramazanda Oruç Tutamayanlar Ne Yaparlar :

1. Aybaşı veya lohusalık halinde olan kadınlar ile emzikli ve hamile kadınlar, bu özürleri sona erdikten sonra, Ramazan ayı dışında oruçlarını kaza ederler.

2. Yolcular, yolculukları bitince oruçlarına başlarlar. Ramazan ayında tutamadıkları oruçlarını da Ramazan ayından sonra tutarlar.

3. Hasta olanlar iyileşince, hastaya bakanlar da bu görevleri sona erince oruçlarını tutarlar.

4. Ramazandan sonra da oruç tutmaya gücü yetmeyen hastalar, yaşlılar ve düşkünler, tutamadıkları oruçları karşılığında fidye verirler.

Fidye :

Bir insanı, sabah ve akşam öğünlerinde doyuracak miktardaki yiyecek veya paraya denir.

Ramazan ayında tutulamayan her oruç için fakirlere bir fidye verilir.

Fidye, oruç yerine geçerli bir bedeldir.

Fidye vermeye gücü yetmeyen hasta, düşkün ve yaşlılar ise, Yüce Allah'tan bağışlanma dilerler, dua ederler.

Fıtır Sadakası (Fitre) :

Dinen zengin sayılan müslümanların, Ramazan ayında tutulan oruçların kabul edilmesi ve Yüce Allah'ın rızasını kazanmak amacıyla fakirlere verdiği karşılıksız para veya yardıma denir.

Fitre vermek vacibtir. Bayramdan önce verilmesi güzeldir, bayram günü veya daha sonra da verilebilir.

Çocukların fitrelerini velileri verirler.

Bir fitre yalnız bir fakire verilir, ikiye bölünmez. Bir fakire birden fazla fitre de verilebilir. Fitre niyet edilerek verilir. Ancak bunun fitre olduğunu fakire söylemek gerekli değildir.

Fitre zekat verilen kimselere verilir. Fitre miktarları her yıl, günün şartlarına göre müftülükler tarafından belirlenir.

Fitre vermek orucun kabul edilmesine, ölümün şiddetinden ve kabir azabından kurtulmaya sebep olur.

Orucun Fazileti :

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Kim inanarak ve mükafatını Allah'tan bekleyerek Ramazan orucunu tutarsa geçmiş günahları affolur.” (Buhari)

“Yüce Allah bir Hadis-i Kudsi'de şöyle buyuruyor: ‘Oruç benim içindir, onun mükafatını da ancak ben veririm.’ buyurmuştur.” (Müslim)

ZEKAT

Zekat :

Dinen zengin sayılan müslümanların belli mallardan belirli ölçülerde, zekat niyeti ile emredilen müslümanlara vermesine denir.

Zekat hicretin ikinci yılında, oruçtan önce farz kılınmıştır.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Namazı dosdoğru kılın, zekatı verin ve peygambere itaat edin ki, rahmete kavuşturulasınız.” (Nur: 56)

Zekat Kimlere Farzdır :

1. Müslüman olanlara,
2. Akıllı olanlara,
3. Ergenlik çağına gelmiş olanlara,
4. Hür olanlara,
5. Dinen zengin sayılan kişilere farzdır.

Dinen Zengin Sayılanlar :

Borcundan ve aslı ihtiyaçlarından başka nisab miktarı mala sahip olan müslümanlar dinimizde zengin sayılır.

Aslı İhtiyaç : Oturulan ev, giyim eşyası, binek arabası, bir mesleğin yapılması için gerekli aletler ve ailenin bir yıllık yiyecek giderleridir.

Nisab Miktarı : Zenginlik ile fakirlik arasındaki maddî sınırı belirleyen ölçüdür. Zekat ölçüsü veya zenginlik ölçüsü de denebilir.

Zekat verilecek malların zekatı gerektiren miktarı;

1. 80.18 gr altın.
2. 561 gr gümüş.
3. 80.18 gr altın veya 561 gr gümüş karşılığı para veya ticaret malı.
4. 40 adet koyun veya keçi.
5. 30 adet sığır.
6. 5 deve.

Aslı ihtiyaçlardan başka bu miktarlardaki mallardan herhangi birinin üzerinden tam bir yıl geçince zekat farz olur.

Zekat Kimlere Verilir :

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Sadakalar (zekatlar) Allah’tan bir farz olarak ancak; yoksullara, düşkünlere, (zekat toplayan) memurlara, gönülleri (İslam’a) ısındırılacak olanlara, (hürriyetlerini satın almaya çalışan) kölelere, borçlulara, Allah

yolunda çalışıp cihad edenlere, yolcuya mahsustur. Allah pek iyi bilendir, hikmet sahibidir.” (Tevbe: 60)

1. Yoksullar : Geliri ile kendisinin ve aile bireylerinin ihtiyaçlarını karşılayamayan fakirler.

2. Miskinler : Hiçbir şeyi olmayan yardıma muhtaç düşkün kişiler.

3. Âmil : Zekat işlerinde çalışan memurlar.

4. Müellefe-i Kulûb : Kalpleri İslam’a ısındırılacak kişiler.

5. Köleler : Sahibine borcunu ödeyince özgür olacak köleler.

6. Borçlular : Geçim sıkıntısı çeken fakat israf etmeyen borçlular.

7. Mücahid : Allah’ın rızasına uygun her türlü hayırlı işte çalışan, ilimle uğraşan, cihad eden ve savaşa katılanlar.

8. Yolcular : Memleketinde malı olduğu halde yolda parasız kalan, elinde bir şey bulunmayan kişiler.

Zekatın öncelikle yakın akrabaya ve komşulara verilmesi daha güzeldir. Hayır kurum ve kuruluşlarına zekat verilmez.

Zekat Kimlere Verilmez :

1. Anne, baba, büyükanne ve büyükbabalara.

2. Oğluna, oğlunun çocuklarına, kızına, kızının çocuklarına.

3. Karı-koca birbirlerine.

4. Zenginlere.

5. Müslüman olmayanlara.

6. Hz. Peygamber (s.a.v.)’in yakınlarına.

Zekat Hangi Mallardan Verilir :

1. Altın ve gümüş.

2. Kağıt para ve değerli kağıtlar.

3. Ticaret malları.

4. Ehlî hayvanlar (koyun, keçi, sığır, manda, deve).

5. Madenler ve defineler.

6. Arazi ürünleri.

Zekat; malın cinsinden verilebileceği gibi, değeri kadar para da verilebilir.

Öşür :

Arazi ürünlerinin zekatına denir. Farzdır.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Hasat günü (ürünün) hakkını (zekatını) verin.” (En’am: 141)

Öşürün Oranı :

Yağmur veya kar suyu ile sulanan veya kendiliğinden sulu olan toprakların ürünlerinden onda bir, taşıma su ile sulanan toprakların ürünlerinden yirmi de bir zekat olarak verilir.

Öşürde malın üzerinden bir yıl geçmesi şart değildir. Hatta bir yıl içinde kaç defa ürün alınırsa, her defasında öşürün verilmesi gerekir.

Zekatın Önemi :

1. Zekat insanın ruhunu, nefsini ve malını temizler.
2. Zengin ile fakirin birbirine yakınlaşmasını sağlar.
3. Yoksulu ihtiyaç sahibi olmaktan kurtarır.
4. Malın çoğalmasını ve bereketlenmesini sağlar.
5. Zekat, mükemmel bir sosyal hayat sigortadır.

Ağaca Asılan Zekat Parası!

Fatih Sultan Mehmet devrinde bir müslümanın, günlerce dolaşıp yıllık zekatını verebileceği fakir birini arayıp bulamadığını...

Bunun üzerine zekatının tutarı olan parayı bir keseye koyarak Cağaloğlu'ndaki bir ağaca asıp, üzerine de;

“Müslüman kardeşim, bütün aramalarım rağmen memleketimizde zekatımı verecek kimse bulamadım. Eğer muhtaç isen hiç tereddüt etmeden bunu al.” diye yazdığını...

Ve bu kesenin üç ay kadar ağaçta asılı kaldığını...

Biliyor muydunuz?

(Altınoluk Dergisi, Şubat-1994)

HAC

Hac :

Gerekli şartları taşıyan bir müslümanın belli bir zamanda, ihramlı olarak Arafat'ta bir miktar durması ve Kâbe'yi ziyaret etmesine denir.

Hac, hem mal, hem de beden ile yapılan bir ibadettir.

Hac, hicretin dokuzuncu yılında farz olmuştur.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Oraya gitmeye gücü yeten kimseye, Beytullah’ı hacetmesi Allah’ın hakkı (olarak o kimseye farz)dır.” (Âl-i İmran: 97)

Haccın Şartları :

a. Farz olması için gerekli şartlar :

1. Akıllı olmak.
2. Ergenlik çağına girmiş olmak.
3. Müslüman olmak.
4. Hür olmak.
5. Zorunlu ihtiyaçlardan başka hacca gidip dönünceye kadar kendisinin ve bakmakla yükümlü olduğu aile fertlerinin geçinebileceği maddi güce sahip olmak.
6. Durumuna uygun bir araç ile hac yolculuğunu yapabilmesi için araç ve yol masraflarını karşılayacak parası olmak.

b. Haccın Edasının Şartları :

1. Bedenen sağlıklı olmak.
2. Hacca gitmeye bir engel bulunmamak. (Hapiste olmak gibi.)
3. Yol güvenliği olmak.
4. Kadının yanında kocası veya evlenmesi caiz olmayan bir mahremi bulunmak.
5. Kocası ölmüş veya boşanmış olan kadınların iddet süreleri bitmiş olmak.

Haccın Çeşitleri :

1. *İfrat Haccı* : Umre yapmadan, sadece hac için ihrama girilerek yapılan haktır.

2. *Temettu Haccı* : Aynı yılın hac ayları içinde, umre ve haccı ayrı ayrı yapmak demektir. Umre ve hac ayrı niyet ve ayrı ihramla yapılır.

3. *Kıran Haccı* : Aynı yılın hac ayları içinde, umre ve haccı aynı niyet ve aynı ihramla yapmak demektir.

Haccın Farzları :

1. İhrama girmek : Bunun da iki şartı vardır :
 - a. Niyet : Hac veya umre yapmaya niyet etmek.
 - b. Telbiye : Namazdaki tekbir gibi, hac ibadetine başlamayı bildiren telbiyeyi ihrama girerken bir defa söylemek farzdır.
2. Arafat'ta vakfe : Arefe günü Arafat Dağı'nda bir süre durmak.
3. Kâbe'yi tavaf : Bayramın ilk gününden itibaren başlayıp belirli bir sınırı yoktur, ömrün sonuna kadar yapılabilir.

Haccın Vacibleri :

1. Müzdelife'de vakfe yapmak.
2. Safa ile Merve tepeleri arasında sa'y etmek.
3. Şeytan taşlamak.
4. Saçları traş etmek veya kısaltmak.
5. Veda tavafı yapmak.

Haccın Önemi :

1. İslam kardeşliğini güçlendirir.
2. Bütün insanların eşit olduğunu ortaya koyar.
3. Mahşer gününü hatırlatır.
4. Ruhlara manevî bir heyecan verir, dinî duyguları kuvvetlendirir.
5. Kul hakları hariç birçok günah bağışlanır.

HAC İLE İLGİLİ MEKANLAR

1. Mescid-i Haram :

Mekke'de, ortasında Kâbe'nin bulunduğu büyük bir mesciddir. Buraya "Harem-i Şerif" de denir. Mescid-i Haram, Hz. Peygamber (s.a.v.) döneminde, Kâbe'nin etrafındaki küçük bir alandan ibaret iken, ilk olarak Hz. Ömer (r.a.) tarafından genişletilmiş ve etrafı bir duvarla çevrilmiştir. Daha sonraları yüz binlerce insanın içinde ibadet edebileceği şekilde genişletilmiştir.

Mescid-i Haram'ın içinde, Kâbe, Makam-ı İbrahim ve Zemzem kuyusu bulunmaktadır.

Mescid-i Haram, yeryüzündeki mescidlerin en üstünüdür.

2. Kâbe :

Yeryüzünde kurulan ilk ibadet yeridir. Müslümanların kıblesidir. Mekke şehrinde Harem-i Şerif Camii'nin ortasında bulunur.

Kâbe ilk olarak Hz. Adem (a.s.) tarafından yapılmış, Hz. İbrahim (a.s.) ve oğlu Hz. İsmail (a.s.) tarafından ise, ilk temelleri üzerine yeniden inşa edilmiştir.

Ölçüleri : Kuzeydoğu duvarı 12.63 cm, kuzeybatı duvarı 11.03 cm, güneybatı duvarı 13.10 cm, güneydoğu duvarı 11.22 cm'dir.

Yüksekliği 13 m. olup, 145 m² alan üzerine kurulmuş taş bir binadır.

Köşeleri : Doğu köşesine “Hacerü'l-Esved” veya “Şarkî”, kuzey köşesine “İrakî”, batı köşesine “Şâmî” ve güney köşesine de “Yemânî” denir.

Duvarları : Kâbe'nin duvarları siyah taşlardan yapılmıştır. 25 cm yükseklikte ve 30 cm kadar çıkıntılı bir mermer kaide üzerinde bulunmaktadır.

Kâbe Örtüsü : Yere kadar inen ve yer hizasında kaideye bakır halkalarla bağlanan siyah bir örtüdür. Tek parça olup her yıl yenilenen örtünün yalnız kapı ve damdaki oluğun hizasına gelen kısmı kesiktir. Örtü ipekli kumaştan dokunmuştur, üzerine Kelime-i Şehâdet işlenmiş, dama yakın kısmında çevresine altın işlemeli bir şerit geçirilmiş, kemer biçiminde olan bu şeride de Kur'an ayetleri işlenmiştir.

Hacerü'l-Esved : Kâbe'nin doğu köşesinde, yerden 1.5 m yükseklikte bulunmaktadır. Hacerü'l-Esved siyah taş demektir. Hz. İbrahim (a.s.) tarafından tavafa başlanacak yere işaret olmak üzere konulmuştur. Başlangıçta çevresi 18-19 cm olan bu taş, çeşitli yıkımlar sebebiyle birkaç defa kırılmıştır. Şimdi ilk olarak konulduğu köşede, gümüş muhafazalı kurşun içine gömülü yedi parça halinde bulunmaktadır.

Altın Kapı : Kâbe'nin, kuzeydoğu duvarında Hacerü'l-Esved köşesine yakın ve yerden 1.97 cm kadar yükseklikte bulunan altın kaplı bir kapısı vardır. Kapı 1.8 m. x 3.5 m boyutlarındadır.

Mültezem : Kapı ile Hacerü'l-Esved köşesi arasında kalan bölümdür.

Hatim : Kâbe'nin kuzeybatı duvarının karşısında, yerden 1.25 cm yükseklikte ve 1.5 m kalınlığında yarım daire şeklinde bir duvar bulunur. Bu duvara “Hatim” denir. Tavaf bu duvarın dışından yapılır.

Hicr-i İsmail : Hatim ile Kâbe arasında kalan boşluğa denir. Hz. İbrahim (a.s.)'in yaptığı Kâbe binasına burası da dahildi. Hz. Muhammed (s.a.v.)'in peygamberliğinden 5 yıl önce, sel baskınında yıkılan Kâbe'nin tamiri sırasında inşaat malzemesi yetmediği için, Kureyşliler tarafından bu kısım dışarıda bırakılmıştır. Bu boşlukta Kâbe'ye yönelerek namaz kılınabilir, dua edilebilir. Hz. İsmail (a.s.) ile annesi Hz. Hacer'in buraya defnedildiği rivayet edilir.

Altınoluk : Kâbe'nin Hatim'e bakan duvarının üst ortasında yağmur sularının dışarıya akması için altından yapılmış bir oluktur.

3. Makâm-ı İbrahim : Yaygın görüşe göre; Hz. İbrahim (a.s.)'in Kâbe'yi inşa ederken iskele olarak kullandığı ya da insanları hacca çağırırken üzerine çıktığı taşın bulunduğu yerdir. Burası Kâbe kapısının bulunduğu duvarın karşısında Kâbe'ye yakın bir yerde bulunmaktadır.

4. Zemzem : Yüce Allah'ın Hz. Hacer ve oğlu Hz. İsmail'e ihsan ettiği suyun adıdır. Yeryüzündeki suların en üstünü olan Zemzem, halen Kâbe'nin 20 m. kadar doğusunda, Makam-ı İbrahim'e yakın bir yerde bulunan kuyudan çıkmaktadır. Bu kuyu tavaf alanının altındadır.

5. Safa ve Merve : Mescid-i Haram'ın doğusunda bulunan ve yaklaşık 350 m. aralıklı iki tepedir. Güneydeki Safa, kuzeydeki ise Merve'dir. Sa'y bu iki tepe arasında yapılır.

6. Arafat : Mekke'nin 25 km güneydoğusunda bulunan bir bölgenin adıdır. Arafat meydanının ortasında yaklaşık 75 m. kadar yükseklikte Cebel-i Rahme tepesi bulunmaktadır. Haccın farzlarından biri olan vakfe, Zilhiccenin 9. günü Arafat meydanında yapılır.

7. Müzdelife : Arafat ile Mina arasında bulunan ve hacda Arafat'tan sonra vakfe yapılan yerdir.

8. Mina : Mekke'nin doğusundaki dağların eteğinden, Arafat'a giden yol üzerinde bulunan bir yerdir. Hac ibadeti esnasında kurban kesme ve şeytan taşlama görevleri burada yapılır.

9. Mîkat Yeri : Mekke çevresinde bulunan, çeşitli bölge ve ülkelerden hacca gelenlerin ihrama girdikleri özel yerlere denir.

HAC İLE İLGİLİ KAVRAMLAR

1. İhrama Girmek : Hac ya da umre yapmaya niyet eden kişinin, başka zamanlarda işlemesi mübah olan bazı hareket ve davranışları, belirli bir süre kendisine haram kılması, yasaklamasıdır.

İhrama, niyet ve telbiye ile girilir. Niyet ve telbiye ihramın şartlarıdır. Bunlar olmadan ihrama girilmiş olmaz.

Erkekler ihrama girerken, peştemal gibi dikişsiz iki parça örtü giyerler. Kadınlar ise, normal elbise ve kıyafetlerini değiştirmezler. Çorap,

ayakkabı ve eldiven giyebilirler. Başlarını örterler. Fakat yüzlerini açık bırakırlar.

2. Telbiye : “Lebbeyk Allahümme lebbeyk, lebbeyke lâ şerike leke lebbeyk, inne’l-hamde ve’n-ni’mete leke ve’l mülk, lâ şerike lek.” cümlesine denir.

Anlamı :

“Allah’ım! Davetine icabet ediyorum. Emrine boyun eğiyorum. Bütün varlığım ile sana teslim oldum. Senin hiçbir ortağın yoktur. Tekrar tekrar davetine icabet ediyorum. Şüphesiz hamd sana mahsustur. Nimet senindir mülk de senin. Senin hiçbir ortağın yoktur.”

3. Şavt : Hacerü’l-Esved’den başlayıp tekrar aynı yere gelinceye kadar Kâbe’nin etrafını bir defa dolaşmaya denir.

Safa ile Merve arasındaki her bir gidiş veya dönüş de şavt denir.

4. Tavaf : Kâbe’yi sol tarafa alarak etrafında 7 defa dönmeye denir. Tavafa, Hacerü’l-Esved selamlanarak başlanır. Her şavtın sonunda ve tavafın sonunda da selamlanarak bitirilir. Buna istilâm (selamlama) denir.

5. Sa’y : Safa ile Merve tepeleri arasında 7 defa gidip gelmeye denir.

6. Vakfe : Arafat ve Müzdelife’de bir süre durmaktır.

7. Şeytan Taşlama : Bayramın 1. 2. 3. ve 4. günlerinde Mina’da bulunan ve “büyük, orta ve küçük şeytan” diye adlandırılan üç taş kümesine, usulüne uygun olarak taş atmaya denir.

Şeytan taşlama; kötülükleri, haksızlıkları, zulmü ve zorbalığı protesto anlamı taşır.

8. Namazları Birleştirme :

Cem-i Takdim : Hacda arefe günü, Arafat’ta öğle ile ikinci namazını, öğle vaktinde kılmaya denir.

Cem-i Te’hir : Hacda bayram gecesi, Müzdelife’de akşam ve yatsı namazlarını, yatsı vakti girdikten sonra birlikte kılmaya denir.

9. Hacda Vekâlet : Maddî gücü yettiği halde hastalık ve yaşlılık gibi nedenlerden dolayı hacca gidemeyen kişinin, hac görevini yapmak üzere yerine birini vekil tayin etmesine denir.

UMRE

Belli bir zamana bağılı olmadan, ihrama girerek Kâbe'yi ziyaret etmeye denir. Ömürde bir defa umre yapmak sünnettir.

Umrenin Farzları :

1. İhrama girmek.
2. Kâbe'yi tavaf etmek.

Umrenin Vacibleri :

1. Safa ile Merve arasında sa'y etmek.
2. Tıraş olup ihramdan çıkmak.

Umrenin Zamanı :

Umre için belirli bir zaman yoktur. Arefe ve onu izleyen Kurban bayramı günleri olmak üzere, yılda beş günün dışında her zaman umre yapılabilir.

KURBAN

Kurban :

Yüce Allah'ın rızasını kazanmak amacıyla, belli bir zamanda belli özellikleri taşıyan hayvanları usulüne uygun olarak kesmeye denir.

Kurban kesmek vacibtir. Hicretin ikinci yılında emredilmiştir.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Rabbin için namaz kıl ve kurban kes.” (Kevser: 2)

Kurban Kimlere Vacibtir :

1. Müslüman olanlara.
2. Akıllı olanlara.
3. Ergenlik çağına gelmiş olanlara.
4. Hür olanlara.
5. Mukim olanlara (Yani misafir olmayanlara).
6. Nisab miktarı mal veya paraya sahip olanlara.

Kurban Kesmenin Vakti :

Kurban bayramının birinci, ikinci ve üçüncü günüdür. Üçüncü günün akşamından sonra vacib olan kurban kesilmez.

Hangi Hayvanlar Kurban Edilir:

1. Koyun ve keçi : Bir yaşını doldurmuş olmalıdır. Koyun altı ayını tamamladığı halde bir yaşını doldurmuş gibi gösterişli olursa kurban edilebilir. Keçi için böyle bir durum yoktur.

2. Sığır ve manda : İki yaşını tamamlamış olmalıdır.

3. Deve : Beş yaşını tamamlamış olmalıdır.

Koyun ve keçi bir kişi için kurban olur. Sığır, manda ve deve birden yedi kişiye kadar ortaklaşa kurban edilebilir.

Kurbanın eti üçe taksim edilir. Bir bölümü kendi ailesine nafaka, ikinci bölümü akraba ve komşulara, üçüncü bölümü de fakirlere sadaka olarak verilir.

Kurbanın derisi satılamaz. Evde seccade yapılabilir, ya da fakirlere veya hayır kurumlarına bağışlanabilir.

Kurban Nasıl Kesilir :

Kurban kesmek için bıçak önceden bilenip hazırlanır ve hayvanın göremeyeceği bir yere konur. Sonra hayvan ayakları ve yüzü kibleye gelecek şekilde sol tarafına yatırılır. Hayvanın sağ arka ayağı serbest kalmak şartıyla diğer ayakları bağlanır. Bundan sonra tekbir ve tehlil getirilir. Arkasından “Bismillâhi Allahu ekber” denilerek, hayvanın boynuna bıçak vurulur. Nefes ve yemek boruları ile şahdamarı denilen iki ana damarı kesilir. Hayvan soğumaya bırakılır, kanının akması beklenir, sonra derisi yüzülür.

Hayvanı elinden gelirse, kurban sahibinin kendisinin kesmesi güzeldir. Kendisi kesemezse, bir müslümana kestirir.

Kurbanın Önemi :

1. Kurban, kişiyi Allah’a yaklaştırır, O’nun rızasını kazandırır.
2. Zenginle fakir arasında sevgi ve kardeşlik duygularını güçlendirir.
3. Toplumun huzur ve mutluluğunu artırır.

Akîka Kurbanı :

Yeni doğan bebeğin başındaki ilk saçlarına akîka; bu çocuğun doğumundan yedi gün sonra başındaki tüyleri kısmen veya tamamen traş edip adını koyduktan sonra Yüce Allah’a şükür için kesilen kurbanı da akîka kurbanı denir.

Akîka kurbanı çocuğun doğduğu günden itibaren, ergenlik çağına girinceye kadar kesilebilir. Ancak doğumun yedinci gününde kesilmesi daha sevaptır.

ADAK (Nezir)

Adak :

Bir isteğin yerine gelmesi veya bir bela ve musibetin giderilmesi amacıyla, bir ibadeti veya ibadet benzeri bir işi yapacağına dair Yüce Allah'a söz vermeye denir.

Adağı yerine getirmek vacibdir. Adak bir ibadettir, Allah için yapılır.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Adaklarını yerine getirsinler.” (Hac: 29)

Adak Çeşitleri :

a. *Mutlak adak* : Yerine getirilmesi bir şarta bağlı olmayan adaklardır. “Allah için üç gün oruç tutacağım.” demek gibi.

b. *Şarta bağlı adak* : Yerine getirilmesi bir şarta bağlı olan adaklardır. “Şu işim olursa Allah için üç gün oruç tutacağım.” demek gibi.

Adağın Şartları :

1. Adakta bulunan kişinin müslüman, akıllı ve ergenlik çağına gelmiş olması gerekir.
2. Adanan şey, farz veya vacib cinsinden bir ibadet olmalıdır.
3. Adanan şey, adakta bulunan kimsenin yapmakla yükümlü olduğu bir ibadet olmamalıdır.
4. Adanan şey, adakta bulunan kimsenin kendisine ait olması gerekir.
5. Adanan şey, Allah'ın razı olmadığı günah türünden olmamalıdır.

Adak Kurbanı :

1. Adak kurbanı; koyun, keçi, sığır ve deve gibi hayvanlardan olur. Tavuk, kaz ve hindi gibi iki ayaklı hayvanlardan kurban olmaz.

2. Adak kurbanının eti fakirlere dağıtılır. Adayan kimse ve bakmakla yükümlü olduğu kimseler kurbanın etinden yiyemezler. Şayet yerlerse yedikleri miktarın değerini fakirlere vermeleri gerekir.

Hastanın Yemeği :

Lokman Hekim' e:

“- Hastamıza ne yedirelim?” diye sormuşlar, şu cevabı vermiş:

“- Acı yedirmeyin de, ne yerse yesin!”

İTİKAF

İtikaf :

Beş vakit namaz kılınan bir mescidde, belli kurallara uyarak ibadet niyetiyle bir süre inzivaya çekilmeye denir.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Mescidlerde itikafta iken hanımlarınıza yaklaşmayın.” (Bakara: 187)

İtikaf sünnettir. Hz. Peygamber (s.a.v.) hicretten sonra vefat edinceye kadar her yıl Ramazan ayının son on gününde itikafa girerdi.

İtikaf Çeşitleri :

1. *Vacib Olan İtikaf* : Adak olan itikaf, vacibtir. Bu, en az bir gün olur ve gündüz oruçla geçirilir.

2. *Sünnet Olan İtikaf* : Ramazan ayının son on gününde girilen itikaftır. Ramazan ayındaki bu itikaf, sünnet-i kifaye hükmündedir. Bir yerleşim merkezinde bulunan müslümanlardan birisi bu sünneti yerine getirirse, diğerleri üzerinden bu görev düşer.

3. *Müstehab Olan İtikaf* : Vacib ve sünnet olan itikafların dışında girilen itikaflardır. Bunun belirli bir vakti yoktur. Hatta mescide giren kişi, çıkıncaya kadar itikafa niyet ederse, orada kaldığı sürece itikafta sayılır. Bu itikafta oruç şart değildir.

İtikafın Şartları :

1. Niyet : İtikafa girmeye niyet edilmelidir. Niyetsiz itikaf olmaz.
2. Mescid : Erkeğin itikafı, beş vakit cemaatle namaz kılınan bir mescidde olmalıdır. Kadınlar evde mescid edindikleri bir yerde itikafa girebilirler. Kadının itikafa girebilmesi için kocasından izin alması şarttır.
3. Oruç : Vacib olan itikaf için oruç tutmak şarttır.
4. Temizlik : Kadınların hayız ve nifastan temiz olmaları gerekir.

İtikafın Âdâbları :

1. İtikaf için Ramazan ayının son on gününü tercih etmek.
2. Cemaati kalabalık olan mescidlerde itikafa girmek.
3. İtikafta Kur'an, hadis, Allah'ı zikir ve ibadetle meşgul olmak
4. Temiz elbise giyip güzel kokular sürünmek,
5. Az yemek, az uyumak çokça tefekkür etmek.
6. İtikaf sırasında kötü ve çirkin söz söylememek,

İtikafı Bozan Şeyler :

1. Mescidden dışarı çıkmak. Ancak zorunlu ihtiyaçlar için çıkılabilir. İtikafa giren kimsenin yemesi, içmesi ve uyuması mescidde olur.

2. Cinsi ilişkide bulunmak.

3. Bayılmak.

Komşuluk Hakları :

1. Bir hakkı olan komşular : Müşrikler.

Bunların sadece komşuluk hakkı vardır.

2. İki hakkı olan komşular : Müslümanlar.

Bunların hem komşuluk, hem de din kardeşliği hakkı vardır.

3. Üç hakkı olan komşular : Akraba olan müslümanlar.

Bunların hem komşuluk, hem din kardeşliği, hem de akrabalık hakları vardır.

Biliyor musunuz?

Dinimizde;

1. Zulüm ve haksızlığa uğrayanların kurtarılması için,

2. Dargın olan karı-koca veya iki kişiyi barıştırmak için,

3. Savaşta düşmanı yenmek için,

4. Hastalara moral vermek için; yalan söylemeye izin verilmiştir.

Bir Hadis :

“Hiçbir gölgenin bulunmadığı kıyamet gününde Cenab-ı Hakk yedi sınıf insanı Arş ’ın gölgesi altında gölgelendirecektir:

1. Adaletli olan hükümdarlar,

2. Rabbine kulluk ederek temiz bir hayat içinde büyüyen gençler,

3. Kalbi mescidlere bağlı mü ’minler,

4. Birbirlerini Allah için sevip, buluşmaları da ayrılmaları da Allah için olan kimseler,

5. Güzel ve mevki sahibi bir kadının beraber olma isteğini; “Ben Allah ’tan korkarım” diyerek geri çeviren erkekler,

6. Sağ elinin verdiği, sol eli bilmeyecek şekilde sadakayı gizli verenler,

7. Yalnızken Allah ’ı anıp göz yaşı dökenler.” (Buhari)

32 FARZ

32 Farz

İmanın şartları	:	6
İslam'ın şartları	:	5
Abdestin farzları	:	4
Gusül abdestinin farzları	:	3
Namazın farzları	:	12
Teyemmümün farzları	:	2
T O P L A M	:	32

1. İmanın Şartları

1. Allah'ın varlığına ve birliğine inanmak.
2. Allah'ın meleklerine inanmak.
3. Allah'ın kitaplarına inanmak.
4. Allah'ın peygamberlerine inanmak.
5. Ahiret gününe inanmak.
6. Kader ve kazaya inanmak.

2. İslam'ın Şartları

1. Kelime-i Şehâdet getirmek.
2. Namaz kılmak.
3. Oruç tutmak.
4. Zekat vermek.
5. Hacca gitmek.

3. Abdestin Farzları

1. Elleri dirseklerle beraber yıkamak.
2. Yüzü yıkamak.
3. Başın dörtte birini meshetmek.
4. Ayakları topuklarla beraber yıkamak.

4. Gusül Abdestinin Farzları

1. Ağza üç kere su vermek ve temizlemek.
2. Burna üç kere su vermek ve temizlemek.
3. Bütün vücudu hiç kuru yer kalmayacak şekilde yıkamak.

5. Namazın Farzları

A. Dışındaki Farzlar (Şartları) :

1. Hadesten tahâret.
2. Necâsetten tahâret.
3. Setr-i avret.
4. İstikbâl-i kible.
5. Vakit.
6. Niyet.

B. İçindeki Farzlar (Rükunları) :

1. İftitah tekbiri.
2. Kıyam.
3. Kıraat.
4. Rükû.
5. Sücûd.
6. Kâ'de-i âhire.

6. Teyemmümün Farzları

1. Niyet etmek.
2. Elleri temiz toprağa vurup, yüzü ve kolları meshetmek.

54 FARZ

1. Allah'ı daima zikretmek.
2. Helalinden yemek içmek.
3. Abdest almak.
4. Beş vakit namaz kılmak.
5. Cünüblükten gusletmek.
6. Kişinin rızıkına Allah'ın kefil olduğunu bilmek.
7. Helalinden temiz elbise giymek.
8. Kanaat etmek.
9. Allah'a tevekkül etmek.
10. Nimete karşı şükretmek.
11. Kazaya (Allah'ın hükmüne) razı olmak.
12. Belaya sabretmek.
13. Günahlardan tevbe etmek.
14. İbadetleri ihlas ile yapmak.
15. Şeytanı düşman bilmek.
16. Kur'an'ı kesin delil tanımak.
17. Ölümü hak bilmek.
18. İyiliği emretmek, kötülükten sakındırmak.
19. Kulağı yasak olan şeyleri dinlemekten alıkoymak.
20. Anaya babaya iyilik etmek.
21. Akrabayı ziyaret etmek.
22. Emanete ihanet etmemek.
23. Dili kötü sözlerden alıkoymak.
24. Gücü yetenler için hacca gitmek.
25. Allah'a ve Rasûlüne itaat etmek.
26. Günahlardan kaçıp Allah'a sığınmak.
27. Allah için sevmek, Allah için buğz etmek.
28. Âleme ibret gözü ile bakmak.
29. Tefekkür etmek, düşünmek.
30. İlim öğrenmek.
31. Kimseyle alay etmemek.
32. Harama bakmamak.
33. Daima doğru olmak.
34. Ölçü ve tartıyı doğru yapmak.
35. Allah'ın azabından korkmak.
36. Allah yolunda cihad etmek.
37. Müslüman idarecilere itaat etmek.
38. Allah'ın rahmetinden ümit kesmemek.
39. Nefsin arzularına uymamak.
40. Allah rızası için yemek yedirmek.
41. Oruç tutmak.
42. Yetecek kadar rızık kazanmak.
43. Zekat vermek ve fakirlere yardım etmek.
44. Hayız ve nifas hallerinde hanımına yaklaşmamak.
45. Kalbini bütün günahlardan temizlemek.
46. Yetimin malını yememek.
47. Kibirli olmamak.
48. Livâtâ (cinsî sapıklık)tan sakınmak.
49. Beş vakit namaza devam etmek.
50. Haksız yere kimsenin malını yememek.
51. Allah'a eş koşmamak.
52. Zinadan sakınmak.
53. İçki içmemek.
54. Yalan yere yemin etmemek ve yalan konuşmamak.

HZ. MUHAMMED (S.A.V.)'İN HAYATI

(571 - 632)

Meşhur isimleri	: Muhammed, Mustafa, Mahmud, Ahmed.
Künyesi	: Ebu'l-Kasım
Doğum yeri	: Mekke
Doğum tarihi	: 20 Nisan 571 - 12 Rebîulevvel - Pazartesi
Annesi	: Âmine Hatun
Babası	: Abdullah
Dadısı	: Ümmü Eymen
Dedesi (baba)	: Abdülmuttalip
Babaannesi	: Fâtıma
Dedesi (anne)	: Vehb
Anneannesi	: Berre
İlk emziren kadın	: Annesinden sonra ilk emziren kadın Süveybe'dir.
Süt annesi	: Halime (Eşi; Hâris)
Süt kardeşleri	: Abdullah, Üneyse, Şeymâ.

Doğduğu Gece Meydana Gelen Olaylar :

1. Kâbe'deki putlar yüzüstü yere yıkılmıştır.
2. İran Kısrası'nın sarayındaki sütunlar yıkılmıştır.
3. Mukaddes sayılan Save Gölü bir anda kuruyuvermiştir.
4. Ateşe tapanların bin yıldır yanmakta olan ateşleri sönmüştür.
5. Kurumuş olan Semâve Nehri dolup taşarak akmaya başlamıştır.

Soyu-Nesebi :

Soyu, hem baba hem de anne tarafından Hz. İbrahim (a.s.)'e dayanır. Babası Kureyş kabilesinin Haşimoğulları kolundandır. Annesi Kureyş kabilesinin Zühreoğulları kolundandır.

Çocukluğu :

Babası Abdullah, Peygamberimiz henüz doğmadan 2 ay önce, 25 yaşında iken Medine'de vefat etmiştir.

Doğunca kısa bir süre annesi Âmine Hatun'un yanında kalmış, daha sonra da süt annesi Halime'ye verilmiştir.

5 yaşına kadar süt annesi Halime'nin yanında kalmış, sonra da annesi Âmine Hatun'a geri verilmiştir.

6 yaşında iken, annesiyle birlikte Medine'deki babasının kabrini ve dayılarını ziyaret edip dönerken, Ebvâ köyünde 30 yaşındaki annesini de kaybetmiştir.

Annesinin vefatından sonra 8 yaşına kadar dedesi Abdülmuttalip'in yanında kalmış, 82 yaşındaki dedesinin vefatından sonra da amcası Ebu Talib'in yanında kalmıştır.

Ticaret Yolculukları :

1. *Şam Yolculuğu* : 12 yaşında iken amcası Ebu Talib'le birlikte Şam'a gitmişti. Ticaret Kervanı Busra'da konakladığında Rahip Bahira, Hz. Muhammed (s.a.v.)'in peygamber olacağını anlamış ve Ebu Talib'e Şam'da Yahudilerin O'na zarar verebileceklerini söylemiştir. Ebu Talib Rahip Bahira'nın tavsiyesi üzerine mallarını Busra'da satıp Mekke'ye geri dönmüştür.

2. *Yemen Yolculuğu* : 16 yaşında iken amcası Zübeyr ile birlikte Yemen'e ikinci ticaret yolculuğunu yapmıştır.

3. *Hız Hatice Hesabına Çalışması* : Hz. Peygamber (s.a.v.) o zamanlar dul ve zengin bir kadın olan, Hz. Hatice hesabına Yemen'e dört, Şam'a bir sefer ticaret yolculuğu yapmıştır. 25 yaşında iken Şam'a yaptığı seyahatte Rahip Nastura, Hz. Muhammed (s.a.v.)'e hayran olmuş ve O'nun son peygamber olacağını müjdelemiştir.

Ficar Savaşı :

Cahiliye döneminde müşrik Araplar arasında haram aylarda yapılan savaflara Ficar savaşı denir.

Hız. Peygamber (s.a.v.) 20 yaşında iken Arap kabileleri arasında Ficar savaşı yapılmıştı. Amcalarıyla birlikte bu savaşa katılan Hız. Peygamber (s.a.v.), savaşılabilecek güçte olmasına rağmen sadece savaş alanının gerisine düşen okları toplayıp amcalarına vermekle yetinmiştir.

Hılfu'l-Fudûl :

Ficar savaşıdan sonra Mekke'de hiçbir yabancının mal, can ve namus güvenliği kalmamıştı. Bu durum üzerine Mekkeliler, yerli ve yabancı kimselerin zulme uğramaması ve haklarının korunması için kendi aralarında bir antlaşma yaptılar. Buna Hılfu'l-Fudûl (Faziletli antlaşması) denir. Hız. Peygamber (s.a.v.) 20 yaşlarında iken bu antlaşmaya katılmıştır.

Evliliği :

Hız. Peygamber (s.a.v.) ilk evliliğini 25 yaşında iken, 40 yaşında dul bir kadın olan Hız. Hatice ile yapmıştır.

Çocukları :

Hz. Peygamber (s.a.v.)'in üçü erkek, dördü kız olmak üzere yedi çocuğu vardı. Bunlardan altısı Hz. Hatice'den, İbrahim ise Hz. Mariye'den doğmuştur.

Erkek çocukları : Kasım, Abdullah, İbrahim.

Kız çocukları : Zeynep, Rukiye, Ümmü Gülsüm, Fâtıma.

Kasım ile Abdullah, peygamberlik gelmeden önce küçük yaşta Mekke'de öldüler. İbrahim ise, Hicretten sonra Medine'de doğmuş ve küçük yaşta orada vefat etmiştir.

Kızlarının hepsi büyümüş ve evlenmişlerdir. Hz. Fâtıma'dan başka üç kızı Zeynep, Rukiye, Ümmü Gülsüm, Hz. Peygamber (s.a.v.)'den önce vefat etmişlerdir. Peygamberimizin nesli, Hz. Ali ile evlenen Hz. Fâtıma ile devam etmiştir.

Azadlı Kölesi :

Zeyd b. Hârîse'dir. Hz. Peygamber (s.a.v.) evlendikten sonra, Hz. Hatice'nin 8 yaşındaki kölesi Zeyd b. Hârîse'yi O'ndan istemiş ve azad etmiştir. Zeyd, daha sonra kendisini almaya gelen babasıyla gitmemiş, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in yanında kalmayı tercih etmiştir.

Hız. Ali'yi Himayesi :

Mekke'de bir ara kıtlık ve açlık baş göstermiş, halk geçim sıkıntısı çekmeye başlamıştı. İşte böyle bir zamanda ailesi kalabalık olan amcası Ebu Talib'e yardım etmek amacıyla, henüz çocuk yaşta olan Hz. Ali'yi yanına alarak onu yetiştirmiştir.

Hakem Olayı :

Peygamberlik gelmeden beş yıl önce, 35 yaşında iken Mekke'de meydana gelmiştir. O yıl Kâbe sel baskınında hasar görmüş, Mekkeliler tamiratını yapmışlar, sıra Hacerü'l-Esved'i yerine koymaya gelince, kabileler arasında anlaşmazlık ve kavga çıkmıştı. Sonunda herkesin güvendiği Hz. Muhammed (s.a.v.)'i hakem yapmaya karar verdiler. Hz. Muhammed (s.a.v.) Hacerü'l-Esved'i bir yaygı üzerine koyarak yaygının uçlarından kabile başkanlarına tutturdu. Hep birlikte taşı yukarı kaldırdılar. Hz. Peygamber (s.a.v.) de taşı, mübarek elleriyle duvardaki yerine koydu. Böylece büyük bir anlaşmazlık ortadan kaldırılmış oldu.

Bu olaya hakem olayı adı verilir.

El-Emîn Sıfatı :

Hız. Muhammed (s.a.v.) peygamberliğinden önce de son derece doğru ve güvenilir bir kişiliğe sahipti. Bu özelliğinden dolayı Mekkeliler kendisine “Muhammedü'l-Emîn” yani “Güvenilir Muhammed” diyorlardı.

Peygamber oluşu :

Miladî 610 yılında, Mekke yakınlarında bulunan Nur Dağındaki Hira Mağarası'nda, Ramazan ayının 17'inde, Pazartesi günü seher vaktinde, Cebrail (a.s.) ilk vahiy getirmiştir. İlk emir “İkra” (oku) idi.

İlk vahiy geldiğinde Hız. Peygamber (s.a.v.) 40 yaşında idi.

Hız. Peygamber (s.a.v.) ilk vahyin ağırlığı, aldığı vazifenin büyüklüğü ve duyduğu sorumluluk duygusunun tesiriyle eve dönmüş ve başından geçenleri eşi Hız. Hatice'ye anlatmıştır. Hız. Hatice de O'nu teselli ederek amcaoğlu ve bilge kişi Varaka b. Nevfel'e götürmüştür. Varaka, Hız. Muhammed (s.a.v.)'in son peygamber olarak gönderildiğini ve ileride başına gelecekleri bildirmiştir.

İlk Namaz :

İlk vahyin geldiği Ramazan ayının Pazartesi gününde, Cebrail (a.s.) Hız. Peygamber (s.a.v.)'e abdest almayı ve namaz kılmayı da bizzat göstererek öğretmiştir. O günden sonra Hız. Hatice ile birlikte gizlice namaz kılmaya başlamışlardır.

İslam'a Davetin Başlaması :

Hız. Peygamber (s.a.v.) önce güvendiği kişileri İslam'a gizlice davet etmeye başlamıştır. İlk müslümanlar ibadetlerini gizlice yapıyorlardı. Bu durum üç yıl kadar devam etmiş ve üçüncü yıldan sonra da İslam'a davet açıkça yapılmaya başlamıştır.

İlk Müslümanlar :

- Kadınlardan : Hız. Hatice
- Çocuklardan : Hız. Ali
- Erkeklerden : Hız. Ebubekir
- Azadlı Köle : Hız. Zeyd b. Hârise

İşkenceler :

Müşrikler, Hız. Peygamber (s.a.v.)'e inanan sahabileri hapsedmek, dövmek, aç susuz bırakmak, çöl sıcağında güneş altında bırakmak gibi çeşitli işkencelerle yıldırıp dinlerinden döndürmeye kalkışmışlar, ancak başarılı olamamışlardır.

Dârü'l-Erkam :

Müşriklerin baskı ve zulmü karşısında Hz. Peygamber (s.a.v.), İslam'ı yaymak ve ibadetlerini gizli gizli yapmak için Hz. Erkam'ın Mekke'nin güvenli bir yerindeki evini (Dârü'l-Erkam) müslümanların toplanma yeri olarak tayin etmiştir.

Habeşistan'a Hicret :

1. *Hicret* : Peygamberliğin 5. yılında müşriklerin işkenceleri artınca, 11 erkek 4 kadın Mekke'den gizlice çıkarak Kızıldeniz yoluyla Habeşistan'a gittiler. Hz. Osman ve eşi Peygamberimizin kızı Rukiyye de hicret edenler arasında idi. İslam'da yapılan ilk hicret budur.

2. *Hicret* : Yine peygamberliğin 5. yılında Hz. Cafer-i Tayyar ve eşi Esmâ'nın da bulunduğu 80 kişilik ikinci bir grup daha Habeşistan'a hicret etmişlerdir.

Bir müddet sonra Mekkelilerin müslüman oldukları haberi Habeşistan'a ulaşmış, 33'ü erkek 6'ı kadın 39 kişi Mekke'ye geri dönmüşlerdir. Ancak Mekke'ye gelince bu haberin yalan olduğunu öğrenmişlerdir.

Hz. Hamza ve Hz. Ömer'in Müslüman Olmaları :

Peygamberliğin 6. yılında önce Hz. Peygamber (s.a.v.)'in amcası Hz. Hamza, üç gün sonra da Hz. Ömer müslüman olmuştur. Hz. Hamza ve Hz. Ömer'in İslam'a girmeleriyle müslümanlar güç kazanmışlardır.

Müslümanlara Boykot :

Hz. Hamza ve Hz. Ömer'in müslüman olmaları ve İslam'ın gündene yayılması müşrikleri iyice korkutmuş ve toplanıp müslümanlara karşı şu boykot kararlarını almışlardır: "Müslümanlarla her türlü ilişki kesilecek, onlarla hiç kimse görüşmeyecek, alışveriş yapılmayacak, kız alıp-verilmeyecek."

Boykot üç yıl devam etmiştir. Bu süre içinde müslümanlar her türlü sıkıntıya, açlığa ve susuzluğa katlanmışlar, bazı zamanlar açlıktan ağaç yaprakları bile yemek zorunda kalmışlardır.

Hüzün Yılı :

Peygamberliğin 10. yılında Hz. Peygamber (s.a.v.)'in eşi Hz. Hatice 65 yaşında iken, kısa bir süre sonra da kendisini himaye eden amcası Ebu Talib 80 yaşında ahirete göç ettiler. Müşrikler, Ebu Talib'in sağlığında Hz. Peygamber (s.a.v.)'e yapamadıkları işkenceleri yapmaya başladılar. Her ikisinin böyle arka arkaya vefat etmeleri, müşriklerin işkence ve

hakaretlerini artırmaları Hz. Peygamber (s.a.v.)'i çok üzmüştür. Bu yüzden bu seneye “Hüzün Yılı” denmiştir.

Taif'e Gidişi :

Hz. Peygamber (s.a.v.), müşriklerin tutumlarını iyice sertleştirdiği peygamberliğin 10. yılında, azadlı kölesi Hz. Zeyd b. Hârise'yi yanına alarak, İslam'ı kabul etmeleri ve Müşriklere karşı kendisini korumaları ümidi ile Taif'e gitmişti. Taifliler Hz. Peygamber (s.a.v.)'in teklifini kabul etmedikleri gibi en ağır hakaretleri yapmışlar, dövüp taşlamışlardır. Bu durum karşısında Hz. Peygamber (s.a.v.), ayaklarından kanlar akarak Taif'i terk etmek zorunda kalmıştır.

İsra ve Mi'rac Mucizesi :

Hz. Peygamber (s.a.v.) hicretten bir buçuk yıl önce peygamberliğin 11. yılında, Recep ayının 27. gecesini Mekke'deki Mescid-i Haram'dan, Kudüs'deki Mescid-i Aksâ'ya götürülmüş, oradan da göklere yükseltilmiş, Melekût alemini seyretmiştir.

Hz. Peygamber (s.a.s.) yükseldiği yüce makamda Allah'a kavuşmuş, arada hiçbir vasıta olmadan ilahî vahye (hitaba) mazhar olmuştur. Bu makamda kendisine hediye olarak üç şey verilmiştir:

1. Bakara suresinin son iki ayeti (Âmenerrasûlü).
2. Ümmetinden Allah'a şirk koşmayanların cennete gireceği müjdesi.
3. Beş vakit namaz.

Taif dönüşü gerçekleşen İsra ve Mi'rac olayı, Hz. Peygamber (s.a.v.) ve müslümanlar için manevî bir destek olmuş, müşrikleri ise şaşkına çevirmiştir.

Medinelilerin Müslüman Olmaları :

Hz. Peygamber (s.a.v.), Hac mevsiminde Mekke'de kurulan panayrlara gelen Arap kabileleri İslam'a davet etmeye başlamıştı. Peygamberliğin 11. yılında, bu davetlerin sonucu olarak Medine'den gelen 6 Hazrecli, Akabe'de Hz. Peygamber (s.a.v.) ile görüşüp müslüman olmuşlardır.

Bey'at : İtaat etmeye söz verme, bağlanma, teslim olma demektir.

1. Akabe Bey'atı : Bir yıl sonra peygamberliğin 12. yılında, önceki yıl müslüman olan kişilerle birlikte Medine'den gelen 12 kişi Hz. Peygamber (s.a.v.)'e bey'at etmişlerdir. Bunlar Medine'ye döndüklerinde Hz. Peygamber (s.a.v.), onlara Hz. Mus'ab b. Umeyr (r.a.)'i öğretmen olarak göndermiştir.

2. *Akabe Bey'atı* : Peygamberliğin 13. yılında Hz. Peygamber (s.a.v.)'in Medine'ye hicretinden üç ay kadar önce, Hz. Mus'ab b. Umeyr (r.a.), Medineli müslümanlardan 73 erkek 2 kadınla birlikte Hac mevsiminde Mekke'ye gelmiştir. Bunlar Hz. Peygamber (s.a.v.)'i her türlü durumda canlarıyla, mallarıyla koruyup gözeticeklerine dair söz vermişler ve Medine'ye davet etmişlerdir.

Medine'ye Hicret :

İkinci Akabe bey'atından sonra Medine'nin güvenli hale gelmesiyle müslümanlar bölük bölük gizlice Medine'ye hicret etmeye başlamışlardı.

Müşrikler müslümanların Medine'ye göç ettiklerini görünce, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in de Medine'ye gidip başlarına geçeceğini anlamışlar ve O'nu öldürmeye karar vermişlerdir. Allah, müşriklerin planlarını Hz. Peygamber (s.a.v.)'e bildirmiş ve hicret için emir vermiştir. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.v.), yanına Hz. Ebubekir'i de alarak Medine'ye hicret etmiştir.

Kuba'da ilk mescid yapılarak ilk Cuma namazı kılınmıştır.

Hz. Peygamber (s.a.v.) Medine'ye 622 yılında hicret etmiştir.

Hicretten Sonra Medine'de İlk Yapılanlar :

1. Peygamber Mescidi yapılmıştır.
2. Ashab-ı Suffe için mescide bitişik odalar yapılmıştır.
3. İlk ezan okunmuştur.
4. Ensar ve Muhacir arasında kardeşlik antlaşması yapılmıştır.
5. Yahudilerle "Vatandaşlık Antlaşması" yapılmıştır.
6. Hz. Peygamber (s.a.v.) Hz. Aişe ile evlenmiştir.

Medine Dönemi Olayları :

Hz. Peygamber (s.a.v.) Medine'ye hicret ettikten sonra vefatına kadar pek çok mücadeleler yapmış, savaşlara katılmış ve çeşitli antlaşmalar yapmıştır.

Medine döneminin en önemli olayları şunlardır :

Bedir Savaşı :

Tarih-yer : 624 yılında Bedir Kuyusu çevresinde yapılmıştır.

Sebeb : Mekkelilerin savaş hazırlığı yapmaları ve bu hazırlık için mal taşıyan kervanlarına müslümanların engel olma girişimleri.

Güçler : Müslümanlar 313, müşrikler 950 kişi idi.

Sonuç : Müslümanların zaferiyle sonuçlanmıştır. Müslümanların 14 şehidi, müşriklerin 70 ölüsü vardı. Ayrıca 70 müşrik esir alınmıştır.

Önemi :

1. Müslümanlarla müşrikler arasında yapılan ilk savaştır.
2. Bedir Kuyuları ve Şam ticaret yolu müslümanların eline geçmiştir.
3. Esirler, okuma yazma öğretme şartıyla serbest bırakılmıştır.
4. Savaş sonunda ganimet paylaşma geleneği başlamıştır.
5. Medineli müslümanların bir güç olduğu kabul edilmiştir.

Uhud Savaşı :

Tarih-yer : 625 yılında Uhud Dağı'nın eteklerinde yapılmıştır.

Sebeb : Mekkelilerin Bedir Savaşı'nın intikamını almak istemeleri.

Güçler : Müslümanlar 700, müşrikler 3000 kişi idi.

Sonuç : Savaşı tam müslümanlar kazanmak üzereyken, okçuların yerlerini terketmeleri ile savaşın kaderi müslümanların aleyhine değişmiş ve İslam ordusu ilk yenilgisini almıştır. Ancak Hz. Peygamber (s.a.v.), müşriklerin savaştan sonra Medine'ye hücum planlarını bozmuş, onları takip ederek korkutmuş ve savaşın sonunda müslümanlar yeniden galip gelmiştir. Bu savaşta 70 şehid verilmiş, Hz. Peygamber (s.a.v.) yaralanmış, amcası Hz. Hamza şehid olmuştur.

Önemi:

1. Peygamber sözünü dinlememenin cezası çekilmiştir.
2. Uhud savaşı İslam'ın yayılmasına engel olmamıştır.
3. Hz. Peygamber (s.a.v.), savaştan sonra Mekke ve Medine arasında yaşayan kabilelerle iyi geçinerek Mekke'yi siyasi açıdan yalnız bırakma politikası izlemiştir.

Bi'r-i Maûne Faciası :

626 yılında Ebu Berâ adında bir münafık, Hz. Peygamber (s.a.v.)'e gelerek, kabilesinin müslüman olduğunu ve kendilerine İslam'ı öğretmeleri için öğretmenler göndermesini istemişti. Hz. Peygamber (s.a.v.) de İslam'ı yeni kabul eden bu insanlara Allah'ın dinini ve kitabını öğretmek için 70 tane hâfız sahâbi göndermiştir. Fakat bu güzide insanlar, Bi'r-i Maûne denilen yerde haince pusuya düşürülerek tamamı şehid edilmiştir. Bu olay Hz. Peygamber (s.a.v.)'i çok üzmüştür.

Hendek Savaşı :

Tarih-yer : 627 yılında Medine'nin çevresinde yapılmıştır.

Sebeb : Uhud savaşı ile İslam'ın yayılmasını önleyemeyen Mekkelilerin müslümanları tamamen yok etmek istemeleri.

Sonuç : İranlı Hz. Selman-ı Farisi'nin önerisi üzerine Medine'nin etrafına hendekler kazılmış ve Mekkeliler alışık olmadıkları bu savunma

tekniği karşısında geri dönmek zorunda kalmışlardır.

nemi : Hendek savaşı Mekkelilerin son saldırısı olmuştur. Bundan sonra Mekkeliler savunmaya çekilmişlerdir.

Hudeybiye Antlaşması :

Tarih-yer : 628 yılında Hudeybiye kuyusu civarında yapılmıştır.

Sebeb-sonuç : Müslümanlar hac vazifesini yerine getirmek amacıyla 1500 kişiyle Mekke'ye doğru yola ıktılar. Ancak Mekkeliler müslümanların o yıl hac yapmalarına izin vermediler. Bunun zerine Hudeybiye'de Mekkelilerle bir antlaşma yapıldı.

Antlaşmanın önemli maddeleri :

1. Taraflar birbirleri ile 10 yıl süreyle savaşmayacaklar.
 2. Arap kabileleri istedikleri tarafa geebilecekler. Ancak iki taraf da kendisine bağlı olan kabileye askerî yardımda bulunmayacaklar.
 3. Mekke'ye bir kişi İslam'ı kabul etmesi halinde Medine'ye alınmayacak, fakat müslümanlardan Mekke tarafına geçen olursa kabul edilecek.
 4. Müslümanlar hac ziyaretini ertesini yıl yerine getirebilecekler.
- nemi* : Mekkeliler müslümanları resmen kabul etmişlerdir.

İslam'a Davet Mektupları :

Hz. Peygamber (s.a.v.) komşu ülkelerin hükümdarlarını İslam dinine davet etmek için altı adet mektup yazdırmış ve bu davet mektuplarını, birer eliyle Habeşistan, Bizans, İnan, Mısır, Yemame ve Gassan hükümdarlarına göndermiştir.

Hayber'in Fethi :

Tarih-yer : 628 yılında Yahudi yerleşim yeri olan Hayber Kalesi.

Sebeb : Yahudilerin Mekkelileri kişkırtarak Hendek Savaşı'na sebep olmaları ve şam ticaret yolunda müslüman ticaret kervanlarına zarar vermeleri.

Sonuç : Hayber Kalesi kısa sürede müslümanların eline geçmiştir.

nemi :

1. İslam devletinin fetih politikası başlamıştır.
2. Hayber, müslümanların fethettiği ilk yer olmuştur.
3. İslam'a zarar verebilecek önemli Yahudi bölgesi kalmamıştır.
4. şam ticaret yolunun güvenliği sağlanmıştır.
5. Yahudilerden ilk defa haraç vergisi alınmıştır.

Mûte Savaşı :

Tarih-yer : 629 yılında Suriye'deki Mûte beldesi.

Güçler : İslam Ordusu 3.000, Bizans ordusu 100.000 kişi idi.

Sebeb : Rumların İslam'a davet için gönderilen elçiyi öldürmeleri.

Sonuç : Müslümanlar güçlü Bizans ordusuna yenilmemişlerdir.

Önemi : Müslümanlarla Bizans ordusu arasında yapılan ilk savaştır.

Mekke'nin Fethi :

Tarih : 630

Sebeb : Mekkelilerin Hudeybiye antlaşmasına uymamaları.

Sonuç : 10.000 müslümanın kuşattığı Mekke, önemli bir direnişle karşılaşılmeden fethedilmiştir. Fetihden sonra genel af ilan edilmiş ve Mekkeliler kitleler halinde İslam'ı kabul etmişlerdir.

Önemi :

1. Bütün Arabistan'ın fethini sağlayan önemli bir başlangıç olmuştur.
2. Kâbe putlardan temizlenerek müslümanların hizmetine girmiştir.
3. Allah için yurtlarından göç eden müslümanlar, doğdukları topraklara yeniden kavuşmuşlardır.

Huneyn (Hevazin) Savaşı :

Tarih-yer : 630, Mekke'nin fethinden sonra, Huneyn vadisinde.

Güçler : İslam ordusu 12.000 kişi, Hevazin ordusu 10.000 kişi idi.

Sebeb : Arapların en büyük kabilesi olan Hevazin kabilesinin, Mekke'nin fethini ve İslam'ın üstünlüğünü kabul etmemeleri, Mekke'ye saldırıya hazırlanmaları.

Sonuç : Yeni müslüman olanların da katıldığı İslam ordusu, Mekke'nin fethi gibi büyük bir zaferin verdiği rahatlıkla, savaşın başında gevşemiş ve dağılmaya başlamıştı. Ancak Hz. Peygamber (s.a.v.)'in büyük çabası sonunda müslümanlar yeniden toparlanmış ve Hevazin ordusu perişan edilmiştir. Hevazınliler 70 ölü, 6 bin esir, 24 bin deve, 40 bin koyun ve 4 bin okka gümüş ganimet bırakarak kaçmışlardır.

Hz. Peygamber (s.a.v.), Mekke'nin fethi ve Huneyn savaşından sonra umre ibadetini yaparak, Mekke'ye Hz. Attab (r.a.)'ı vali tayin etmiş ve Medine'ye geri dönmüştür.

Taif Seferi :

Tarih-yer : 630 yılı, Taif şehri.

Sebeb : Huneyn savaşında Taiflilerin putperestlere yardım etmesi.

Sonuç : Surlarla çevrili Taif şehri kuşatılmış, fakat fethedilememiştir. Ancak, Taifliler ertesi yıl elçi göndererek İslam'ı kabul etmişlerdir.

Önemi : Hz. Peygamber (s.a.v.) döneminde Hicaz bölgesi tamamen müslüman olmuştur.

Veda Haccı :

Hz. Peygamber (s.a.v.) hicrî 10. - miladî 632 yılında hac görevini yerine getirmek için kalabalık bir toplulukla Mekke'ye gitmiş ve hac vazifesini yerine getirmiştir. Hz. Peygamber (s.a.v.), yaptığı bu ilk ve son haccında, evrensel insan hakları bildirgesi özelliği taşıyan tarihi veda hutbesini, yaklaşık 125.000 sahabeye hitaben okumuştur. Mekke'de onbeş gün kaldıktan sonra Medine'ye geri dönmüştür.

Vefatı :

Hz. Peygamber (s.a.v.), Veda Haccı'ndan döndükten sonra hastalanmış ve 12 Rebûlevvel - 8 Haziran 632'de 63 yaşında iken Medine'de vefat etmiştir.

Ölüm sebebi, yüksek ateşli "Humma hastalığı" idi.

Hz. Peygamber (s.a.v.), eşi Hz. Aişe (r.anha)'nin odasında vefat etmiş ve oraya defnedilmiştir.

Şu anda Medine'de Ravza-i Mutahhara (Cennet bahçesi)'de yatmaktadır.

Allah şefaatlerine nail eylesin...

Hz. Peygamber (s.a.v.)'in :

Doğumu : 12 Rebûlevvel 571 Pazartesi
Hicreti (Kuba'ya varışı) : 12 Rebûlevvel 622 Pazartesi
Vefatı : 12 Rebûlevvel 632 Pazartesi

Hz. Peygamber (s.a.v.)'in hayatı özetle;
İman, Hicret ve Cihad'dır.

HZ. MUHAMMED (S.A.V)'İN HAYATI

(Kronolojik)

Mekke Dönemi

&

Medine Dönemi

Miladi	Risâlet	Hicri	Hadisler
571			Rasûlullah'ın doğumu ve süt annesi Halime'ye verilmesi.
575			Süt annesi Halime'den annesi Âmine Hatun'a geri dönmesi.
577			Annesinin vefatı ve dedesi Abdülmuttalib'in himayesine girmesi.
579			Dedesinin vefatı ve amcası Ebu Talib'in himayesine girmesi.
583			Amcası Ebu Talib ile Suriye'ye ticarî seyahati.
588			Amcası Zübeyr ile Yemen'e ticarî seyahati.
591			4 yıl süren Ficar Savaşı'nda larafsız kalması.
591			Hilûl-i-Fudûl cemiyetine katılması.
595			Sam'a ikinci ticarî seyahati.
596			Hz. Hatice ile evlenmesi.
606			Kâbe hakemliği.
1 610			İlk vahyin gelişi, Peygamber oluşu ve ilk namazın kılınması.
1 610			Yakınlarını İslam'a davete başlaması ve ilk müslümanlar.
3 613			Safa tepesinde İslam'a ilk açık daveti yapması.
5 615			İşkencelerin artması ve müslümanların Dâru'l-Erkam'ı merkez edilmeleri.
5 615			Habeşistan'a ilk hicret.
6 616			Hz. Ömer ve Hz. Hamza'nın müslüman olmaları.
7 617			Habeşistan'a ikinci hicret. Müşriklerin müslümanlara boykota başlaması.
9 619			Boykotun sona ermesi.
10 619			Huzûn Yılı. Hz. Hatice ve Ebu Talib'in vefatları.
10 620			Taife gitmesi.
11 620			İsra ve Mirac mucizesi.
12 621			I. Akabe Bey'atı.
13 622			II. Akabe Bey'atı.
1 13 622			Hz. Ebubekir ile birlikte Medine'ye hicreti.
1 622			Hiz. Salim Yurdu'nda ilk cuma namazının kılınması.
1 622			Mescid-i Nebevî'nin inşaatının başlaması.
1 622			Ensaria Muhacir arasında kardeşlik antlaşması yapılması. İlk ezan.
1 623			Ashab-ı Suffe için mescide bitişik odalar yapılması.
1 623			Hz. Peygamberin Hz. Aişe ile evliliği.
1 623			Yahudilerle vatandaşlık antlaşması yapılması.
2 623			Kâbe'nin kible oluşu. Medine etrafındaki kabilelerle antlaşma yapılması.
2 624			Chada izin verilmesi. Bedir savaşı.
2 624			Oruç ve zekatın farz oluşu. İlk bayram namazının kılınması.
2 624			Hz. Fâtıma ile Hz. Ali'nin evlenmesi.
3 624			Beni Kaynuka Yahudilerinin Medine'den çıkarılması. Sevik gazvesi.
3 625			Hz. Peygamberin Hz. Hafsa ile evliliği. Torunu Hz. Hasan'ın doğumu
3 625			Uhud savaşı.
4 625			Raci Olayı. Bi'ri-Maüne Faciası. Benî Nadir gazvesi.
4 625			Torunu Hz. Hüseyin'in doğumu.
5 626			Benî Mustalik gazvesi. İfk olayı.
5 627			Hendek savaşı. Benî Kurayza Yahudilerinin cezalandırılması.
6 628			Hudeybe antlaşması. İslam'a davet mektuplarının gönderilmesi.
6 628			Hayber'in fethi. Yahudi bir kadının Hz. Peygamberi zehirleme teşebbüsü.
7 628			Hz. Peygamberin Hz. Safiye ile evliliği.
7 629			Hudeybiye antlaşmasına göre müslümanların Kâbe'yi ziyaretleri. (Umre)
7 629			Halid b. Velid ve Amr İbn-i-As'ın müslüman olmaları.
8 629			Müte savaşı.
8 630			Mekke'nin fethi. Huneyn-Evvas savaşı. Taif kuşatması.
9 630			Tebük safarı.
9 631			Hz. Ebubekir'in hac emriiği. Arapların heyetler halinde müslüman olmaları.
10 632			Veda haccı ve veda hutbesi.
11 632			Hz. Peygamberin 63 yaşında Medine'de vefatı.

H. Muhammed (s.a.v.) zamanında Arabistan

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ?

Cahiliye Dönemi :

Putperestliğin ve cehaletin her yere hakim olduğu ve her türlü kötülüğün işlendiği, İslam'dan önceki karanlık döneme denir.

Cahiliye Döneminin Özellikleri :

1. Putlara tapılıyor ve Allah'a ortak koşuluyordu. Müşriklerin en meşhur putlarının isimleri; Hubel, Lat, Menat ve Uzza'dır.
2. Kız çocukları diri diri toprağa gömülüyordu.
3. Zina ve fuhuş yaygındı.
4. İçki ve kumara düşkünlüler.
5. Can, mal ve namus güven altında değildi.

İslam Öncesi Arabistan'daki Dinler :

1. Putperestlik.
2. Sabîlik : Yıldız ve gök cisimlerine tapınmak.
3. Mecûsilik: Zerdüşt inancı yani ateşe tapınmak.
4. Hıristiyanlık.
5. Yahudilik.
6. Hanif Dini : Hz. İbrahim (a.s.)'in temsil ettiği Tevhid inancı.

Hanif Dini :

Hz. İbrahim (a.s.) tarafından temsil edilen Tevhid esasına dayalı hak dindir. Hanif dinine tabi olarak Hakk'a yönelen ve yalnız Allah'a inanan kimselere de hanif denir.

“İbrahim ne Yahudi, ne de Hıristiyan idi. O hanif (müslüman) idi.” (Âl-i İmran: 67)

Hz. Muhammed (s.a.v.)'e peygamberlik gelmeden önce Hanif dinine tabi olan kişilerin sayısı, yok denecek kadar azdı. Bunlardan bazıları; Varaka b. Nevfel, Zeyd b. Amr, Ubeydullah b. Cahş'dır.

Abdülmuttalip Zamanında Meydana Gelen Önemli Olaylar :

1. Zemzem kuyusu yeniden açılmıştır.
2. Abdülmuttalip, oğlu Abdullah'ı (Hz. Peygamber s.a.v.'in babası) Allah'a kurban olarak adanmış ve 100 deve kurban ederek oğlunu kurtarmıştır.
3. Ebrehe, Kabe'yi yıkmak için filleriyle saldırmış ve ordusuyla birlikte helak olmuştur. Bu olaya “Fil Olayı” denir.
4. Hz. Muhammed (s.a.v.) doğmuştur.

İslam'a Davetin Kademeleri :

1. Devre : Gizlice yapılan davettir. İlk üç yıl devam etmiştir.

“Ey örtüsüne bürünen (Peygamber)! Kalk ve (insanları) uyar. Sadece Rabbini büyük tanı. Elbiseni tertemiz tut. Kötü şeyleri terk et.” (Müddessir: 1-5)

2. Devre : Açıktan yapılan davettir. Hicrete kadar devam etmiştir.

a. Yakın akrabayı davet :

“(Önce) en yakın akrabayı uyar. Sana uyan mü'minlere (merhamet) kanadını indir. Şayet sana karşı gelirlirse de ki: Ben sizin yaptıklarınızdan muhakkak uzağım.” (Şuara: 214-216)

b. Tüm insanları davet :

“Sana emrolunanı açıkça söyle ve ortak koşanlardan yüz çevir. (Seninle) alay edenlere karşı biz sana yeteriz.” (Hicr: 94-95)

3. Devre : Haksızlık ve zulümlere karşı savaşmakla birlikte, açıktan yapılan davettir. Hudeybiye antlaşmasına kadar devam etmiştir.

“Kendileriyle savaşılana (mü'minlere), zulme uğramış olmaları sebebiyle, (savaş konusunda) izin verildi. Şüphesiz Allah onları zafere ulaştırmaya kadirdir.” (Hac: 39)

4. Devre : Allah'a davete engel olan ve İslam'a davet edildikten sonra kabul etmeyen herkesle savaşarak açıktan yapılan davettir. Hz. Peygamber (s.a.v.)'in vefatına kadar devam etmiştir.

Davetin bu son şekli, kıyamete kadar geçerlidir.

“Fitne ortadan kalkıncaya ve din tamamen Allah'ın oluncaya kadar onlarla savaşın! (İnkara) Son verirlirse şüphesiz ki, Allah yaptıklarını çok iyi görür.” (Enfal: 39)

Asr-ı Saadet : Hz. Peygamber (s.a.v.)'in yaşadığı mübarek, bereketli ve hayırlı döneme, çağa denir.

Sahabi : Hz. Peygamber (s.a.v.)'i, sağlığında görüp O'na inanan ve müslüman olarak ölen kişiye denir.

Sahabe ise; birden fazla sahabiye verilen addır. Ancak hürmet ve saygı için çoğu zaman “Rasûlullah'ın mübarek arkadaşları” anlamına gelen “Sahabe-i Kiram” veya “Ashab-ı Kiram” denir.

Tâbiîn : Hz. Peygamber (s.a.v.)'i göremeyip, O'nu gören sahabileri gören ve müslüman olarak ölen kişiye denir.

Tebe-i Tâbiîn : Tâbiîni görüp, onlarla sohbet eden ve müslüman olarak ölen kişiye denir.

Muhadram : Hz. Peygamber (s.a.v.)'in zamanında yaşadığı halde O'nu göremeyen ve müslüman olarak ölen kişiye denir.
Hz. Veysel Karânî ve Habeş Kralı Necâşî gibi.

Muhacir : İnançları yüzünden zulme uğrayıp, Mekke'den Medine'ye göç eden müslümanlara denir.

Ensar : İslam dinini destekleyip, muhacirlere evlerini ve yüreklerini açan Medineli müslümanlara denir.

Gazve (gaza) : Hz. Peygamber (s.a.v.)'in bizzat katılarak ashabına komutanlık ettiği askerî seferlere denir.

Seriyye : Hz. Peygamber (s.a.v.)'in bizzat katılmayıp sancağı, ashabından birine teslim ederek onun komutası altında gönderdiği küçük askerî birliklerin gerçekleştirdiği hareketlere denir.
Hz. Peygamber (s.a.v.) 27 gazaya katılmış, 47 seriyye göndermiştir.

Ganimet : Savaşlarda düşmandan alınan mala denir.

Aşere-i Mübeşşere :

Dünyada yaşarken cennetle müjdelenen on sahabiye denir. Bunlar:

1. Hz. Ebubekir	6. Hz. Sad b. Ebî Vakkas
2. Hz. Ömer	7. Hz. Abdurrahman b. Avf
3. Hz. Osman	8. Hz. Talha b. Ubeydullah
4. Hz. Ali	9. Hz. Said b. Zeyd
5. Hz. Zübeyr b. Avvam	10. Hz. Ebu Ubeyde b. Cerrah

Hz. Peygambere En Çok Hizmet Eden Sahabiler :

1. Hz. Enes b. Malik
2. Hz. Rabia b. Ka'b el-Eslemî
3. Hz. Abdullah b. Mes'ud
4. Hz. Utbe b. Amir el-Cehmi
5. Hz. Kays b. Sa'd b. Ubade

Hz. Peygamberin Müezzinleri :

1. Hz. Bilal-i Habeşî
2. Hz. İbn Ümmü Mektum El-Kureyşî
3. Hz. Ebu Mahzure
4. Hz. Sâdu'l-Kuraz

En Çok İşkence Çeken Müslümanlar :

1. Hz. Bilal-i Habeşî
3. Hz. Süheyb-i Rumî
5. Hz. Ebu Fukeyhe
2. Hz. Ammar b. Yasir
4. Hz. Habbab b. Eret
6. Hz. Lübeyne

İşkenceler Sonunda Şehid Olan Sahabiler :

1. Hz. Yasir
2. Hz. Sümeyye

Hz. Peygambere En Çok Düşmanlık Yapanlar :

1. Ebu Leheb
4. Ümeyye b. Halef
7. Utbe b. Rebia
2. Ebu Cehil
5. As b. Vail
8. Hars b. Kays
3. Velid b. Muğire
6. Nadr b. Haris
9. Mut'im b. Adiy

Ashab-ı Suffe :

Hz. Peygamber (s.a.v.)'in mescidine bitişik, üstü kapalı, etrafı açık mekanlarda barınan ve hayatlarını Peygamber medresesinden ilim ve irfan tahsil etmeye adanmış seçkin sahabilere denir.

Mekke'den veya değişik yerlerden Medine'ye hicret eden fakir, yeri yurdu olmayan müslümanlar burada barınırlardı. İslam'da ilk yatılı okul burasıdır. Daha sonraları İslam âleminde camiler etrafına yapılan medreseler, Ashab-ı Suffe örnek alınarak yapılmıştır.

Ashab-ı Suffe, daima Mescid-i Nebevî'de bulunur, kendilerini ilim ve ibadete verirler, çoğu zaman oruçlu olurlar, Kur'an'ı hem öğrenirler hem de öğretirler, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in sohbetlerini dinlerler, O'nunla beraber savaflara katılırlardı.

Ashab-ı Suffe'nin geçimleriyle bizzat Hz. Peygamber (s.a.v.) ilgilenir ve ashabın zenginlerini de onlara yardım etmeye teşvik ederdi.

Ashab-ı Suffe'nin ileri gelenleri;

Hz. Ebu Hüreyre	Hz. Ebu Saîd el-Hudrî
Hz. Ebu Zerr el-Gıfârî	Hz. Selman-ı Fârisî
Hz. Süheyb-i Rumî	Hz. Ükkâşe
Hz. Abdullah b. Mesud	Hz. Abdullah b. Ömer

Cennetlik Kadınların En Üstünleri :

1. Hz. Meryem : Hz. İsa (a.s.)'ın annesi.
2. Hz. Asiye : Firavun'un karısı.
3. Hz. Hatice : Hz. Muhammed (s.a.v.)'in eşi.
4. Hz. Fâtıma : Hz. Muhammed (s.a.v.)'in kızı.

Ehl-i Beyt :

Hız. Peygamber (s.a.v.)'in aile fertlerine denir. Mübarek zevceleri, çocukları, kızı Hz. Fâtıma ile Hz. Ali ve bunların çocuklarından kıyamete kadar gelecek nesilleri ehl-i beyttendir.

Hız. Peygamber (s.a.v.)'in Torunları :

Kızı Hz. Fâtıma ile damadı Hz. Ali'den beş torunu dünyaya gelmiştir.

Erkekler : Hasan, Hüseyin, Muhsin.

Kızlar : Zeynep, Ümmü Gülsüm .

Hız. Peygamberin Mübarek Hanımları (Ümmetin Anneleri) :

Hız. Hatice, Hız. Sevde, Hız. Aişe, Hız. Zeynep, Hız. Ümmü Seleme, Hız. Hafsa, Hız. Zeynep b.Cahş, Hız. Ümmü Habibe, Hız. Cüveyriyye, Hız. Safiye, Hız. Mariye, Hız. Meymune.

Hız. Peygamberin Birden Çok Hanımla Evlenme Sebepleri :

Hız. Peygamber (s.a.v.) 25 yaşından 53 yaşına kadar 28 yıl Hız. Hatice (r.anha) ile tek eşli olarak yaşamıştır. Çok hanımla evlenmesi, 53 yaşından sonra hayatının son dönemlerinde görülmektedir. Hız. Aişe ile Mısırlı Hız. Mariye'den başka diğer bütün hanımları, ya dul veya boşanmış kadınlardı.

Hız. Peygamber (s.a.v.)'in birden çok hanımla evlenmesinin içtimaî, siyâsî, iktisadî, ahlakî ve dinî çok önemli sebepleri vardı. Bunların başlıcaları şunlardır:

1. Müslüman kadınlara ve kızlara dinî konuları öğretecek bayan öğretmenlerin yetiştirilmesi.

2. Dul veya himayeye muhtaç kimsesiz kadınların himaye edilmesi.

3. Savaşlar sebebiyle erkeklerin azalması, şehid eşlerinin mağduriyetinin giderilmesi. Hız. Peygamber (s.a.v.), ashabını bu kadınlarla evlenmeye teşvik etmiş kendisi de örnek olmuştur.

4. Sahabeden bazıları ile olan bağlılıklarını, akrabalık bağlarıyla da kuvvetlendirmek istemesi.

5. Barışın sağlanmasına ve korunmasına yardımcı olan düşman kabilelerle dostluk ilişkilerinin devam etmesi.

VEDA HUTBESİ

(Hicrî 10 - Miladî 632)

Hz. Peygamber (s.a.v.)'in, hicrî 10. yılda yaptığı Veda Haccı'nda, yaklaşık 125.000 sahabeye hitaben okuduğu hutbeye "Veda Hutbesi" denir.

Hz. Peygamber (s.a.v.) arefe günü öğleden sonra, Arafat vadisinin ortasında Kusrâ adındaki devesinin üstünde Veda Hutbesi'ni okuyup, ashabıyla vedalaşmıştır.

Veda Hutbesi, arefe günü Arafat'ta, bayramın birinci ve ikinci günleri de Mina'da parça parça okunmuştur.

Hz. Peygamber (s.a.v.), sesinin bütün hacılar tarafından işitilmesi için belli mesafelere gür sesli sahabiler yerleştirerek, sözlerini tekrar ettirmiştir.

Rasulullah (s.a.v.), Veda Hutbesi'nden 82 gün sonra vefat etmiştir.

Evensel insan hakları bildirgesi özelliği taşıyan tarihi Veda Hutbesi, 23 yıllık İslam davasının ana hatlarıyla özetidir.

VEDA HUTBESİ

Ey İnsanlar !

Sözümü iyi dinleyiniz. Bilmiyorum, belki bu seneden sonra sizinle burada ebedî olarak bir daha buluşamayacağım.

Ey İnsanlar !

Bu günleriniz nasıl mukaddes bir gün ise, bu aylarınız nasıl mukaddes bir ay ise, bu şehriniz nasıl mübarek bir şehir ise; canlarınız, mallarınız, ırzlarınız da öyle mukaddestir, her türlü saldırıdan emindir.

Ashabım !

Yarın Rabbinize kavuşacaksınız ve bugünkü her hal ve hareketinizden sorulacaksınız. Sakın benden sonra eski sapıklıklara dönüp de birbirinizin boynunu vurmayın. Bu vasiyetimi burada bulunanlar bulunmayanlara bildirsün. Olabilir ki bildirilen kimse, burada bulunup da işitenden daha iyi anlayarak muhafaza etmiş olur.

Ey Ashabım !

Kimin yanında bir emanet varsa onu sahibine versin. Faizin her çeşidi kaldırılmıştır, ayağımın altındadır. Lakin borcunuzun aslını vermeniz gerekir. Ne zulmediniz ne de zulme uğrayınız. Allah'ın emriyle faizcilik artık yasaktır. Cahiliyetten kalma bu çirkin adetin her türlü ayağımın altındadır. İlk kaldırdığım faiz de Abdülmuttalip'in oğlu (amcam) Abbas'ın faizidir.

Ashabım !

Cahiliye devrinde güdülen kan davaları da tamamen ortadan kaldırılmıştır. İlk kaldırdığım kan davası da Abdülmuttalip'in torunu (yeğenim) Rebîa'nın kan davasıdır.

Ey İnsanlar !

Harbedebilmek için haram ayların yerlerini değiştirmek, şüphesiz ki küfürde çok ileri gitmektir. Bu, kafirlerin kendisiyle dalalete düşürüldükleri bir şeydir. Bir sene helal olarak kabul ettikleri bir ayı, öbür sene haram olarak ilan ederler. Cenab-ı Hakk'ın helal ve haram kıldıklarının sayısına uydurmak için bunu yaparlar. Onlar, Allahu Teala'nın haram kıldığını helal, helal kıldığını da haram ederler. Zaman, Allah'ın gökleri ve yeri yarattığı gün gibi aynı duruma döndü. Allah'ın katında ayların sayısı onikidir. Bunların dördü mukaddes (haram) aylardır ki, üçü arka arkaya gelen Zilkade, Zilhicce ve Muharrem, dördüncüsü de Cemaziye'l-ahir ile Şaban'ın arasındaki Receb'tir.

Ey İnsanlar !

Bugün şeytan sizin şu topraklarınızda yeniden tesir ve hakimiyetini kurma gücünü ebedî surette kaybetmiştir. Fakat siz bu kaldırdığım şeyler dışında, küçük gördüğünüz işlerle ona uyarsanız, bu da onu memnun edecektir. Dininizi korumak için bunlardan sakınınız.

Ey İnsanlar !

Kadınların haklarını gözetmenizi ve bu hususta Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. Siz kadınları Allah'ın emaneti olarak aldınız ve onların namuslarını ve ismetlerini Allah adına söz vererek helal edindiniz. Sizin kadınlar üzerinde hakkınız, onların da sizin üzerinizde hakları vardır. Sizin kadınlar üzerindeki hakkınız; onların, aile mahremiyetinizi, sizin hoşlanmadığınız hiçbir kimseye çiğnetmemeleridir. Eğer onlar razı olmadığınız herhangi bir kimseyi evinize alırlarsa onları hafif bir şekilde dövebilir, azarlayabilirsiniz. Kadınların da sizin üzerinizdeki hakları; örfе göre her türlü giyim ve yiyeceklerini temin etmenizdir.

Ey Mü'minler !

Size öyle bir emanet bırakıyorum ki ona sımsıkı sarıldıkça, yolunuzu hiç şaşırmasınız. O emanet, Allah'ın kitabı Kur'an ve benim Sünnet'imdir.

Ey Mü'minler !

Sözümü iyi dinleyiniz ve iyi muhafaza ediniz! Müslüman, müslümanın kardeşidir ve böylece bütün müslümanlar kardeştir. Din kardeşinize ait olan herhangi bir hakka tecavüz, başkasına helal değildir. Meğer ki gönül hoşluğu ile kendisi vermiş olsun.

Ashabım !

Kendinize de zulmetmeyiniz. Kendinizin de üzerinizde hakkı vardır.

Ey insanlar !

Allahu Teala her hak sahibine hakkını (Kur'an'da) vermiştir. Varise vasiyet etmeye lüzum yoktur. Çocuk kimin döşğinde doğmuşsa ona aittir. Zina edenin çocuğa sahip olma hakkı yoktur. Babasının soyundan başka bir soy iddia eden soysuz, yahut efendisinden başkasına bağlılık öne süren nankör, Allah'ın gazabına, meleklerin ve bütün müslümanların lanetine uğrasın! Cenab-ı Hakk, bu gibi insanların ne tevbelerini ne de adalet ve şahadetlerini kabul eder.

Ey İnsanlar !

Rabbiniz birdir. Babanız da birdir; hepiniz Adem'in çocuklarıdır. Adem ise topraktır. Allah katında en kıymetliniz, takvası çok olanınızdır. Arab'ın Arab olmayana bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takva iledir.

Ey İnsanlar !

Yarın beni sizden soracaklar, ne diyeceksiniz?

Ashab-ı Kiram : "Allah'ın dinini tebliğ ettin, vazifeni yerine getirdin, bize vasiyet ve öğütte bulundun, diye şahadet ederiz." dediler.

Bunun üzerine Rasûl-i Ekrem, mübarek şahadet parmağını göğe doğru kaldırarak, sonra da cemaat üzerine çevirip indirerek şöyle buyurdu:

Şâhid ol Yâ Râb! Şâhid ol Yâ Râb! Şâhid ol Yâ Râb!

Veda Hutbesinden Alınacak Dersler :

1. Bütün insanlar eşittir. Üstünlük ancak takva iledir.
2. Müslüman, müslümanın kardeşidir.
3. Can, mal ve namus kutsaldır. Her türlü saldırıdan korunmalıdır.
4. Kadınların hakları korunup gözetilmelidir.
5. Köle ve hizmetçilere insanca davranılmalıdır.
6. Cahiliye dönemine ait bütün gelenekler kaldırılmıştır.
7. Haram aylarda savaş yapmak haramdır.
8. Kan davaları, faiz ve zina yasaklanmıştır.
9. Kur'an ve Sünnet vazgeçilmez iki hayat rehberidir.
10. Nefis ve şeytanın şerrinden Allah'a sığınmalıdır.
11. Miras ve aile hukukunda Allah'ın sözü geçerlidir.

HZ. PEYGAMBER (S.A.V.)'İN MUCİZELERİ

1. Hz. Peygamber (s.a.v.)'in en büyük mucizesi Kur'an-ı Kerim'dir.
2. İsrâ ve Mi'rac Mucizesi : Hz. Peygamber (s.a.v.), hicretten bir buçuk yıl önce, bir gece Allah'ın emri ve izniyle Mekke'den Kudüs'deki Mescid-i Aksâ'ya götürülmüş, oradan da semaya yükseltmiştir. Mi'rac gecesinde melekût âlemini seyreden Hz. Peygamber (s.a.v.), Cenab-ı Hak ile de aracsız görüşmüştür.

3. Ay'ı İkiye Bölmesi : Hz. Peygamber (s.a.v.) 52 yaşında iken, Mekkeli müşriklerin ileri gelenleri yanına gelip; "Peygamber isen Ay'ı ikiye ayır da görelim." dediler. Hz. Peygamber (s.a.v.) mübarek ellerini kaldırıp Yüce Allah'a dua etmiş ve Ay ortadan ikiye bölünmüştür. Ay'ın yarısı bir dağın, diğer yarısı başka dağın üzerinde görünmüş, fakat müşrikler "bize sihir yaptın" diyerek yine de iman etmemişlerdir.

4. Bazı gazalarda susuz kaldığı zaman, Hz. Peygamber (s.a.v.) mübarek elini bir kaptaki suya sokarak parmakları arasından su akıtmış ve suyun bulunduğu kap devamlı taşmıştır. Bazen 80, bazen 300, bazen 1500 kişi bu sudan içmişler ve bub suyu kullanmışlardır. Mübarek elini kabin içinden çıkarınca da suyun akması durmuştur.

5. Bir gün kendisinden mucize isteyenlere karşı, uzaktaki bir ağacı yanına çağırmişti. Bu çağırışı işiten ağaç, köklerini sürüyerek Hz. Peygamber (s.a.v.)'in yanına gelip selam vermiş ve "Eşhedü en lâ ilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve rasûlüh" dedikten sonra gidip eski yerine dikilmiştir.

6. Hayber gazasında önüne zehirlenmiş koyun kebabı koyduklarında, "Ya Rasûlallah! Beni yeme, ben zehirliyim." sesi işitilmiştir.

7. Bir gün elinde put bulunan kimseye, "Put bana söylerse, iman eder misin?" buyurdu. Adam; "Ben buna elli senedir ibadet ediyorum. Bana hiçbir şey söylemedi. Sana nasıl söyler?" dedi. Hz. Peygamber (s.a.v.); "Ey put ben kimim?" buyurunca, "Sen Allah'ın Peygamberisin" sesi işitildi. Putun sahibi de hemen iman etti.

8. Hz. Peygamber (s.a.v.) Medine'de bir hurma kütüğüne dayanarak hutbe okurdu. Minber yapılıncâ kütüğü bırakıp minbere çıkmış ve bu ayrılık sebebiyle kütük ağlayıp inlemeye başlamıştır. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.v.) kütüğün yanına giderek kucaklayıp teselli etmiş ve kütük susmuştur. Daha sonra Hz. Peygamber (s.a.v.); "Eğer onu kucaklamasaydım kıyamet gününe kadar inleyecekti." buyurmuştur.

9. Hz. Peygamber (s.a.v.)'in mübarek eline aldığı çakıl taşlarının ve tuttuğu yemek parçalarının arı sesi gibi, Allahu Teala'yı tesbih ettikleri çok görülmüştür.

10. Hz. Cabir b. Abdullah, bir koyun kesip pişirerek Hz. Peygamber (s.a.v.) ve ashabına ikram etmişti. Yemekten sonra Hz. Peygamber (s.a.v.); “Kemiklerini kırmayınız!” buyurarak, kemikleri toplayıp mübarek ellerini üstüne koyup dua etmiş ve Allahu Teala'nın izniyle koyun dirilmiştir.

11. Hz. Peygamber (s.a.v.)'e büyüdüğü halde hiç konuşmayan bir çocuk getirilmişti. Rasûlullah (s.a.v.); “Ben kimim?” diye sormuş, çocuk; “Sen Rasûlullahsın” diye cevap vermiş ve ölünceye kadar da konuşmuştur.

12. Hz. Peygamber (s.a.v.) Medine'de, minberde hutbe okurken bir kimse; “Ya Rasûlallah! Susuzluktan çocuklarımız, hayvanlarımız, tarlalarımız helak oluyor. İmdadımıza yetiş!” diye yardım istemişti. Bu istek üzerine Hz. Peygamber (s.a.v.) mübarek ellerini kaldırıp dua etmiş, gökte hiç bulut yokken, daha ellerini yüzüne sürmeden bulutlar toplanmış ve hemen yağmur yağmaya başlamıştır. Yağmur birkaç gün devam etmiş ve yine o kimse Hz. Peygamber (s.a.v.)'e gelerek; “Ya Rasûlallah! Yağmurdan helak olacağız.” deyince, Hz. Peygamber (s.a.v.) tebessüm etmiş ve “Ya Rabbi! Rahmetini başka kullarına da ihsan eyle” buyurmuş, bulutlar açılıp güneş görünmüştür.

13. Bir kadın, hediye olarak Hz. Peygamber (s.a.v.)'e bal göndermişti. Rasûlullah (s.a.v.) balı kabul etmiş ve boş kabı geri göndermişti. Ancak kap bal ile dolu olarak geri kadına geldi. Kadın Hz. Peygamber (s.a.v.)'e gelerek; “Ya Rasûlallah! Hediyesi niçin kabul etmediniz? Acaba günahım nedir?” deyince; Hz. Peygamber (s.a.v.); “Senin hediyesi kabul ettik. Gördüğün bal, Allahu Teala'nın hediye verdiği berekettir.” buyurdu. Kadın ve çocukları o kaptaki baldan aylarca yediler ve hiç eksilmedi. Bir gün yanılarak balı başka bir kaba koydular. Oradan yiyerek bitirdiler. Bu durumu Rasûlullah (s.a.v.)'a haber verdiler. “Gönderdiğim kapta kalsaydı, dünya durdukça yerlerdi, hiç eksilmezdi.” buyurdu.

14. Hz. Peygamber (s.a.v.) Rumlarla savaş için Mûte denilen yere asker gönderdiğinde, sahabeden üç komutanın arka arkaya şehid olduklarını, kendisi Medine'de minber üzerinde iken, Allahu Teala'nın göstermesi ile görerek yanındakilere haber vermiştir.

15. Hz. Peygamber (s.a.v.) Uhud Dağı'nda iken deprem olmuş ve şöyle buyurmuştur; “Ey dağ sakin ol, senin üzerinde bir Peygamber, bir Sıddık ve iki de şehid var.” İki şehid dediği Hz. Ömer ile Hz. Osman'dır, ikisi de şehid olmuştur.

Hz. Peygamber (s.a.v.)'in daha pek çok mucizesi vardır. Yukarıda anlatılanlar bunlardan sadece bir kaçıdır.

ŞEMÂİL-İ ŞERİF

Hz. Peygamber (s.a.v.)'in ibadet, ahlak, davranış ve yaşayışına, en güzel ve mükemmel olan vücud güzelliklerine “Şemâil-i Şerif” denir.

Peygamber Efendimiz, yaratılış ve ahlak itibariyle bütün yaratılmışların en güzeli idi. Azalarının hepsi birbirine uygundu. Yakışıklı idi. Mübarek vücudu, güçlü ve kuvvetli idi. Ne zayıf ne de şişmandı, orta halde idi. Göğsü ile karnı aynı hizada idi.

Pek sevimli olan mübarek boyu, ne kısa ne de tam uzundu. Bununla beraber yanında bulunanlardan daima uzun görünürdü.

Boynu uzun ve gümüş gibi saf, omuzları ve pazıları kalın, parmakları uzundu. Nurlu geniş omuzlarının arasında, güvercin yumurtası gibi bir kırmızı ben vardı ki; bu nübüvvet mühürü idi.

Mübarek cildi ipekten yumuşak, nurlu, ipek kırmızısı ile pembe karışımı bir beyazlıkta idi.

Parlak alnı genişti. Hilal kaşları ince ve uzunca idi. Kaşlarının arası açıkça idi. Öfkelenildiği zaman iki kaşının arasında kabarıp beliren bir damar vardı. Kirpikleri uzun, gözleri kara, büyük ve son derece güzeldi.

Yüzü hafifçe yuvarlak, gül gibi kırmızıya benzeyen beyaz ve nuranî bir çehresi vardı.

Dişleri inciler gibi beyazdı. Konuşurken ön dişlerinden nurlar saçılırdı. Hiçbir ağız ve diş onun ki kadar güzel değildi.

Mübarek sakalı sıkça idi ve bir tutam uzunluğunda bulunurdu.

Sümbüllerden daha zarif ve daha hoş kokulu bulunan saçları, ne pek kıvrıkcık, ne de pek düzdü, saçlarının boyu kulak yumuşaklarını geçmezdi. Saçlarını devamlı tarar ve koku sürerdi.

Teri misk gibi kokar, vücudundan nefis bir koku yayılırdı. Okşadığı şeyler günlerce güzel kokardı.

Kimsenin göremediğini görür, duyamadığını işitirdi. O'nu ilk gören kimse muhabbet içinde kalırdı.

Yüzünde nur, sözünde kuvvet, lisanında bir güzellik vardı. Herkesin aklına göre söz söyler, herkese güler yüz gösterirdi.

Bütün insanları hoş tutar, çocukları çok sever, saçlarını okşar, onlarla konuşurdu. Son derece cömert, sözüne sadık ve merhametli idi.

Güzel ahlak bakımından insanların en üstünü idi.

“Ey Allah'ın Rasûlü,

Hiçbir göz senden güzelini görmedi,

Hiçbir kadın senden mükemmelini doğurmadı,

Sen her türlü kusurdan uzak yaratıldın,

Sanki sen, kendin nasıl istedi isen öyle yaratıldın.”

HZ. PEYGAMBER (S.A.V.)'İN YAŞANTISI

- Hz. Muhammed (s.a.v.), peygamberliğine mahsus ciddiyet ve vakarını, ashabıyla kendisi arasında bir duvar yapmazdı.
- Bütün hareketleri ölçülü idi. Birbiriyle çelişkili hiçbir hareketi yoktu.
- Konuşmaya başladığı zaman meclistikeleri bir hal tutar, sanki başlarında bir kuş varmış gibi hareketsiz dinlerlerdi.
- Lüzumsuz söz söylemez, zaruret olmadan konuşmazdı.
- Güler yüzlü, tatlı sözlü idi.
- Kimseye kötü söz söylemez, incitmezdi.
- Yumuşak ve alçak gönüllü idi.
- Heybetli ve ağırbaşlı idi.
- Gülmesi tebessüm şeklinde idi. O'nunla sohbet eden kimse O'na canı gönülden aşık olurdu.
- İnsanların yıkık kalplerini yapar, gönüllerini hoş ederdi.
- Üzgünleri teselli eder, küçük büyük bütün ashabını ziyaret ederdi.
- Hakk'a itiraz edilmesinin dışında öfkelenmezdi. Dünya ve dünyalık şeyler onu öfkelenmezdi.
- Hiçbir kimse O'nunla beraber bulunmaktan şikayet etmemiştir.
- Rasûlullah'ın hüznü daimî, tefekkürü aralıksız idi.
- Hayatı boyunca hiç rahat yüzü görmemiş, çok sıkıntılar çekmiş, günlerce aç kalmış, ama hiçbir zaman şikayetçi olmamıştır.
- Allah'ı zikretmeden oturup kalkmazdı.
- Hızlı yürür akarak giderdi. Yavaş yürür gibi görünürdü.
- İnsanları birbirine ısındırır, birbirinden soğutmazdı.
- Sert ve kaba değildi. Hata aramazdı.
- Her toplumun şereflişine ikram eder, onu onlara başkan yapardı.
- Hiçbir kimseden tebessümünü esirgememekle beraber, insanlara karşı daima ihtiyatlı davranırdı.
- Güzel davranışı onaylar, çirkin hareketi kınar, ondan sakındırır.
- Bir meclise varınca neresi boş kalmışsa oraya oturur, herkesin de öyle yapmasını emrederdi.
- Yüksek sesle konuşmazdı.
- Meclisi ilim, edep, haya, sabır ve emanet meclisi idi.
- Üç şeyden kesinlikle kaçınırdı; Münakaşa, çok konuşmak, kendini ilgilendirmeyen şeylerle uğraşmak.

HALİFELİK

Halifelik (Hilafet) :

Hz. Peygamber (s.a.v.)’den sonra O’nun vekili olarak din ve dünya işlerinin yürütüldüğü kuruma denir. (Devlet başkanlığı)

Halifelik Süreleri :

Hulefâ-i Râşidîn	: Hicrî :	10-41	Miladî :	632-661	(29 yıl)
Emevîler	: Hicrî :	41-132	Miladî :	661-750	(89 yıl)
Abbasîler	: Hicrî :	132-922	Miladî :	750-1517	(767 yıl)
Osmanlılar	: Hicrî :	922-1342	Miladî :	1517-1924	(407 yıl)

Halifelik, 1292 (hicrî 1332) yıl devam etmiştir.

Halifeliğin Kaldırılması : T.B.M.M., 431 nolu kanunla, 23 Mart 1924 (hicrî 26 Receb 1342) tarihinde halifeliği kaldırmıştır.

Halife :

Halifelik kurumunun başında bulunan, Hz. Peygamber (s.a.v.)’in vekili olarak toplumu sevk ve idare eden ve yeryüzündeki bütün müslümanların başı olan kişiye denir. (Devlet başkanı)

Halife sonsuz yetkili değildir, sadece ümmeti temsil eder. Allah’ın huzurunda ve ümmetin önünde sorumlulukları vardır.

Halife, Kur’an ve Sünnet hükümleriyle hareket eder. Ayrıca yönetimin adil olması için, çağın şartlarına uygun olarak kurulan “Şura Heyeti” de, halifenin ufkunu genişletir, yanlış kararlar almasına engel olur.

Halife Sayıları :

Hulefâ-i Râşidîn döneminde	: 4 Halife
Emevîler döneminde	: 14 Halife
Abbasîler döneminde	: 37 Halife
Osmanlılar döneminde	: 29 Halife

Hulefâ-i Râşidîn :

Hz. Peygamber (s.a.v.)’den sonra halifelik yapan dört büyük sahabeye denir. Bunlar ;

Hz. Ebubekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali’dir.

DÖRT HALİFE DÖNEMİ

(Hicrî 10 - 41 Miladî 632 - 661)

Hz. Ebubekir Dönemi

(632 - 634)

*Peygamberlerden sonra insanların en üstünü.
İlk müslümanlardan. Peygamberimizin hicret arkadaşı,
kayınpederi ve Hz.Aişe'nin babası. İlk halife.*

Hz. Peygamber (s.a.v.)'in vefatından sonra halife seçilmiştir.

Hz. Ebubekir, Rasûlullah (s.a.v.)'in Suriye üzerine göndermek için hazırlattığı, fakat hastalığının artması nedeniyle ertelenen orduyu, Şam'a göndermiş ve ordu kısa bir süre sonra zaferle dönmüştür.

Hz. Peygamber (s.a.v.)'in vefatından sonra ortaya çıkan isyanlar ve yalancı peygamberlerle çetin mücadeleler yaparak Arabistan'ı İslam bayrağı altında tekrar toplamış, malı ve canı ile İslam'ın yayılması için çalışmıştır.

Dağınık sahifeler halinde bulunan Kur'an-ı Kerim, Hz. Ebubekir zamanında bir kitap haline getirilmiştir.

Hz. Ebubekir 634 yılında, 63 yaşında iken Medine'de vefat etmiş ve Hz. Peygamber (s.a.v.)'in yanına defnedilmiştir.

Hz. Ömer Dönemi

(634 - 644)

*Adaletin timsali. Fetihlerin babası.
Hz. Peygamber (s.a.v.)'in kayınpederi ve Hz. Hafsa'nın babası. İkinci halife.*

Hz. Ebubekir'in vefatından sonra halife seçilmiştir.

İradesi, adaleti ve kabiliyeti ile zamanında fetih hareketleri hızlanmış, Suriye, Irak, İran, Filistin, Kudüs ve Mısır fethedilmiştir.

Hz. Ömer, İslam Devleti sınırlarının genişlemesi ile birlikte, devlet kurumlarını da teşkilatlandırmıştır.

Alınan yerler yönetim birimlerine ayrılmış, adlî teşkilatlar kurulmuş, askerî kıtalar oluşturulmuş, sürekli ordugahlar kurulmuş, hicrî takvim düzenlenmiş, malî ve askerî özellik taşıyan ilk divan örgütü kurulmuştur.

Hz. Ömer, Kufe, Basra ve Fustat (Kahire) şehirlerini kurdurmuş ve bu yerlerde ordular bulundurmıştır.

644 yılında, Medine'de 63 yaşında iken, sabah namazında Mecusî bir köle tarafından hançerlenerek şehid edilen Hz. Ömer, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in yanına defnedilmiştir.

Hz. Osman Dönemi

(644 - 656)

Meleklerin bile haya ettiği kişi. Zengin ve cömert.

Hz. Peygamber (s.a.v.)'in kızı Rukiyye ile O'nun vefatından sonra da Ümmü Gülsüm ile evlenen damadı. Zinnureyn (İki nur sahibi). Üçüncü halife.

Hz. Ömer'in şehid edilmesinden sonra halife seçilmiştir.

Hz. Osman zamanında fetihler devam etmiş, İnan , Kafkasya ve Afrika'da önemli fetihler yapılmıştır. İlk deniz donanması kurularak Kıbrıs fethedilmiş, Malta, Girit ve Rodos adalarına çıkarmalar yapılmıştır.

Sınırları genişleyen İslam Devleti'nde, birliği sağlamak amacıyla Kur'an-ı Kerim çoğaltılmış ve değişik bölgelere gönderilmiştir.

Zamanla eyaletlerdeki bazı valilerin sorumsuzca davranmaları ve müslüman olduğunu iddia eden bazı Yahudilerin bu durumu kötüye kullanmalarıyla bir fitne ortamı oluşmuştur. Hz. Osman, bu fitne ortamında kendisine karşı çıkan asileri yatıştırmak için yaptığı çağrılara cevap alamamış ve günlerce evinde kuşatma altında tutulmuştur. Hz. Ali'nin iki oğlunu koruma olarak göndermesine rağmen, Hz. Osman asiler tarafından evinde Kur'an okurken şehid edilmiştir.

82 yaşında şehid edilen Hz. Osman, Medine'deki Baki kabristanlığına defnedilmiştir.

Hz. Ali Dönemi

(656 - 661)

Allah'ın arslanı. Rasulullah (s.a.v.)'in damadı ve Hz. Fâtıma'nın eşi.

Hz. Peygamber (s.a.v.)'in amcasının oğlu. İlk müslümanlardan. Dördüncü halife.

Hz. Osman'ın şehid edilmesinden sonra 656 yılında halife seçilmiştir.

Hz. Ali halife olunca bir çok problemle karşı karşıya kalmış, iç karışıklık ve çatışmaları önlemek için büyük fedakarlık ve gayretler göstermiştir. Olağanüstü çalışmalarına rağmen Hz. Osman'ın katilleri bulunamamıştır. Bu durumu fırsat bilen asiler, ortalığı iyice karıştırarak Hz. Ali'ye karşı insanları kışkırtmışlardır. Bu olaylar sonucunda müslümanlar ikiye ayrılmışlar, hatta birbirleriyle savaşlar yapmışlardır.

Cemel Vakası : Hz. Osman'ın katillerinin bulunamaması ve bu durumu bahane eden asilerin kışkırtıcı tavırlarıyla ikiye ayrılan müslümanlar, Kufe yakınlarında birbirleriyle savaşmışlardır. Bu savaşta Hz. Ali galip gelmiştir.

Sıffin Savaşı : Hz. Ali halife olunca aralarında Hz. Ömer zamanından beri Şam valiliği yapan Hz. Muaviye'nin de bulunduğu bazı valileri görevden almıştı. Hz. Muaviye, Şam'a yeni atanan valiyi kabul etmediği

gibi, Hz. Osman'ın katillerinin bulunmamasını da bahane ederek Hz. Ali'nin halifeliğine karşı çıkmıştır. Hz. Ali, kendisine isyan eden Hz. Muaviye'nin üzerine yürümüş ve iki ordu Sıffin'de karşılaşmıştır. Yapılan savaşta Hz. Muaviye ordusu yenilmek üzereyken, askerler mızrak uçlarına Kur'an sayfaları takarak, Hz. Ali'nin askerlerini durdurmuş ve hakemlere gidilmiştir. Hakemler yeni bir halifenin seçilmesine karar vermişler ve bir hile ile Hz. Muaviye halife seçilmiştir.

Hakem olayı sonucunda İslam dünyası üçe ayrılmıştır:

1. Hz. Ali taraftarları, Şiiler.
2. Hz. Muaviye taraftarları.
3. İkisini de kabul etmeyen Hariciler.

Hz. Ali zamanında müslümanlar arasında çıkan iç karışıklık ve savaşlardan dolayı fetihler durgun geçmiş ve Tunus kaybedilmiştir.

Hz. Ali 661 yılında, 63 yaşında iken Hariciler tarafından sabah namazına giderken Kûfe'de şehid edilmiştir. Kabrinin çeşitli yerlerde olduğu söylene de, yeri tam olarak bilinmemektedir.

KARBELA OLAYI

Sıffin savaşından sonra Hz. Ali'nin halifeliğine karşılık, Hz. Muaviye'nin halife ilan edilmesiyle İslam âleminde ilk defa, aynı anda iki halife görülmüştü.

Hz. Ali'nin şehid edilmesinden sonra, halife olarak önce oğlu Hz. Hasan, daha sonra da Hz. Hüseyin seçilmiştir.

Hz. Muaviye öldükten sonra Kûfeliler Mekke'de bulunan Hz. Hüseyin'e haber göndererek Kûfe'ye gelmesini, kendisinin halifeliğini kabul edeceklerini bildirdiler. Bu arada Hz. Muaviye'nin oğlu Yezid, bazı gruplar tarafından halife seçilmiştir.

Hz. Hüseyin Kûfe'ye yaklaştığında Yezid'in askerleri tarafından kuşatılarak geri dönmeye de ileri gitmesine de izin verilmemiştir.

Karbela'da Yezid'in askerleri tarafından aç ve susuz bırakılan Hz. Hüseyin ve yakınları, az sayıda olmalarına rağmen savaşmak zorunda kalmışlar, aralarında Hz. Hüseyin ve çocuklarının da bulunduğu 72 kişi feci şekilde şehid edilmiştir.

Hz. Hüseyin'in mübarek başı, Kûfe valisine götürülerek öldüğü ispatlanmış, sonra da bir türbe yapılmıştır. Hz. Peygamber (s.a.v.)'in torunu Hz. Hüseyin, şehid edildiğinde 57 yaşında idi.

Karbela olayı, 10 Muharrem 61 (10 Ekim 680)'de olmuştur.

DÖRT HALİFE
(Hicrî 10 - 41 Miladî 632 - 661)

	HZ. EBUBEKİR	HZ. ÖMER	HZ. OSMAN	HZ. ALİ
<i>Asıl ismi</i>	Abdullah	Ömer	Osman	Ali
<i>Künyesi</i>	Ebubekir	Ebu Hafs	Ebu Abdullah	Ebu Türâb
<i>Lakabı</i>	Sıddık	Faruk	Zinnureyn	Haydar - Allah'ın Arslanı
<i>Babasının adı</i>	Osman	Hattab	Affan	Ebu Talip
<i>Annesinin adı</i>	Selma	Hâteme	Evva	Fâtıma
<i>Doğum yeri</i>	Mekke	Mekke	Mekke	Mekke
<i>Peygamberimizden</i>	2 yaş küçük	13 yaş küçük	6 yaş küçük	30 yaş küçük
<i>Müslüman oluşu</i>	38 yaşında, İlk müslümanlardan	33 yaşında, Peygamberliğin 6. yılında	34 yaşında, İlk müslümanlardan	10 yaşında, İlk müslümanlardan
<i>Peygamberimize yakınlığı</i>	Hz. Peygamberin kayınpederi	Hz. Peygamberin kayınpederi	Hz. Peygamberin damadı	Amcasının oğlu ve damadı
<i>Halifelik süresi</i>	2 yıl, 3 ay, 10 gün	10 yıl, 5 ay, 21 gün	11 yıl, 11 ay, 14 gün	4 yıl, 9 ay
<i>Ölüm yılı ve yeri</i>	634 - Medine	644 - Medine	656 - Medine	661 - Kûfe
<i>Ölüm sebebi</i>	Hastalık	Sabah namazında mescidde şehid edildi.	Evinde Kur'an okurken şehid edildi.	Sabah namazına giderken şehid edildi
<i>Yaşı</i>	63	63	82	63
<i>Kabrinin yeri</i>	Hz. Peygamberin yanı Medine	Hz. Peygamberin yanı Medine	Baki mezarlığı Medine	Kabrinin yeri bilinmiyor

EMEVÎLER

(661 - 750)

Dört halife döneminden ve Hz. Ali'nin oğlu Hz. Hasan'ın altı aylık hilafetinden sonra Hz. Muaviye halife olmuştur. Hz. Muaviye ve O'ndan sonraki halifeler Ümeyye soyundan geldiği için bu İslam devletine, Emevî Devleti denilmiştir.

Emevî Devleti, 661 yılında Hz. Muaviye tarafından Şam'da kurulmuştur. 89 yıl hüküm sürmüş ve bu dönemde toplam 14 halife görev yapmıştır.

Hz. Muaviye, Sahabe-i Kiram'ın büyüklerinden olup Hz. Peygamber (s.a.v.)'in kayınbiraderi ve aynı zamanda vahiy kâtibi idi.

Emevîler Dönemine Genel Bakış :

1. Halifelik geleneği saltanata döndürülmüştür.
2. İslâmî şura anlayışı terkedilerek sultanın iradesi benimsenmiştir.
3. Irkçılık ön planda tutulmuş, Arap olmayanlar yönetime alınmamış ve ikinci sınıf insan muamelesi görmüşlerdir.
5. Müslümanlar arasında siyasi birlik sağlanmış ve merkezî bir hükümet kurulmuştur.
4. Fetihler yeniden canlanmış, İslam dini çok geniş alanlara yayılmıştır.
6. İlmî çalışmalar yapılmış ve pek çok ilim adamı yetişmiştir.
7. İslam inancı, kültür ve medeniyeti dünyaya tanıtılmıştır.

Emevîler Döneminin Önemli Olayları :

Zeki ve iyi bir devlet adamı olan Hz. Muaviye zamanında, iç karışıklıklar giderilmiş ve İslam orduları fetihlerine devam etmiştir.

Bizans üzerine karadan ve denizden seferler düzenlenmiş, Girit, Sicilya, Kıbrıs ve Rodos adaları fethedilmiştir. Tunus, Cezayir ve Fas başta olmak üzere Kuzey Afrika'da önemli fetihler yapılmış, Endülüs (İspanya) İslam topraklarına katılmıştır. Doğu'da Horasan fethedilerek Orta Asya'ya kadar ilerlenmiştir.

Hicrî 50 (miladî 669-670) yılında, Hz. Muaviye'nin oğlu Yezid kumandasındaki ordu, İstanbul'u yaz boyunca kuşatmış, kış mevsiminin yaklaşması üzerine bir antlaşma yapılarak kuşatma kaldırılmıştır. Bu sefer esnasında, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in Medine'ye ilk gelişinde evinde misafir kaldığı Hz. Eyyub el-Ensârî şehid olmuştur.

Yezid zamanında, Hz. Hüseyin Kerbela'da şehid edilmiştir.

Abdullah b. Zübeyr Mekke'de halifelliğini ilan etmiş ve kanlı bir şekilde bastırılmıştır.

Halife Abdülmelik'in yardımcısı olan Haccac, devlet içinde baş gösteren isyanları, müslümanların hiç tasvip etmediği bir şekilde bastırması, bundan dolayı da "Zalim Haccac" diye anılmıştır.

Haccac, Arap olmayan milletlerin müslüman olmaları ve dillerinin farklı olması nedeniyle Kur'an-ı Kerim'in yanlış okunmasını önlemek için, hicrî 95 yılında İslam âlimlerinden Ebü'l-Esved ed-Düeli'ye, Kur'an-ı Kerim'in nokta ve harekelemesini yaptırmıştır.

Halife Süleyman zamanında, İstanbul ikinci defa kuşatılmış, Şam'da Emevî cami inşaa edilmiş, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in kabri ve mescidi yeniden yapılmıştır.

Adaletli davranması ve zalim yöneticileri görevden uzaklaştırması nedeniyle halkın büyük sevgisini kazanan Ömer b. Abdülaziz, "İkinci Ömer" ve "Beşinci Raşid Halife" diye anılmıştır. O'nun zamanında Hadis-i Şerifler derlenip toplanmış, haraç ve cizye vergileri belli esaslara bağlanmıştır.

Emevîlerin en başarılı halifelerinden Hişam zamanında, Emevî Devleti'nin sınırları Fransa'ya kadar uzanmıştır.

Fetihlerle birlikte dünyanın birçok yerine İslam inancı, ilim, ahlak ve ticaret götürülmüş, insanlara İslam medeniyeti sevdirmişdir.

Emevîler döneminde sağlanan hoşgörü ve serbestlik, insanlık tarihi için icatların ve keşiflerin başladığı bir dönüm noktası olmuştur.

Toplanan vergilerle yollar, kanallar, medreseler yapılmış, fakirlere zekat dağıtılmış, görkemli camiler, saraylar ve köşkler yapılmıştır.

Yeni şehirler kurulmuş, ilk defa para basılmıştır.

Emevîler döneminde birçok ilmî çalışma yapılmış ve değerli ilim adamları yetişmiştir.

Emevî Devleti'nin Yıkılışı :

Son Emevî Halifesi Mervan zamanında çıkan karışıklıklar, devletin gücünü iyice zayıflatmıştı. Emevî yönetiminden memnun olmayan Ebu'l-Abbas Horasan'da sistemli bir hareket başlatarak ihtilal hazırlıkları yapmış ve Horasanlı Ebu Müslim liderliğinde Emevîlerin üzerine yürümüştür. 750 yılında Zap Irmağı kıyısında yapılan savaşta Emevî ordusu bozguna uğramış, Halife Mervan öldürülmüş ve Emevî Devleti yıkılarak yerine Abbasi Devleti kurulmuştur.

ABBASÎLER

(750 - 1258)

Abbasîler, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in amcası Hz. Abbas'ın neslinden geldikleri için bu isimle şöhret bulmuşlardır.

Emevîlerden sonra kurulan Abbasî Devleti, 508 yıl devam etmiş ve 37 halife görev yapmıştır.

Emevî yönetiminden memnun olmayan Ebu'l-Abbas'ın halifeliğini ilan etmesi ve 750 yılında Zap Irmağı kıyısında yapılan savaşta Emevî ordusunu yenip Halife Mervan'ı öldürmesiyle Emevî Devleti yıkılmış ve Abbasî Devleti kurulmuştur.

Abbasîler Dönemine Genel Bakış :

1. Emevîlerde olduğu gibi Arap olan olmayan ayırımı yapılmamıştır. Bu durum Arap olmayan kitlelerin İslam'ı benimsemelerinde etkili olmuştur.

2. Türkler müslümanlarla yakınlaşmış ve yönetimde önemli görevler üstlenmişlerdir.

3. Karada ve denizde güçlü ordular kurulmuş, zaferden zafer koşulmuş, fetihler arka arkaya gelmiştir.

4. Bilim ve teknik sahasında yapılan çalışmalarla bir İslam Rönesans'ı yaşanmıştır.

5. Yunanca, Farsça ve Süryanice eserler tercüme edilmiştir.

6. İslam kültür ve medeniyeti, altın devrini yaşamıştır.

7. Müslümanlar her alanda dünyanın süper gücü haline gelmişlerdir.

8. Zamanla yeteneksiz halifeler işbaşına gelmiş, merkezi otorite zayıflamış ve halifeye bağlı topraklar üzerinde "Tevâifü'l-Mülûk" denilen küçük devletler kurulmuştur.

Abbasîler Döneminin Önemli Olayları :

Ebu'l-Abbas'ın halifeliği, Endülüs hariç bütün İslam ülkelerinde kabul edilmiş ve iç isyanların tamamı bastırılmıştır.

Bağdat şehri kurularak kısa sürede bilim, kültür ve sanat merkezi haline getirilmiş, dünyanın değişik yerlerindeki ilim adamlarını bir arada toplamıştır.

Halife Me'mun, Bağdat'ta Beytü'l-Hikme (Bilgi Evi) isimli araştırma enstitüsünü kurdurarak burasıyla bizzat ilgilenmiş, ilmî çalışmalar hızlandırılmış ve çok değerli ilim adamları yetişmiştir.

Samarra şehri kurularak Bağdat'la yarışır hale gelmiştir. Camiler, medreseler ve saraylar yapılmıştır.

Abbasîler döneminde büyük İslam âlimlerinin ayet ve hadislere getirdikleri bakış açılarıyla mezhepler ortaya çıkmıştır.

Tasavvuf alanında önemli ilerlemeler sağlanmış, bir çok mutasavvıf bu dönemde yetişmiş ve önemli eserler vermişlerdir.

Felsefî, dinî ve edebî eserler yanında, fen bilimlerine ait pek çok kitap yazılmıştır.

Rasathaneler kurularak astronomi sahasında önemli çalışmalar yapılmıştır.

İnsanlar arasında din, mezhep ve ırk farkı gözetilmemiş, herkesin düşünce ve anlayışına yer verilmiştir.

Abbasîlerin en parlak dönemi, Halife Harun Reşid zamanı olmuştur. İslam orduları Hindistan'dan Atlas Okyanusu'na, Kafkaslar'dan Orta Afrika'ya kadar fetihler yapmışlardır. Bu dönemde, ilim ve sanat erbabına her türlü imkan sağlanmış ve Bağdat dünyanın en meşhur şehirlerinden biri olmuştur.

Bu durum, Avrupalıların dikkatini çekmiş ve Halife ile krallar arasında elçiler gidip gelmiştir. Halife Harun Reşid'in Fransız kralı Şarlman'a hediye ettiği çalar saati gören Avrupalılar çok hayret etmişler, hatta içinde şeytan var diyerek cahilliklerini ortaya koymuşlardır.

Halife Me'mun ve Mu'tasım zamanlarında iç karışıklıklar çıkmış, buna rağmen ilmî çalışmalar artarak devam etmiş ve İslam medeniyeti zirveye ulaşmıştır.

Abbasî Devleti'nin Yıkılışı :

Abbasîlerin son dönemlerinde çıkan iç karışıklıklar yüzünden, devlet idaresi iyice zayıflamış ve artan Şiî tehlikelerine engel olunamamıştır. Bunun sonucu olarak Şiî Fatımiler Mısır'da devlet kurmuşlar, Şiî Büveyhîler ise Bağdat'ı işgal etmişlerdir.

Selçuklu hükümdarı Tuğrul Bey, Bağdat'a girerek hilafeti Şiîlerin elinden kurtarmış ve halife tarafından kendisine "İslam âleminin koruyucusu" ünvanı verilmiştir.

Selçukluların yıkılmasından sonra Moğol saldırılarına karşı koyamayan Abbasîler, 1258 yılında Hülâgu'nun Bağdat'ı ele geçirmesiyle yıkılmışlardır.

İslam dünyasını derinden sarsan Moğol istilasında Hülâgu'nun askerleri, 400.000'den fazla müslümanı kılıçtan geçirmiş, şehirleri yağmalamış, cami, medrese ve kütüphaneleri yıkmış, milyonlarca dinî ve ilmî eseri yakarak Dicle nehrine atmışlardır.

Halifeliğın Osmanlılara Geçişi :

Abbasî Devleti'nin yıkılmasından sonra 35. Abbasî halifesi Zahir'in oğlu Ebu'l-Kasım Ahmed, Moğollardan kaçarak Mısır'da halifeliğe devam etmiştir. Bu tarihten itibaren Mısır'da devam eden halifelik, Yavuz Sultan Selim'in 1517 yılında Mısır'ı fethetmesi ve son halife III. Mütevekkil'in de kendi arzusuyla, Osmanlılara geçmiştir. Yavuz Sultan Selim ilk Osmanlı halifesi olmuştur.

Abbasîler Döneminde Yetişen İlim Adamlarından Bazıları :

İmam-ı Azam Ebu Hanife (Emevî-Abbasî), İmam-ı Malik, İmam-ı Ebu Yusuf, İmam-ı Şafî, İmam-ı Ahmet b. Hanbel, Câhız, Câbir, Harezmi, Kindî, İmam-ı Buharî, Sabit b. Kurrâ, Taberî, Fahreddin er-Râzî, Fârâbî, İmam-ı Eş'arî, İmam-ı Maturidî, Battânî.

İlim Aşkının Yaptırdıkları..

İlim aşkıyla yanıp tutuşan büyük âlim Câhız (ö. 866), kitap almaya para yetiştiremediği için kitapçı dükkanlarını geceleri kiralayıp sabaha kadar gözünü kırpmadan kitap okumuştur.

(Prof. Dr. İbrahim Canan, İslam'da Zaman Tanzimi, Cihan Yay. İst-1988)

Biliyor Musunuz?

*950 Yılında Kurtuba Şehrinde;
600.000 nüfus, 92.700 dükkan ve işyeri, 50 hastane, 300 hamam, 80 medrese, 20.000 üniversite öğrencisi, 600 cami, 70 kütüphane bulunuyordu.*

(İslam Tarihi, Hekimoğlu İsmail, Zaman Gazetesi yay. İst. 2001)

ENDÜLÜS EMEVÎ DEVLETİ

(756 - 1031)

Endülüs, müslümanların İspanya'ya verdikleri bir isimdir. Günümüzde ise İspanya'nın güneyindeki bir eyaletin adıdır.

Endülüs, Emevî halifesi I.Velid'in komutanı Tarık b. Ziyad tarafından 711 yılında müslümanların hakimiyetine girmiştir. Bu tarihten itibaren Emevî Devleti'nin bir vilayeti olarak idare edilen Endülüs, asırlar boyunca İslam ülkesi olarak kalmıştır.

750 yılında Emevî Devleti yıkılıp yerine Abbasî Devleti kurulunca, Emevî soyundan Abdurrahman, Endülüs'e kaçmış ve 756 yılında bağımsız Endülüs Emevî Devleti'ni kurmuştur.

Endülüs Emevî Devleti, 929 yılında Abbasîlerden tamamen ayrılmış ve müstakil bir devlet olmuştur.

Endülüs Emevîleri, siyasî varlıklarını devam ettirebilmek için güçlü bir ordu kurmuşlar, Hıristiyan ordularını hezimete uğratarak büyük zaferler kazanmışlardır.

Diğer yandan Kahire, Mekke, Medine, Bağdat ve Şam gibi o günün gözde ilim merkezlerine çok sayıda öğrenci göndererek bu merkezlerdeki ilmi gelişmelerin Endülüs'e aktarımını sağlamışlardır.

Bu dönemde, Avrupa'da papazlar dışında okuma yazma bilen kimse zor bulunurken, Endülüs'te halkın tamamına yakını okur yazardı.

Ekonomik ve bayındırlık faaliyetlerinin artmasının yanısıra, başkent Kurtuba bir diploması merkezi haline gelmiş, sağlanan hoşgörü ortamı sayesinde de cami, kilise ve havra yan yana yaşama imkanı bulmuştur.

Sonuç olarak Endülüs, bu dönemde Avrupa'nın en güçlü ve en gelişmiş devleti olmuştur.

Endülüs Emevî Devleti, 1031 yılındaki iç karışıklıklar sebebiyle yıkılınca, Endülüs siyasî olarak bir bölünme sürecine girmiş ve bir çok küçük devlet kurulmuştur. Bu siyasî bölünmeye rağmen Endülüs'te kurulan küçük devletlerin tamamında medeniyet alanındaki ilerlemeler devam etmiş, edebiyat, astronomi, tıp ve felsefe alanında önemli gelişmeler kaydedilmiştir.

Kurulan küçük devletlerin en önemlisi, 1232'de kurulan Benî Ahmer Devleti'dir. Benî Ahmer Devleti, Endülüs Emevîleri gibi ilim ve fen alanında çok ileri gitmişler, devrin en yüksek ilim merkezleri olan şehirler kurmuşlardır.

Avrupa Hıristiyanları Endülüs'te müslüman varlığına hiçbir zaman tahammül edememiş ve güç birliği yaparak Benî Ahmer Devleti'ne Saldırımlar ve 1492'de başkent Gırnata'yı ele geçirmişlerdir.

Kısa sürede Endülüs'ün tamamına hakim olan Hıristiyanlar, müslümanları kapalı mekanlara koyarak Hıristiyan olmaya zorlamışlar, Hıristiyanlığı kabul etmeyenleri öldürmüşlerdir.

İslam kültür ve medeniyetine ait olan her şeyi acımasızca yok eden, yakıp yıkan Hıristiyanlar, camileri kiliseye çevirmişler, eşsiz bir hazine olan kütüphanelerdeki bir milyondan fazla eseri, odun yığını gibi meydanlarda yakarak tahrip etmişlerdir.

Engizisyon mahkemelerinde yargılanan binlerce müslüman, kazığa oturtularak ya da yakılarak öldürülmüştür.

1609 yılında İspanya krallığı, İspanya sınırları içindeki müslümanların dışarı çıkarılmasına karar vermiş, bu kararla birlikte müslümanların bir kısmı Fransa içlerine, bir kısmı da Afrika'ya sürülmüştür. Bu sürgünlerde yüz binlerce Endülüslü müslüman hayatını kaybetmiştir.

Böylece, İspanya'da 711 yılından 1492 yılına kadar devam eden 8 asırlık İslam hakimiyeti ve medeniyeti, Hıristiyanların akıl almaz düşmanlık ve katliamlarıyla silinip yok edilmiştir.

Endülüs'ün İslam Kültür ve Medeniyetindeki Yeri :

İslam kültür, düşünce ve sanat hayatında Endülüs çok önemli bir yere sahiptir. Sadece Kurtuba'da seksen medrese kurulmuş, buralarda İbn-i Bacce, İbn-i Tufeyl, İbn-i Rüşd, İbn-i Hazm, İbn-i Haldun gibi pek çok ilim adamı yetişmiştir.

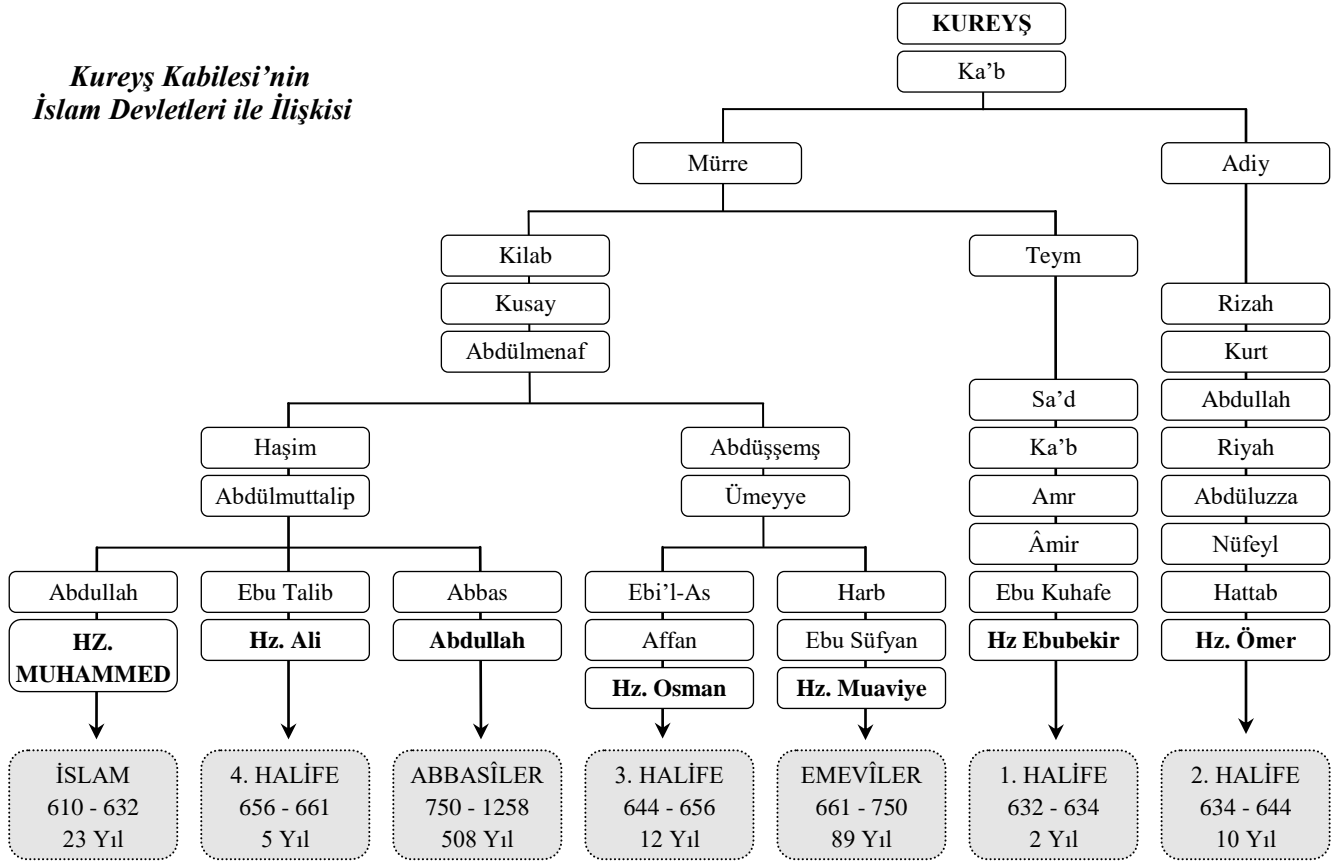
İslâmî ilimlerde, felsefe, tıp, coğrafya, tarih ve diğer birçok dallarda önemli eserler verilmiş, yetişen âlimlerin düşünce ve görüşleri, İslam ülkelerine hatta Avrupa'ya ışık tutmuştur.

Endülüs Emevîleri, İslam dinini Avrupa içlerine kadar yaymışlar, Fas, Kurtuba ve Gırnata Üniversitelerini kurup batıya ilim ve fen ışıkları yakmışlardır. Hıristiyanlık âlemini uyandırıp, bugünkü müsbet ilerlemenin, birçok ilimlerin ve bilhassa tıp ve astronominin temellerini atmışlardır.

Bu arada camiler, yollar ve köprüler yapılmış, Kurtuba şehrinin sokakları geceleri aydınlatılmış, şehirler sıcak yaz günlerinde havaya püskürtülen ve merkezi bir sisteme bağlı olan basınçlı soğuk hava ile soğutulmuştur.

Tarım ve sanayi geliştirilmiş, uluslararası büyük bir ticaret filosu kurularak ithalat ve ihracat yapılmıştır.

*Kureyş Kabilesi'nin
İslam Devletleri ile İlişkisi*

TÜRKLER VE İSLAM DİNİ

Türlerin Müslümanlarla İlk İlişkileri :

1. Türkler müslümanlarla ilk defa Hz. Ömer zamanında, 642 yılında yapılan Nihavend savaşında karşılaşmışlardır.

2. Hz. Osman zamanında İran'ın fethinin tamamlanması ile Türklerle müslümanlar komşu olmuşlardır.

3. Türklerin müslümanlarla ilk ilişkileri Emevîler zamanında başlamış, ancak Emevîlerin Arap olmayanlara karşı sert ve yanlış davranışları yüzünden bu ilişki geliştirilememiştir.

Türklerin İslam Dinini Kabulü :

Abbasîlerin Arap olmayanlara karşı iyi davranmaları, Türklerin müslüman olmasında etkili olmuştur.

Türklerin müslüman olmalarında etkili olan en önemli iki olay :

1. Horasanlı bir Türk olan Ebu Müslim'in Emevîlere karşı Abbasîleri desteklemesi.

2. 751 yılında Çinlilerle Abbasîler arasında yapılan Talas savaşında Karluk Türklerinin Abbasîlere yardım etmesi ve Çinlilerin yenilmesi.

Talas savaşından sonra müslüman olmaya başlayan Türklerle Abbasîler arasında dostluklar kurulmuş; Türkler, Abbasî muhafız birliklerinde görev almışlar, kısa bir süre sonra da ordu ve devlet yönetiminde etkili olmaya başlamışlardır.

Türklerin Müslüman Olma Sebepleri :

Türkler, İslam dinini hiçbir zorlama olmadan, kendi istekleri ile kabul etmişlerdir. Bunun başlıca sebepleri şunlardır :

1. İslam dini ve medeniyetinin üstünlüğü ve çekiciliği.
2. Türklerin eski inanışları ile İslam dini arasında benzerlikler olması.
3. İslâmî hayatın Türklerin yaşayış ve düşüncelerine uygun olması.
4. İslam'daki cihadın, Türklerin kahramanlık anlayışına benzemesi.
5. İslam dininin bütün insanlığa kucak açan evrensel bir din olması.

Büyük Türk-İslam Devletleri :

Karahanlılar	: 840 - 1212
Gazneliler	: 963 - 1186
Büyük Selçuklu Devleti	: 1040 - 1157
Anadolu Selçuklu Devleti	: 1077 - 1308
Osmanlı Devleti	: 1299 - 1922

Karahanlılar, 960 yılında İslam'ı resmî din olarak kabul eden ilk Türk devletidir.

Türklerin İslam'a Hizmetleri :

Türklerin İslam'ı kabul etmeleri hem İslam âlemi hem de dünya tarihi açısından büyük sonuçlar doğurmuştur.

a. İslam'ın Yayılması ve Korunmasındaki Hizmetleri :

Türkler, bin yıla yakın bir süre İslam'ın bayraktarlığını yapmıştır.

Doğuda Asya kıtasının birçok bölgelerinde İslam dininin yayılmasına hizmet ettikten sonra batıya yönelmişler, Bizanslılarla uzun ve çetin savaşlardan sonra Avrupa'nın ortalarına kadar ilerleyip İslam'ı üç kıtada hakim kılmışlardır.

Anadolu'nun İslamlaşması Sultan Alparslan'ın 1071 yılında Bizanslıları yendiği Malazgirt zaferiyle olmuştur.

İstanbul'un Fatih Sultan Mehmet tarafından 1453'de fethedilmesi ile de asırlardır İslam düşmanlığı yapan Bizans tarihe karışmış ve batıda yıllarca sürecek olan İslam'ın altın çağı başlamıştır.

Türkler, İslam'ı Batıda Haçlı seferlerine, doğuda da Moğol akınlarına karşı koruyup İslam dünyasını dağılmaktan kurtarmışlardır.

Özellikle 1517 yılında halifeliğin Osmanlılara geçmesinden sonra İslam âleminin bayraktarlığını yapmışlar, müslüman halkların umudu olmuşlardır.

b. İlim ve Medeniyet Alanında İslam'a Hizmetleri :

Türkler, fethettiği ülkelere İslam medeniyetini, adaletini ve ahlakını götürmüş, İslam kültür ve medeniyetine önemli katkılarda bulunmuş, ilim ve sanatta birçok eserler meydana getirmişlerdir.

İmam-ı Maturidî, İmam-ı Buharî, İmam-ı Gazalî, Mevlana Celaleddin-i Rumî, Ebu Bekir Razî, Farabî, Birûnî, İbn-i Sîna ve Mimar Sinan Türk milletinin yetiştirdiği çok sayıda büyük ilim ve sanat adamlarından sadece birkaçıdır.

Ne yazık ki, müslümanlar çeşitli sebepler yüzünden kazandıkları başarıları devam ettirememişlerdir.

Şimdi bize düşen görev, dinimizin emirlerine uygun olarak çalışıp ilerlemek ve dünya milletleri arasında layık olduğumuz yeri almaktır.

İLİM

İlim :

Bir şeyi hakkıyla bilmeye ve anlamaya denir. Cehaletin zıddıdır. İlim öğrenmek her müslümâna farzdır.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“De ki: Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?” (Zümer: 9)

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“İlim öğrenmek, kadın erkek her müslümâna farzdır.” (İbn-i Mâce)

İlim ikiye ayrılır :

1. Dinî (Şer’î) ilimler : Tefsir, kelâm, hadis, fıkıh, tasavvuf gibi.
2. Dünyevî ilimler : Fizik, kimya, matematik, edebiyat gibi.

Dini İlimler :

Fıkıh : İslam’ın emir ve yasaklarını, ibadet ve günlük yaşantıyla ilgili hükümleri bildiren ilimdir.

Akaid : İman esaslarını geniş ve derin olarak sistemli bir şekilde anlatan ilimdir.

Kelâm : İslam’ın inanç esaslarını inceleyen ve delilleriyle ispatlayan ilim dalıdır.

Tefsir : Kur’an-ı Kerim’i inceleyerek, Yüce Allah’ın kastettiği manayı en doğru bir şekilde, geniş ve anlaşılır biçimde açıklayan ilimdir.

Hadis : Hz. Peygamber (s.a.v.)’in sözlerini, işlerini ve görüp de mani olmadığı şeyleri, ahlakî ve beşerî vasıflarını inceleyen ve açıklayan ilimdir.

Tasavvuf : Kalbi ve nefsi kötü hallerden temizleyerek, kulun Allah’a yakın olmasını sağlayan gönül ve mana ilmidir.

Âlim :

Allah’ın kitabı Kur’an-ı Kerim’i, Rasûlullah’ın hadislerini ve bütün sünnetini bilen, diğer İslâmî ilimlerden gerektiği şekilde haberdar olup ileri seviyede bir bilgi birikimine ulaşan ve yaşantısı Allah’ın rızasına uygun olan kişiye denir. Âlim, toplumu yönlendiren önder kişidir.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Kulları arasında Allah’tan en çok korkan âlimlerdir.” (Fatır: 28)

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Âlimler peygamberlerin vârisleridir.” (Tirmizi)

İslam’ın İlme Verdiği Önem :

İslam dini ilme, okumaya ve bilgiye büyük önem vermiştir.

Hz. Peygamber (s.a.v.)'e inen ilk vahiy:

“Yaratan Rabbinin adıyla oku. O insanı bir alak (aşılanmış yumurta)’dan yarattı. Oku, insana bilmediğini öğreten, kalemle yazmayı öğreten Rabbin, en büyük kerem sahibidir.” (Alak: 1-5)

İslam dini, ilmi bütün müslümanlara farz kılmıştır. Her müslümanın dini görevlerini yerine getirecek, helal ile haramı, hak ile batılı birbirinden ayırt edecek kadar bilgi sahibi olması farzdır.

Tıp, matematik ve mühendislik gibi toplum için gerekli olan ilimleri öğrenmek ise, farz-ı kifayedir. Bu tür ilimler, toplumun bazı fertleri tarafından öğrenilirse bu farz yerine getirilmiş olur. Fakat kimse öğrenmezse Allah katında herkes sorumlu olur.

İslam’da ilim, Allah’ın rızasını kazanmak ve amel etmek için öğrenilir. Dünya ve ahiret mutluluğunun anahtarı da ilimdir. İlim, amellerin en faziletlisidir. İslam ile ilim birbirinden ayrılmaz bir bütündür.

İlimle ilgili ayetler :

“Allah içinizden iman edenleri yüceltir; bunlardan kendilerine ilim verilmiş olanları ise, kat kat derecelerle yükseltir.” (Mücadele: 11)

“Sakın hâ, cahillerden olma.” (En’am: 35)

İlimle ilgili hadisler :

“Kim ilim tahsil etmek için (evinden veya yurdundan) çıkarsa, geri dönünceye kadar Allah yolundadır.” (Tirmizi)

“Göklerde ve yerde olan her şey, hatta su içindeki balıklar, âlim için Allah’tan rahmet diler. Âlimin ibadet eden kimseye üstünlüğü, dolunayın, görünen diğer yıldızlara üstünlüğü gibidir.” (Ebu Davud)

Kitap Okumanın Önemi :

Bilginin kaynağı kitaptır. En güzel, en sağlıklı ve en kolay bilgi, kitap okuyarak öğrenilir. Sessiz bir öğretmendir kitap. Anlamayana kızmaz, onu aşağılamaz.

Kitap okurken hem yeni bilgiler öğrenir, ufkumuz genişler, hem de günlük sıkıntılarımızdan az da olsa uzaklaşmış oluruz.

Çok kitap okuyanların konuşması düzeldir. Güzel ve anlamlı cümleler kurar. Fikrini karşısındakine sağlıklı bir şekilde aktarır. Fazla gaf yapmaz. Hadiseleri daha geniş açıdan ele alarak değerlendirir. Kolay öfkelenmez, sabrı öğrenir. Anlayışlı ve hoşgörülü olur.

Kitabın da doğrusu-yanlış, faydalısı-zararlısı vardır. Hastalığımız için eczaneden ilaç alırken nasıl dikkatli davranıyorsak, okuyacağımız kitabın da faydalı mı zararlı mı olduğunu iyi araştırmalı ve çok dikkatli olmalıyız.

Kitap ruhun gıdasıdır. Bu gıdayı almak için, müsait yer ve zaman aramamalı, her fırsatta kitap okumalıyız.

CİHAD

Cihad :

İslam'ın yükselmesi, korunması ve yayılması için can, mal, dil ve diğer vasıtalarla her türlü çalışmada bulunmak, uğraşmak, gayret etmek ve bu yolda gerekirse sıcak ve soğuk savaşa girmeye denir.

İ'lâ-yı Kelimetullah :

Allah'ın adını ve İslam dininin şanını yüceltip yaymaya denir.

Cihadın Hükümü :

Cihad farzdır. Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“(Ey Mü'minler!) Size hoş gelmese de, (gerektiğinde) savaşmak artık size farz kılındı.” (Bakara: 216)

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Müşriklerle, malınızla, canınızla ve dilinizle cihad ediniz.” (Buhari)

Cihadın Gayesi :

Allah adının yüceltilmesi ve İslam dini esaslarının bütün insanlara ulaştırılmasıdır.

Cihadın Yolları :

1. *İlim ile cihad* : İlim, irfan ve irşadla insanları ikna ederek, gönüllerine sevgiyi yerleştirerek, hak yola davet etmektir.

2. *Mal ile cihad* : İslam'ın yücelmesi için her türlü mal, servet ve paraların Allah yolunda feda edilmesidir.

3. *Can ile cihad* : Allah adının yüceltilmesi ve İslam dininin korunup yayılması için düşmana karşı bedenle yapılan mücadeledir.

Büyük Cihad :

Hz. Peygamber (s.a.v.) nefisle yapılan cihada “Büyük Cihad” demiştir. Çünkü nefis, insanın görünmeyen en büyük düşmanıdır. İnsanı Allah'ın dininden döndürmek ve O'na isyan ettirmek için her türlü yolu dener. Nefisle olan cihadı kazanamayan insanın, tağutla olan cihadı başarması çok zordur.

Tağut :

Allah'ın indirdiği hükümlere karşı gelen ve onların yerine geçmek üzere hükümler icad eden insan, sistem, fikir ve her türlü güce denir.

Mücahid :

Allah yolunda malıyla, canıyla ve tüm imkanlarıyla cihad eden kişiye denir. Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Mücahid, gündüz oruç tutan, gece ibadet eden gibidir. Evine dönünceye kadar kendine sevap yazılır.” (Ahmed b. Hanbel)

Mücahid, İslam'a engel hiçbir fitne kalmayınca ve hakimiyet yalnız Allah'ın oluncaya kadar canla başla Allah yolunda çalışır.

Şehid :

Allah rızası için cihada katılıp, O'nun yolunda ölen müslümana denir. Şehidin, kul haklarından başka bütün günahları affolur.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Allah yolunda öldürülen kimselere ölümler demeyin. Hayır, aksine onlar diridirler, fakat siz bunu anlayamazsınız.” (Bakara: 154)

Üç türlü şehid vardır:

a. *Tam şehid* : Allah için cihad eden ve bu yolda savaşırken ölenler.

b. *Dünya şehidi* : Allah için değil de, dünya malı için savaşırken ölenler.

c. *Ahiret şehidi* : Hz. Peygamber (s.a.v.)'in bildirdiği hayırlı ve güzel işleri yaparken ölenler. İlim öğrenirken, abdestli iken ölenler gibi.

Gazi : Cihada katılıp sağ olarak geri dönen müslümana denir.

Cihadın Mükafatı :

“Şüphesiz ki Allah, mü'minlerden canlarını ve mallarını, onlara verilecek cennet karşılığında satın almıştır, çünkü onlar Allah yolunda savaşmışlar, öldürürler ve ölürler.” (Tevbe: 111)

Cihadı Terk Edenlere İlahi İkaz :

“Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, hanımlarınız, kabileniz, kazandığınız mallar, durgun gitmesinden korktuğunuz ticaret ve hoşlandığınız evler, size Allah'tan, Rasûl'nden ve Allah yolunda cihad etmekten daha sevgili ise, artık Allah'ın emri (azabı) gelinceye kadar bekleyin! Allah fasıklar toplumunu doğru yola iletmez.” (Tevbe: 24)

Tebliğ :

Yüce Allah'ın emir ve yasaklarını, insanlara eksiksiz ve noksansız olarak bildirmeye denir. Tebliğ peygamberlerin görevi olduğu gibi, bütün müslümanların da görevidir.

Davet :

İnsanları Hak din olan İslam'a çağırmaaktır. Bu çağırma yapan kişiye de davetçi denir.

Davetin Özellikleri :

1. Davet, yalnızca Allah'ın dini olan İslam için yapılır.
2. Davet; delilli, hikmetli ve güzel bir dille yapılır.
3. Davet süresizdir, ölünceye kadar yapılır.
4. Davet, yaşayarak ve anlatarak yapılır.
5. Davette sabır esastır.

Davetçinin Geçirdiği Aşamalar :

1. *Hazırlık Dönemi* : Davetçinin tebliği yapabilmesi, sorumluluğu yüklenebilmesi ve karşılaşacağı zorluklara dayanabilmesi için olgunlaşması, gelişimini tamamlamış olması gerekir.

2. *Tebliğ Dönemi* : Davetçi, İslam'ı tebliğ ederken önce kendisi yaşamalı, yaşayarak örnek olmalı, sonra da davet metodlarını kullanarak etkili bir davet yapmalıdır.

3. *Sabır Dönemi* : Davetçi yaptığı kutsal görev karşısında bir takım müdahale, boykot ve işkence ile, hatta ölümle karşılaşabilir. Bu durum karşısında yılmadan, usanmadan sabretmeli, görevini tamamlamalıdır. Her davetçinin bir Firavun'u olduğu unutulmamalıdır.

Emr-i bi'l-Ma'ruf ve Nehy-i ani'l Münker

Emr-i bi'l-Ma'ruf : Allah'ın emir ve yasaklarını başkalarına ulaştırmaya ve öğretmeye denir.

Nehy-i ani'l Münker : Allah'ın yasakladığı, razı olmadığı, haram ve kötü işlerden başkalarını sakındırmaya ve alıkoymaya denir.

Emr-i bi'l-ma'ruf ve nehy-i ani'l münker, farzdır.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“İçinizden hayra çağırma, iyiliği emredip kötülükten men eden bir topluluk bulunsun. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir.” (Âl-i İmran: 104)

“Siz, insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliği emreder, kötülüğü engeller ve Allah'a inanırsınız.” (Âl-i İmran: 110)

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Siz ya iyiliği emreder kötülükten alıkoymaınız ya da Allah kendi katından sizin üzerinize bir azap gönderir. O zaman dua edersiniz, fakat duanız kabul edilmez.” (Ebu Davud)

KADIN VE TESETTÜR

İslam'da Kadın :

İslam'da kadının eşsiz bir yeri ve diğer sistemlerde olmayan değeri vardır. İslam'ın dışındaki bütün sistemlerde kadın ya aşağılanmakta ya da eşitlik ve özgürlük adı altında sömürülmekte, ezilmekte hatta kullanılmaktadır.

İslam; kadına şeref, şahsiyet, asalet ve saygı kazandırmıştır. Öte yandan kadının sömürülmesine, aşağılanmasına ve başkalarının çıkar malzemesi olarak kullanılmasına da asla izin vermemiştir.

Kadının Örtünmesi (Tessettür) :

Namaz ve oruç ne kadar farz ise, tessettür de o kadar farzdır.

“...Görünen kısımlar müstesna olmak üzere zinetlerini teşhir etmesinler. Başörtülerini yakalarının üzerine örtsünler. Kocaları, babaları... hariç başkasına zinetlerini göstermesinler. Gizlemekte oldukları zinetler anlaşılın diye ayaklarını yere vurmasınlar...” (Nur: 31)

“Ey peygamber! Hanımlarına, kızlarına ve mü'minlerin kadınlarına söyle; dış elbiselerini üzerlerine iyice giyinip örtsünler. Bu, onların bilinmelerine, eziyet (cinsel taciz ve sarkıntılık) edilmemelerine daha elverişlidir.” (Ahzab: 59)

Örtünmenin Hikmeti :

Yaratılışı gereği nazik ve cazip olan kadını, başkalarının kötü bakışlarından ve zararlarından korumak, namusu; meşru olmayan cinsel isteklerden sakındırmaktır.

Örtünme emri, kadının hürriyetini kısmak için değil, bilakis kadının şeref ve iffetini korumak, kıymetini artırmak ve hürmete layık bir insan olduğunu ortaya koymak içindir.

Örtüde Bulunması Gereken Özellikler :

1. Bütün bedeni örten bir elbise olmalıdır.
2. İnce ve şeffaf olmamalıdır.
3. Dar olup vücut hatlarını belli etmemelidir.
4. Erkek elbisesine benzememelidir.
5. Süslü olmamalı ve gayr-i müslimlerin elbiselerine benzememelidir.

Örtünmenin Ölçüsünü Kim Belirler :

İslam inancına göre örtünmenin ölçüsünü ve sınırını, Yüce Allah belirlemiştir. Bu konuda kişi ve kurumlara yetki verilmemiştir.

Avret yeri :

Vücutun dinen açılması, gösterilmesi ve bakılması haram olan yerlerine ve organlarına denir. Erkek ve kadının avret yerleri, yaratılış özelliklerine göre belirlenmiştir.

Kadınların avret yerleri; el, yüz ve ayaklar hariç bütün vücuttur.
Erkeklerin avret yerleri; göbük çukuru ile diz kapağı arasındır.

Kadının Zineti :

1. Fizikî zinet : Boy-pos, cilt, çehre, kaş, göz, gibi yaratılış güzelliği.
2. Sun'î (yapay) zinet : Takılar, gerdanlık, bilezik, taç, kına, sürme vs.

Kadının Süs Yerleri Açık Olarak Yanına Çıkabileceği Kimseler :

Kocası, babası, kayınpederi, oğlu, kocasının oğlu, erkek kardeşi, erkek kardeşinin oğlu, kız kardeşinin oğlu, müslüman kadın, dede, amca, dayı, süt kardeş, kölesi ve cariyesi, yaşlılık, hastalık vb. sebeplerle erkeklığı kalmamış hizmetçiler, kadınların mahrem yerlerine bakmaktan anlamayan küçük çocuklar.

Ancak kadının her zaman örtünmeyi tercih etmesi daha iyidir.

Kadının Tesettürü İki Çeşittir :

1. El, yüz ve ayaklar hariç bütün vücudu örtmek.
2. Nikah düşen erkeklerle kapalı mekanda yalnız kalmamak.

Nâmahrem :

Dinen kendileriyle evlenilmesi haram olmayan kimselere denir.

İslam, kadın-erkek ilişkilerinde insan yaratılışına uygun ölçüler getirmiş, nefis ve şeytanın etkisini kıracak önleyici tedbirler almıştır. Bunlardan birisi de; nâmahrem (evlenmeleri haram olmayan) kadınlarla erkeklerin, zaruret olmaksızın bir arada bulunmaları, yolculuk yapmaları, görüp konuşmaları ve birbirlerine dokunmalarının yasak oluşudur. Bu yasaklama, hem kadının hem de erkeğin korunması açısından son derece önemlidir.

Mahrem :

Dinen kendileriyle evlenilmesi haram olan kimselere denir.

Erkeğe mahrem olan kadınlar şunlardır :

1. Anne, annenin annesi, babanın annesi ve yukarıya doğru bunların anneleri.
2. Kız, oğul kızı, kızın kızı ve aşağıya doğru bunların kızları.
3. Kız kardeş, kız kardeşin kızı, erkek kardeşin kızı ve bunların kızları.

4. Halalar ve teyzeler, anne ve babanın halaları ile teyzeleri.
5. Kayınvalideler.
6. Eşin başka erkekten olan kızı.
7. Süt emme yoluyla meydana gelen akrabalık da mahremlik doğurur.

Kadına mahrem olan erkekler ise; yukarıda sayılan kadınların zıddı olan erkeklerdir. Baba, babanın babası gibi.

Haremlik - Selamlık :

Eskiden saray, konak ve evlerin kadınlara ait kısmına haremlik, erkeklere ait kısmına selamlık denirdi. Bu uygulama örf ve âdetlerden değil, dinî emirlerden ortaya çıkmıştır.

Tesettür ve Moda :

Zaman ve topluma göre değişen çeşitli zevkler, toplumların kıyafetlerine de yansır. Pek çok farklı model ve renk, seneden seneye değişmekte ve insanlar tarafından beğenilmektedir. Her konuda örnek olmaya talip mü'min kadın için de şık giyinmek, estetik ve uyuma dikkat etmek önemlidir.

Öte yandan İslam, sanat ve estetiğe de önem veren bir dindir. İslam'da tesettür anlayışı yalnızca şekil ve renkten ibaret değildir. Tesettürde asıl olan, Allah'ın koyduğu ölçüyü ve sınırı korumaktır. Bu konuya dikkat gösterildikten sonra pek çok farklı renk ve şekilde giyim şekli bulunabilir.

Bir Hatırlatma :

İslam, kendi içinde bir bütündür ve onun her bir unsuru, bu bütünün içinde ve onun hem bütünle, hem de onu oluşturan diğer parçalarla olan ilişkileri içinde değerlendirilmelidir. İslam'ın herhangi bir meselesini, başka sistemlerin terazisinde, onların hakim olduğu bir zeminde tartmaya kalkmak, İslam'a vurulabilecek en büyük darbedir.

Kadın ve kadının örtüsü, mahremiyeti, şahitliği, mirastaki payı gibi konular bu çerçevede değerlendirildiğinde, kadının İslam'daki yeri ve değeri daha iyi anlaşılacaktır.

**“Kızımın örtüsü batmakta rezilin gözüne,
Acırım tükürüğe billahi tükürsem yüzüne.”**

Mehmet Akif ERSOY

KADINLARIN ÖZEL HALLERİ

Özel hal; anormal ve çirkin bir olay değil, normal ve kadının yaratılışının gereği olan doğal bir olaydır. Bu durum kadının maddî olarak pis olduğu değil, manevî olarak abdestsiz ve gusülsüz olduğu, eziyet verici bir haldir.

Bir kadının üç türlü özel hali vardır:

1. Âdet (Hayız) Kanı :

Sağlıklı kadından belli yaşlar arasında gelen kandır. Bir kadın âdet görmeye ergenlik dönemine girdiği yaklaşık 9-10 yaşlarında başlar. Âdetten kesilme yaşı ise, yaklaşık 50-55'dir. Âdetin en kısa süresi üç gün üç gece, ortası beş gün beş gece, en uzun süresi ise on gün on gecedir. Üç günden az ve on günden uzun kanamalar özür kanı sayılır.

2. Lohusalık (Nifas) Kanı :

Doğumdan sonra belirli bir süre gelen kandır. Lohusalığın en azına sınır yoktur, en çoğu ise kırk gündür.

3. Özür (İstihaza) Kanı :

Âdet ve lohusalık kanı dışında gelen ve bir hastalığın sebep olduğu kandır. Özür kanı gören kadın, sürekli burnu kanayan insan gibidir.

Âdetli ve Lohusa Kadınlara Haram Olan Şeyler :

1. Namaz kılamazlar. Daha sonra kaza da etmezler.
2. Oruç tutamazlar. Ancak daha sonra kaza ederler.
3. Kur'an'a veya ayet yazılı bir levhaya dokunamazlar.
4. Camiye giremezler.
5. Kâbe'yi tavaf edemezler.
6. Cinsî ilişkide bulunamazlar.

Özür Kanı Gören Kadının Durumu :

1. Her vakitte ayrı bir abdest alarak namazını kılar.
2. Orucunu tutar.
3. Sağlık yönünden zararlı değilse cinsî ilişkide bulunabilir.

Özel Hallerin Temizliği :

Âdet ve lohusalık halleri sona eren kadınların bir namaz vakti geçmeden gusül abdesti almaları gerekir.

Özür kanı kesilen kadının gusül abdesti alması gerekmez.

AYET EZBERLEYELİM

İslam :

“Kim İslam’dan başka bir din ararsa ondan asla kabul edilmeyecek ve o ahirette de büyük zarar edenlerden olacaktır.” (Âl-i İmran: 85)

Beş Vakit Namaz :

“Sana vahyedilen Kitab’ı oku ve namazı dosdoğru kıl. Muhakkak ki namaz hayasızlıktan ve kötülükten alıkoyar.” (Ankebut: 45)

Cuma Namazı :

“Ey iman edenler! Cuma günü (ezan okunup) namaz için çağrıldığınız zaman, derhal Allah’ın zikrine koşun, alış-verişi (iş gücü) bırakın. Eğer bilerseniz, bu sizin için daha hayırlıdır.” (Cuma: 9)

Oruç :

“Ey iman edenler! Oruç sizden öncekilere farz kılındığı gibi, bütün kötülüklerden korunmanız diye sizin üzerinize de farz kılındı.” (Bakara: 183)

Zekat :

“Namazı dosdoğru kılın, zekatı verin ve Peygambere itaat edin ki, rahmete kavuşturulasınız.” (Nur: 56)

Hac :

“Oraya gitmeye bir yol (imkan) bulabilen kimseye Beyt(ullah)’ı haccetmesi, Allah’ın hakkı (olarak o kimseye farz)’dır.” (Âl-i İmran: 97)

Kurban :

“Öyleyse Rabb’in için namaz kıl ve kurban kes.” (Kevser: 2)

Namaz Abdesti :

“Ey iman edenler! Namaza kalktığınız zaman yüzlerinizi, dirseklere kadar ellerinizi yıkayın, başlarınızı meshedin ve her iki topukla beraber ayaklarınızı da yıkayın...” (Maide: 6)

Gusül Abdesti :

“..Eğer cünüb iseniz temizlenin (boy abdesti alın)...” (Maide: 6)

Teyemmüm Abdesti :

“...Su da bulamamışsanız, temiz bir toprağa niyetle yönelin, yüzlerinize ve ellerinize ondan sürün (teyemmüm edin)...” (Maide: 6)

Cihad :

“Fitne ortadan kalkıncaya ve din tamamen Allah’ın oluncaya kadar onlarla savaşın!” (Enfal: 39)

Örtünme :

“...Görünen kısımlar müstesna olmak üzere, ziynetlerini teşhir etmesinler. Başörtülerini yakalarının üzerine örtsünler...” (Nur: 31)

İlim :

“De ki: Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?” (Zümer: 9)

Tevbe :

“Şüphesiz ben; tevbe eden, iman edip salih amel işleyen, sonra da doğru yolda giden kimseyi, elbette bağışlarım.” (Taha: 82)

Dua :

“Rabbimize (gönülden) yalvararak gizlice dua edin.” (A’raf: 55)

Zikir :

“İyi bilin ki, kalpler ancak Allah’ı anmakla huzura kavuşur.” (Ra’d: 28)

Takva :

“Hiç şüphesiz ki sizin Allah yanında en değerli ve en üstününüz, O’ndan en çok korkanınızdır.” (Hücurat: 13)

Borçlanma :

“Ey iman edenler! Belirli bir süre için borçlandığımız zaman onu yazın.” (Bakara: 282)

Sabır :

“Ey iman edenler! (Nefsî arzularınıza ve çeşitli zorluklara karşı) dayanın, sabır ve sebat yarışına girin.” (Âl-i İmran: 200)

Çalışmak :

“Allah’ın sana verdiğinden (O’nun yolunda harcayarak) ahiret yurdunu ara, ama dünyadan da nasibini unutma!” (Kasas: 77)

Gezip-Görmek :

“De ki: Yeryüzünde gezip dolaşın, sonra da (peygamberleri) yalanlayanların sonu nasıl olmuş, görün.” (En’am: 11)

Ölüm :

“Her nefis ölümü tadacaktır. Sonra bize döndürüleceksiniz.” (Ankebut: 57)

Ecel :

“Her ümmetin bir eceli vardır. O ecel geldiğinde, ne bir an erteleyebilirler, ne de öne alabilirler.” (A’raf: 34)

İçki-Kumar :

“Ey iman edenler! İçki, kumar, dikili taşlar (putlar) ve şans (fal) okları, şeytana ait pis işlerdir, bunlardan kaçın ki kurtuluşa eresiniz.” (Maide: 90)

Zina :

“Zinaya yaklaşmayın. Zira o pek çirkindir ve kötü bir yoldur.” (İsra: 32)

Faiz :

“Ey iman edenler! Kat kat artırılmış olarak faiz yemeyin. Allah’tan sakının ki kurtuluşa eresiniz.” (Âl-i İmran: 130)

HADİS-İ ŞERİF EZBERLEYELİM

Sünnet : Hz. Peygamber (s.a.v.)’in mübarek sözleri, işleri ve görüp de engel olmadığı şeylere denir.

Hadis-i Şerif : Hz. Peygamber (s.a.v.)’in mübarek sözleri veya sünnetin söz ya da yazı ile ifade edilmesine denir.

Hadis-i Kudsi : Manası Allah’a, ifadesi Hz. Peygamber (s.a.v.)’e ait olan Hadis-i Şeriflere denir.

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Ümmetime ulaştırmak üzere, sünnetimden kırk hadis ezberleyene, kıyamet günü şahid ve şefaatçi olurum.” (İhyau Ulumiddin)

40 HADİS-İ ŞERİF

1. “Sizden biriniz, kendi nefsi için sevip istediği şeyi, din kardeşi için de istemedikçe (gerçek) mü’min olamaz.” (Buhari)

2. “Müslüman, diğer müslümanların elinden ve dilinden zarar görmediği kimsedir.” (Tirmizi)

3. “Amellerin en faziletlisi; sevdiğini Allah için sevmek, sevmediğini de Allah için sevmemektir.” (Ebu Davud)

4. “Kalbinde zerre kadar kibir bulunan kimse cennete giremez.” (Müslim)

5. “Ümmetim! Size iki şey bırakıyorum. Bu ikisine iyi sarılıp tutduğunuz müddetçe asla sapmazsınız. Allah’ın Kitabı ve Rasûlünün Sünneti.” (Muvatta)

6. “Hiçbir kul kıyamet gününde; ömrünü nerede tükettiğinden, ilmiyle ne gibi işler yaptığından, malını nereden kazanıp nerede harcadığından, vücudunu nerede yıprattığından sorulmadıkça, bulunduğu yerden kıpırdayamaz.” (Tirmizi)

7. “Kazandığın helal olursa, duan da kabul olur. Zira insan, ağzına haram bir lokma koyarsa kırk güne kadar duası kabul olmaz.” (Münziri)

8. “Kulun Rabbine en yakın olabileceği hal secde halidir. O halde (secdede) çok duada bulunun.” (Müslim)

9. “Mü’min olmadıkça cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olmazsınız.” (Müslim)

10. “Size yaptığınızı zaman birbirinizi seveceğiniz bir amel söyleyeyim mi? Birbirinize çokça selam verin.” (Müslim)

11. “Bir kötülük işlediğin zaman, hemen peşinden bir iyilik yap ki, onu temizlesin.” (Tirmizi)

12. “Dostunu severken ölçülü sev, günün birinde düşmanın olabilir. Düşmanına da buğzunu ölçülü yap, günün birinde dostun olabilir.” (Tirmizi)
13. “Çocuklarınıza yedi yaşında namaz kılmalarını emredin, on yaşına girince (kılmazlarsa) bundan dolayı dövün (cezalandırın) ve o yaşta yataklarını ayırın.” (Ebu Davud)
14. “İlim talebi için yola çıkan kimse dönünceye kadar Allah yolundadır.” (Tirmizi)
15. “Bir sefere üç kişi beraber çıkınca, birini emîr (başkan) yapınlar.” (Ebu Davud)
16. “İnsanlara karışıp onların ezalarına katlanan müslüman, onlara karışmayıp, ezalarına katlanmayandan hayırlıdır.” (Tirmizi)
17. “Eğer dünyanın Allah katında sivrisinek kanadı kadar değeri olsaydı, kafire ondan bir yudum su bile içirmezdi.” (Tirmizi)
18. “İki göz vardır onlara ateş değmez; Allah için ağlayan göz ile, Allah yolunda uyanık sabahlayan göz.” (Tirmizi)
19. “Gecede bir saat vardır ki, müslüman bir kimsenin Allah’tan dünya veya ahirete yönelik bir hayır isteği o saate rastlarsa, Allah dilediğini ona mutlaka verir. Bu saat her gecede vardır.” (Müslim)
20. “Müşriklere karşı mallarınızla, canlarınızla ve dillerinizle cihad edin.” (Ebu Davud)
21. “İçinizden her kim bir münker (Allah’ın razı olmadığı şey) görürse onu eliyle, buna gücü yetmezse dili ile düzeltsin. Ona da gücü yetmezse kalbi ile buğzetsin. Bu sonuncusu imanın en zayıfıdır.” (Müslim)
22. “Merhamet etmeyene, Allah da merhamet etmez.” (Buhari)
23. “Sabah namazını (cemaatle) kılan, Allah’ın garantisi altındadır. Sakın Allah (ona verdiği garanti sebebiyle) size bir ceza vermesin!” (Tirmizi)
24. “Cebrail bana komşuya iyilik etmeyi tavsiye edip durdu. Neredeyse komşuyu komşuya mirasçı kılacak sandım.” (Buhari)
25. “Münafığın alameti üçtür; konuşmasında yalan söyler, söz verdiğinde yerine getirmez ve kendisine bir şey emanet edildiğinde ona ihanet eder.” (Buhari)
26. “Kim Allah’a ve ahiret gününe iman ediyorsa, hayırlı bir şey söylesin yoksa sussun.” (Buhari)
27. “Kim Allah’tan korkarsa ondan her şey korkar. Kim de Allah’tan korkmazsa o her şeyden korkar.” (İbn-i Hibban)
28. “Allah korkusuyla göz yaş dökene kimse, süt memeye geri dönmedikçe ateşe girmez. Bir kul üzerine Allah yolunda yapışan tozla, cehennem dumanı bir araya gelmez.” (Tirmizi)
29. “Kendini erkeklere benzeten kadınlara ve kadınlara benzemek isteyen erkeklere Allah lanet etsin.” (Buhari)

30. “Kıyamet günü insanların bana en yakını, bana en çok salavat getirendir.” (Tirmizi)

31. “Rabbini zikreden kimse ile zikretmeyen kimse, ölü ile diri kimseye benzer.” (Buhari)

32. “İki önemli nimet vardır ki, insanların çoğu onlar hakkında aldanıp kıymetini bilmemiştir. Onlar; sıhhat ve boş vakittir.” (Buhari)

33. “Cihadın en faziletlisi, zalim sultana karşı Hakk’ı söylemektir.” (Ebu Davud)

34. “Müslüman, müslümanın kardeşidir. Ona zulmetmez, onu düşmanına teslim etmez. Kim müslüman kardeşinin ihtiyacını giderirse, Allah da onun ihtiyacını giderir. Her kim bir müslümanın sıkıntısını giderirse, Allah da buna karşılık onun kıyamet günü sıkıntılarından birini giderir. Her kim bir müslümanın ayıbını örterse, Allah da kıyamet günü onun ayıbını örter.” (Buhari)

35. “Müslümanın müslüman üzerinde altı hakkı vardır; karşılaştığın zaman ona selam vermen, çağırdığı zaman davetine gitmen, nasihat istediği zaman nasihat etmen, aksırıp da “elhamdülillah” dediği zaman “yerhamukellah” demen, hastalandığı zaman ziyaret etmen, öldüğü zaman da cenazesinde bulunmandır.” (Buhari)

36. “Kim iki kız çocuğunu bülüğ çağına kadar yetiştirirse, kıyamet günü ben ve o kimse şöylece beraber bulunacağız. (*dedi ve parmaklarını birbirine birleştirdi.*)” (Müslim)

37. “Kadın dört şey için nikahlanır. Bunlar; mal, soy-sop, güzellik ve dindarlıktır. Sen dindar olmanı tercih et ki, mesut olasın.” (Buhari)

38. “Ölüyü üç şey takip eder; ailesi, malı ve ameli. İkiisi geri döner, biri onunla kalır. Ailesi ve malı döner, yaptığı iyi ve kötü amelleri onunla kalır.” (Buhari)

39. “Benim üzerime söylenen yalan, bir başkası üzerine söylenen yalan gibi değildir. Öyleyse kim bile bile bana yalan isnad ederse, cehennemdeki yerini hazırlasın!” (Buhari)

40. “Zenginlik mal çokluğu değildir. Asıl zenginlik gönlü zenginliğidir.” (Buhari)

DUA

Dua : Bir kimsenin kendisi veya başkası hakkında, bir dileğine ya da arzusuna kavuşması için Yüce Allah'a yalvarmasına denir.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Bana dua edin, size karşılık verip duanızı kabul edeyim.” (Mü'min: 60)

“(Rasûlüm!) De ki: Dua (ve ibadeti)niz olmasa, Rabbim size ne diye değer versin?” (Furkan: 77)

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Allah katında duadan makbul ve kıymetli hiçbir şey yoktur.” (Tirmizi)

Beddua : Bir kimsenin kendisi veya başkaları aleyhine yaptığı duaya denir. “Allah kahretsin”, “Allah belanı versin” gibi.

Hz. Peygamber (s.a.s.) şöyle buyuruyor:

“Kendiniz, çocuklarınız ve mallarınız hakkında beddua etmeyiniz. Çünkü Allah'ın her dileği kabul edeceği bir vakte rastlayabilirsiniz. O zaman da beddualarınız kabul edilir.” (Müslim)

Duanın Kabul Olması İçin Neler Yapılmalı?

1. Abdestli olarak kıbleye karşı oturmalı, elleri açarak dua etmeli.
2. Eûzü-besmele, hamdü senâ ve salatü selam ile başlamalı.
3. Duadan önce günahlara tevbe etmeli, sadaka vermeli.
4. Değerli ve şerefli vakitlerde dua etmeli.
5. Sakin, boynu bükük, mütevazi ve kalbi korku içinde olmalı.
6. Yalvararak, alçak sesle ve gizlice dua etmeli.
7. Kabul edileceğine inanarak, korku ve ümit içinde dua etmeli.
8. Bela gelmeden önce dua etmeli.
9. Duanın kabul edilmesi için gerekli sebeplere sarılmalı.
10. Herkese dua etmeli ve yapılan dua üç defa tekrarlanmalı.

Duanın Kabul Edildiği Vakitler :

1. Seher vakitleri, mübarek gün ve geceler.
2. Ezan okunurken ve ezan ile kamet arasında.
3. Namaz kılariken, secdede iken ve namazlardan sonra.
4. Kur'an-ı Kerim hatmedilince.
5. Kâbe-i Muazzama görülünce.
6. Oruçlu iken, hasta ve sıkıntılı iken.
7. Yağmur yağarken, Kur'an okunurken, düşmanla karşılaşıncı.
8. Başkasının arkasından yapılan dua.
9. Anne babanın, yolcunun ve mazlumun ettiği dua.

GÜNLÜK DUALAR

Bir İşe Başlarken :

“Rabbi yessir ve lâ tüassir. Rabbi temmim bi’l-hayr.”

Sabah Uyanınca :

“Elhamdülillâhillezî ehyânâ ba’de mâ emâtenâ ve ileyhi’n-nüşûr.”

Akşam Yatarken :

“Yatağa eüzü-besmele çekerek girmeli. Sağ avucunu sağ yanağın altına koyarak, sağ yan üzerine ve kıbleye karşı yatmalı. 1 Ayete’l-Kürsî, 1 Fatiha, 3 İhlas, 1 Felak ve 1 Nâs sûreleri okunmalı.”

Tuvalete Girerken :

“Allahümme innî eüzü bike mine’l-hubsi ve’l-habâis.”

Tuvaletten Çıkarken :

“Elhamdülillâhillezî ezhebe anni’l-ezâ ve âfânî.”

Eve Girerken :

“Allahümme innî es’elüke hayra’l-mevleci ve hayra’l-mahraci, bismillâhi velecâ ve bismillâhi haracâ ve alellâhi rabbînâ ve tevekkelnâ.”

Evden Çıkarken :

“Bismillâhi tevekkeltü alallâh ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billahi’l-aliyyi’l-azîm.”

Camiye Girerken :

“Euzübillahi’l-azîm ve bi vechihi’l-kerîm ve sultanihi’l-kadîmi mine’ş-şeytanirracîm.”

Camiden Çıkarken :

“Bismillâhi ve’s-selâmü alâ Rasûlillah. Allahümme innî es’elüke min fadlik, Allahümme’sımnî mine’ş-şeytanirracîm.”

Yolculuğa Çıkarken :

“Bismillâhi mecrâhâ ve mürsâhâ. İinne rabbî leğafûru’r-rahîm.” (Hud: 41) ayeti okunduktan sonra Ayete’l-Kürsî okunmalıdır.

Yeni Elbise Giyerken :

“Elhamdülillâhillezî kesânî hâze’s-sevbi ve rezekânîhi min gayri havlin minnî ve lâ kuvveh.”

Su İçerken :

“Sübhâneke lâ ilme lenâ illâ mâ allemtenâ, inneke ente’l-alfümü’l-hakîm.”

Yemek Duası :

“Elhamdülillâhillezî et’amenâ ve sekânâ ve cealenâ mine’l-müslimîn. Nimet-i Celîlullah, bereket-i Halîlullah, şefaât Yâ Rasûlallah. Yiyenlere afiyet, pişirenlere güç-kuvvet, ölmüşlere rahmet, dünyada kalanlara sağlık ve selamet. Allahümme zid ve lâ tengus, bi hürmeti esrârî sûreti’l-Fatiha.”

İftar Duası :

“Allahümme leke sumtü ve bike âmentü ve aleyke tevekkeltü ve alâ rızıkıke eftartü. Fağfirlî mâ kaddemtü ve mâ ahhartü.”

Ezan Duası :

“Allahümme rabbe hâzihid-da’veti’t-tâmmeh, ve’s-salâti’l-kâimeh, âti Muhammedeni’l-vesîlete ve’l-fadîlete ve’d-derecete’r-raffiah, ve’b’ashü mekâmen Mahmûdenillezî veatteh. İneke lâ tuhlifu’l-mîâd.”

Alış-Veriş Duası :

“Allahümme, innî es’elüke min hayri hâze’s-sûki ve hayri ma fihâ. Ve eüzü bike min şerrihâ ve şerri mâ fihâ. Allahümme innî eüzü bike en usîbe fihâ yemînen fâcireten ev safkaten hâsireten.”

Nazar Ayeti :

Bismillahirrahmanirrahim

“Ve in yekâdüllezîne keferû leyüzlüküneke bi ebsârihim lemmâ semiu’z-zikre ve yegûlüne innehû le mecnûn, ve mâ hüve illâ zikrun li’l-âlemîn.” (Kalem Süresi: 51-52)

Skıntılı Anlarda :

“Bismillâhi alâ nefsi ve mâlî ve dînî. Allahümme raddinî bi kadâike ve bârik lî fimâ kuddire lî, hattâ lâ uhibbe ta’cile mâ ahhartehû ve te’hîra mâ acceltehû.”

Hastalar için :

Allahümme rabbe'n-nâsi, ezhibi'l-be'se, eşfi ente'ş-şâfi, lâ şifâe illâ şifâeke şifâen lâ yuğâdiru sekamen."

Bela ve Musibetlerden Korunmak için:

Bismillâhillezî lâ yedurru me'asmihî şey'un fi'l-ardı ve lâ fi's-sema'.
Ve hüve'l-aliyyül'azîm.

Bela ve Musibet Geldiğinde :

"İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn." (Bakara: 156)

Aksırınca :

Birisi aksırınca : "Elhamdülillah"

Bunu işiten kişi : "Yerhamukâllah"

Aksıran kişi tekrar : "Yehdinâ ve yehdükumullah." demeli.

Salâten Tüncînâ (Münciye) :

"Allahümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âl-i seyyidinâ Muhammed. Salâten tüncînâ bihâ min cemî'il ahvâl-i vel-âfât. Ve takdî lenâ bihâ cemî'al hâcât. Ve tütahhirunâ bihâ min cemî'is-seyyiât. Ve terfe'unâ bihâ a'ledderecât. Ve tübelliğunâ bihâ aksal-ğâyât. Min cemî'il hayrât-i fi'l-hayâti ve ba'del-memât."

Salât-ı Tefriciye (Nâriye) :

"Allahümme salli salâten kâmileten ve sellim selâmen tâmmen alâ seyyidinâ Muhammedinillezî tenhallü bihi'l-'ukadü. Ve tenfericü bihi'l-kürabu. Ve tükdâ bihi'l-havâicü. Ve tünâlü bihi'r-regâibu. Ve hüsnü'l-havâtimi. Ve yüstesga'l-ğamâmü bi vechihi'l-kerîmi. Ve alâ âlihî ve sahibihî fi külli lemhatin ve nefesin bi adedi külli ma'lûmin lek."

Sıkıntı ve belaların yok olması, dileklerin yerine gelmesi için 4444 defa okunur.

Salât-ı Ümmiye :

"Allahümme salli alâ seyyidinâ Muhammedinin-nebiyyi'l-ümmiyyi. Ve alâ âlihî ve sahibihî ve sellim."

Tekbir :

"Allahu ekber, Allahu ekber. Lâ ilâhe illallâhu vallahu ekber. Allahu ekber ve lillahi'l-hamd."

Her Gün Okunması Tavsiye Edilen Ayet ve Sûreler :

Her namazdan sonra	: Ayete'l-Kürsî
Sabah namazından sonra	: Hüvallahüllezi ve Yâsin sûresi.
Öğle namazından sonra	: Fetih sûresi
İkinci namazından sonra	: Nebe' sûresi
Akşam namazından sonra	: Vakı'a sûresi ve Hüvallahüllezi
Yatsı namazından sonra	: Âmenerrasûlü ve Tebareke sûresi.
Cuma günü	: Fetih ve Kehf sûreleri.

Her Gün Yapılması Tavsiye Edilen Tesbihatlar :

Yüz defa : İstiğfar	(<i>Estağfirullah</i>).
Yüz defa : Lafzatullah	(<i>Allah</i>).
Yüz defa : Kelime-i Tevhid	(<i>Lâilâhe illallah</i>).
Yüz defa : Salavât-ı Şerife	(<i>Allahümme salli alâ Muhammed</i>).
Yüz defa : İhlas Sûresi	(<i>Kul hüvallahü ehad...</i>).

Şifa Ayetleri :

1. Bismillahirrahmanirrahim
“Ve yeşfi sudûra kavmin mü'minîn.” (Tevbe: 14)
2. Bismillahirrahmanirrahim
“Ve şifâun limâ fi's-sudûri ve hüden ve rahmetün lil mü'minîn.” (Yunus: 57)
3. Bismillahirrahmanirrahim
“Yahrucü min butûnihâ şerâbün muhtelifun elvânuhû fihi şifâun li'n-nâs. İinne fi zâlike leâyeten li kavmin yetefekkerûn.” (Nahl: 69)
4. Bismillahirrahmanirrahim
“Ve nünezzilü mine'l-Kur'ani mâ hüve şifâun ve rahmetün li'l-mü'minîn.” (İsra: 82)
5. Bismillahirrahmanirrahim
“Ve izâ meriddtü fe hüve yeşfin.” (Şuara: 80)
6. Bismillahirrahmanirrahim
“Kul hüve li'llezîne âmenû hüden ve şifâ.” (Fussilet: 44)

HAYIRLI BİR İŞE BAŞLARKEN...

Eûzübillahimineşşeytanirracîm.
Bismillahirrahmanirrahim.
Elhamdülillâhi Rabbi'l-âlemîn.
Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ Rasûlinâ Muhammedin
ve alâ âlihî ve sahbihî ecmaîn.

İstiâze

“Eûzübillahimineşşeytanirracîm.”

Anlamı:

“Kovulmuş (lanetlenmiş) olan şeytanın şerrinden Allah’a sığınırım.”

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“(Rasûlüm) De ki: Rabbim! Şeytanların kışkırtmalarından sana sığınırım!” (Mü’minun: 97)

Besmele

“Bismillahirrahmanirrahim.”

Anlamı:

“Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla... (başlarım.)”

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Besmele ile başlanmayan her önemli iş noksan kalır.” (Beyhâki)

Hamdele

“Elhamdülillâhi Rabbi'l-âlemîn.”

Anlamı:

“Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur.”

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Meşru işlere Allah’a hamd ile başlanmazsa, hayır ve bereketi kesilir.” (Ebu Davud)

Salvele

“Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ Rasûlinâ Muhammedin
ve alâ âlihî ve sahbihî ecmaîn.”

Anlamı:

“Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.)’e, O’nun aile efradına ve ashabına
salat ve selam olsun.”

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Gerçekten Allah ve melekleri, Peygambere salat ederler.

Ey iman edenler! Siz de O’na teslimiyetle salat ve selam edin.” (Ahzab: 56)

MÜBAREK GÜN VE GECELER

Mübarek gün ve geceler, Yüce Allah'ın bu ümmete bir ihsanıdır. Geçmiş ümmetlerin ömürleri uzundu. Beşyüz yıl veya bin yıl yaşayan ümmetler vardı. Ömürleri uzun olduğu için elde ettikleri sevaplar da o oranda fazlaydı.

Hz. Peygamber (s.a.v.), geçmiş ümmetlerin işledikleri amelleri, aldıkları sevapları anlatırken, Sahabe-i Kiram hayret edip, “Biz bu kısa ömrümüzle bu sevaplara nasıl kavuşabiliriz?” diye üzülüyorlardı.

Hz. Peygamber (s.a.v.), ümmetinin ömrü kısa olduğu için, sevaplarının da diğer ümmetlere göre az olacağından endişe ediyordu. Allahu Teala ümmeti Muhammed'e mübarek gün ve geceleri ihsan ederek, bu gecelere verdiği kat kat sevaplarla diğer ümmetlerden daha çok sevap kazanmalarına imkan vermiştir.

Bir Hatırlatma :

İslam dininde ibadetler kamerî aylara göre emredilmiştir. Kamerî takvime göre günün, önce gecesi, sonra gündüzü gelmektedir. Mesela, cuma gecesi dendiği zaman perşembeyi cumaya bağlayan gece kastedilir. “Mübarek gecelerin gündüzü oruçla geçirilir.” denilince de, mübarek gece sahura kalkıp gündüzünde oruç tutmak anlaşılmalıdır.

MÜBAREK GÜNLER

Cuma günü : Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Güneşin doğduğu günlerin en hayırlısı Cuma günüdür. Adem (a.s.) o gün yaratıldı, o günde cennete girildi, o günde cennetten çıkarıldı ve kıyamet de ancak o günde kopacaktır.” (Müslim)

Ne yapılmalı?

Cuma namazı, kabir ziyareti, Kur'an, dua, tevbe, salavat...

Zilhicce Ayının İlk On Günü : Arefe ve Kurban bayramının da içinde bulunduğu günlerdir. Ümmü Seleme (r.anha) şöyle diyor:

“Peygamber, Zilhicce'nin dokuz gününde oruç tutardı.” (Ebu Davud)

Ne yapılmalı?

Oruç, Kur'an, dua, zikir, tevbe, salavat...

Arefe Günü : Zilhicce ayının 9. günü, yani Kurban bayramından bir önceki gündür. Hacıların Arafat'ta vakfe yaptığı, ilahî rahmetin bol bol indiği ve günahların bağışlandığı bir gündür.

Ne yapılmalı?

Oruç, kabir ziyareti, Kur'an, dua, zikir, tevbe, salavat...

Bayram Günleri : Ramazan ve Kurban bayramı günleridir.

Ne yapılmalı?

Bayram namazı, bayramlaşma, kurban kesmek, kabir ziyareti...

Aşûre Günü : Muharrem ayının 10. günüdür.

Aşûre gününde ; Hz. Adem'in tevbesi kabul edilmiş, Hz. İdris göğe kaldırılmış, Hz. Nuh'un gemisi Cudi dağına oturmuş, Hz. İbrahim Nemrud'un ateşinden kurtulmuş, Hz. Eyyüb hastalığından kurtulmuş, Hz. Musa denizden kurtulmuş, Hz. Yunus balığın karnından kurtarılmış, Hz. İsa göğe kaldırılmış ve Hz. Hüseyin Kerbela'da şehid edilmiştir.

Ne yapılmalı?

Bir gün önce veya bir gün sonraki günü ilave ederek Aşûre gününde oruç tutmak, Aşûre yemeği yapmak, Kur'an, dua, zikir, tevbe, salavat...

MÜBAREK GECELER

Mevlid Kandili : Rebîulevvel ayının 12. gecesidir.

Hz. Peygamber (s.a.v.)'in Mekke'de dünyaya geldiği gecedir.

Mevlid kandilinin bulunduğu hafta, ülkemizde "Kutlu Doğum Haftası" olarak kutlanmaktadır.

Regaib Gecesi : Receb ayının ilk Cuma gecesidir.

Hz. Peygamber (s.a.v.)'in bir takım nuranî tecellilere, ikramlara eriştiği ve Yüce Allah'ın kullarına ihsan ve ikramlarda bulunduğu mübarek bir gecedir. Mi'rac, Berat, Kadir geceleri ile Ramazan ayının habercisidir.

Mi'rac Gecesi : Receb ayının 27. gecesidir.

Hz. Peygamber (s.a.v.)'in Mekke'den Kudüs'deki Mescid-i Aksâ'ya, oradan da semaya yükseltilerek, melekût alemini seyrettiği ve Cenab-ı Hakk ile aracsız görüştüğü gecedir.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

"Bir gece, kendisine ayetlerimizden bir kısmını gösterelim diye kulunu (Muhammed'i) Mescid-i Haram'dan, çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksâ'ya götüren Allah, noksan sıfatlardan münezzehtir." (İsra: 1)

Berat Gecesi : Şaban ayının 15. gecesidir.

Allah katında insanlarla ilgili önemli kararların alındığı, insanların bir senelik hayat ve rızıklarının taksim edildiği, bağışlanma ve affin bol olduğu mübarek bir gecedir.

Kadir Gecesi : Ramazan ayının 27. gecesidir.

Kur'an-ı Kerim'in Hz. Peygamber (s.a.v.)'e indirilmeye başladığı, bin aydan daha hayırlı olan, rahmet, bereket ve bağışlanmanın bol olduğu mübarek bir gecedir.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Biz onu (Kur'an'ı) Kadir gecesinde indirdik. Kadir gecesinin ne olduğunu sen bilir misin? Kadir gecesi, bin aydan hayırlıdır. O gecede, Rablerinin izniyle melekler ve Ruh (Cebrail), her iş için iner dururlar. O gece, esenlik doludur. Tâ fecrin doğuşuna kadar.” (Kadir: 1-5)

Kadir gecesi duası:

“Allahım, şüphesiz sen affedicisin, affi seversin, beni de affet.”

Ramazan Bayramı Gecesi : Ramazan ayının son gününü, Ramazan bayramına bağlayan gecedir.

Kurban Bayramı Gecesi : Zilhicce ayının 10. gecesidir.

Arefeyi Kurban bayramına bağlayan gecedir.

Cuma Gecesi : Her hafta perşembeyi cumaya bağlayan gecedir.

Mübarek Gecelerde Neler Yapılmalı?

Mübarek gecelerde; Kur'an okumalı, kaza namazı kılmalı, salavat, zikir, tevbe-istiğfar, tefekkür ve dua ile meşgul olmalı, gündüzünde ise oruç tutulmalıdır.

MÜBAREK AYLAR

Muharrem Ayı : Haram aylardandır. İbadet yapanlara büyük mükafatların verildiği, Aşûre gününün içinde bulunduğu mübarek bir aydır.

Hız. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Ramazan ayından sonra en faziletli oruç, Allah ayı olan Muharrem'de tutulan oruçtur.” (Müslim)

Receb Ayı : Haram aylardandır. Ramazan'ın ilk müjdeleyicisidir. Regaib ve Mi'rac gecelerinin içinde bulunduğu Receb ayı, bereketli, faziletli ve mübarek bir aydır.

Hz. Peygamber (s.a.v.) :

“Allahım, Receb ve Şaban'ı hakkımızda hayırlı kıl ve bizi Ramazan'a eriştir.” diye dua etmiştir.

Şaban Ayı : Berat gecesinin içinde bulunduğu, Ramazan ayından sonra en faziletli aydır.

Hz. Aişe (r.anha) şöyle buyuruyor:

“Rasûlullah'ın Şaban ayındaki kadar oruçlu olduğu bir ay görmedim.”
(Müslim)

Ramazan Ayı : Onbir ayın sultanı ve oruç ayıdır. Kur'an-ı Kerim'in indirilmeye başladığı ve bin yıldan daha hayırlı olan Kadir gecesini bu aydadır. Şeytanların bile zincire vurulduğu bu ayın evveli rahmet, ortası mağfiret, sonu da cehennemden kurtuluştur.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Ramazan ayı, insanlara yol gösterici, doğrunun ve doğruyu eğriden ayırmanın açık delilleri olarak Kur'an'ın indirildiği aydır. Öyle ise sizden Ramazan ayını idrak edenler onda oruç tutsun.” (Bakara: 185)

Zilhicce Ayı : Haram aylardandır. Hac ve kurban ibadeti Zilhicce ayında yapılır.

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Zilhicce'nin ilk on gününde yapılan ibadetler, diğer aylarda yapılan iyi amellerden, Allah katında daha sevgilidir.” (Buhari)

Haram Aylar : Zilkade, Zilhicce, Muharrem, Receb.

Hürmet edilmesi gereken aylardır. Hac bu aylardan Zilhicce'de yapılır. Bu aylarda savaşmak ve kan dökmek haramdır. Haram aylar Hz. İbrahim'den beri kutsaldır.

Üç Aylar : Receb, Şaban, Ramazan.

Hicrî (İslâmî) Aylar :

Muharrem, Safer, Rebîulevvel, Rebîulâhir, Cemaziyelevvel, Cemaziyelâhir, Receb, Şaban, Ramazan, Şevval, Zilkade, Zilhicce.

HİCRÎ YILBAŞI

1 Muharrem

Hicrî Takvimin Başlangıcı :

Halife Hz. Ömer zamanında Hz. Ali'nin teklifi üzerine, hicretten 17 yıl sonra, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in Mekke'den Medine'ye hicreti, hicrî takvimin başlangıcı olarak kabul edilmiştir.

Hz. Peygamber (s.a.v.), Rebîulevvel ayında hicret etmişti. Ancak kamerî yıl Muharrem ayı ile başladığından, tarih 2 ay 8 gün geri alınıp hicrî takvimin başlangıcı, 23 Temmuz 622 - 1 Muharrem olarak tespit edilmiştir.

Bu takvim ülkemizde 26 Aralık 1925'e kadar kullanılmıştır. O tarihten itibaren de, Hıristiyanların kullandığı ve Hz. İsa'nın doğumunun başlangıç kabul edildiği miladî takvim kullanılmaktadır.

Hicrî takvim, Ay'a (kamer) göre ayarlandığından, bir hicrî yıl 355 gündür ve miladî yıldan onbir gün daha azdır.

İslâmî gün ve geceler, Ay'ın dolaşımını tamamladığı her 33 yılda, bir defa aynı güne gelir.

Mübarek Gün ve Gece	Ay	Gün
Hicrî Yılbaşı	Muharrem	1
Aşûre Günü	Muharrem	10
Mevlid Kandili	Rebîulevvel	11 / 12
Üç Ayların Başlangıcı	Receb	1
Regaib Kandili	Receb	İlk Cuma Gecesi
Mi'rac Kandili	Receb	26 / 27
Berat Kandili	Şaban	14 / 15
Ramazanın Başlangıcı	Ramazan	1
Kadir Gecesi	Ramazan	26 / 27
Ramazan Bayramı Arefesi	Ramazan	29
Ramazan Bayramı (1.Gün)	Şevval	1
Ramazan Bayramı (2.Gün)	Şevval	2
Ramazan Bayramı (3.Gün)	Şevval	3
Kurban Bayramı Arefesi	Zilhicce	9
Kurban Bayramı (1.Gün)	Zilhicce	10
Kurban Bayramı (2.Gün)	Zilhicce	11
Kurban Bayramı (3.Gün)	Zilhicce	12
Kurban Bayramı (4.Gün)	Zilhicce	13

CAMİ - MESCİD

Cami :

Müslümanların ibadet etmek için toplandıkları yere cami veya mescid denir. Camiler, Kâbe'nin şubeleri ve Allah'ın evidirler.

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Her kim Allahu Teala'nın rızasını umarak küçük veya büyük bir mescid yaparsa, Allahu Teala da ona cennette köşk yapar.” (Tirmizi)

Caminin Bölümleri :

Mihrab : Camide imamın namaz kılariken cemaatin önünde durduğu, kıble tarafındaki duvarın ortasında bulunan oyuk ve girintili yerdir.

Minber : Mihrabın sağında, merdivenle çıkılan yüksekçe yerdir. Cuma ve bayramlarda imam buraya çıkarak cemaate hutbe okur.

Kürsü : Mihrabın solunda ve yerden yüksekte bulunan, Cuma ve bayram günleri cemaate dinî konularda öğütlerin verildiği yerdir.

Müezzin Mahfili : Müezzinler için ayrılmış yüksek ve özel yere denir.

Hünkâr Mahfili : Tarihî camilerde padişahlar için ayrılmış yere denir.

Son Cemaat Yeri : Cemaatle namaza geç kalanların namaz kılmaları için, camilerin arka duvarlarına bitişik olarak yapılan bölümdür.

Şadırvan : Cami avlularında, abdest almak için yapılan yerlere denir.

Minare : Müezzinlerin çıkıp ezan okuduğu yüksek yapılara denir.

Şerefe : Minarede müezzinlerin ezan okumaları için, yuvarlak balkon tarzında yapılmış olan çıkıntılı yere denir.

Alem : Minarenin tepesine yerleştirilen hilâl (ay) şeklindeki tepeliktir.

Mahya : Kandillerde iki minare arasına gerilen ışıklı yazılara denir.

Cami Görevlileri :

İmam : Cami, mescid veya başka yerlerde cemaate namaz kıldırın din görevlisine denir. İmamın namaz kıldırma dışında birçok görevi vardır.

Vâiz : İnsanları aydınlatmak için dinî konuşma yapan kişiye denir.

Müezzin : Ezan okuyan kişiye denir.

Kayyum : Cami temizliğinden ve eşyalarının korunmasından sorumlu olan kişiye denir.

Hatib : Cuma ve bayram namazlarında minberde hutbe okuyan kişidir.

Bu görevlilerin tamamı her camide bulunmaz, sadece büyük camilerde bulunur.

Osmanlıların yükselme döneminde, bir camide bulunan görevli sayısı otuz kişiye yaklaşmıştır. İmam ve hatibler maaşlarını cami vakfiyelerinden almışlardır. Kayyumlar için de vakif dükkanı çalıştırma izni verilmiştir.

Cemaat : İbadet etmek için bir araya gelen müslüman topluluğa denir.
Vaaz : İnsanları aydınlatmak amacıyla yapılan dinî konuşmalara denir.
Hutbe : Cuma ve bayram namazlarında hatibin cemaate karşı minberden yaptığı konuşmaya denir.

Camilerin Fonksiyonları :

1. Camiler, ibadet yerleridir.
2. Camiler, yardımlaşma ve dayanışma merkezleridir.
2. Camiler, ilim ve kültür merkezleridir.
3. Camiler, ruh ve maddenin bütünleştiği yönetim merkezleridir.

Kutsal Mescidler :

1. *Mescid-i Haram* : Yeryüzünde insanlara ibadet yeri olarak kurulan ilk mesciddir. Müslümanların kiblesi Kâbe, bu Mescid'in ortasında bulunur. Hac ve umre sebebiyle tüm dünya müslümanlarının buluşma ve kaynaşma yeri olan Mescid-i Haram, Mekke şehrinde.

2. *Mescid-i Nebî* : Hz. Peygamber (s.a.v.)'in hicretten sonra yaptırdığı ve ömrünün sonuna kadar da bizzat imamlığını yaptığı, pek çok olaya şahit olan, ilmin beşiği, İslam'ın ilk üniversitesi ve Hz. Peygamber (s.a.v.)'in kabrinin bulunduğu mesciddir. Medine şehrinde.

3. *Mescid-i Aksâ* : Yeryüzünde inşa edilen ikinci mesciddir. Hz. Süleyman (a.s.) tarafından yaptırılmıştır. Müslümanların ilk kiblesi, İsrâ ve Mi'rac'ın ilk durağı, peygamberlerin buluşma yeridir. Beyt-i Makdis de denir. Kudüs şehrinde.

Bugün Yahudilerin işgali altında bulunan Mescid-i Aksâ'nın işgalden kurtarılması, bütün müslümanların en önemli görevlerindedir.

Kutsal Mescidlerin Önemi :

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Namaz ve ibadet için üç mescid dışında hiçbir mescide yolculuk yapılması doğru değildir. Mescid-i Haram, Mescid-i Nebî ve Mescid-i Aksâ.” (Buhari)

“Kişinin evinde kıldığı namazı bir namazdır, ama mahallesinin mescidinde kıldığı namazı yirmibeş namazdır. İçerisinde Cuma kılınan mescidde kıldığı namazı beşyüz namazdır. Mescid-i Aksâ'da kıldığı namazı elli bin namazdır. Benim mescidimde kıldığı namazı da elli bin namazdır. Mescid-i Haram'da kıldığı namazı yüz bin namazdır.” (Kütüb-i Sitte)

TASAVVUF

Tasavvuf :

Kalbi ve nefsi kötü hallerden temizleyerek, kulun Allah'a yakın olmasını sağlayan gönül ve mana ilmine denir.

Tasavvuf, güzel ahlaktır, kalbi temizlemektir, edebe riayettir, nefsin kötü isteklerini ve faydasız işleri terk etmektir, kimseye eza ve cefa vermemektir, herkese lütuf ve ihsanda bulunmaktır, düşmanları affettir.

Kısaca tasavvuf; dinimizin özü ve gerçek anlamı; asıl gaye olan insan-ı kâmil olmanın yolu ve yöntemidir.

Mutasavvıf :

Her an Allah'ı zikreden, kalbini manevî kirlere temizleyen ve Allah'tan başka her şeyi gönlünden çıkararak, ruhunu Hakk'ın zikri ile süsleyen, tasavvuf ehli, velî, mürşid ve güzel ahlak sahibi kişilere denir.

İlk Mutasavvıflar : Hasan-ı Basrî, Süfyân-ı Sevrî, Râbiatü'l-Adeviyye, İbrahim Edhem, Zünnûn-ı Mısırî, Maruf Kerhî, Bişr-i Hafî, Şakîk Belhî, Bâyezîd-i Bestâmî, Cüneyd-i Bağdâdî vb.

Tasavvufun Gayesi :

Yüce Allah'ın rızasını kazandırmak, nefsi temizlemek ve Hz. Peygamber (s.a.v.)'in güzel ahlakı ile ahlaklandırmaktır.

Tarikat :

İnsanları manen olgunlaştırmak, terbiye etmek ve yetiştirmek için tasavvuf büyüklerinin takip ettikleri belirli usul ve şartlarla kurulmuş olan tasavvuf yoluna denir.

Şeyh (Mürşid-i Kâmil) :

İnsanlara Allah'ın emir ve yasaklarını anlatan, onların manen olgunlaşmalarını sağlayan, İslam'ın yayılmasında etkili rol oynayan, tasavvuf yolunun rehberi ve lideri olan âlim kişiye; şeyh, mürşid-i kâmil veya velî denir. Velînin çoğulu evliyadır.

Mürîd (Dervîş) :

Bir şeyhe bağlanarak tarikata giren, Allah'tan başka şeyleri kalbinden çıkarıp, bütün gücüyle İslam'ın emir ve yasaklarına uymaya çalışan kişidir.

Tasavvuf yolunun öğrencisi olan mürîde, dervîş veya sûfî de denir.

Dervîşlik; bir kenara çekilip oturmak değil, halkın içinde Hakk'la beraber olmak, dünyalık şeylere bağlanmamak demektir.

TASAVVUF TERİMLERİ

Takva : Allah korkusuyla haram ve günahlardan titizlikle kaçınmaya, Allah'ın emir ve yasaklarına hiç eksiksiz uymaya denir.

Takva sahibi olanlara, müttakî denir.

Kur'an-ı Kerim'e göre takva sahiplerinin özellikleri :

1. Mallarını Allah için harcarlar. : (Bkz. Âl-i İmran: 134)
2. Hayırda yarışırlar. : (Bkz. Âl-i İmran: 134-135)
3. Namaz kılarlar. : (Bkz. Bakara: 177)
4. Zekat verirler. : (Bkz. Bakara: 177)
5. Oruç tutarlar. : (Bkz. Bakara: 183)
6. Allah'ı zikrederler. : (Bkz. Âl-i İmran: 191)
7. Sabrederler. : (Bkz. Bakara: 177)
8. Başkalarını affedip bağışlarlar. : (Bkz. Âl-i İmran: 134)
9. Günahlarından tevbe ederler. : (Bkz. Âl-i İmran: 135)
10. İyilik yapar, güzel iş işlerler. : (Bkz. Zariyat: 15-16)
11. Verdiği sözü yerine getirirler. : (Bkz. Bakara: 177)
12. Adaletli ve dürüst davranırlar. : (Bkz. Maide: 8)
13. İlim sahibidirler. : (Bkz. Fatır: 28)

Vera' : Harama düşmemek için, haram veya helal olduğu belli olmayan şüpheli şeylerden sakınmaya denir.

Zühd : Dünyaya ve maddî menfaate değer vermemek, kalpte dünya ve çıkar kaygısı taşımamak, kanaatkar olmak demektir.

Zühd sahibi olanlara, zâhid denir.

Tevekkül : Bir işi yaparken tüm sebeplere sarılmak, alınması gereken tedbirleri almak ve çalışmak, sonra da Allah'a itimat edip güvenmektir.

Tevekkül, hiçbir zaman çalışmayı ve sebebe sarılmayı terk ederek "Allah'ın dediği olur." deyip bir kenara çekilmek değildir.

Tevbe : İnsanların günah işledikten sonra pişman olup Allah'tan korkması ve bir daha yapmamaya söz vermesi, karar vermesidir.

İstiğfar : Yüce Allah'tan günah ve hataların affedilmesini ve bağışlanmasını istemektir.

Tefekkür : Yüce Allah'ın azametini, kudretini ve büyüklüğünü, verdiği nimetleri düşünmek ve ibret almaktır.

Zikir : Allah'ı her an hatırda tutmak, unutmamak, O'nun isimlerini çeşitli şekillerde ve belli sayılarda söylemektir.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Kalpler ancak Allah'ı zikirle huzura kavuşur.” (Ra'd: 28)

“Rabbini içinden yalvararak yüksek olmayan bir sesle sabah akşam zikret.” (A'raf: 205)

Zikir iki çeşittir :

1. Cehrî Zikir : Yüksek sesle yapılan zikirdir.
2. Hafî Zikir : Gizlice ve sessiz olarak, kalp ile yapılan zikirdir. Hafî zikir, cehrî zikirden daha sevaptır.

Zikrin faydaları :

1. Allah, kendisini zikreden kulunu sever ve ondan razı olur.
2. Zikir, kalbe huzur verir, gam ve kederi giderir.
3. Zikir, kalbi ve yüzü nurlandırır.
4. Zikreden kişilerin kalbi ve bedeni kuvvetli olur.
5. Zikir, hata ve günahları giderir.
6. Zikir, kulu cehennem azabından korur.
7. Zikreden kulun yanına şeytan sokulamaz.

Dua : Bir kimsenin kendisi veya başkası hakkında, bir dileğine ya da arzusuna kavuşması için Yüce Allah'a yalvarmasına denir.

Vird (Evrad) : Mürşid-i kâmil tarafından ayet, hadis ve bazı duaların bir araya getirilmesiyle oluşturulan ve nafîle olarak devamlı yapılan tesbih ve dualara denir.

Feyz : Evliyanın kalbinden akıp gelen manevî bilgi ve iç huzura denir.

Râbîta : Cismen ve bedenlen şeyhiyle bir arada olamayan müridin, ruhen ve manen şeyhiyle beraber olduğunu düşünmesi ve onun suretini hayalinde canlı tutması halidir.

Himmet : Şeyhin manevî gücüyle, müride yaptığı manevî yardıma denir.

Keramet : Allah'ın velî kullarından sadır olan olağanüstü olaylara denir. Evliyanın kerameti haktır.

Keşf : Evliyanın his ve akılla anlaşılmayan şeyleri, kalplerine gelen ilham yoluyla bilmesi, kalp gözü ile görmesidir.

Bey'at (İntisap) : Müridin, bir mürşid-i kâmil'e bağlanarak; ibadetlere sınıksız sarılacağına ve günahlardan uzak kalacağına dair söz vermesi ve ondan gelen feyizlere, manevî bilgilere kavuşmasına denir.

Bey'at, şeyh ile mürid arasında yapılan bir antlaşmadır.

Silsile : Hz. Peygamber (s.a.v.)'den günümüzdeki mürşid-i kâmile kadar ilim ve feyz alarak gelen, büyük âlimler ve mürşid-i kâmillerden oluşan manevî zincirdir.

Her tarikatın, Hz. Peygamber (s.a.v.)'e kadar ulaşan bir silsilesi vardır.

Seyrü sülûk : Tasavvufta Allah'a ulaşmak için çıkılan manevî yolculuğa ve tasavvuf yolunda ilerlemeye denir.

Seyrü sülûke başlayan kişiye sâlik denir.

Edeb : Her konuda haddini bilip sınırı aşmamak, güzel huylara sahip olmak ve Hz. Peygamber (s.a.v.)'in davrandığı gibi hareket etmektir. Terbiye ve güzel ahlak anlamlarına da gelir.

Ma'rifetullah :

Allah'ın sıfatlarını ve isimlerini hakkıyla bilmek, tanımak, Allah'ı kalp ile sevmek, dil ile anmak, O'ndan başka her şeyden ümidini kesmektir.

Ma'rifetullah kalp gözünün açık olması ile, ilham ve kalbe gelen manevî bilgilerle elde edilir. Hocadan öğrenilmez. Bu dünyada en kıymetli şey, ma'rifetullaha kavuşmaktır. Kalbinde dünya sevgisi bulunan kimse ma'rifetullaha ulaşamaz.

Ruh ve Nefis :

İnsanda iki zıt varlık vardır. Bunlardan biri ruh, diğeri de nefistir. Bu iki zıt varlık insana hakim olmak için mücadele ederler. Vücut ülkesinde her ikisi de sultan olup idareyi ele almak isterler. İnsan vücudu, bu iki varlığın mücadele ve savaş alanıdır.

a. Ruh : Yüce Allah'ın insana kendi ruhundan üflediği ruhtur ki, insanı diğer canlılardan ayıran en önemli özellik budur. İnsan bu ruh ile kulluk ve taatte bulunur, salih amellere yönelir. Ruh, beden öldükten sonra çürüyüp yok olmaz, ancak beden üzerindeki tasarrufu son bulur.

b. Nefis : İnsanın hayatietini devam ettirmesini sağlayan ve biyolojik yapıya hükmeden ruhanî bir güçtür ki ona "nefis" veya "can" denir. Bedeni

hareket ettiren, konuşuran, her türlü faaliyeti icra eden ve ölümle beraber bedenden çıkacak olan, nefistir. Nefis kötülüğü emreder ve terbiye edilmediği takdirde insanı kötülöklere süröklör.

Nefis Terbiyesi :

İnsanın hal ve hareketleri, ruh ve nefsin bedene etkisiyle ortaya çıkar. Ruh bedene galip geldiğinde insan, salih amellere ve güzel ahlaka yönelmekte; aksine nefis galip geldiğinde ise türlü günahlara ve ahlaksızlıklara düşmektedir.

İnsanın, daima kötölük ve günah işlemek isteyen nefisini hesaba çekip, kontrol ve terbiye etmesi gerekir.

Nefis terbiye; öncelikle onu küfür, cehalet, kötü hisler ve ahlaklardan temizlemek, sonra da, iman, ilim ve güzel huylar ile doldurmaktır. Tasavvufta, nefsin istekleri azaltılarak onun beden üzerindeki hakimiyeti kırılmakta ve bu suretle ruhun bedene hakimiyeti sağlanmaktadır.

Nefis Muhasebesi :

İnsanın, daima kötölük ve günah işlemek isteyen nefisini hesaba çekip, kontrol etmesi ve gözetiminde bulundurması demektir.

Allah'a ve ahiret gününe inanan herkesin, nefis muhasebesinde bulunması, nefisini bir an bile olsa ihmal etmemesi ve onu terbiye etmeye çalışması gerekir.

Nefsin Mertebeleri :

1. *Nefs-i Emmâre* : Kötülüğü emreden nefistir. Kafır, müşrik, münafık ve fasıkların nefsi bu makamdadır.

2. *Nefs-i Levvâme* : Kötü işlerden dolayı kendini kınayan ve ayıplayan nefistir. Nefs-i Emmâre'nin biraz ıslah olmuş şeklidir. Günahkar mü'minlerin ve cahillerin nefsi bu makamdadır.

3. *Nefs-i Mülhime* : Allah tarafından kendisine ilim verilen, kalbe ilham ve feyz gelen, kötölüklerden arınmış nefistir. Âlim olan mü'minlerin nefsi bu makamdadır.

4. *Nefs-i Mutmainne* : İman ederek huzura kavuşan, Allah'ın emirlerini yapmak kendisine zor ve ağır gelmeyen olgunlaşmış nefistir.

5. *Nefs-i Râdiye* : Rabb'inden ve O'nun verdiklerinden razı olan nefistir. Evliyanın nefsi bu makamdadır.

6. *Nefs-i Mardiyye* : Allah katında makbul olan ve Yüce Allah'ın kendisinden razı olduğu nefistir. Ariflerin nefsi bu makamdadır.

7. *Nefs-i Kâmile* : Peygamberlerin nefsidir.

Bir Hatırlatma :

İslam düşmanları en çok tasavvuf ehli insanlardan korkarlar. Çünkü onları para, mal ve makam gibi dünyalık şeylerle aldatmak asla mümkün değildir. Bununla birlikte asırlardır İslam'ın yayılması ve korunmasında adeta gönüllüler ordusu gibi çalışmışlar, İslam düşmanlarının karşısına sarsılmaz bir kale gibi dikilmişlerdir.

İslam'ı dünyaya yaymakta bir nevî öncü kuvvet olan tasavvuf büyüklerinin bu etkili ve önemli fonksiyonunu gören İslam düşmanları, tasavvufa yönelerek bütün güçleriyle saldırmışlar ve bir çok sahte tarikat ve sahte şeyh ortaya çıkararak hakiki tarikat ve şeyhleri karalamışlar, İslam dışı göstermeye çalışmışlardır.

Tasavvufa ve tasavvuf büyüklerine karşı yapılan bu saldırılar günümüzde de en etkili biçimde devam etmektedir. Bunların tuzaklarına düşen kimse; sahte, ve cahil doktora giden hastaya benzer. Sahte doktora giden hayatından olduğu gibi, sahte şeyhe giden de dininden, imanından olur. Sahtesine bakarak gerçek tasavvufa ve tarikatlara düşman olmak da bir müslümana asla yakışmaz.

Tarihî misyonunu bugün de yerine getiren hakiki ve gerçek tarikat ve mürşid-i kâmiller elbette vardır, bunları arayıp bulmak gerekir.

Müslümanların bu durumu çok iyi tahlil etmesi, gerçekleri görmesi ve tasavvufa gereken değeri ve önemi göstermesi gerekir.

Bir Hikmet :

Lokman Hekim'e "Bu dünyada ne öğrendin?" diye sorulunca, şöyle cevap vermiş :

- *Namazda kalbime sahip olmayı öğrendim.*
- *Misafirlikte gözüme sahip olmayı öğrendim.*
- *Yemekte elime sahip olmayı öğrendim.*
- *Cemiyette dilime sahip olmayı öğrendim.*
- *Yaptığım iyiliği unutmayı öğrendim.*
- *Bana yapılan kötülüğü unutmayı öğrendim.*
- *Allah'ın kudret ve kuvvet sahibi olduğunu öğrendim.*
- *Ölümün hak olduğunu öğrendim.*

ALLAH KİMLERİ SEVER, KİMLERİ SEVMEZ?

Gerçek mü'min için en önemli özellik ve en büyük nimet, Allahu Teala'yı sevmek ve O'nun tarafından sevlmektir, erişilecek mertebelerin en yükseğı budur. Hayatın bütün çabaları bu gayeye ulaşmak için olmalıdır.

Yüce Allah'ın sevdiği ve sevmediğı insanlar bilirse, bu yolda ilerlemek daha kolay olur.

Allah'ın Sevdiği İnsanlar :

1. Allah'a ve Rasûlüne itaat edenler : (Bkz. Ahzab: 31)
2. Tевbe edenler : (Bkz. Bakara: 222)
3. Günah ve pisliklerden temizlenenler: (Bkz. Tевbe: 108 Bakara: 222)
4. Sabredenler : (Bkz. Âl-i İmran: 146)
5. Adaletli olanlar : (Bkz. Maide: 42)
6. Takva sahipleri : (Bkz. Tевbe: 4)
7. Allah'a tevekkül edenler : (Bkz. Âl-i İmran: 159)
8. İyilik yapan, güzel iş işleyenler : (Bkz. Bakara: 195)
9. Allah yolunda savaşanlar : (Bkz. Saf: 4)

Allah'ın Sevmediğı İnsanlar :

1. Kafirler : (Bkz. Rum: 45)
2. Zalimler : (Bkz. Şura: 40)
3. Haddi aşır taşkınlık yapanlar : (Bkz. Maide: 87)
4. Bozgunculuk yapanlar : (Bkz. Kasas: 77)
5. Hainler : (Bkz. Enfal: 58)
6. Zenginlikten şımaranlar : (Bkz. Kasas: 76)
7. Böbürlenener : (Bkz. Lokman: 18)
8. Kibirliener : (Bkz. Nahl: 23)
9. İsrif edenler : (Bkz. A'raf: 31)

TEVBE

Tevbe :

İşlenen günaha pişman olup Allah'tan korkmak ve bir daha işlemeyeceğine dair Allah'a söz vermektir.

İstiğfar :

Yüce Allah'tan günah ve hataların affedilmesini ve bağışlanmasını istemektir.

İnsan olarak herkes günah işleyebilir. Peygamberler hariç, hiç kimse günah işlemekten korunmuş değildir.

Tevbe, günahlardan temizlenme yoludur ve Allah'ın emridir:

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Ey iman edenler! Samimi bir tevbe ile Allah'a dönün.” (Tahrim: 8)

Tevbenin zamanı yoktur. Allahu Teala bir lütuf olarak tevbe kapısını açık tutmuştur. Kul kendi iradesi ile Allah'a yöneldiği ve O'ndan af ve bağışlanma dilediği zaman Cenab-ı Hakk onun tevbesini kabul eder. Ancak tevbe son nefese kadar geciktirilmemeli, hatanın hemen peşinden yapılmalıdır.

Tevbenin şartları:

1. Günahı terk etmek.
2. Yaptığına pişman olmak.
3. Bir daha yapmamaya karar vermek.
4. Kul hakkı çiğnenmişse, hak sahibine hakkı verilmeli ve helallik istenmelidir.

Hız. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“İnsanoğlunun hepsi günah işler. Günah işleyenlerin en hayırlısı ise tevbe edenlerdir.” (İbn-i Mâce)

“Ey insanlar, Allah'a tevbe edin ve O'ndan mağfiret dileyin, ben günde yüz kere tevbe ediyorum.” (Müslim)

“Kulunun tevbesinden dolayı Allahu Teala'nın sevinci, sizden birinizin ıssız çölde devesini kaybedip de tekrar bulduğu sevincinden daha fazladır.” (Buhari)

Fasık : Allah'a inandıktan sonra O'nun emirlerine aykırı davranan, günahkar, kötü huylu, kötülük yapmayı alışkanlık haline getiren kimseye denir.

Kul Hakkı :

İnsanın can, mal ve namus gibi dokunulmazlıklarına karşı yapılan haksızlıklardan dolayı ortaya çıkan hak ve alacağıdır.

Kul hakkı yemek, büyük günahlardandır. Kul hakkından doğan günahların ve cezaların, Allah ya da devlet tarafından bağışlanması söz konusu değildir. Kul hakkı, ancak hak sahibi insanın bağışlaması ile ortadan kalkar.

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Müflis şu adama derler ki; dünyada yaptığı bütün ibadet ve taatin sevabı ile kıyamet gününde Allah’ın huzuruna gelir. Bu adam dünyada bir çok hayırlar, ibadetler yapmış olmakla birlikte başkalarına zulmetmiş, kimini dövmüş, kiminin gönlünü kırmış, şuna buna eliyle ve diliyle eziyet etmiş... İşte bu hak sahiplerinin hepsi o adamın çevresine toplanacaklar, haklarını isteyecekler; “Bana dünyada iken şöyle yaptı, hakkımı al ya Rabbi!” diye davacı olacaklar. Allah bunun hayır ve iyiliklerinden hasıl olan sevapları bunlara taksim edecek, fakat borcu yine kapanmayacak. Nihayet onların günahlarını bunun üzerine yükleyecek, cehenneme gönderecek. İşte asıl müflis böyle bir adamdır.” (Müslim)

İntihar :

İnsanın kendisini öldürmesi, Allah’ın emanet olarak verdiği cana kıymasıdır. Büyük günahlardandır. İnsana, canı veren Yüce Allah olduğu gibi, onu almaya yetkili olan da O’dur.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Ey iman edenler, mallarınızı aranızda karşılıklı rıza ile gerçekleştirdiğiniz ticaret yolu hariç, batıl yollarla yemeyin. Ve kendinizi öldürmeyin. Şüphesiz Allah size karşı çok merhametlidir.” (Nisa: 29)

İntihar edenin ahiretteki cezası, intihar şekline uygun olarak verilir.

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Kim kendisini bıçak gibi keskin bir şeyle öldürürse, cehennemde de kendisine onunla azap edilir.” (Buhari)

İslam âlimlerinin çoğuna göre, intihar eden kişi dinden çıkmış olmaz, üzerine cenaze namazı da kılınır.

Kişinin ruhi ve fiziki sıkıntılara sonuna kadar sabretmesi ve Allah’a yönelmesi gerekir. Zira Yüce Allah, hiç umulmayan ve beklenmeyen bir zamanda çıkış yolu gösterir. İntihar etmekle dünyadaki sıkıntılarını çözeceğini düşünen kişi, ahiret hayatında çok daha büyük sıkıntı ve felaketlerle karşılaşır.

BÜYÜK GÜNAHLAR

Allah'a şirk koşmak.	Zina etmek.
Haramı helal, helali haram bilmek.	Livata (eşcinsellik).
Dininden dönmek.	İçki içmek.
Ramazan orucunu özürsüz tutmamak.	Yetim malı yemek.
Ashab-ı Kiram'a saygı göstermemek.	İsraf yapmak.
Allah'ın rahmetinden ümit kesmek.	Hırsızlık yapmak.
Allah'ın azabından emin olmak.	Haksız yere adam öldürmek.
Namaz kılmamak.	Yalan söylemek.
Hz. Peygambere yalan söz isnad etmek.	Yalan yere şahitlik etmek.
Malının zekatını vermemek.	Yalan yere yemin etmek.
Mescid-i Haram'da günah işlemek.	Başkasının malını zorla almak.
Bir müslümana "kafir" demek.	Savaş alanından kaçmak.
Bir müslümanın kalbini kırmak.	Faiz yemek.
Küçük günahları işlemekte ısrarlı olmak.	Rüşvet almak, vermek.
Yapılan iyiliği başa kakmak.	Domuz eti ve ölmüş hayvan eti yemek
Ölçü ve tartıyı eksik yapmak.	Kumar oynamak.
Verdiği sözde durmamak.	İntihar etmek veya vücuduna zarar vermek.
Komşuya kötülük yapmak.	Keyif verici şeyler (eroin, esrar) kullanmak
Akraba ziyaretini terk etmek.	Hayız ve nifaslı eşiyile ilişkide bulunmak.
Anne babaya asi olmak.	Avret yerlerini açmak.
Dünyaya aşırı sevgi beslemek.	Cünüb gezmek.
Başkasını küçümsemek, alay etmek.	Erkek ve kadınının birbirlerine benzemesi.
Doğruya şahitlik etmemek.	Suçsuz bir kadına zina suçu isnad etmek.
Kötülükleri engellemek.	Emanete ihanet etmek.
Allah yolunda cihadı terketmek.	Dedikodu, gıybet ve haset etmek.
Canlı hayvanları ateşe atmak.	Kibirlenmek.
Başkalarına ve nefesine zulmetmek.	Varisten mal kaçırmak.
İlmiyle amel etmemek.	Cimrilik yapmak.
İnsanların ayıplarını araştırmak.	Falcıların falına inanmak.
Kötü bir çığır açmak.	Sihri öğrenmek ve öğretmek.

ÂDABLAR

Selamlaşma Âdâbı :

1. Konuşmaya başlamadan önce selam vermek.
2. Tanıdık tanımadık herkese selam vermek.
3. Selam alıp verirken sesi karşıya duyurmak.
4. Selamı karşıdakinden önce vermek.
5. Verilen selamı, benzeri veya daha güzeli ile almak.
6. Ev halkına veya boş eve selam vermek.
7. Çocuklara selam vermek.
8. Bir meclise girerken ve kalkıp ayrılırken selam vermek.
9. “Filana benden selam söyle” denildiğinde selamı yerine iade etmek.
10. Selamı yazılı olarak gönderene, cevabını yazılı iade etmek.

Konuşma Âdâbı :

1. Tatlı dilli ve güler yüzlü olmak.
2. Kendi aleyhine bile olsa doğru konuşmak.
2. Konuşurken başkasının sözünü kesmemek, konuşanı dinlemek.
3. Dünya ve ahiret için faydası olmayan sözleri söylememek.
4. Büyüklerin yanında yüksek sesle konuşmamak.
5. Herkesin anlayacağı dilde, ağır ağır konuşmak.
6. Yalan söylemekten, yeminden, gıybet etmekten sakınmak.
7. Başkalarıyla alay etmemek, ustalık, bilgiçlik satmamak.
8. Konuşurken karşıdakinin sözlerinde ayıp ve kusur aramamak.

Yemek Âdâbı :

1. Yemekten önce ve sonra elleri yıkamak.
2. Yemeğe besmele ve tuz ile başlamak.
3. Yemeği sağ eliyle yemek.
4. Sofraya acıkmadan oturmamak ve iyice doymadan kalkmak.
5. Büyükler sofraya oturmadan sofraya oturmak.
6. Ağza göre lokma almak ve iyice çiğnemek.
7. Ağzıda yemek varken konuşmamak.
8. Yemeği sıcak yememek, yemeğe üflememek.
9. Yemeği kendi önünden yemek, başkalarını rahatsız etmemek.
10. Ayakta ve yürürken yemek yememek.
11. Yemek seçmemek, tabaklarda artık bırakmamak.
12. Toplu yemeklerde herkes yiyip bitirmedikçe sofradan kalkmamak.
13. Yemek bitince “Elhamdülillah” demek, dua etmek.
14. Yemeği yapana teşekkür etmek.

Su İçme Âdâbı :

1. Sağ el ile besmele çekerek içmek.
2. Suyu bardaktan veya tastan içmek.
3. Oturarak içmek, ayakta içmemek.
4. Suyu üç yudumda içmek.
5. Bardağın içine nefes vermemek.
6. Sonunda “Elhamdülillah” demek.
7. Mazeret olmadıkça bardakta artık bırakmamak.

Elbise Giymenin Âdâbı :

1. Elbise giyerken besmele çekmek.
2. Temiz ve bakımlı elbise giymek.
3. Yeni elbise giyince dua etmek.
4. Elbiseyi tesettüre uygun giymek.
6. Elbise giyerken sağ taraftan başlamak, çıkarırken sol taraftan çıkarmak. Ayakkabı giyerken de aynı şekilde yapmak.

Tuvalet Âdâbı :

1. Sol ayak ile girip, sağ ayak ile çıkmak.
2. Kibleye önünü ve arkasını çevirmemek.
3. İhtiyacı ayakta değil, oturarak gidermek.
4. Konuşmamak, bir şey yememek, oyalanmamak.
5. Temizliği sol el ile yapmak.
6. Avret yerine bakmamak.
7. Tuvaletten çıkarken elleri yıkamak.

Abdest Âdâbı :

1. Devamlı abdestli gezmek.
2. Niyet etmek, besmele çekmek.
3. Kibleye karşı dönmek.
4. Abdest alırken konuşmamak.
5. Abdest dualarını okumak.
6. Abdest bitince ayakta bir yudum su içmek.
7. Abdest bitince Kelime-i Şehâdet getirmek ve Kadir sûresini okumak.

Ezan Âdâbı :

1. Ezan okunurken konuşmamak.
2. Ezanı duyunca derlenip toparlanmak.
3. Müezzinin sözlerini tekrarlamak.
4. Ezan bitiminde ezan duasını okumak.

Cami Âdâbı :

1. Besmele ve dua ile girmek.
2. Abdestli ve temiz elbise ile girmek.
3. Sağ ayak ile girip, sol ayak ile çıkmak.
4. Bağdırmamak, gürültü etmemek.
5. Cemaati rahatsız edecek ağız ve çorap kokularıyla gitmemek.

Dua Âdâbı :

1. Abdestli olarak kibleye karşı oturmak, elleri açarak dua etmek.
2. Eûzü-besmele, hamdü sena ve salatü selam ile başlamak.
3. Değerli ve şerefli vakitlerde dua etmek.
4. Sakin, boynu bükük, mütevazi ve kalbi korku içinde olmak.
5. Alçak sesle ve gizlice dua etmek.
6. Kabul edileceğine inanarak dua etmek.
7. Duanın kabul edilmesi için gerekli sebeplere sarılmak.

Kur'an Okuma Âdâbı :

1. Abdestli ve kibleye karşı oturmak.
2. Eûzü-besmele çekmek.
3. Manasını düşünerek ve ağılayarak okumak.
4. Tane tane ve güzel bir makamla okumak.
5. Tecvid kurallarına uygun olarak okumak.

Cuma Gününün Âdâbı :

1. Cumadan önce temizlik yapmak.
2. Camiye erken gitmek.
3. Fetih ve Kehf sûrelerini okumak.
4. Dua okumak, salavat getirmek.
5. Kabir ve hasta ziyareti yapmak.

Kabir Ziyaretinin Âdâbı :

1. Kabristana selam vermek.
2. Kabrin sağ tarafında, ölünün yüzüne karşı ayakta durmak.
3. Yâsîn sûresi veya bir Fatiha, üç İhlas sûresi okumak.
4. Kabri çiğnememek, öpmemek, el sürmemek.

Hasta Ziyaretinin Âdâbı :

1. Hastayı sık sık ziyaret etmek.
2. Hastanın ayak ucunda oturup, başucunda oturmamak.
3. Hastanın yanına güler yüzle girmek, neşelendirmek.

4. Hastanın çok yakında iyileşeceğini söylemek.
5. Hastanın yanında çok oturmamak.
6. Hastaya dua etmek, hastadan dua talep etmek.

Meclis Âdâbı :

1. Selam vererek girmek.
2. Bulduğu yere oturmak, kimseyi rahatsız etmemek.
3. Büyüklere yer vermek.
4. Mecliste konuşulan gizli sözleri kimseye anlatmamak.
5. İki kişi kulak kulağa gizli konuşmamak.
6. Meclisten ayrılırken izin istemek.

Eve Giriş-Çıkış Âdâbı :

1. Kapının sağında veya solunda durmak.
2. Kapıya üç defa vurmak, izin verilirse girmek, verilmezse girmemek.
3. Eve girerken ve çıkarken selam vermek.
4. Eve girerken ve çıkarken dua etmek.

Uyku Âdâbı :

1. Yatmadan önce abdest almak, dişleri fırçalamak.
2. Kibleye karşı sağ tarafına dönerek, sağ elini sağ yüzünün altına koyup yatmak.
3. Günahlara tevbe istiğfar etmek.
4. Ayete'l-Kürsî, Fatıha, İhlas, Felak, Nâs sûreleri okumak, dua etmek.
5. "Bugün Allah için ne yaptım?" diye düşünerek yatmak.

Gelen Misafire İkrâm Âdâbı :

1. Güler yüz ve tatlı dille karşılamak.
2. Yemeği acele hazırlamak ve ikramın en iyisini sunmak.
3. Yapılan izzet ve ikramı başa kakmamak.
4. Misafirlerin üzerine fazla düşüp onları sıkmamak.
5. Misafirin yanında çocukları ve hizmetçileri azarlamamak.
6. Uzaktan gelen misafirin yatağını erken hazırlamak.
7. Misafiri güler yüzle, memnuniyetini bildirerek uğurlamak.

Misafirliğe Gitme Âdâbı :

1. Uyku, yemek ve iş zamanlarında misafirliğe gitmemek.
2. Temiz ve düzgün elbise giymek.
3. İzin isteyerek ve selam vererek girmek.
4. Ev sahibinin gösterdiği yere oturmak.

5. Evin eşyalarını karıştırmamak.
6. Ev sahibinin herhangi bir şeyini ayıplamamak.
7. Yemekten sonra ev sahibine dua etmek.

Yolda Yürümenin Âdâbı :

1. Yürürken başını sağa, sola ve arkaya çevirip bakmamak.
2. Yol üzerine tükürmemek, sümkürmemek.
3. Yolda insanlara zarar verecek şeyler varsa, kaldırmak.
4. Tanıdık tanımadık herkese selam vermek.
5. Hızlı yürümek, bağırıp çağırmamak.

Yolculuk Âdâbı :

1. Yolculuğa çıkarken ve yolculuktan dönünce iki rekat namaz kılmak.
2. Dostlarına ve arkadaşlarına veda etmek.
3. İyi bir yol arkadaşı seçmek.
4. Arabaya binerken ve inerken besmele çekmek, dua etmek.
5. Yolculuktan dönerken hediyesiz gelmemek.

SAYGI İFADELERİ

Kim için	Kısaltma	Okunuşu	Anlamı	Örnek
Allahu Teala	C. C.	Celle Celalühu	O'nun şanı yücedir.	Allah (C. C.)
Hz. Muhammed	S. A. V.	Sallallahu Aleyhi Vesellem	Allah'ın selamı O'nun üzerine olsun.	Hz. Muhammed (S. A. V.)
Peygamberler ve Melekler	A. S.	Aleyhisselam	Selam O'nun üzerine olsun.	Cebrail (A. S.)
Erkek Sahabiler	R. A.	Radıyallahu Anhu	Allah O'ndan razı olsun.	Hz. Ebubekir (R. A.)
Kadın Sahabiler	R. Anha	Radıyallahu Anha	Allah O'ndan razı olsun.	Hz. Fâtıma (R. Anha)
Peygamberler ve Sahabiler	Hz.	Hazreti	Saygıya ve övgüye layık zât.	Hz. Musa
Âlimler	R. Aleyh	Rahmetullahi Aleyh	Allah'ın rahmeti O'nun üzerine olsun.	İmam-ı Azam (R. Aleyh)
Mürşidler ve Veliler	K. S.	Kaddesallahu Sirruhu	Allah O'nun sırrını yüceltsin.	Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî (K. S.)

AHLAKLAR

İYİ AHLAKLAR	KÖTÜ AHLAKLAR	
Takva sahibi olmak.	1	Günahlara dalmak.
Doğruluk.	2	Yalancılık, dedikodu.
İhsan, iyilik etmek.	3	Kötülük yapmak.
İhlâslı ve samimi olmak.	4	Riya, gösteriş yapmak.
İtaat etmek.	5	İsyân etmek.
Tevekkül etmek, güvenmek.	6	Ümitsiz ve karamsar olmak.
Tevazu, alçak gönüllü olmak.	7	Gurur, büyüklenmek, kibir.
Tefekkür, düşünmek.	8	Gaflet.
Güvenilir olmak.	9	İki yüzlülük, münafıklık.
Adalet.	10	Zulüm, haksızlık.
Tutumluluk, tasarruf etmek.	11	Savurganlık, israf etmek.
Cömertlik.	12	Cimrilik.
Yumuşak huyluluk, hilm.	13	Hiddet.
Haya, utanma, ar.	14	Utanmazlık, hayasızlık.
Dostluk.	15	Düşmanlık.
Allah'ı anmak, zikir.	16	Allah'ı unutmak, nisyan.
Kabul etmek, razı olmak.	17	Muhalefet etmek, karşı çıkmak.
Çalışmak.	18	Tembellik.
Yiğitlik, şecaat.	19	Korkaklık, ürkeklik.
Şefkatli olmak.	20	Katı kalpli olmak.
Şükretmek.	21	Nimeti inkâr, nankörlük.
Sabır, acıya katlanmak.	22	Sabırsızlık, acelecilik.
Edepli olmak.	23	Edepsizlik.
İnce ve kibar olmak, zerafet.	24	Kabalık.
İffetli ve namuslu olmak.	25	Fuhuş yapmak.
Bağışlamak, affedici olmak.	26	Kin gütmek.
Kanaat, kısmete razı olmak.	27	Tamahkar olmak, aç gözlülük.
Sevgi ve saygı.	28	Nefret, saygısızlık.
Paylaşmak.	29	Bencillik.
Büyük düşünmek.	30	Dar görüşlü olmak.
Gıpta etmek.	31	Kıskançlık.

SELAMLAŞMAK

Selamlaşmak :

Müslümanların birbirleriyle karşılaştıkları zaman, karşılıklı olarak sağlık, barış ve esenlik dileklerini sunmalarıdır.

Şöyle ki;

- “Es-Selâmü aleyküm.” (*Allah’ın selamı sizin üzerinize olsun.*)

- “Ve aleykümü’s-selâm ve rahmetullâhi ve berakâtüh.” (*Allah’ın selamı, rahmet ve bereketi sizin de üzerinize olsun.*)

Selam vermek sünnet, almak ise farzdır.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Siz bir selam ile selamlandığınız zaman, ondan daha güzeliyle karşılık verin veya verilen selamı aynen iade edin.” (Nisa: 86)

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Size yaptığımız zaman birbirinizi seveceğiniz bir amel söyleyeyim mi? Birbirinize bolca selam verin.” (Müslim)

Kimler Kimlere Selam Verir :

Araçta olan yürüyene, yürüyen oturana, küçükler büyüklere, sayısı az olan kimseler çok olan kimselere selam verir.

Selam Kimlere Verilmez :

Kur’an ve ezan okuyana, abdest alana, namaz kılanı, dua edene, hutbe dinleyene, yemek yiyene, tuvalet ve banyoda olana selam verilmez.

Ayrıca fitneye sebep vermemek için yabancı kadın ve erkekler birbirlerine selam veremezler.

Kafire, kumar oynayana, içki içene, zina edene, fal bakana ve günah işlemekte olan kişiye selam verilmesi uygun görülmemiştir. Kafir olan bir kişi selam verecek olursa, “Ve aleyküm” diye karşılık verilir.

Selamlaşma âdâbı için “Âdablar” bölümüne bakınız.

Kaç Çeşit Dost Var?

Şair Bâki’ye “Kaç çeşit dost var?” diye sorulunca şöyle demiş:

“Üç çeşit dost vardır;

- Bir dost vardır; gıda gibidir. Sen onu her zaman ararsın.

- Bir dost vardır; ilaç gibidir. Lazım olduğunda ararsın.

- Bir dost daha vardır ki; hastalık gibidir. O seni arar.”

SALATÜ SELAM

Salatü selam :

Peygamber Efendimizin ismi anıldığında, işitildiğinde veya yazıldığında söylenen ve yazılan “Sallallahü aleyhi ve sellem” (*Allah'ın selamı O'nun üzerine olsun.*) sözü ve benzerlerine denir. Salatın çoğulu salavattır.

Salatü selam; Hz. Peygamber (s.a.v.)'in makamının yüceltilmesi ve şefaatine ermemiz dileğiyle yapılan bir dua ve O'na gönderilen selamdır.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Gerçekten Allah ve melekleri Peygambere salat ederler. Ey iman edenler! Siz de O'na teslimiyetle salat ve selam edin.” (Ahzab: 56)

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Ben yanında zikredildiğim zaman, bana salat okumayan kimsenin burnu sürtülsün!” (Tirmizi)

Rasûlullah (s.a.v.)'in ismini işiten kimsenin, ömründe bir defa salavat getirmesi farz; okuyunca, yazınca, söyleyince, işitince ilkinde söylemek vacib, tekrarında müstehabtır.

Salavatı terk etmenin cezası, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in şefaatinde mahrum olmaktır.

Salavatın çeşitleri çoktur. Namazların son oturuşunda okunan sallı barikler de birer salavattır.

En kısa salavat;

“Allahümme sallı alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed.” (*Allahım! Muhammed (s.a.v.)'e, O'nun temiz soyuna ve tüm aile fertlerine rahmet et.*)

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Yeryüzünde Allah'ın seyyah melekleri vardır. Onlar ümmetimin selamını (anında) bana tebliğ ederler.” (Nesâi)

“İnsanların bana en yakını, bana en çok salavat getirenidir.” (Tirmizi)

“Kişinin cimriliği için, yanında anıldığım halde, benim üzerime salavat getirmemesi kafidir.” (Nesâi)

“Cuma günleri benim üzerime bolca salavat getirin.” (Nesâi)

صلی اللہ
علیہ وسلم

KÜLTÜR

Taşıdığı anlamlara göre kültürün üç ayrı tanımını yapmak mümkündür:

1. İnsanın iyi bir eğitim alması sonucu, manevî ve ruhî kabiliyetlerini geliştirmesi, yüksek düşünce, ilgi, terbiye, görgü, zevk ve şahsiyet sahibi olmasına denir. Böyle insana “kültürlü” denir.

2. İnsanın belli bir sahada edindiği sistemli bilgiye denir. Matematik kültürü, dinî kültür gibi. Her sahada bilgili olunca “genel kültürlü” denir.

3. Bir topluluğun, bir milletin yaşamını ve davranışlarını etkileyen, belirleyen, onu diğer milletlerden farklı kılan, maddî ve manevî değerlerin bütününe denir. Bu üçüncü tanımı biraz açıklayalım.

Kültürün Özellikleri :

1. Kültür millîdir, milletten millete farklılıklar gösterir.
2. Milletin ortak mirasıdır.
3. Tabii ve canlıdır.
4. Tarihî ve devamlıdır, nesilden nesile aktarılır.
5. Medeniyetle etkileşim halindedir.
6. Özü değiştirilemez.
7. Ahenkli bir bütündür.
8. Bütünleştiricidir, birleştiricidir.
9. Geniş içeriklidir.

Kültürün Ana Unsurları :

Dil, din, tarih, sanat, örf ve âdetler.

Medeniyet :

1. Milletlerarası ortak değerler seviyesine yükselen hayat tarzı, bilgi ve kültür seviyesi, davranış ve yaşama biçimlerinin tümüne denir.

2. Memleketleri imar ederek; insanları sosyal, ekonomik, kültürel ve ahlakî yönden refah ve huzura kavuşturmaya denir.

Her bakımdan mükemmelliğe erişmiş olan ve bütün olgunlukları içinde bulunduran tek medeniyet; İslam medeniyetidir.

İslam medeniyeti, insanın yaratılış amacına uygun olarak bütün dünyaya hitabeden, her türlü görüş, düşünce ve fikirleri içinde barındıran, çağları peşinde sürükleyen, tarih boyunca yaşamış en ileri ve en parlak medeniyettir. Bunu iyi anlamak için İslam’ı doğru öğrenmek ve tanımak şarttır.

Kültür ve Medeniyet Arasındaki Farklar :

1. Kültür eski veya yeni, ilkel veya ileri her toplum için geçerlidir. Medeniyet ise, her toplum için geçerli olmayıp ancak belirli bir seviyeye ulaşan ve onu aşan toplumlar için geçerlidir.

2. Kültür üslup, tavır, davranış, örf ve âdetlerden oluşur. Medeniyet ise, birikmiş bir bilgiye ve teknik vasıtalara ulaşmakla olur.

3. Kültür millîdir. Medeniyet ise evrenseldir.

4. Kültür kopya ve taklit edilemez. Medeniyet ise alınır, verilir, bir yerden bir yere nakledilir.

Emperyalizm :

Başka ülkeleri ve insan topluluklarını siyasî, iktisadî, dinî ve kültürel bakımdan hakimiyeti altına alma faaliyeti yani sömürgeciliktir.

Günümüzdeki emperyalizm, daha çok sözde bağımsızlık fakat aslında gizli işgal ve perde arkasından idare şeklinde görülmektedir.

Emperyalistler, iktisadî bakımdan güçsüz ülkeleri kendine bağımlı hale getirerek, o ülkelerde ihtilaller yaparak, istediği hükümetleri iş başına getirerek, hatta iki ülkeyi birbiriyle savaştırarak emellerine ulaşmaktadırlar.

Emperyalizm çok ince, sinsî ve gizli planlar uygulamaktadır.

Kültür Emperyalizmi :

Emperyalist ülkelere karşı en büyük direnme ve karşı koyma, millî kültürle yoğrulmuş, ona sıkıca bağlı kimseler tarafından yapılmaktadır. Bu sebeple emperyalistler, onların kültür bağlarını zayıflatmayı hedef almışlardır. Bugünkü emperyalistler, tuzağa düşürmek istedikleri ülkeleri, kendi kültürlerini yayarak fethetmiyor, aksine kültürsüzleştirerek, öz benliklerinden ve şahsiyetlerinden kopararak, aşağılık duygularına iterek elde ediyor.

21. asırda emperyalizm, “Global Kültür” adı altında adeta tüm dünyayı kuşatmış, avuç içine almış durumdadır.

Emperyalistler günümüzde, emellerine ulaşmak için bilgisayar, televizyon, uydu haberleşmesi ve internet gibi ileri teknoloji imkanlarını kullanarak, geniş kitlelere anında ulaşmaktadırlar. Böylece her yerde millî kültür yıpratılmakta, “Yeni Dünya Düzeni” adı altında tüm ülkeler sömürülmektedir.

O halde millî kültürümüzü iyi tanımalı, ona sınıksız sarılmalı, kendi öz kültürümüze dönerek çağdaşlaşmaya, hatta çağın ilerisine gitmeye çalışmalıyız.

ÖRF-ÂDET

Örf :

Kanun olmadığı halde halkın kendiliğinden alışkanlık olarak uyduğu, bulunduğu yere ve o yerin özelliklerine göre değişen, akla aykırı olmayan ve dinimizce de kötü karşılanmayan davranış ve kurallara denir.

Örf, uzun süreden beri uygulanması sebebiyle hukuk bakımından “yazılı olmayan hukuk kuralları” olarak kabul edilir ve bağlayıcı sayılır.

Sünnet merasimleri, düğünler, cenaze törenleri, bayramlaşma, yardımlaşma, büyüklere saygı, küçüklere sevgi, cömertlik, misafirperverlik örflerimizden bazılarıdır.

Âdet :

İnsanların zaman içerisinde yapa yapa alışkanlık kazandıkları, herkes tarafından uygun görülen davranış, gelenek ve usullere denir.

Âdet, örfün içinde bir bölümdür. Sünnet törenlerinde çocukların giydirilip gezdirilmesi, askere gidecek olanlara kına yakılması ve dualarla uğurlanması birer âdettir.

Örf ve âdetlerin toplum hayatında önemli bir yeri vardır.

Şakalaşmak :

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor :

“Arkadaşına üzücü şaka yapma!” (Tirmizi)

“İnsanları güldürmek için yalan söyleyenlere yazıklar olsun!” (Ebu Davud)

“Çok gülen hafife alınır. Şakası çok olanın da vakarı gider.” (İbni Asakir)

Hz. Peygamber (s.a.v.)’in Bazı Şakaları :

1. Bir defasında yaşlı bir kadına; “Cennete yaşlı kadın girmez.” buyurunca, kadıncağız üzülür. Bunun üzerine kadına tebessümle; “Sen o zaman genç olursun.” buyurmuştur.

2. Binek isteyen yaşlı bir kadına; “Sana bir deve yavrusu vereyim, ona binersin.” buyurunca kadın; “Deve yavrusu beni nasıl götürsün?” der. Tebessümle ona; “Her deve başka bir devenin yavrusudur.” buyurmuştur.

3. Ümmü Eymen isimli bir kadın gelir; “Ben falancanın hanımıyım, sizi kocam davet ediyor.” der. Ona; “Şu gözünde beyazlık olan adamın karısı mısın?” buyurunca, kadın; “Hayır onun gözünde bir şey yok..” der. Kadına tebessümle; “Gözünde beyazlık olmayan insan yoktur.” buyurmuştur.

ALEVİLİK NEDİR?

Alevîlik (Şîilik) :

Hz. Ali'ye tabi olup, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in vasiyetiyle halifelîğe O'nun tayin edildiğini ileri süren, imametün (halifelîğün) O'nun soyundan dışarı çıkamayacağına inanan ve O'nu diğer sahabeden üstün gören grupların başlattığı, fikir ve siyasî kavgalarla ortaya çıkmış olan hareketin adıdır.

“Ali taraftarı” veya “Ali yanlısı” “anlamına gelen Alevîlik, ilk defa Hz. Ali'nin Hz. Muaviye ile yaptığı Siffin savaşından sonra ortaya çıkmıştır.

Hz. Ali'nin şehid edilmesinden sonra ortaya çıkan diğer olaylar ve özellikle de Kerbela'da Hz. Hüseyin'in feci bir şekilde şehid edilmesi olayı, Alevîleri siyasî bir görüş çevresinde toplamıştır. Alevîlik daha sonraları da Şîilik (Şia) adını almıştır. Bu harekete katılanlara da Alevî veya Şîî denir.

Şîilîğin İnan'da gelişmesinin nedeni ise; İnan'ın, Alevîliği eski dinleri (mecûsilik) ve siyasetleriyle birleştirip kendiliğinden benimsemiş olmasıdır.

Alevîlik, zaman içinde parçalanmış ve sayısı yüze varan mezhep ve gruplara ayrılmıştır.

Anadolu Alevîliği :

a. Bektaşîlik : Hacı Bektaş-ı Veli'nin tasavvuf yolu ve tarikatının adıdır.

Hacı Bektaş-ı Veli, Horasan'dan gelerek Anadolu'ya yerleşmiş, Kur'an ve Sünnet'e sıkı sıkıya bağlı ve Hz. Peygamber (s.a.v.)'in soyundan gelen büyük bir âlim ve Allah dostu mübarek zattır.

Hacı Bektaş-ı Veli'den sonra, Bektaşîlik zamanla anlam ve yorum olarak değiştirilmiş ve isminden başka hiçbir şey kalmamıştır.

b. Anadolu Alevîliği (Günümüzdeki Bektaşîlik): Hacı Bektaş-ı Veli'nin yolunun ve görüşlerinin değiştirilmesi, bazı Alevî inançlarının, gelenek ve göreneklerinin karıştırılması ile ortaya çıkmış ve Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat anlayışından ayrılmış olan bir mezheptir. Bugünkü Bektaşîlik, daha çok Alevîlik adıyla bilinir ve kültür olarak yaşatılmaktadır.

Alevîlikte, Hz. Hüseyin'in Kerbela'da şehid edildiği Muharrem ayının 10. günü kutsal olup, matem günü kabul edilir.

Alevî törenlerinin en büyüğü kadınların da katıldığı “cem âyini”dir. Bu tören cuma günleri düzenlenir. Töreni yöneten dede tarafından bir ayet veya sûre okunur. Bu toplantılar sazlı, sözlü ve içkili olur, özel zikirler yapılır. Cem âyininin küçüğüne “dernek” denir.

Nevruz, hem bahar bayramı hem de Hz. Ali'nin doğum günü sayıldığı için, kutsal kabul edilir ve törenler düzenlenir.

ÇARPITILAN GERÇEKLER

İslam :

Yüce Allah'ın Hz. Muhammed (s.a.v.) aracılığıyla tüm insanlığa gönderdiği, insanları dünya ve ahiret mutluluğuna kavuşturan ve onların tüm ihtiyaçlarını karşılayan, aslı bozulmayan, dini, akli, malı, canı ve nesli koruyan en son ve en mükemmel dindir.

Şeriat :

Dinî hüküm, ilahî kanun, emir ve yasakların tamamına denir. Her dinin bir şeriatı vardır. İslam şeriatı, Yahudi şeriatı, Zerdüşt şeriatı gibi.

İslam Şeriatı :

Ayet ve hadislere dayanan ilahî hüküm, kanun, emir ve yasaklara denir. “İslam Hukuku” veya “İslam Kanunları” da denir.

Teokrasi :

Devletin dinî esaslara göre yönetildiği, dinî kanun ve emirlerin geçerli olduğu bir yönetim şeklidir. Teokrasi bütün dinler için geçerlidir.

İrtica :

İslam dininden uzaklaşıp eski cahiliye devrine geri dönmeye denir. Bu düşüncede olan insanlara gerici, mürteci denir.

Yobaz :

Düşüncelerinde ve inancında aşırıya kaçan, kaba, sert, saldırgan ve başkalarına baskı yapan kişiye denir.

Bağnaz :

Herhangi bir düşünceye veya fikre; körü körüne, bilmeden, araştırmadan aşırı derecede bağlanan ve inatla savunan kişiye denir.

Bir Hatırlatma :

İnsanların dünya ve ahiret mutluluğunu sağlayan, tüm ihtiyaçlarını karşılayan, en son ve en mükemmel din olan İslam dini, asla irtica olamaz.

İçinde yaşadığı dünyanın gerçeklerini bilen, gelişimini ve ilerlemesini ona göre ayarlayan, bir taraftan da Kur'an ve Sünnet'e göre İslam'ı yaşayan, kültür ve medeniyetine sahip çıkan, her türlü kötülüğe, haksızlığa ve zulme karşı çıkan bir müslüman da; asla gerici, mürteci, yobaz ve bağnaz olamaz.

TEHLİKELİ AKIMLAR

Siyonizm :

Filistin’de bağımsız bir Yahudi devleti kurmayı amaçlayan, dünya Yahudileri arasında birlik ve beraberliğin sağlanmasını, onların dinî ve millî yönden bilinçlenmelerini, yardımlaşma ve dayanışmalarını hedef alan, Yahudi ideolojisi ve hareketidir.

Siyonizme göre; bütün insanlar köle, Yahudiler de onların efendisidir.

Masonluk :

Din ve millet ayırımı yapmadan bütün insanlar arasında kardeşlik, özgürlük ve eşitlik ilkelerini savunan, üyeleri arasında menfaat ilişkileri bulunan, ülkelerin siyasî, iktisadî ve idarî hayatında etkili olan gizli bir teşkilattır.

Bütün rütbe ve sembollerini Tevrat’an alan Masonluk, Yahudiliğin gizli bir örgütüdür ve Siyonizm ile aynı amacı güder. Masonlar, Yahudilerle olan ilişkilerini gizli tutarlar.

Yahova Şahitleri :

Hıristiyan olduklarını ileri sürmekle birlikte gerçekte Yahudiler hesabına çalışan, dinî, siyasî ve milletlerarası gizli bir teşkilattır. Ahirete, cennete, ruha ve ebediliğe inanmazlar.

Dünyayı ele geçirmek, dinî ve dünyevî bir devlet kurmak için çalışırlar. Hz. İsa’nın askerleriyle birlikte yeryüzündeki tüm devletleri, milletleri yani şeytanın güçlerini yok edip Tanrı’nın Krallığı’nı kuracaklarına inanırlar. Siyonist ve masonlarla işbirliği yapan Yahova Şahitleri, dünyanın her tarafına yayılmışlardır.

Emperyalizm :

Başka ülkeleri ve insan topluluklarını siyasî, iktisadî, dinî ve kültürel bakımdan hakimiyeti altına alma faaliyeti, yani sömürgeciliktir.

Emperyalizm, çok ince, sinsî ve gizli planlar uygulamaktadır.

Ateizm :

Hiçbir ilah kabul etmeyen, Allah’ı, ruhu ve hayatı inkar eden, kainatın bir tesadüf olarak meydana geldiğini iddia ve kabul eden bir akımdır.

Ateizmin mücadelesi; dine, dindara ve dinî inanışlara karşıdır.

Komünizm :

İnsanların eşitliğini, mal ve mülkün ortak olduğunu, üretim araçlarının ve servetin ihtiyaçlara göre paylaşılması gerektiğini iddia eden siyasal düşünce sistemidir.

Karl Marks tarafından kurulan Komünizm, değişik şahıslar tarafından Marksizm, Leninizm, Stalinizm ve Maoizm diye adlandırılmıştır.

Kapitalizm :

Servetin ve sermayenin belli ellerde toplandığı, sermaye sahibi patron ile, sermayeyi üreten işçilerin ayrı olduğu ve işçilerin haddinden fazla sömürüldüğü, sanayi, ticarî ve malî konularda merkezleşmenin esas kabul edildiği bir düşünce sistemidir.

Kapitalizmde güç, sermaye sahiplerinin elindedir.

Materyalizm :

Yalnızca maddenin varlığını kabul eden, tanrı ve ruh gibi manevî kavramları reddeden, toplum hayatını ve fertler arasındaki ilişkileri ve davranışları maddenin belirlediğini iddia eden bir düşünce sistemidir.

Liberalizm :

Birey, toplum ve devlet ilişkilerinde kişinin özgürlüğünü öne alan, toplumun örgütlenmesinde özgürlük ve serbestlik fikirlerini benimseyen, kişinin özgürlüğü karşısında devletin yetkilerini sınırlamayı savunan ve devletin ekonomik hayata müdahalesini kabul etmeyen toplumsal, ekonomik ve siyasal bir düşünce sistemidir. Sosyalizmin karşıtıdır.

Sosyalizm :

Genel menfaatlerin özel menfaatlerden önce geldiğini ve özel mülkiyetin yerine kamu mülkiyetinin yerleştirilmesi gerektiğini savunan ekonomik ve siyasal bir düşünce sistemidir.

Sosyalizm, liberalizme karşı bir tepki olarak doğmuştur. Sermaye sahipleriyle işçiler arasındaki eşitsizliği ortadan kaldırma iddiasındadır.

Feminizm :

Kadınların, erkeklerin sahip olduğu tüm haklara sahip olmasını ve kadınların da hukukta, sosyal hayatta erkeklerle eşit sayılmasını savunan bir düşünce sistemidir.

Feminizm ilk defa, Batı'da kadınlara hiçbir değer verilmemesi, insan olarak sayılmaması sonucu, Fransız devriminden sonra ortaya çıkmıştır.

Günümüzdeki feminizm ise; sosyalist ve siyonist kuruluşlar tarafından ticarî, siyasî ve ideolojik maksatlara alet edilerek, iyice çığırından çıkartılmış ve; sokakları, barları, geceleri erkeklerle paylaşmak, erkeklere düşmanlık, annelikten, ev kadınlığından nefret etmek, aileyi ve nikahı reddetmek gibi insan tabiatına tamamen aykırı bir akım haline gelmiştir.

Satanizm :

Bütün dinlere ve dinlerin ortaya koymuş olduğu kutsal değerlere karşı karşı çıkarak, şeytani ilah olarak kabul edip ona tapınmaya denir. Şeytana tapanlara ise, satanist adı verilir.

Başlangıçta Hıristiyan kiliselerine karşı bir başkaldırı ve meydan okuma şeklinde ortaya çıkmış olan Satanizm, daha sonraları bütün dinlere ve dinî değerlere karşı çıkan bir hareket olmuştur.

Satanizm'in temelinde, din düşmanlığı ve toplumun ahlak kurallarını reddetmek vardır. Cinsel sapıklıklar, cinayetler, kara büyü ve cadılık satanist olaylardır. Satanizmde, kedi dünyada Şeytan'a en yakın hayvan olarak kabul edilir. Bu sebeple de ayinlerde kedi kurban edilerek, ruhî anlamda Şeytan ile birleşmenin gerçekleştiğine inanılır.

Evrim Teorisi :

Yeryüzündeki canlılığın tesadüfler sonucunda ve doğal şartlarla kendiliğinden meydana geldiğini, tüm canlı türlerinin düzenli bir süreklilik içinde birbirlerinden farklılaşarak geliştiğini ve canlı bir türün bir başka türe dönüştüğünü iddia eden bir teoridir.

Evrim Teorisi, Charles Darwin tarafından ortaya atılmıştır. Darwin'in bu iddialarına Darwinizm de denir.

Evrim teorisinin hiçbir ilmi dayanağı olmadığı bilim adamları tarafından tespit edilmiş ve Darwin'in iddiaları çürütülmüştür.

Bu iddialarından dolayı Kilise, Darwin'i kafir ilan etmiştir.

GAYB

Gayb :

Duyu organlarıyla doğrudan ya da dolaylı olarak ulaşılamayan, insan bilgisinin dışındaki gizli, bilinmeyen ve gelecek olan her şeye denir. İnsanın geleceği, nerede öleceği ve kıyamet zamanı gibi..

Gayb bir sırdır ve peygamberler dahil hiçbir yaratılına verilmemiştir. Ancak Yüce Allah bazen peygamberlerine gaybla ilgili bazı bilgileri bildirmiştir.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“De ki: Göklerde ve yerde Allah’tan başka kimse gaybı bilmez. Ne zaman diriltileceklerini de bilmezler.” (Neml: 65)

“Gaybın anahtarı O’nun katındadır; onları O’ndan başkası bilmez. O, karada ve denizde olanı da bilir. O’nun bilgisi dışında bir yaprak bile düşmez...” (En’am: 59)

CİN VE ŞEYTAN

Cin :

Ateşin alev kısmından yaratılan, her şekle girebilen, evlenme, yeme-içme ve çoğalmaları bulunan, gözle görülemeyen varlıklara denir.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Ben cinleri ve insanları ancak bana ibadet etsinler diye yarattım.”

(Zariyat: 56)

Cinlerin Özellikleri :

1. Ateşten yaratılmışlardır. Duyu organlarıyla algılanamazlar, çeşitli şekillere girebilirler.

2. Cinler, tıpkı insanlar gibi yerler içerler, evlenirler ve çoğalırlar. Erkeklik ve dişilikleri vardır, doğar büyür ve ölürler. Cinlerin ömrü insanlara göre çok uzundur.

3. Cinler gaybı bilmezler. Ancak uzun süre yaşadıkları için insanların bilemedikleri bazı bilgileri bilme imkanları vardır.

4. Cinler de insanlar gibi ilahî emirlere itaat etmekle yükümlüdürler. Mü’min, münafık ve kafirleri vardır. Mü’min olanları cennete, kafir olanları da cehenneme girecektir. Cinlerin kafir olanlarına “şeytan” denir.

5. Cinler bazı durumlarda insanlara zarar verseler de, müslüman bir kişinin cinlerden korkmaması ve bunların şerlerinden Allah'a sığınması gerekir.

Hz. Peygamber (s.a.v.) cinlerin kötülüklerinden korunmak için Ayet'el-Kürsî, Felak ve Nâs sûrelerinin okunmasını tavsiye etmiştir.

Şeytan (İblis) :

Kibir ve gururu sebebiyle Yüce Allah'ın "Adem'e secde ediniz." emrine isyan edip karşı gelen ve Allah'ın rahmetinden uzaklaştırılan varlıktır.

İblis, cindir ve ateşten yaratılmıştır. Cinlerin kafirlerine de şeytan denilmektedir.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

"Şeytan sizin için apaçık bir düşmandır. Muhakkak size kötülüğü, hayasızlığı emreder." (Bakara: 168-169)

Şeytanın Özellikleri :

1. Ateşten yaratılmıştır. Gözle görülemez, kibirli ve asi bir varlıktır.
2. Hz. Adem'e secde etmeyip isyanı nedeniyle Allah'ın rahmetinden kovulmuştur.
3. Cenab-ı Hakk, Şeytan'ın cezasını ertelemiş ve kıyamete kadar insanları doğru yoldan saptırmak için ona imkan tanımıştır.
4. Şeytan, ilk iş olarak Hz. Adem ile eşi Hz. Havva'yı yanıltarak cennetten çıkarılmalarına sebep olmuştur.

Allah yolundan ayrılan ve kötülük yapan insanlar, şeytanın esiri olurlar. Yüce Allah'a hakkıyla inanan ve O'na itaat eden kimseye, şeytan hiçbir zarar veremez.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

"Eğer şeytandan gelen bir dürtme veya kışkırtmaya uğrayacak olursan, Allah'a sığın. Çünkü O, her şeyi işiten ve her şeyi bilendir." (A'raf: 200)

NAZAR

Nazar Değmesi :

Bedenimizde mevcut olan negatif ve pozitif enerjiyi, kontrol ederek veya etmeyerek, bir başka kişi veya canlı-cansız varlığa aktarmaya denir. Nazar vardır ve gerçektir.

Her insanın vücudunda pozitif ve negatif enerji bulunur. İyi ve güzel olaylarda pozitif enerji, kötü ve üzüntülü olaylarda ise negatif enerji artar.

Artan bu enerji, karşımızdaki canlı veya cansız varlığı, olumlu veya olumsuz yönde etkiler. Üretilen negatif enerji karşımızdaki insanın pozitif enerjisinden büyük ise, onu etkisi altına alır. Bu etkiye, kıskançlık ve karşıya zarar verme düşüncesi de eklenince, “nazar değmesi” dediğimiz olay gerçekleşir. Hiçbir kimseye zarar vermek istemeyen, dürüst ve saygılı insanlar, çevresine negatif enerji yaysalar bile, nazar değmesi olayı gerçekleşmez.

Nazardan korunma yolları :

1. Maşallah sözünü sıkça kullanmak gerekir.
2. Kalem sûresinin 51 ve 52. ayetleri ile, Felak ve Nâs sûreleri sık sık okunmalıdır.
3. Kurşun dökmek, tuz çevirmek, nazar boncuğu takmak vb. batıl inanışlardır. Nazardan korunmayla hiçbir alakası yoktur. Bunlara inanmak günahdır.

Hipnoz-Hipnotizma :

Hipnoz, telkinler yoluyla elde edilen ve yönlendirilen, tıpta, hukukta, eğitimde, sporda ve günlük hayatta çok geniş bir alanda kullanılan, iradenin ve bilincin tamamen açık olduğu bir iletişim halidir.

Hipnoz, uyku hali değildir, cinlerle ve şeytanla da hiçbir ilgisi yoktur.

Hipnotizma; konusu, metotları ve kanunları olan bir bilim dalıdır.

Hiçbir doğa üstülük yoktur.

Kitap Okumadan Geçen İki Gece...

Onuncu yüzyılın büyük âlimlerinden Endülüslü İbn-i Rüşd, ömrü boyunca sadece iki gece kitap okumamıştır. Bunlardan biri evlendiği, diğeri de babasının vefat ettiği gecedir.

(İbrahim Refik, Zaman Şuuru, Sızıntı, Mayıs-1990)

BİD'AT VE HURAFE

Bid'at :

Hz. Peygamber (s.a.v.)'den sonra ortaya çıkmış olan ve O'nun hayatında bir örneği bulunmayan amel ve inançlara denir.

Bid'atı hurafeden ayıran özellik; inançta ve amellerde görülmesidir.

Bid'at ikiye ayrılır:

1. *Bid'at-ı Hasene (Güzel bid'at)* : Sonradan ortaya çıkmış olan, fakat Kur'an ve Sünnet'e aykırı olmayan amel ve inançlara denir. Bunlar ichtihad sahibi âlimlerin görüşleriyle ortaya çıkmaktadır. Örnek :

- Ezan ve Kur'an okunurken teknoloji imkanlarının kullanılması.
- Camilere ücret karşılığı cami görevlileri tayin edilmesi.
- Teravih namazının camide cemaat halinde kılınması.
- Mevlid okunması.

2. *Bid'at-ı Seyyie (Kötü bid'at)* : Kur'an ve Sünnet'e aykırı olarak sonradan ortaya çıkan ve uydurulmuş olan amel ve inançlara denir.

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Dinimizden olmayan herhangi bir şeyi uyduranın ortaya koyduğu merduttur (reddedilmiştir). Her bid'at dalalettir.” (Müslim)

Örnek :

- Ücretle Kur'an okumak.
- Kısa sakal ile sünneti yerine getirdiğine inanmak.
- Ölüünün 40. ve 52. gecesini yapmak,
- 'Yukarıda Allah var' veya 'Allah dede' demek.

Hurafe :

Akla ve ilme aykırı olarak dinî bilgiler arasına karışan ve hiçbir temeli olmayan batıl inanç, uygulama, hikaye ve rivâyetlere denir.

Hurafe, çoğu kez kötü bid'at ile aynı anlamda kullanılmaktadır.

Hurafelere Yönelişin Sebepleri:

1. İslam öncesi eski inançların kalıntıları.
2. Başka kültürlerin etkileri.
3. Cehalet. (Bilgisizlik)
4. Umudun tükendiği yerde son çare arama.

Hurafelere birkaç örnek:

- Türbe ve kabirlere mum dikmek, bez bağlamak.

- At nalı, nazar boncuğu gibi şeylere inanmak, eve ve arabaya asmak.
- Siyah kedi görmenin, baykuş ötmesinin uğursuz olduğuna inanmak.
- Ruh çağırmak, büyü yapmak veya yaptırmak, fal ve burçlara inanmak, kurşun döktürmek.
- Gece tırnak kesmenin kismet eksilmesine veya ömür kısalmasına sebep olacağına inanmak.

BATIL İNANÇLAR

Sihir (Büyü) :

Sihirin Türkte karşılığı büyüdür.

Herhangi bir çıkar uğruna, başkasına zarar vermeye yönelik, meşru olmayan yollarla ve birtakım gizli kuvvetleri de yönlendirerek yapılan ve gerçeğe uymayan işlere büyü denir. Bu işi yapan kişiye de sihirbaz veya büyücü denir.

Büyücü, şeytan ve cin gibi gizli kuvvetleri harekete geçirerek, insan ruhu üzerine tesir eder ve istenilen şeyi yapmaya sevk eder. Büyü yapabilmek ve şeytandan yardım alabilmek için kötü olmak, şeytanlaşmış olmak gerekir.

Büyünün kendine göre özellikleri ve çeşitleri olduğu gibi, değişik tedavi usulleri de vardır.

Büyü vardır, yani tesir edebilir. Ancak haramdır. İslam büyü ve büyücülüğü yasaklamıştır.

Büyüden korunmak için; Allah'a sığınmak, Allah'ı çok zikretmek ve Ayet-el Kürsî, İhlas, Felak ve Nâs sûreleriyle Haşr sûresinin son ayetlerini okumak gerekir.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Düğümlere üfleyen büyücülerin şerrinden Allah'a sığınırım de.” (Felak: 4)

Fal (Kehanet) :

Baht, uğur, talih ve gelecekte olacak şeyleri anlamak için birtakım garip yollara başvurarak, gelecekte haber verme işine denir. Bu işi yapanlara da falcı veya kâhin adı verilir.

Falcılık, gaybdan haber verme işidir. Halbuki gaybı, Allah'tan başka kimse bilemez.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“De ki: Göklerde ve yerde Allah'tan başka kimse gaybı bilmez. Ne zaman diriltileceklerini de bilmezler.” (Neml: 65)

“Ey iman edenler! İçki, kumar, dikili taşlar (putlar) ve fal okları şeytan işi birer pisliktir. Bunlardan kaçının ki, kurtuluşa eresiniz.” (Maide: 90)

Günümüzde kahve falı, kitap açma falı, suya bakma falı, gazetelerdeki yıldız falları ve benzeri bütün işler, Kur’an’da bahsedilen fal oklarıdır. Bunların hepsi yasaklanmıştır. Fala inanan kâfir olur, dinden çıkar.

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

“Kim bir kâhine gider, dediklerini doğrularsa; şüphesiz ki Muhammed’e indirilmiş olanı inkar etmiş olur.” (Ebu Davud)

Burç Falı : İnsanları, doğdukları burçlara göre gruplandırarak gelecekte haber verme veya kaderiyle ilgili bilgi verme işine denir.

Bunlar, uydurma ve aldatmadan ibarettir. Burçlara bakarak gelecekte haber verme işi, Yüce Allah’a ortak koşmaktır.

Burçlar :

Güneş sisteminde bulunan bir takım yıldızlara ve yıldız kümelerine burç denir. Burçlar oniki adettir. Bunların altısı kuzeyde, altısı da güneydedir. Gök bilimciler yıldız kümelerini, her ayda ve mevsimde gördükleri şekillere göre isimlendirmişlerdir.

Bunlar; Koç, Boğa, İkizler, Yengeç, Aslan, Başak, Terazi, Akrep, Yay, Oğlak, Kova, Balık.

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

“Andolsun ki biz, gökte burçlar (yıldız kümeleri) yaptık. Ve onu, bakıp görenler için süsledik.” (Hicr: 16)

Kur’an-ı Kerim’de, astronomi (gök bilimi) hakkında birçok bilgiler bulunmakta ve astronominin araştırılıp öğrenilmesi teşvik edilmektedir. Ancak, bilinmeyi ve geleceği konu alan fal bilimi, astroloji hakkında, tek bir ayet bile yoktur.

Tenasüh (Reenkarnasyon - Ruh Göçü) :

Ölen kimsenin ruhunun bir insan ya da bir hayvan bedenine girmesi inancıdır. Tenasüh inancı Hindistan’daki Hinduizm’in inanç esaslarından biri olup, tüm dünyaya buradan yayılmıştır. İslam dinine göre tenasüh inancı batıl bir inançtır.

Ruh Çağırma :

Düzenlenen bir merasimle, ölmüş insanların ruhlarıyla irtibat kurulduğunu ve onlardan gayb âlemi hakkında bilgi alınabildiğini iddia etme işine denir.

Ruh çağırma, sadece çıkar sağlama ve sömürü aracıdır. Merasimi idare eden medyumdur. Bunlar, cin ve şeytanın maskarası olmuş insanlardır. Medyum, trans haline (yarı uyku durumuna) girerek, insan ruhlarıyla sözde iletişim kurarlar. Medyumun aktardığı sözlerin bir bölümünün doğru çıkması ile izleyenler çok etkilenirse de, bir çoğu yalanlarla doludur. Çağrıya cevap verenin, ruh değil cin ve şeytan olduğu asla unutulmamalıdır. Çünkü ruh, Allah'ın emrinde ve denetiminde olan bir varlıktır. Onun insanlar tarafından çağrılıp bazı istekleri yerine getirmesi mümkün değildir. Gayb (bilinmeyen ve gelecek) hakkındaki bilgi ise, hiçbir kimseye verilmemiştir. Gelecekte haber vermek Allah'a ortak koşmaktır, büyük bir günahdır.

Medyum :

İnsanlarla ruhlar arasında aracılık yaptığını iddia eden kişiye denir. Medyumluk bir çeşit falcılık, cincilik ve ruhçuluktur. Şeytanî cinlerin sözcülüğünü üstlenen bu kişiler, ruh çağırma merasimlerinde verdiği yalan yanlış bilgilerle, insanları kandırmakta ve menfaat sağlamaktadırlar.

Cinci :

Cinleri kendi hükmü altına alarak veya onlarla dostluklar kurarak olmasını istediği bir işte, cinlerin yardımlarını ve bilgilerini alıp sonuca ulaşmaya çalışan kimseye denir.

Cincilerin büyük çoğunluğu kötü ve insana zarar veren işlerle uğraşırken, çok azı da iyilik yönünde bir takım işler yaparlar.

Cinlerle irtibat kurmak dinimizde uygun görülmemiştir.

Uğursuzluk :

Uğursuzluk, bir şeyi veya bir olayı kötüye yorumlamaktır. Dinimizde uğursuzluk yoktur. İşlenen kötü bir işin sonucu elbette kötü olacaktır. Ortaya çıkan bu kötü sonucu başka şeylere bağlamanın veya başka şeyleri suçlanmanın hiçbir anlamı yoktur. Bir şeyin, bir günün veya bir yerin uğursuz sayılması, Yahudilik ve Hristiyanlıkta vardır.

SORULAR VE CEVAPLAR

Peygamberleri Tanıyalım.

Soru-1. Cesedi topraktan yaratılmış, cennette yaşamış daha sonra dünyaya gönderilmiş, insanlığın babası ve ilk peygamberdir. Lakabı Safiyullah olup kendisine 10 sahife verilmiştir. Hz. Şit (a.s.)'in babasıdır. Dokuzyüz otuz yıl yaşamış olan, cenazesi Ebu Kubeys dağına defnedilen, ilk insan ve ilk peygamber kimdir?

Cevap : Hz. Adem (a.s.)

Soru-2. Kendisine 30 sahife verilen bir peygamberdir. İlk defa ok ve yay kullanan, ilk defa yazı yazan ve dikiş diken, yıldızlar ilmini başlatan ve diri iken göğe yükseltilen peygamber kimdir?

Cevap : Hz. İdris (a.s.)

Soru-3. Kur'an'ı Kerim'de 27 defa ismi geçen, bin elli yıllık ömre sahip Ulu'l-Azm peygamberlerdendir. Kendisine inanmayan kavmine, ilahî azap geleceği için Allah'ın emriyle gemi inşa edip, kendisine inanan insanları ve tüm hayvanlardan da birer çift yanına alarak kurtaran ve beşeriyetin ikinci babası olarak bilinen, ikinci Adem kimdir?

Cevap : Hz. Nuh (a.s.)

Soru-4. Nuh Tufanından sonra sapıklık içerisinde yaşayan bir kavim vardı. Allah bu kavmi azgınlıklarından dolayı "Sarsar Rüzgarı" ile helak etti. Bu kavmin İrem adıyla meşhur bağları ve bahçeleri vardı. Bu kavim ve bu kavme gönderilen peygamber kimdir?

Cevap : Âd kavmi ve Hz. Hud (a.s.)

Soru-5. Atalarının başına gelen belaları unutarak soygun, vurgun ve yol kesiciliği, alışkanlık haline getiren bir kavim vardı. Putçuluk hat safhaya ulaşmış, kayaları oyup evler yaparak bir medeniyet kurmuşlardı. Kendilerine gelen peygamber, sarp kayaların içinden Allah'ın izniyle mucize olarak bir deve çıkartmış, ama onlar devenin bacaklarını keserek öldürmüşlerdi. Bu olay üzerine kendilerine üç gün süre verilmiş ve sonunda bir sayha (çığlık) gelmesiyle iman etmeyenlerin hepsi helak olmuşlardı. Bu kavim ve bunlara gönderilen peygamber kimdir?

Cevap : Semut kavmi ve Hz. Salih (a.s.)

Soru-6. Ulu'l-Azm peygamberlerdendir. Nemrut döneminde yaşamıştır. Putperest Azer'in oğlu olup kendisine Allah tarafından 10 sahife gönderilmiş ve Allah'ın dostu anlamına gelen Halilullah lakabı verilmiştir. Halkı sapıtan Nemrut'la mücadele etmiş, putları inkar ettiği için Nemrut tarafından ateşe atılmış, fakat Allah'ın izni ile ateş bir gülistan olmuştur. O'nu ateşe atan Nemrut ise bir sivrisinek belasıyla helak olmuştur. Oğlu İsmail'i Allah'ın emri üzere kurban etmekten çekinmemiş ve kendisine Allah tarafından kurban için bir koç ikram edilmiştir. Seksen yaşında sünnet olarak kendisinden sonra gelenlere sünnet olma geleneğini başlatan ve bizim de milletinden olduğumuz bu peygamber kimdir?

Cevap : Hz. İbrahim (a.s.)

Soru-7. Hz. İbrahim'in oğlu olan bir peygamberdir. Çocukluğunda Mekke çölünde, annesi O'nun için Safa ve Merve tepeleri arasında koşuşturarak su ararken, Allah O'nun ayakları altından Zemzem suyunu çıkartmıştır. Babasının adağı üzerine kurban olunması istendiğinde, hiç tereddüt etmeden Allah için bıçağın altına yatmıştır. Bu sadakati sebebiyle kendisinin yerine kurban edilmek üzere Allah tarafından koç ikram edilen peygamber ve annesi kimdir?

Cevap : Hz. İsmail (a.s.) ve annesi Hz. Hacer.

Soru-8. Hz. İbrahim'in doksan yaşlarında olan hanımı Hz. Sare'den doğan oğludur. Şam ve Filistin halkına peygamber olarak gönderilmiştir. Bir çok peygamberin O'nun soyundan geldiği ve yaklaşık yüz altmış yıl yaşamış olan peygamber kimdir?

Cevap : Hz. İshak (a.s.)

Soru-9. Hz. İbrahim'in kardeşi Harran'ın oğlu olan bir peygamberdir. Peygamber olarak gönderildiği halk, dünyadaki en pis işi yapıyorlardı. Bu iş için Peygamber Efendimiz (s.a.v.): “Lut kavminin amelini işleyene Allah lanet etsin.” buyurmuştur. Tepelerine, işledikleri suç sebebiyle taş yağmuru yağdırılan, şehirlerinin altı üstüne çevrilen halkın ismi, işledikleri günah ve gönderilen peygamberin adı nedir?

Cevap : Sodom halkı, Livâtâ (Eşcinsellik), Hz. Lut (a.s.)

Soru-10. Hz. İshak'ın oğlu ve Hz. Yusuf'un babasıdır. Lakabı “İsrail” olup soyuna da “Benî İsrail” denilmiştir. Oğlu Yusuf'un kaybolduğunu duyduğunda, O'nun gömleği bulunup gözlerine sürünceye kadar gözleri görmeyen peygamber kimdir?

Cevap : Hz. Yakup (a.s.)

Soru-11. Hz. Yakup'un oğlu olan bir peygamberdir. Kardeşleri tarafından kıskançlığın kurbanı olarak bir kuyuya atılmıştır. Oradan geçen bir kervan tarafından çıkartılıp Mısır'da köle olarak satılmıştır. Kölesi olduğu evin hanımı tarafından kendisine zina teklif edilmiş, bu çirkin teklifi reddettiği için zindana atılmıştır. Allah tarafından kendisine rüya tabiri öğretilmiş ve bu sayede zindandan kurtularak Mısır'a sultan olmuştur. Yakışıklılığı ile bilinen bu peygamber kimdir?

Cevap : Hz. Yusuf (a.s.)

Soru-12. Hz. İbrahim'in soyundan gelen bir peygamberdir. Çok zengin iken Yüce Allah'ın imtihanına tabi tutularak bütün servetini ve çocuklarını kaybetmiştir. Vücudunda ıbanlar çıkmış, ağır yaralar oluşmuştur. Yaralarına kurtukların düştüğü bu hastalıkla tam onsekiz yıl yaralı bir şekilde yaşamış ve sabrıyla imtihanı kazanmıştır. "Ayağını yere vur." ilahî emri sonunda yerden çıkan su ile yıkanıp yaralarından kurtulmuş, eski sıhhati ve güzelliğine kavuşmuş, yeniden birçok servet ve ocuk sahibi olmuştur. Sabır rneği olarak bilinen, bu peygamber kimdir?

Cevap : Hz. Eyyub (a.s.)

Soru-13. Rum diyarında yaşayan halka peygamber olarak gönderilmiştir. Kavminin; "Ey Bişr, biz hayatı severiz ölmeyi değil, bizi dilediğimiz zamanda öldürmesini Rabbinden iste." gibi istekleri ile karşılaşmasına rağmen, onları ecellerine razı etmiş ve inandırmıştır. Asıl ismi Bişr b. Eyyub olan bu peygamber kimdir?

Cevap : Hz. Zülkifl (a.s.)

Soru-14. Allah'a şirk koşan, putlara tapan, ölçü ve tartıda haksızlık yapan, yolcuları soyup inananları ölümle tehdit eden, sonunda şiddetli bir yer sarsıntısı ve Cebrail'in sayhasıyla (ığlığıyla) helak olan Medyen halkı ve onlara tabi oldukları için sıcaktan kavrularak yok olan Eyke halkına gönderilmiştir. İnsanları güzel söz ve nasihatlarla aydınlatmaya çalıştığı için peygamberler hatibi olarak bilinen ve Hz. Musa'nın da kayınpederi olan peygamber kimdir?

Cevap : Hz. şuayb (a.s.)

Soru-15. Ulu'1-Azm peygamberlerdendir. Kendisine Tevrat verilmiş ve İsrailoğulları'na gönderilmiştir. İlahlık iddiasında bulunan Firavun'un sarayında büyümüş ve peygamber olduktan sonra O'nunla mücadele etmiştir. Allah tarafından kendisine verilen asası ile 15.000 sihirbazı dize getirmiş, Kızıldeniz'i ikiye ayırmış ve kavmini Firavun'un zulmünden

kurtarmıştır. İlahlık iddiasında bulunan Firavun ve askerleri ise Kızıldeniz’de boğularak helak olmuştur. Tur-i Sina dağında Allah ile konuştuğu için lakabı Kelamullah olan peygamber kimdir?

Cevap : Hz. Musa (a.s.)

Soru-16. İsrailoğulları’na gönderilmiş olup Hz. Musa’nın ağabeyi ve en büyük yardımcısıdır. Hz. Musa’nın Tur-i Sina dağına çıkarken kavminin başında bıraktığı bu peygamber kimdir?

Cevap : Hz. Harun (a.s.)

Soru-17. İsrailoğulları Hz. Musa’nın şeriatını terk ederek, Ba’l adında 8-10 metre büyüklüğünde, altından yaptıkları bir puta tapıyorlardı. Putperest Ba’lebek halkı kendilerine gönderilen peygambere inanmayınca da kuraklık ve sıcaklıktan kavrulmaya başlamışlardı. Duası ile yağmurlar yağdırdığı halde halkın çok azının iman ettiği bu peygamber kimdir?

Cevap : Hz. İlyas (a.s.)

Soru-18. Küçüklüğünde ağır hastalığa yakalanmış, İsrailoğulları’nın zulmünden kaçarak evlerine sığınan Hz. İlyas’ın yaptığı dua ile sıhhatine kavuşmuştur. Bu olaydan sonra Hz. İlyas’a iman ederek O’nun hizmetinde bulunmuş ve yanından hiç ayrılmamıştır. İsrailoğulları’na peygamber olarak gönderilen ve Hz. İlyas’tan Tevrat’ı öğrenen bu peygamber kimdir?

Cevap : Hz. Elyasa (a.s.)

Soru-19. Ninova halkına peygamber olarak gönderilmiş olup otuz üç yılda kendisine ancak iki kişi iman etmiştir. Kavminin küfürde ısrar etmesi ve başlarına gelecek azaba üzülmeye onların arasından ayrılmıştır. Bindığı gemiden denize atılarak balığın karnında kırk gün kadar kalmıştır. Daha önce kendisine inanmayan kavmi, başlarına gelecek felaketi anlayarak tevbe etmiş ve Allah’a iman etmiştir. Seksen üç yaşında ibadet halinde iken vefat eden bu peygamber kimdir?

Cevap : Hz. Yunus (a.s.)

Soru-20. İsrailoğulları’nı vatanlarından sürüp çıkararak Câlût’a karşı Tâlût’un ordusunda yer almış ve Câlût’u öldürmüştür. Tâlût’un ölümünden sonra İsrailoğulları’nın, önce hükümdarı sonra peygamberi olmuştur. Çok güzel ve tesirli bir sesi olup, kendisine dört büyük kitaptan Zebur verilmiştir. Koyun gütmesi ve demire şekil vermesiyle bilinen, demirden yaptığı zırhları satarak geçimini temin eden peygamber kimdir?

Cevap : Hz. Davud (a.s.)

Soru-21. Hz. Davud'un oğlu olup İsrailoğulları'na peygamber olarak gönderilmiştir. Babasının hükümdarlığını devam ettirmiş ve Kudüs'teki Mescid-i Aksâ'yı yaptırmıştır. İnsanlardan, cinlerden ve kuşlardan ordular toplayan azametli bir peygamberdir. Rüzgarın emrine verildiği ve tüm varlıkların da dilinden anlayan peygamber kimdir?

Cevap : Hz. Süleyman (a.s.)

Soru-22. İsrailoğulları'na gönderilmiş olup Hz. Yahya'nın babasıdır. Yüz yirmi yaşına gelinceye kadar, neslini devam ettirecek bir çocuğu olmayınca; "Ey Rabbim! Bana senin katından temiz bir nesil ihsan et." diye dua etmiş, melekler de O'na Hz. Yahya'yı müjdelemişlerdir. İsrailoğulları, Hz. Yahya'dan altı ay sonra babasız olarak dünyaya gelen Hz. İsa ile ilgili olarak O'na iftira atmışlar, zina suçuyla öldürmeye kalkmışlardır. Yahudilerin zulmünden kaçarak bir ağaç kovuğuna saklanan ve bu ağacın testere ile kesilmesiyle şehid edilen peygamber kimdir?

Cevap : Hz. Zekeriyya (a.s.)

Soru-23. Hz. Zekeriyya'nın oğlu olup Hz. İsa'dan altı ay önce dünyaya gelmiştir. Hz. İsa ile aynı zamanda yaşayıp, O'nun varlığını İsrailoğulları'na bildirmiştir. Dinen yasak olan bir evliliğe ve ilişkiye rıza göstermemesi nedeniyle kendi halkı tarafından şehid edilen bu peygamber kimdir?

Cevap : Hz. Yahya (a.s.)

Soru-24. Ulu'l-Azm peygamberlerdendir. Kendisine İncil verilmiş ve İsrailoğulları'na gönderilmiştir. Annesi Meryem'e erkek eli değmeden babasız olarak dünyaya gelmiştir. Hz. Muhammed (s.a.v.)'den önce, peygamber olarak gönderilmiştir. Çamurdan yapılan kuşa üfleyince kuş olup uçması, ölüleri diriltmesi, anadan doğma körleri tedavi etmesi ve gökten sofrayı indirmesi O'nun bazı mucizeleridir. Otuzüç yaşında iken kendisine inanmayan İsrailoğulları tarafından öldürölmek istenen, ancak Yüce Allah tarafından göğe kaldırılarak korunan ve kıyamete yakın bir zamanda yeryüzüne tekrar inecek olan peygamber kimdir?

Cevap : Hz. İsa (a.s.)

Soru-25. Hz. Davut zamanında yaşamış, ilmi ve hikmeti ile ona vezirlik yapmıştır. Kendisine teklif edilen krallık ve hikmetten O, hikmeti tercih etmiştir. Kur'an-ı Kerim'de oğluna nasihatlerinden bahsedilen, peygamber olup olmadığı bilinmeyen bu mübarek insan kimdir?

Cevap : Hz. Lokman (a.s.)

Soru-26. Babil kralının Beytü'l-Makdis'i yıkıp insanları esir etmesinden yıllar sonra geri dönen İsrailoğulları arasında, elinde Tevrat'ı olan ve bilen yoktu. Aralarında biri vardı ki, Tevrat'ı bildiği için yeniden yazdı. İsrailoğulları'na Tevrat'ı yeniden ezberinden yazan, Kur'an-ı Kerim'de de adı geçen, fakat peygamber olup olmadığı bilinmeyen bu mübarek insan kimdir?

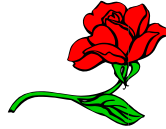
Cevap : Hz. Üzeyr (a.s.)

Soru-27. Yeryüzünün doğusundaki ve batısındaki tüm beldelere ulaşmış, ayak bastığı her yerin halkına hakim olmuş bir insandır. Bunun nasıl bu kadar geniş bir alemde gezebildiğini Hz. Ali'ye sorduklarında: “Bulutlar O'na yol aldırır, yollar O'na düzeltilir, nurlar O'na döşenip yayılır, kendisine gece ve gündüz bir olurdu.” diye cevap verdiği, Kur'an'da adı geçen, fakat peygamber olup olmadığı bilinmeyen bu mübarek insan kimdir?

Cevap : Hz. Zülkarneyn (a.s.)

Soru-28. İnsanlara ve cinlere peygamber olarak gönderilen, Yüce Allah'ın; “Ey Rasulüm, sen olmasaydın âlemleri yaratmazdım.” dediği, âlemlerin efendisi bir peygamber. Çöl sıcaklarında bulutların gölge yaptığı, bir işaretiyle gökyüzündeki Ay'ı ikiye ayıran, hiçbir peygambere ve canlıya nasip olmayan Yüce Allah'la görüşme makamına eren, kavminin çok ağır hakaret ve işkencelerine maruz kalmasına rağmen, ümmetine düşkünlüğü ile bilinen, hayatını iman, hicret ve cihadla geçiren, arkasında milyonlarca müslüman bırakan, son ilahî kitap Kur'an-ı Kerim'i ve son ilahî din İslam'ı tüm insanlara tebliğ eden son peygamber kimdir?

Cevap : Hz. Muhammed (s.a.v.)

Yüce Allah Buyuruyor :

“(Ey Muhammed!) Biz seni ancak alemlere rahmet olarak gönderdik.”
(Enbiya-107)

Sahabeyi Tanıyalım.

Soru-1. Kur'an'ı Kerim açıktan Mekkelilere hiç okunmamıştı. Hz. Peygamber (s.a.v.)'in teklifini kabul ederek hiç korkmadan ve çekinmeden Kâbe'de, Kur'an-ı Kerim'in Rahman süresini slogan atarcasına Mekkeli müşriklere okuyan, vücudunun her tarafı kıpkırmızı kan oluncaya kadar dövülen ve Bedir savaşında İslam düşmanı Ebu Cehil'i öldüren sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Abdullah b. Mesud.

Soru-2. Lakabı "Esedullah" (Allah'ın Aslanı)'dır. Hz. Peygamber (s.a.v.)'in amcasıdır. Uhud Savaşında Hind'in emri ile Vahşi isimli bir köle tarafından şehid edilerek karnı yarılıp kalbi çıkarılan büyük sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Hamza.

Soru-3. Müslümanların gizli ibadet ettikleri dönemde, ibadet etmek için arkadaşları ile birlikte Mekke dışına gitmişti. İbadet etmeleri müşrikler tarafından rahatsız edilince, bir deve kemiğiyle müşriklerden birinin kafasına vurarak İslam'da ilk kan döken sahabi olmuştur. Aynı zamanda savaşta düşmana ilk oku atan ve cennetle müjdelenen bu sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Sad b. Ebî Vakkas.

Soru-4. Cömertliği ile tanınan, elindeki tüm hurma bahçesini Allah yolunda vakfeden ve bir daha oraya girmeyen, hatta hanımını dahi bahçe kapısının dışından çağırın, Uhud savaşında iken Hz. Peygamber (s.a.v.)'e fırlatılan oka kolunu siper ederek çolak kalan sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Talha b. Ubeydullah.

Soru-5. Hz. Erkam'ın evinde müslüman oldu. Medinelileri eğitmesi için Hz. Peygamber (s.a.v.) tarafından Medine'ye öğretmen olarak gönderildi. Medine'de müslümanlara ilk defa cemaatle namazı o kıldırdı. Uhud'da müslümanların sancağını taşıırken şehid oldu. Önceden zengin bir ailenin çocuğu iken müslüman olup şehid edildiğinde, vücudunu tam olarak örtecek bir örtü dahi bulunamayan bu sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Mus'ab b. Umeyr.

Soru-6. İlk müslümanlardandır. Cennetle müjdelendiği. Hz. Ömer'den sonra halife seçimi için oluşturulan şura heyetindeki altı kişiden biridir. Cennetle müjdelendiğini duyduğu zaman buğday, un ve

yiyecek yüklü 700 deveden oluşan kervanını, Allah yolunda hibe eden, zengin ve cömert sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Abdurrahman b. Avf.

Soru-7. Müslüman olmadan önce Hz. Peygamber (s.a.v.)'in aleyhinde hicivler yazmış, sonra pişman olmuş ve Medine'ye giderek müslüman olmuştur. Rasûlullah (s.a.v.)'i öven meşhur "Bürde" kasidesini yazarak Hz. Peygamber (s.a.v.)'i çok sevindirmiştir. Mükafat olarak da Hz. Peygamber (s.a.v.) hırkasını çıkarıp ona giydirmiştir. Şair olan bu sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Kâ'b b. Züheyr.

Soru-8. İslam, ilk zamanlarda O'nun evinde anlatılmaya ve tebliğ edilmeye başlamıştır. Evinde ilk müslümanların gizlice toplantı ve ibadet yaptıkları, İslam tarihinde istisna bir yere sahip olan bu eviyle anılan sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Erkam b. Erkam.

Soru-9. Hz. Peygamber (s.a.v.), hicret esnasında Hz. Ebubekir ile Sevr mağarasına gizlendiklerinde, üç gün boyunca o civarda koyun otlatma bahanesiyle onlara yemek taşıyan ve yardım eden sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Amir b. Führeyre.

Soru-10. Ensardan olup küçük yaşta Kur'an'ı Kerim'i ezberlemiş ve Hz. Peygamber (s.a.v.)'in vahiy katipliğini yapmıştır. Rasûlullah (s.a.v.)'in emri ile Süryani ve İbrani dillerini öğrenmiş, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in mektuplarını yazmış ve tercümanlığını yapmıştır. Hz. Ebubekir döneminde Kur'an ayetlerinin bir kitap haline getirilmesinde heyet başkanlığı da yapan bu sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Zeyd b. Sâbit.

Soru-11. Yaşı yirmiyi geçmediği halde, Bizanslılarla yapılacak savaşta, aralarında büyük sahabilerinde bulunduğu İslam ordusuna Hz. Peygamber (s.a.v.) tarafından komutan tayin edilen sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Üsame b. Zeyd.

Soru-12. Uhud savaşında vücudu kanlar içinde kaldığı halde, Hz. Peygamber (s.a.v.)'i korumak için çarpışıp kahramanlık gösteren kadın sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Nesibe.

Soru-13. Peygamber Efendimiz (s.a.v.)’in halasıdır. Kardeşi Allah’ın aslanı lakabıyla anılan Hz. Hamza, oğlu Peygamberimiz (s.a.v.)’in yardımcısı Zübeyr İbni Avvam’dır. Uhud savaşında müslümanlara su taşıyan, Hz. Peygamber (s.a.v.)’in zor durumda kaldığını görünce su tulumunu fırlatıp savaş alanına atılan, kahramanca Peygamber Efendimiz (s.a.v.)’i savunan, kardeşi Hz. Hamza’nın parçalanmış vücudunun başında “Vallahi sabredeceğim, bunlar Allah yolunda oldu.” diyen hanım sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Safiyye binti Abdulmuttalip.

Soru-14. Hz. Hatice’nin erkek kardeşinin oğludur. Kâbe’nin içinde doğmuş olan tek kişidir. Mekke fethedildiği gün müslüman olmuş ve bu geç kalışından dolayı büyük pişmanlık duyup uzun süre ağlamıştır. Geçmişin acı izlerini silmek için Dâru’n-nedve adı verilen tarihî evini satarak, bütün varlığıyla İslam’a yönelmiş ve malını Allah yolunda harcamış olan sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Hakim İbni Hazam.

Soru-15. Uhud savaşında Hz. Peygamber (s.a.v.)’in miğferinin demir halkaları mübarek yüzüne batmıştı. Hz. Peygamber (s.a.v.)’in yüzüne batan bu halkaları dişleriyle çıkartan, bunu yaparken de iki dişi kırılan sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Ebu Ubeyde b. Cerrah.

Soru-16. Henüz müslüman olmayan Ebu Talha’nın evlenme teklifine; “Eğer müslüman olursan, işte o benim mehrim olsun, evlenelim, başka bir şey istemem.” sözleriyle cevap veren hanım sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Rumeysa.

Soru-17. Müşrikler vücudunu her parçalayıpta ona soruyorlardı: “Muhammed’in senin yerinde olmasını ister misin?” O da her defasında şu cevabı veriyordu: “Vallahi Muhammed (s.a.v.)’in benim yerimde olmasını değil, Medine’de ayağına bir diken batmasına bile razı değilim.” Şehid edilirken verdiği selamı, Hz. Peygamber (s.a.v.)’in çok uzaklardan aldığı ve gözyaşı döktüğü bu yüce sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Hubeyb b. Adıyy.

Soru-18. İlk müslümanlardan olup, Hz. Ali (r.a.)’in ağabeyidir. Habeşistan’a hicret eden müslümanların içinde bulunmuş ve Habeş Kralı Necaşi’ye karşı müslümanların sözcülüğünü yapmıştır. Hz. Peygamber

(s.a.v.)’in; “Zeyd şehid olursa O, O şehid düşerse Abdullah b. Revaha, O da şehid düşerse, asker kimi isterse onu komutan yapısın.” dediği savaşta, iki kolunu kaybederek şehid edilen ikinci komutandır. Bu komutanın ve şehid edildiği savaşın adı nedir?

Cevap : Hz. Cafer-i Tayyar - Müte savaşı.

Soru-19. Aslen İranlı olup Mecûsî (ateşe tapan) bir ailenin çocuğudur. Ailesinin inancı kendisini tatmin etmemiş ve Hıristiyanlığı duyunca Hıristiyan olup yıllarca bir papaza hizmet etmiştir. O dinde de aradığını bulamamış, Allah Rasûlü (s.a.v.)’nün varlığını işitmiş ve İslam’ı kabul etmek için Mekke’ye doğru gelirken, yol arkadaşları tarafından köle diye bir Medineli Yahudiye satılmıştır. Hz. Peygamber (s.a.v.)’in hicretinden sonra Medine’de sahibiyile birlikte müslüman olmuş ve hürriyetine kavuşmuştur. Hendek savaşında Medine’nin etrafına hendek kazılması fikrini ortaya atan bu sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Selman-ı Farisi.

Soru-20. Ezanı rüyasında gören sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Abdullah b. Zeyd

Soru-21. Uhud savaşında Hz. Peygamber (s.a.v.)’in kılıcıyla savaşan sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Ebu Dücan.

Soru-22. En çok hadis rivayet eden sahabidir. Hz. Peygamber (s.a.v.)’in O’na, kedileri çok sevdiği için “Kedilerin Babası” ismini verdiği, 5374 hadis rivâyet eden sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Ebu Hüreyre.

Bir Hadis :

*“Ya öğrenen ol, ya öğretene ol, ya da dinleyen ol.
Dördüncüsü olma! Helak olursun.”*

(Ahmed b. Hanbel)

Bazı İlkler

Soru-1. İlk insan ve ilk peygamber kimdir?

Cevap : Hz. Adem (a.s.).

Soru-2. İlk yazı yazan, ilk defa dikiş dikerek elbise giyen, ok ve yayı ilk defa kullanan peygamber kimdir?

Cevap : Hz. İdris (a.s.).

Soru-3. Babası, dedesi, büyük dedesi peygamber olan peygamber kimdir?

Cevap : Hz. Yusuf (a.s.).

Soru-4. Şehid edilen ilk peygamber kimdir?

Cevap : Hz. Zekeriyya (a.s.).

Soru-5. Yeryüzünde yapılan ilk mescid hangisidir?

Cevap : Kâbe.

Soru-6. Hz. Peygamber (s.a.v.)'e ilk vahiy nerede ve ne zaman gelmiştir?

Cevap : Mekke'de bulunan Nur dağındaki Hira Mağarasında, 610 yılında.

Soru-7. İlk müslümanlar kimlerdir?

Cevap : Kadınlardan : Hz. Hatice. Kölelerden : Hz. Zeyd b. Hârise.
Çocuklardan : Hz. Ali. Büyüklerden : Hz. Ebubekir.

Soru-8. Hz. Peygamber (s.a.v.), peygamberliğini ilk defa açıkça nerede ilan etmiştir?

Cevap : Safa Tepesinde.

Soru-9. Mekke'de ilk defa halkın içinde "Lâ ilâhe illallah" diyen sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Ebu Zerri'l-Ğıfari.

Soru-10. Mekke'de Kur'an'ı ilk kez açıkça okuyan sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Abdullah b. Mesud.

Soru-11. İslam'da ilk hicret nereye yapılmıştır?

Cevap : Habeşistan'a.

Soru-12. İslam'ın ilk kadın ve erkek şehitleri kimlerdir?

Cevap : Hz. Yasir ve eşi Sümeyye hatun.

Soru-13. İbadet ederken müşrikler tarafından rahatsız edilince bir deve kemiğiyle müşriklerin kafasına vurarak İslam'da ilk kan döken ve savaşa düşmana ilk oku atan sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Sad b. Ebî Vakkas.

Soru-14. Hz. Peygamber (s.a.v.)'in görevlendirdiği ilk öğretmen sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Mus'ab b. Umeyr.

Soru-15. İslam tarihinde yapılan ilk mescid hangisidir?

Cevap : Kuba Mescidi.

Soru-16. İlk Cuma namazı nerede kılınmıştır?

Cevap : Ranûna Vadisi'nde.

Soru-17. Müslümanların müşriklerle yaptığı ilk savaş hangisidir?

Cevap : Bedir Savaşı.

Soru-18. Yazdığı "Bürde" isimli şiiriyle ilk edebiyat ödülünü kazanan ve Hz. Peygamber (s.a.v.)'in mübarek hırkasını hediye ederek ödüllendirdiği sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Ka'b b. Züheyr.

Soru-19. Ezanı okuyan ilk sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Bilal-i Habeşi.

Soru-20. Müslümanların ilk kiblesi neresidir?

Cevap : Mescid-i Aksâ.

Soru-21. Hz. Muhammed (s.a.v.)'in peygamberliğine ilk inanan kişi kimdir?

Cevap : Eşi Hz. Hatice.

Soru-22. Hz. Muhammed (s.a.v.) ilk diplomatik başarıyı nerede kazanmıştır?

Cevap : Hudeybiye Antlaşması'nda.

Soru-23. Bedir savaşında şehid olan ilk sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Mihca.

Soru-24. Uhud savaşında şehid olan ilk sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Abdullah b. Amr.

Soru-25. Ensardan ilk şehid kimdir?

Cevap : Hz. Haris b. Süraka.

Soru-26. Hz. Peygamberin ilk sancaktarı kimdir?

Cevap : Hz. Hamza.

Soru-27. Müşriklerin yaptığı zulümlere karşı, ilk defa vur-kaç taktiği uygulayan sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Ebu Bâsir.

Soru-28. Kur'an-ı Kerim'de ismi geçen tek sahabi kimdir?

Cevap : Hz. Zeyd.

Soru-29. Kur'an-ı Kerim'de ismi geçen tek kadın kimdir?

Cevap : Hz. Meryem. (Hz. İsa'nın annesi)

Soru-30. Hicrî takvim ilk defa hangi halife zamanında kullanılmaya başlamıştır?

Cevap : Hz. Ömer.

Bir Hadis :

“Beş şey gelmeden önce beş şeyin kıymetini biliniz;

- Ölmeden önce hayatın,*
- Hastalıktan önce sağlığın,*
- Meşguliyetten önce boş vaktin,*
- Yaşlılıktan önce gençliğin,*
- Fakirlikten önce zenginliğin.”*

(Camii's-Sağır)

GENÇLERE TAVSİYELER

1. İnançlı, şuurlu, çalışkan, disiplinli ve etkili müslüman olun.
2. İslam'ı Kur'an ve Sünnet'ten öğrenin. Bid'at ve hurafelerden uzak durun.
3. İslam'ı tüm kurallarıyla hayatınızda yaşayın, çevrenize örnek olun.
4. İslam'ı çevrenize anlatın, onları uyarmaya ve aydınlatmaya çalışın.
5. Her gün mutlaka birkaç ayet ve hadis okuyun ve birkaç kişiye de anlatın.
6. Allah yolunda malınızla, canınızla ve tüm imkanlarınızla çalışın.
7. İbadetlerinizi hiç eksiksiz yapın, günahlardan kaçının.
8. Kur'an-ı Kerim'i mealiyle birlikte sık sık okuyun.
9. Her zaman ve her yerde Allah'ı zikredin, gafil olmayın.
10. Peygamberlerin ve İslam büyüklerinin hayatlarını ibretle okuyun.
11. İslam ahlakını öğrenin ve yaşayın. Ahlakınızı güzelleştirin.
12. Ölüme hazırlıklı olun, dünyalık şeylere aşırı sevgi beslemeyin.
13. Allah'ın razı olmadığı hiçbir işi yapmayın, yapanlardan uzak durun.
14. Millî, manevî ve kültürel değerlerimize saygılı olun, sahip çıkın.
15. İçinde bulunduğunuz çevreye faydalı işler yapın, kimseye zarar vermeyin.
16. Çok okuyun. Bulduğunuz alanda en üstün, en bilgili insan siz olun.
17. Kendinizi sürekli geliştirin, yenileyin.
18. Batı dillerinden en az birini (İngilizce, Fransızca...) ve kendi kültürümüzün temeli olan Arapça ve Osmanlıca'yı öğrenin.
19. Ülkemizin ve dünyanın gerçeklerini öğrenin, gelişmeleri iyi takip edin.
20. Çevrenizdeki olaylara duyarlı olun, çözümler üretin.
21. Tarihimizi özellikle de yakın geçmişimizi iyi öğrenin.
22. Sosyal ve kültürel faaliyetlere aktif olarak katılın, geri durmayın.
23. Geniş ve ileri görüşlü olun, dar düşünmeyin. Ufkunuzu açık tutun.
24. Bilgili, kültürlü, aydın, şahsiyetli ve ağırbaşlı olun.
25. Başarılarınızla gururlanmayın, övünmeyin. Bırakın sizi başkaları takdir etsin.
26. Zorluklar karşısında sabırlı olun, ümitsizliğe düşmeyin, yılmayın.
27. İsrafa kaçmayın, tasarrufa önem verin.
28. Zamanın kıymetini iyi bilin, gereksiz ve boş işlerle uğraşmayın.
29. Sağlığımıza ve spora çok önem verin. Aktif enerjik müslüman olun.
30. Temizliğe büyük önem verin, temizliğin imandan geldiğini unutmayın.
31. Bilgisayarı mutlaka öğrenin, faydalı işlerde kullanın.
32. Televizyon programlarını seçerek izleyin, televizyonun kölesi olmayın.
33. Giyim ve kuşamınıza dikkat edin, Allah'ın razı olmadığı tarzda giyinmeyin. Moda tuzağına asla düşmeyin.
34. İslam'a uymayan hiçbir şeyi taklit etmeyin.

ÇALIŞMA VE BAŞARININ ALTIN KURALLARI

1. Çalışmak için müsait gün ve saat (ve ilham) bekleme; bil ki her yer ve her köşe çalışmanın en müsait yeridir.
2. Bir günde yapman lazım gelen işi, bir dersi, bir vazifeyi ertesi güne bırakma. Zira her günün derdi gibi işi de kendine yeter.
3. Bir zamanda yalnız bir tek işi yap, yalnız bir ders, bir kitap hatta bir fasıl üzerinde çalış; tâ ki dikkatin ve kuvvetin dağılıp zayıflamasın.
4. Başladığın bir işi, bir dersi, bir kitabı, bir vazifeyi yapıp bitirmeden bir diğerine başlama. Yarıda kalan iş başlanmamış demektir.
5. Bir günün işini bitirdikten sonra ertesi günde ne iş yapacağını kararlaştır.
6. Çalışmaya oturduğun zaman, bütün ruhî ve bedenî kuvvetinle kendini o işe ver; ateş hattında düşmanı gözetleyen bir asker gibi uyanık ol.
7. Çalıştığın bir iş üzerinde karşılaştığın bir güçlüğü yenmeden bir adım bile gerileme. Ve bil ki yılgınlık maskeli bir tembeldir; yine bil ki çalışma sevgisi, güçlükleri yenmekten doğar ve kuvvetlenir. Güçlüğü yenmekten hasıl olan manevî lezzet, eşsiz bir zevktir.
8. İşinde rastladığın bir güçlüğü önce parçala; sonra her parçayı birer sırayla yenmeye çalış!
9. Devamlı, irtibatlı çalış. Çalışmayı uzun fasılalarla kesip terk etme; tâ ki çalışma itiyadın körlenmesin.
10. Bir iş üzerinde yorulursan, dinlenmek için işini değiştir; veya çalışma hızını yavaşlat; fakat dinlenme bahanesiyle asla boş oturma. Tatil aylarında bile yavaş ve az da olsa çalış.
11. Verimli çalışmayı, sakın iş üzerinde geçirdiğin zamanda ölçüp de, “Eh bugün şu kadar saat çalıştım, yetiştir.” deme; çalışmanın sonucuna ve öğrendiğine bak.
12. Çok düşün; ve bil ki çalışmak, sadece hareket etmek veya okuyup yazmaktan ibaret değildir.
13. Bir işe başladığın, bir dersi öğrenmeye koyulduğun zaman telaş edip sabırsızlanma; yol al, fakat acele etme; sindirerek çalış ve öğren.
14. Gece yatağına uzandığın zaman, o gün ne yaptığını ve ne sonuçlar aldığını düşünmeden; yarın ne yapacağını kendine sormadan uyuma.
15. Bir işe, öfkeli ve sinirli iken karar verme; bekle, öfken geçsin.
16. Bir işi yapıp yapamamakta kararsızlığa düştüğün vakit, iki şıktan her birinin fayda ve zararlarını iyice hesapla; faydası çok, zararı az olan şıkkı tercih et.
17. Yaşlıların tecrübesinden faydalan. Tecrübe edilmiş boş yere yeniden tecrübeye kalkışma ki pişman olmayasın.
18. Başarına mağrur olma. Bil ki gurur, gelecekteki başarıların en büyük düşmanıdır.

(Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN, Başarının Prensipleri, Seha Neşriyat, İst. 1995)

YARARLANILAN KAYNAKLAR

1. Akseki, A. Hamdi, *İslam Dini*, Nur Yayınları, 32. Baskı, Ankara-1983
2. Aydın, Dr. Ali Arslan, *İslam'da İman ve Esasları*, Seha Neşriyat, 6. Baskı, İstanbul-1990
3. Aytekin, Dr. Arif, *Ehl-i Sünnet İnanç Esasları*, Seha Neşriyat, İstanbul.
4. Berki, Ali Himmet - Keskiöğlü, Osman, *Hatemü'l-Enbiya Hz. Muhammed ve Hayatı*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayını, 21. Baskı, Ankara-2001
5. Bilmen, Ömer Nasuhi, (Sadeleştiren; Yavuz, Ali Fikri), *Büyük İslam İlmihali*, Kılıç Yayınevi, Ankara-1997
6. Bolay, Prof. Dr. S. Hayri, *Felsefi Doktrinler Sözlüğü*, Akçağ Yayınları, 5. Baskı, Ankara-1990
7. Canan, Prof. Dr. İbrahim, *Kütüb-i Sitte Muhtasarı Tercüme ve Şerhi*, Akçağ Yayınları, Ankara-1989
8. Cerrahoğlu, Prof. Dr. İsmail, *Tefsir Usûlü*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 5. Baskı, Ankara-1985
9. Coşan, Prof. Dr. Mahmud Es'ad, *Türk Dili ve Kültürü*, Seha Neşriyat, İstanbul-1992
10. Coşan, Prof. Dr. Mahmud Es'ad, *Hacı Bektaş-ı Velî*, Seha Neşriyat, İstanbul-1995
11. Doğan, D. Mehmet, *Büyük Türkçe Sözlük*, Beyan Yayınları, 6. Baskı, İstanbul-1989
12. Efendi, Mehmed Zihni, *Büyük İslam İlmihali - Nimet-i İslam*, İslam Mecmuası Yayınları, İstanbul-1986
13. El-Bûtî, Dr. M. Said Ramazan (Mütercimler; Nar, Ali - Aktepe, Orhan), *Fıkhu's-Siyre (Peygamberimizin Uygulamasıyla İslam)*, Gonca Yayınevi, 4. Baskı, İstanbul-1987
14. El-Humeyyis, Dr. Muhammed b. Abdurrahman (Tercüme; Akın, M. Emin), *Tahavî Şerhi*, Beklenen Vakit Gazetesi, İstanbul-1994
15. Erdoğan, Hüseyin Suudi, *Ölüm ve Ötesi*, Çile Yayınları, 7. Baskı, İstanbul-1987
16. Erdoğan, Naim, *Mecmau'l-Âdab*, Saadet Yayınevi, İstanbul.
17. Es-Suyutî, İmam Celaleddin, (Tercüme; Yıldız, Doç. Dr. Sakıp - Çelik, Dr. Hüseyin Avni), *El-İtkan Fî Ulûmi'l-Kur'an - Kur'an İlimleri Ansiklopedisi*, Hikmet Neşriyat, İstanbul-1987
18. Es-Suyuti, İmam Celaleddin, (Tercüme; Sağlam, Bahaeddin), *Kabir Alemleri*, Kahraman Yayınları, İstanbul-1990
19. Eyyüplüoğlu, Mehmet, *Hz. Muhammed'in Hayatı*, Merve Yayınları, İstanbul-1992
20. Feyizli, Hasan Tahsin, *Fezû'l-Furkân; Kur'an-ı Kerim ve Açıklamalı Meali*, Server İletişim, 1. Baskı, İstanbul-2003
21. Fırlı, Prof. Dr. Ethem Ruhi, *Çağımızda İtikadî İslam Mezhepleri*, Selçuk

- Yayınları, 4. Baskı, Ankara-1990
22. Gazali, İmam, *İlahî Nizam*, Yunus Emre Yayınevi, İstanbul.
 23. Gazali, İmam, *İhyâu Ulumiddin*, Bedir Yayınevi, İstanbul-1987
 24. *Genel Kültür Ansiklopedisi*, Sabah yayınları, İstanbul.
 25. Giylani, Abdülkadir, (Çeviri; Güner, Mustafa), *Üç Aylar ve Faziletleri*, Nur Dağıtım, 5. Baskı, Ankara.
 26. İsmail, Hekimoğlu, *İslam Tarihi*, Zaman Gazetesi Yayınları, İstanbul-2001
 27. Karabulut, Osman, *Mübarek Aylar Günler ve Gecelerin Fazileti*, Uysal Kitabevi, 5. Baskı, Konya.
 28. Karaman, Prof. Dr. Hayrettin (ve arkadaşları), *Kur'an-ı Kerim ve Açıklamalı Meali*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 7. Baskı, Ankara-2002
 29. Keskiöglü, Osman, *Siyer-i Nebî (Hz. Peygamberin Hayatı)*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayını, 20. Baskı, Ankara-2002
 30. Kotku, Mehmet Zahid, *Mü'minlere Vaazlar Cilt: 1-2*, Seha Neşriyat, İstanbul-1986
 31. Kotku, Mehmet Zahid, *Nefsin Terbiyesi*, Seha Neşriyat, İstanbul-1984
 32. Köksal, M. Asım, *Peygamberler Tarihi*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara-1990
 33. Musa, Dr. Kamil, *Ahkâmü'l-İbâdât*, Müessesetü'r-Risale, 1. Baskı, Beyrut-1988
 34. Köksal, M. Asım, *İslam Tarihi*, Şamil Yayınevi, İstanbul-1987
 35. Nevevî, İmam, (Tercüme; Ökkes, İhsan), *Riyâzü's-Sâlihîn*, Merve Yayınları, İstanbul-1998
 36. Sercan, Fehremez, *Örneklerle Peygamberimizin Ahlakı*, Temel Neşriyat, İstanbul-1997
 37. Sevinç, Abdullah, *Peygamberimiz ve Dört Halifesi*, Gonca Yayınevi, İstanbul-2001
 38. Sırma, İhsan Süreyya, *Hilafetten Saltanata Emevîler Dönemi*, Beyan Yayınları, 3. Baskı, İstanbul-1991
 39. *Sosyal Bilimler Ansiklopedisi*, Risale Yayınları, İstanbul-1990
 40. Suyûtî, İmam - Nevevî, İmam, (Hazırlayanlar: Uçan, Salih - Aydın, Abdullah), *Büyük Dua Kitabı*, Müjde Yayınevi, İstanbul.
 41. *Şamil İslam Ansiklopedisi*, Şamil Yayınları, İstanbul-2000
 42. Şahin, Tahir Erdoğan, *İslam Tarihi Ders Kitabı*, Koza Yayıncılık, Ankara-1994
 43. Tümer, Prof. Dr. Günay - Küçük, Doç. Dr. Abdurrahman, *Dinler Tarihi*, Ocak Yayınları, Ankara-1988
 44. Yeğin, Abdullah, *Osmanlıca-Türkçe Yeni Lügat*, Hizmet Vakfı Yayınları, İstanbul-1991
 45. Yücel, İrfan, *Hac Rehberi*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 10. Baskı, Ankara-1990